

צויתק 1.04 אטק 5 אוקט 1974
אטק 5 אוקט 1974
(2-4)

כנס טיכום מהלכי מלחמת יום הכיפורים

בפיקוד הדרום.

מערך ב- 24 יולי 74

האלוף אברהם אדן : אנחנו בגמור את שלב הצליחה. ישלים מפקד אגד הצליחה. פחריו אני אסיים את שלב הצליחה ואחרי זה יתחיל השלב החדש, מלאחר הצליחה ועד סוף המלחמה, כאשר אוגדה 162 תהיה הראשונה שתתאר את הקרבות ~~אצל~~ הצליחה ועד סוף המלחמה. אחרי זה ישלימו אוגדות 252 ו-143. בגמר שלב זה צדון בשלב הלקחים, שזה כנראה יהיה מחר.

מפקד אגד הצליחה : אני לא אוסיף על דברים שאמר ג'קי בכנס הקודם, אלא רק אציין מספר נקודות שהן מענינות מהאספקט שלנו, וכפי שראינו אותן מזווית הראייה שלנו. הדבר הראשון המענין זה של הגישה וההשקפה של צה"ל ~~אצא~~ לקראת המלחמה, שבשום אופן לא ראה אפשרות של צליחה מנקודת מוצא כזו. והמשמעות העיקרית היא יציאה מטוח רציני מקו התעלה, מקו של 30 וכמה קילומטרים, ולא להערך בקילומטרים הקרובים לתעלה. זו נקודה שהיא בהחלט מאוד, מאוד משמעותית בקרב צליחה, הידוע בעולם בתור קרב שונה לחלוטין.

גם הערכות האמצעים שלנו וראיית בנין האמצעים, היתה כזו אשל ישיבת כוחות על גדה אחת, ויש לזה משמעות רבה באפשרויות של ביור וורסטליות של מעבר מציר לציר וקידום אמצעים. למעשה, בשנת 1971 היתה תפיסה של ללכת על הרבה גרורים לדוברות ולנייד חלקות גישור. כמו כן ברכשו אז תמסחים - הג'ילוא - והיתה תכנית של שיכום והצטיידות מסויימת, אשר אסובתה בשנת 72 - 73, מתוך ראייה של הגורם הדומיננטי בצליחה, של גשר הגלילים. גשר הלילים נראה היה כילד הפלא המקסים ברווייפה. אנחנו רואים כאן חלק מסדרות הניסויים שהיו ברווייפה, כשאם תשימו לב, פני השטח אינם דומים לפני השטח כפי שהיו מציר עכביש ועד התעלה, בעיקר בדיונות של עד המישורים של החווה הסינית, ציר טרטור. המשמעות גם אז היו ברורות, מתוך ידיעה שבקובספציה הזו, כפי שהוא בגרור ברווייפה, שזו ירידה וזה אצא חוורת בוח, ששם הצליחו עם 4 טנקים לגרור 200 מטר ללא קשיים. אני זוכר את גמר ההצגה ברווייפה, והרבה אנשים שהם היו אח"כ המפקדים שלי במבצע הצליחה, היו כולם מוקסמים לחלוטין ואמרו - זהו, זה הדבר היחידי שצריך. כלומר, מי שהחליט כי זה באמת האמצעי, באמת קיבל חיזוקים רבים ממרבית צה"ל.

האמת היא, שבמספר מקומות העלו ספקות על האפשרות לבוע עם 200 מטר, לאורך קילומטרים רבים, בעיקר בשטח דיונות וחולות. ואז למעשה, בכל זאת היתה אוזן קשובה והתחילו לחשוב על גרירה בחלקים. אבל רק לקראת המלחמה התחילו לחשוב ולפתח את זה, כאשר במלחמה עוד לא היו מוכנים לזה. המצב היה, שדובר במפורש על כך שאפילו בכין ש/ת וזוכל לבצל את הגשרים האלה לתוך התעלה, כפי שזה בעשה בגזרה הצפונית. בגזרה המרכזית, כפי שאצא שאנחנו יודעים, עוד לא היו הכנות. הגשר נבנה ביוקון, ממש ערב המלחמה. התחילו לבנות אותו ביום שישי, ה-5 לאוקטובר.

הנקודה המעניינת בגישה הזו היא, ששה"כ, אנחנו היום למדנו גישה מסווחים רחוקים - וכפי הנראה, זו גם תהיה בחלת הצליחה במלחמה הנאה.

אחת הנקודות המעניבות שעלתה כאן בדיונים הקודמים, נוגעת לקידום סירות הגומי והמפגש עם החי"ר. לי, בשעות הצהריים, נודע אמצע מהסמג"ד שלי כי המפגש לא יתקיים, והיה אז ויכוח בין פונדקא לבין פדוי. האחד החזיק פתק ביד עליו היה כתוב "פונדק", והשני החזיק פתק ביד, עליו היה כתוב אצאצא "פדוי". בקיצור, אמרתי להם - בכל מקרה, הצנחנים יעברו דרך יוקון, תגיעו לכיוון יוקון. הם הגיעו, ולמעשה העמיסו את הצורות בצורה הזו (מראה שקף). ומדוע אני מראה את השקף הזה, משום שבאמת, מאז יצא מתוק. לוא היו מתחילים לנסוע כך 30 ק"מ ממזרח למטה, אני חושב שמעולם לא היו מגיעים, או שהיו מגיעים עם סירות שאינן שלמות. הגישה הזו של סירה המובחת על הזחל"מ ולרוחב, היא שלמעשה גורמת לפגעים במעבר בציר צר, וכמובן שגרמה גם לאי הנוחות של הלוחמים שבסעו. (אגב, במבצע ויקטוריה אשר התנהל 3 שבועות קודם, היו גרורים. משום מה החליט מי שהחליט בצה"ל, כי הגוררים מיותרים, וזו השיטה להעביר עם זחל"מים, והוחלט להתאמן כך בשנתיים האחרונות, למרות שזה היה למורת רוחנו). כיום שוב משפרים גור חדש ואני מקווה שהוא יכנס בקרוב לפעולה.

למעשה, לגבי הצליחה עצמה, נקודה דומיננטית מבחינתנו - ישנם ימים הטוענים - מה היה קורה לוא היינו צולחים קודם? וכו'. בגזרה המרכזית, כלומר, בגזרה שבה צלחנו, שנה היו ערוכים אמצעי צליחה בכוננות מסויימת, לא היה ניתן לצלוח לפני 12 - 13 אוקטובר. בגזרה הצפונית, גזרת אצא קנטרה, היו הכנות מוקדמות לתרגיל שקראו לו אז "צפניה", תרגיל כוננות. ושם, יתכן שבהחלט ניתן היה לצלוח קודם, לוא תנאי האוייב היו מאפשרים זאת. אבל בגזרה המרכזית, למעשה היינו רק בשלב של גיבוש תכניות. אמנם בחודש מאי אצאצא סירבו שם עם אוגדה 143, עם חיים ארז, וירדנו לתכנון מפורט לגמרי - היה לנו ברור בהחלט, מה עושים וכיצד עושים, אבל שלב ההכנות עוד לא בכנס להכנות הקדחתיות, כפי שכנסנו אליהן בגזרה הצפונית, בגזרת קנטרה. ואני אצא חושב שזה בהחלט משמעותי לומר, שלוא היו אומרים לנו ב-10 לחודש, או ב-11 לחודש, שם האמצעים שהיו בגזרה אצא המרכזית, כאשר גשר הגלילים עוד לא היה גמור והתחיל להבנות ביוקון, השלמות היו רק ב-11 וב-12 לאוקטובר, והדוברות נבנו על גרורים ברפידים והושלמו רק בשבת ה-13 לחודש וקודמו לכיוון דרך הרוחב. כלומר, מועד ראשון בגזרה המרכזית, אשר אפשר צליחה מבחינתנו - ואולי זה מזלפו שהאוייב לא איפשר צליחה קודם, זה היה ב-13 לאוקטובר, או ב-12 לאוקטובר עם לחצים מסויימים והעברת אמצעים מהגזרה הצפונית.

למעשה, כפי שג'קי אמר, אצא אחרי סירות הגומי ופעולת חטיבת הצנחנים, הגיעו התמסחים. אחד מהם נפגע בצורה ממשית בדרך. התחילו אצא לפעול במתקופת של 3 דוברות, אשר נתנו אפשרות מעבר של 5 טנקים פר סבב. אצאצא הסד"כ אצא הזה עבד עד ה-17 לחודש בנוקר. כלומר, למרות ההכגעות וכושר העמידות הירוד של התימסחים בתבאי אש חזקה, בכל זאת, עד ה-17 בנוקר, הם הצליחו לעבוד ללא שום תקלות, משום שהשטח עוד לא אותר כמטרה ארטילרית, כלומר, למעלה מ-24 שעות. הם בכנסו עם שחר של ה-16 לחודש. ב-17 לחודש בנוקר השכם, דוברת הבנוייה להעברת טנק אחד יצאה מכשירות, והשניה רק ב-18 לחודש בערב. כלומר, עד ה-18 לחודש בערב, למעשה, כמעט כל הכח היה בכושר מלא, ואז הכושר ירד והיתה רק דוברת אצא כזו, מה-18 לחודש והלאה.

הוזכרה כאן הפרשה של פגיעת הדוברות בצידי הדרך. הושמצו קצינים, סה"כ, שהם יקרים למערך הצליחה, אנשים בחש"ב, שפיתחו וחיו כל השנים את אמצע הנושא הזה, ואני מביח שהדבר בהחלט היה יקר להם. אבל גם מהתחושב שלי ומהתחושה של האנשים האחרים בשטח באותם הימים, המעוף לראות את הצליחה מתבצעת, היה כנראה דבר לא קל, ואגב, גם אנחנו, שהכרנו היטב את הציוד והכרנו את המגבלות, ראינו במבצע הזה דבר שהוא כמעט אבל יתכן. אצל אני לא מדבר על פתיחת צירים וכו', אלא על האמת עם גשר הגלילים, מאז לדעת מה הן הנסיונות שיש לנו עם הדוברות - היו תקלות שהכרנו אותן כבר לקראת המלחמה, ואגב, היום הן שופרו. כל אלה הביאו לדי הרבה סקפטיות, ובאמת, האמונה שזה ביתן, היתה מאוד, מאוד נמוכה. וגם קצינים אחרים שנלחמו אז על ציר אצל הרוחב, על כרטיסן ועל האזור הזה שמהברגה, שבאו ופתאום ראו מין דוברות כאלו חוסמות את הציר, חשבו אצל "מהו בכלל ענין של צליחה לשעות כאלה?". כנראה שאלו היו השיקולים שלהם להזיז אז את הדוברות ולהניא אותן למצב כזה, שהיו דרושים מאמצים עצומים כדי לחלץ אותן, מאמצים שנמשכו למעלה מחודש.

למעשה, מבחינת הסדר, כפי שהוזכר, סירות בכנסו ראשונות בליל ה-15 - 16 לחודש. ב-16 לחודש נבוקר בכנסו התמסחים ופעלו והדוברות בסעו והתקדמו על ציר עכביש. הגענו לציר אעכביש 54 - 53 ב-16 לחודש בבוקר, בשעה 0615 - 0630, ואז ג'קי אמר כי נבסה להמשיך. טד"חים שהיו בראש בסעו קדימה. כעבור 5 - 6 דקות בא דיווח כי טנק ראשון חסף טיל, נתקע, כאשר יתר ה-3 הטד"חים תפסו אצבעות בתוך התעלות של החורה הסינית והיו במצב שהיו תקועים ולא היו יכולים לצאת. הם נשארו שם, למעשה, די הרבה זמן, עד פתיחת ציר עכביש בכלל. מה עוד, שגם לחלץ את האנשים באותו היום, היתה בהחלט בעיה די יקשה. למעשה, מה-16 לחודש בבוקר, עד 1200 בצהריים, התרכזו 13 דוברות - שזה סד"כ סד"כ מספיק לבניית גשר. הם התרכזו מעכביש 54 עד עכביש 55 והמתינו לפקודה.

בשעה 2000 של ה-16 לחודש, היתה למעשה קריאה ראשונה של אפשרות של תנועה קדימה, במקביל ליציאת כח זחל"מים שהיה בליווי 424 עם אנטחה, אדרגים, תחמושת, מים, שהיו צריכים לעשות איגוף דרך ציר החתם, אצבעות לציר כישוף, לרדת מדרום ללקקן ולעלות בכיוון מצמד. כל זאת, משום שבצמח ציר עכביש, לא היה כנראה באותו היום, במצב המאפשר תנועה חופשית.

על כל פנים, אנחנו המתנו, ורקא בשעה 0220 בבוקר, למעשה כבר ב-17 לחודש, זיתנה הפקודה לזוז מעכביש 54, כאשר הציר היה חסום עם המשאיות שהיו תקועות, טנקים שעמדו בדרך ונגמ"שים. כאשר משאיות שהתפוצצו יצרו בורות בסדר גודל של 7-8 מטר רוחב ו-3-4 מטר עומק, שאותם היה צריך לסתום. נענו עם דחפורים ועם 988, שזה דחפור אופני, כשרכב קל אצל בזרק הצידה. טרקטורי ה-8, ד-9 דחפו טנקים אצל שהיו תקועים על הציר הצידה, וכך נענו קדימה, כאשר בו בזמן, גודד 890, נלחם בציר טרטור. שמענו את קרבות הנק"ל, ולמעשה, אני מביח, שזו אחת הסיבות שעם כל המפלצות האלה עברנו בשקט יחסי ורק אש נק"ל, בלתי יעילה, בורתה מעל הראשים, כאשר הארטילריה שנורתה לעברנו, בפלה רחוק, אדרומה; מעבר לציר עכביש. כך שלקראת בוקר, הגענו לצומת לקקן, ושם מפקד האוגדה פגש אותי ואמר לי כי יש לבסוס מיידי ולהתחיל ובניית הגשר, בלי פעולה של דוברות וכו'.

חבל שהגענו בשעות הבוקר, כי זה היה למעשה מצב, שאיפשר לכל הקת"קים המצריים שהיו בסביבה (אגב, בודע לנו אח"כ, שבמצמד גופה, בסוללה הדרומית, ישב קת"ק) אפשרות לצפות, וברגע שהתחילו הדוברות להכנס, והגיעו למצמד, בחתה אש שמייך פגעה בחלק מהדוברות. אנו רואים כאן למעשה תמונה אשר צולמה בשעה 0830 בבוקר של ה-17 לחודש. רואים פה 4 דוברות בנויות, כאשר יתר הדוברות עדיין פרוסות על הציור וחוטפות ארטי לריה. דוברת אחת בפגעה קשות בכניסה למצמד. בתחילה היא קיבלה פגיעה אישירה במבוע, של פגז ארטילרי, ואחרי זה הם גם פגעו בסאגרים. אצל אגב, 2 דוברות נפגעו על-ידי סאגרים ברמפות. מענין שהסאגרים השפיעו מעט מאוד. הסאגר עבר, עשה חור, ולמעשה לא הוריד את כושר הפעולה של הרוברת. הפגיעות הקטלניות היו דווקא של ארטי לריה במבועים. הדלק צמצם x נשפך והחומר שנמצא בתוך הדוברת - הפולאוריטן, שמנע אח"כ אמנם טביעה של הגשרים האלה, או חוסר אפשרות של מעבר על הגשרים - הוא למעשה מתקלה, כאשר הדלק בספג בתוך הקצף הזה, כשהוא חומר בערה מצויין, והדוברת הזו בערה שעות רבות.

כלומר, זו התמונה שהיתה בבוקר. תחת שעות מסוימות של אש כזו נבנה הגשר, ובשעה 1600 אחה"צ, הוא הושלם. כאן אתם רואים אלמנט אחד של דוברת הנמצאת בתוך התעלה, כאשר יתר הסאגרים הדוברות חוברו למבנה של הגשר השלם. אגב, צריך לציין שהפגיעות של הסאגרים, והפגיעות של 3 הדוברות שהיו, בעמידו אותנו במצב, שלוא עוד דוברת אחת היתה נפגעת, לא ניתן היה להשלים את הגשר, מחוסר אמצעים ומחוסר דוברות. למעשה, הדוברת האחרונה שנפגעה ברמפות, כבר לא היתה כשירה לחיבור כאלמנט מרכזי, היתה חלקה חוף, ולכן לא פגעה בגשר.

ב-18 לחודש x נפתח ציור טרטור. גשר הגלילים הוכנס בליל 18 - 19, וכאשר היה בתוך התעלה, היווה בהחלט ציר מצויין למעבר טנקים ותפקד בצורה יוצאת מן הכלל. יש לזכור כי גשר הגלילים העביר מעל 200 כלי רכ"מ, צמצם בעיקר טנקים ואח"כ ארטילריה, כשהוא עשה זאת בצורה מצויינת. זו למעשה תמונה סופית, אחרי ה-20 לחודש, שאז גם הוכנס גשר צנע, אשר היה בנוי סמזופים ומגלגלים והושלם, כשגם גשר הגלילים נמצא יותר צפונה ולא נראה כאן. למעשה, עם קיום כל הנתיבים האלה, אופשרה העברה של כוחות ודרגים בצורה x חופשית ובאותה.

האלוף אברהם אדן : היה לי קצת זמן להתכוון ולעבור על הרבה, הרבה יומני מלחמה, ואני חושב שהדיווח שלי היום, יהיה יותר מדוייק לגבי הפרטים האלה, מאשר לגבי הפרטים הקודמים, והוא תופס היום, גם אם אני אומר דברים שהם לא תואמים דברים שאמרתי בעבר. בזכותי כי ככל שהזמן עובר יותר, הזכרון בחלש.

אם כן, השלב של הצליחה באוגדה 162, הוכל על הימים ה-15, 16, 17 באוקטובר, כאשר ב-15 לאוקטובר, זה היה יום, שהיה יום הכנות לנוכל הקרב. האוגדה לא היתה כולה מרוכזת. על ציר הרוחב, על ציר מבדיל, נמצאות 2 חטיבות: חטיבה 217 וחטיבה 460. חטיבה 500, ביום הזה, משלימה את הכינוס שלה, מאזור

ציר הברגה, בערך צפופנית לטסה, כאשר יתר החטיבות נמצאות על ציר הרוחב, ציר מבדיל. במשך היום, ניתנות פקודות, תדריכים, פגישה איתי ודיבור עם כל החטיבות, בלילה, כאשר הצירים עדיין חסומים, והדוברות זורמות, מ-2 כיוונים, לאן שהוא בסביבה.

אני חושב שהאגד הארטילרי שלבו, עבד גם כן לטובת אוגדה 143 והיה בעמדות. ובלילה 15 - 16 - 2 החטיבות - 217 ו-460, מתקדמות על ציר רוויחה, לעבר ציר כספי, ליד כישוף. את הציר הזה אני בחרתי עפ"י אינטואיציה. היה רצון רב במטה שלי, כי בנזע על ציר עכביש. ממה שראיתי באזור טסה, העדפתי, עם כל הקשיים של גרירת דלק וכו', לנזע מדרום בין החולות. לקראת שחר, 2 החטיבות ערוכות בהמתנה.

את קרב הצליחה ניתן לחלק, בדיעבד, לשלבי משנה :

1. א יום ה-16 לחודש - המתאפיין עד הצהרים, בעיקר בהמתנה, אצא ובתחילת גלגל התכנית של אנירי לב, דהיינו, כוננות ואפילו תחילת צליחה. מ-1130 בערך, הוא מתאפיין בזה שקיבלנו פקודה לפתוח את ציר עכביש וטרטור, ואכן אנחנו אעושים מאמצים לפתוח 2 צירים אלה, אך זה לא הולך.

2. בלילה, כאשר אנחנו מקבלים את חטיבה 35 ומנסים לפתוח את הציר בלילה. לא מצליחים, אבל בכל זאת, מצליחים לדחוף את הדוברות קדימה, באותו הלילה.

3. יום ה-17 לחודש, שזה יום של פתיחת ציר עכביש ולחימה על ציר טרטור, הדיפה של מתקפות נגד של חט' 14 ו-1 שריון, התוקפות מכיוון מיסורי ואמיר, והשמדת חטיבה 25 התוקפת מדרום, על ציר לכסיקון.

בלילה שבין ה-17 - 18, אנו מתמלאים מחדש וצולחים.

מבחינת האויב, היה לנו כאן מגע עם הרבה מאוד טנקים - גם עם חטיבה 25, גם עם שב"ש אשר מתנהלים מכיוון צפון מערב לכיוון דרום מערב, כלומר, דרך החווה הסינית ודרך מיסורי. ובתוך כל הקרבות האלה, גם בדרום וגם בצפון, אנחנו השמדנו כ-170 טנקים.

אני מתחיל עם שלב המשנה הראשון הפעיל, וזה יום ה-16 לחודש. זה נפתח בזה שבנוקד ישנו ערפל. כשמתפזר הערפל, אנחנו רואים כי ציר עכביש בעצם חסוק. וכיצד אנחנו רואים את זה - על הכביש בעים פטונים (היום, בעקבות התחקירים, אני יודע שהם היו של 421) ו-4 - 5 פטונים בדלקים. שיירות שזוסעות מותקפות באש ובעזבות, וצוותי טנקים וחילי חי"ר רצים אלינו, אל הגבעות של קו הגבעות הצופות אל התעלה, ליד כישוף, שעליהן אנו עומדים. בשלב הזה, אצא השטח כולו מופגז, ציר עכביש חסום על-ידי כוחותינו, אצא כשסמבון נזע בטמבון, מעכביש 55 או מעכביש 53, ואני חושב שעד זילון. השטח כולו מלא, ולכן ההפגזה היא הפגזה מגששת. לא שיש איזה שהוא יעד שבו הם עושים שמות, אלא ההפגזה מטיילת וכל השטח מלא מכתשים.

בשלב הזה, אני ^{מתבשר} ~~מתבשר~~ כי היוניפלוט לא הגיעו, והם מפוזרים גם על ציר עכביש, חסומים בדרך, וגם על צירים נוספים. אני שומע כי גשר הגלילים שבזר לשניים. אני בעצם, עם החפ"ק שלי, עברתי לצידו של ציר עכביש וראיתי את הדברים האלה וכי הוא שבזר.

התמונה אם כן ברורה - שבחצי השני של הלילה יש סטייה מהתכנית, וכי מצב הצליחה, מבחינת צליחה, הוא לא טוב. אני מקבל, בעצם, 2 משימות:

1. להמשיך בצליחה.

2. לקחת ~~לא~~ לידיים ולרכז את הדוברות מכל הצירים קדימה, אל ציר עכביש 55.

בשעה 1100 זה מוטל עלי ע"י אלוף הפיקוד וזה מופיע אצלי בחומר. אם זכרוני אינו מטעה אותי, בבוקר לפני זה, היה אצלי אור"י וגם כן מטיל את זה עלי. דוביק מושקע בנושא הזה, כשאנחנו מעמידים לשזרתו גם את המפקדה העורפית שלנו, הנמצאת דרומית לטסה וגם מאפשרים לו להעזר בחטיבה 500, שהיא עתודה פיקודית שבשאר באזור טסה. וכפי שאנחנו יכולים לראות כאן, כבר ב-1600 שולחת גדוד אחד מול ציובה כדי לאבטח את אזור הפעולה. הטנקים שהיו באוגדה שלי, מספרן, ב-2 החטיבות הפעילות - 145 טנקים.

בשעה 0945 אמיר יופה ✻ המג"ד הראשון של 460, יוצא, לא על ציר עכביש, אלא באיגוף דרומי, מכישוף, לכיוון לקקן, עולה לבחלה, ובשעה 1100 הוא מגיע ומתחיל לעלות על התמסחים. אז מתקשר איתי אריק ומודיע לי כי מצבו של אמנון קשה וכי חסרה לו תחמושת.

האלוף שרון : זה היה משום שקיבלנו הוראה לא להעביר יותר טנקים.

האלוף אדן : לא אמרתי שלא.

האלוף שרון : כך אתה מתאר את זה. מה קורה. אמיר הגיע זמן קצר לפני שקיבלנו הוראה לא להעביר יותר טנקים.

האלוף אדן : אני אומר מה שאתה אומר, אני מסכים איתך. אולי יהיו דברים שאני אתאר כפי שאני ראיתי אותם, ושהם לא תואמים את העובדות. אני גם אדגיש את זה ב-18 לחודש. במקרה הזה, זה מאה אחוז בכון שאמיר יופה לא עבר משום שהפיקוד הורה לא להעביר יותר טנקים. אמנם הפיקוד הורה לי להתחיל לעבור ב-0945, אבל עכשיו אני מדבר על שעה 1100, שאז כבר היתה הוראה, שלי היא לא ניתנה, ולאריק היא ניתנה, לעצור את המעבר. אלה הן העובדות.

האלוף שרון : היא ניתנה ישירות למפקד התמסחים ואני שמעתי זאת ממנו.

האלוף אדן : לי היא לא ניתנה. אבל היתה פנייה ובפנייה הזו אני העמדתי את גדוד 198 לטובת 143, והוא הועבר לציר שיק

ואיפשר לגדוד 184 לצאת אחורנית, ומאז, בערך כ-24 שעות, הוא בעצם נלחם

הצפונת, מציר שיק ובולם התקפות - דבר שתואר. לי כבר היה קשר איתו והוא היה מדווח לי מה קורה עם אמיר יופה וכמה פעמים שיתפו פעולה בהתקפות הנגד.

ב-1100 אלוף הפיקוד, אחרי שהוא עשה סיור עם דוביק על הכביש, והוא מטיל עלי להדוף את האוייב מהצירים - עכביש וטרטור. ב-1130 גבי מתחיל לבוע. הוא יורד למרגלות כישוף, לכיוון ציר עכביש ומייד בוצר מגע עם אוייב.

עכשיו, לגבי השטח, השטח הוא של החווה הסיבית, עם הרבה מאוד תעלות ועם גבעות אצא בצפון השטח, לאורך ציר פוטון, כשזה חולש על 2 הצירים - על עכביש ועל טרטור. השטח פתוח בין עכביש וטרטור, אל החווה הסיבית, בחלק המערבי יותר, אל אמיר, במקום הזה. יעדי האוייב לא היו כאן מוגדרים. כלומר, אין כאן איזה שהם יעדים, אלא יש הרבה מאוד חוליות של צידי טבקים שמטיילות בתוך התעלות ומפעילות סאגרים. ובמקביל, ביומיים הקרובים, כל הזמן תבועות שריון ממסורי אל אמיר, אל החווה הסיבית, ומשם לקראתנו - ומייד אני אתאר יותר בדייקנות.

אם כן, ב-1130 אני מורה לגבי להדוף את האוייב מעכביש, והוא יורד מכישוף קדימה עם כ-2 גדודים. ב-1230 - אני מורה לבתקה, ללכת צפונה, לקו פוטון ולתקוף מצפון מזרח לצפון מערב בין עכביש וטרטור - וע"י התקפה כזו מתואמת, שאיבני יודע האם לקרא לה התקפה, כי אמנם הפעלנו ארטילריה ואפילו קיבלנו קצת אויר, אבל בסופו של דבר לא היה איזה שהוא יעד אוייב - אבל מתחילים להדפק טבקים משמלים.

בשעה 1325 - כח של טבקי אוייב מחטיבה 1 וחטיבה 14 מתחיל לבוע. רואים קודם את האבק מרחוק. אנחנו מחליטים להמתין בעמדות ולתפוס אותן בשטח השמדה מישורי בחלקו. האוייב הזה מתקרב ומתקרב ואז מבחיתים עליו ארטילריה ומתחיל מגע טבקים. האוייב מסתובב ובוסע בחזרה. זה קרה כפעמיים - שלושה, כל שעות אחה"צ. לאט, לאט, בפגעים לבו טבקים משמלים, כי זה משולב ב-שב"ש שאנחנו עושים ובחוליות הפועלות מתוך השטח, בגזרה מאוד רחבה, בעיקר, בחלק היותר גיבעי, בצפון.

בערך ב-1730 - בתקה מתריע שהוא לא חושב שהוא יוכל לעשות את זה והוא מבקש אצא חי"ר. באותו הזמן אני פונה והפיקוד מודיע לי כי בבצע את זה בלילה והוא שולח לי את חטיבה 35. (אני פעם חשבתי שקיבלתי את ההודעה בצהרים, אם כן, קיבלתי אותה מטש לפנות ערב).

באותו הזמן, בערך בשעה 1900, הפיקוד מתריע כי יש לו ידיעות, כי חטיבת שריון עומדת לצאת מבוצר ולהתחבר אל ראש הגשר, לאורך ציר לכסיקון. ומטיגה עלי לחסום ולאבטח את אזור הפעולה ולא לאפשר לחטיבה הזו להתקדם. זה משתלב עם זה שהשעה היא כבר שעת חשיכה או כמעט חשיכה, ואני מורה לבתקה לצאת אחורנית לחביון, בין כספי 57 ו-58 ולשלוח קדימה לחסום בכיוון גרפית, יחפן וציר לכסיקון וגם לאבטח את אצא ציר כספית, את כל אזור הפעולה שלנו, בגד חטיבת הטבקים, שזו בעצם חטיבה 25. (בלילה היא לא באה). את גבי, עם רדת החשיכה, אני שולף החוצה ועורך אותו, באיזה שהוא מקום, ליד כביש עכביש, עם משימה לאבטח את השיירות הצפופות הבמצאות על כביש עכביש.

בזה בגמר השלב של קרנות היום, כשמהצדדים אנחנו מנסים לפתוח

את עכביש ולא מצליחים. עכשיו מתחיל השלב של הלילה שבין ה-16 ל-17 לחודש. בלילה מגיעים הצנחנים. אני יודע שהיו להם הרבה מאוד קשיים - ואולי א עוזי יתאר את זה. הם ביסו להגיע ברכב. נסופו של דבר, הם מגיעים בהליקופטרים גדולים, וב-2290 - תחילת נחיתה בעכביש 55 על-ידנו. עוזי עם מספר עוזרים נכנס לחפ"ק שלי, באוהל הקטן, ליד הכביש ואנחנו מתכננים יחד את הפעולה.

המשימה היא: ~~אנחנו~~ לטהר את חוליות צידי הטנקים מהצירים -

עכביש וטרטור. יש בעיה של השיטה. א. חטיבה 35 מנתה את גדוד 890, אמנם עם 5 פלוגות, זה הכל. אני מציע לו שהשיטה תהיה שיטה של חיפוש אחר אויב. דהיינו - בפרוש קו ~~אנחנו~~ רחב של יחידות על ציר טרטור, על ציר עכביש, ללכת עם עתודה מאחור, לבוע קדימה עד אשר בתקל, ואז נכנס ללחימה, בעיקר עם העתודה. אנחנו מתכננים את זה במשך רבע עד חצי שעה. מתכננים את הפרטים, עושים את התאומים הארטילריים, אם כי בתחקיר החי"ר התברר לי שלא היה לו קט"א, אבל הוא קיבל את כל האפשרויות לתפעול הארטילריה, וב-2300 הם יוצאים לדרך.

אני חושב שאלו בתונים מאוד קשים. בזהל קרב קצר, והם מגיעים

בדרך האויר. האויב מאוד לא מוגדר. שיטת הפעולה, גם כן לא פשוטה. הם מתחילים לבוע וסורקים את מחצית הדרך בין סרטור 42 לעכביש 51, ואז הם בתקלים. והאמת היא, שגם ההתקלות הזו של החי"ר, וגם ההתקלות שאבי בתקלתי בה אח"כ בסואץ, זו התקלות, ומאז מרותקים לקרקע. הם מנסים לעשות איגופים. הם נמצאים תחת אש כבדה מאוד של נשק קל. בחפ"ק שלי מסתמן כי ההתקדמות שלהם בעצרת וכי יש להם הרבה מאוד אבדות. ~~אנחנו~~ אני מורה לגבי להפעיל גדוד טנקים שיתחבר איתם וזלדות לפיבוי בפגעים. אבל מה שמדאיג אותי בעיקר, זה שמהערב, בעצם, קראתי אלי את ג'קי וודאטי שכל הדוברות מרוכזות - אז כבר היו לנו 11 - 13 דוברות מרוכזות - ושהוא עומד מוכן עם כל הכח לבוע, ברגע שעוזי יפתח את הציר. כי הבעיה היא, והמשימה, אחרי הכל, וגורל הצליחה תלוי בכך שהדוברות יגיעו לתעלה. ופה אני רואה שהעסק לא הולך, שעה רודפת שעה ועומדת סכנה שהכביש לא יפתח. השעה היא 0230 בנוקר, כלומר שעת האפס שבה תיקבע האם נעביר או לא נעביר את הדוברות.

תוך כדי הלחימה של חטיבה 35, אני ~~אנחנו~~ מחליט לבצע סיור

אליהם על כביש ציר עכביש, ואותו כח אולי ימצא כי בכל זאת אפשר לעבור. גבי מוציא את פלוגה ~~אנחנו~~ הסיור שלו "נמבה" על בגמ"שים, והיא צעה על הכביש, הלוך וחזור, מבלי שהיא תהיה מותקפת. ואז, ברגע שהיא מגיעה לכיוון לקקו, כשאת הדוברות אני כל הזמן מחזיק על הס, אני ~~אנחנו~~ הורית ~~אנחנו~~ להכין דחפורים וטנקי דחפור, ואני משלח את דוביק, עם כח הדוברות, קדימה.

במקביל, אני מתקשל עם 143 ומבקש שמאזור לקקו יצאו ויפנו את

הכביש מטנקים שרופים. לדאנובי, מנקודת ראיתי, זה לא הציע, ובדרך הם היו צריכים לפנות את הכביש עם טנקים ודחפורים שנעו בראש השדרה. היתה

לנו דאגה אחת מאוד רצינית ואנו לקחנו את הסיכון - לא הייתי בטוח האם בצליח לבצע את הסינוב. יש כאן כביש שמסחובב בזווית מאוד חדה, ולא הייתי בטוח שנצליח לסובב את זה, אבל בפועל זה הלך. ב-0600 בבוקר, מצא שדרת הדוברות הגיעה ללקקן ומשם נדחפה מנחלה אל החצר במצמד. נזה הושלמה המשימה של הנאת הדוברות.

באותו שלב, אנחנו עוסקים בעיקר בקרב של עוזי. מייד כשפלוגת הסיור חזרה מהפטרוול האלים, שלחתי אותה להתחבר לכח של עוזי ולפנות בפגעים. אהוד - הגדוד של גבי שבע קדימה להתחבר עם עוזי, בעצם מצא מתנהל באיטיות רבה. אולי א הוא התנהל מהר, אבל מצא כל עור לילה, קשיי ההתחברות בינו לבין הצנחנים קשים. ההתחברות מתבצעת, בעצם עם שחר, גם כן, לאחר שהם עובדים ברשתות, יש להם קשיי זיהוי, ואז הם מתחברים.

בשעה 0700 בערך - ופה אני מתחיל את השלב של יום ה-17 לחודש - בשחר אהוד מתחבר עם 890, ובמקביל, אני מכניס את גבי לפעולה של כיבוש וטהור עכביש וטרטור. עכשיו, אהוד מסתער סמוך מאוד למקום שהצנחנים במצאים בו, אחרי שהוא התקשר איתם והם תאמו, על אחד היעדים, הגבעות, או הדיונות, ששם שכבו כמה חוליות. 4 טנקים בדלקים לו והוא בקושי בחלץ לאחור. גבי בכנס בגזרה רחבה ומקבל את הגזרה מטרטור 37 עד עכביש 51, והוא דוחף בגזרה הזו קדימה.

בשעה 0745 - אני מבקש לקבל את חטיבה 600 ת"פ. הסיבה - גם ב-16 לחודש אחה"צ, כאשר נתקה נלחם בגזרה הזו, הוא לא מפסיק לטרטר לי שיש לו טנקים בעורף, שאני אזהיר אותם ושאני אשגיח שהם לא יעשו לו שום דבר. מצא חשבתי כי בגזרה הזו שאנחנו תוקפים, בגזרה רחבה, אין סיבה לא לשתף בקרב הזה גם את חטיבה 600. אני מקבל את חטיבה 600 ת"פ ומכניס אותה צפונה מטרטור 37. בערך עד שעה 0900 היא התקדמה, עלתה על חמדיה, מצא טלביזיה ובקודה 145.

מדרום, אני מכניס גדוד אחד של נתקה, שהוא במצא דרומה מעכביש 51, לכיוון של לכסיקון. וכך, בקשת רחבה מאוד, אנחנו מתחילים לדחוף קדימה ולטהר את ציר עכביש.

ב-0800 - כאשר אני מכניס, מדרום לגבי, את נתקה, בעצם אני מפצל את נתקה לשניים. כי בשעה הזו, ההתרעות והתצפיות אשר היו בדרום הגזרה, מדווחים כי אמנם חטיבה השריון 25 מצא נראית, או יותר נכון, נראים ענבי אבק וצנני עשן מכיוון בוצר, אל לכסיקון, לכיוון לקקן. לכן, אני מורה לנתקה, ב-0800 בבוקר, לקחת 2 גדודים, לרוץ איתם ולהניח מארב ביחפף ובגרפית, על הכביש. בציר עכביש, מול 600, מול גבי ומול הגדוד, מתנהלים קרבות בגד צידי טנקים ו-שב"ש. היו באותו היום, עד הצהרים, כ-3 אמצא התקפות שריון של חטיבה 1 וחטיבה 45, וכשיש גם לחץ על אמיר יופה ואנחנו מחליפים אינפורמציה.

במקביל, מתחילות להגיע ידיעות, פי יש באזור מיסורי ובאזורים אחרים יותר פנימיים, כביכול, בריחות של מצרים לכיוון התעלה. אנחנו

מצליחים לדחוף את האוייב, לפנות את כל ציר עכביש, שיש עליו תבועה כבר מהבוקר, תוך כדי לחימה, אבל בשעה 1100 מודיע לי גבי רשמית "ציר עכביש פתוח ובטוח והוא נפתח לתבועה חופשית, ואז זורמים צמצאדרגים גם ל-143, וגם אנחנו שולחים דרגים, קצת יותר מאוחר, לאמיר יופה.

בשעות הצהריים, בערך בשעה 1200, או קצת לפני זה, הגיע דיין וביקש לבסוע לחפ"ק של 143. אני, משום מה, חשבתי כי זה לא תקין לשלוח אותו כל כך קדימה במהומות שהיו שם ואמרתי לו שאי-אפשר להגיע. הצעתי לו צמצאדרגים שיקרא את אריק אליבו. הוא הסכים וקראנו את אריק בערך לאזור כישוף, לקו הגבעות, במקום שהיה חפ"ק שלי. ואז, בשעת הצהריים בערך, ב-1200, הזדמנו לאותו מקום, גם בר-לב וגם דדו, מהפיקוד לא אהיה איש. היו שם הרמטכ"ל, בר-לב, אריק ואני. שם נערכה הערכת מצב גורלית למדי, כאשר השאלה שנשאלה עדיין היתה - האם לצלוח, מתי ומי?

אריק : האם עמדה שם השאלה - האם לצלוח?

תשובה : אני רוצה להזכיר כי בשלב הזה עדיין לא היה גשר. הגשר היה בתהליך הקמה ואנחנו ידענו, שתוך כמה שעות, הגשר יהיה במור, כמובן, מותנה בנזקים שהיו שם. היו שם הפגזות כבדות מאוד. כפי שאני זוכר את הדברים, סוכם לגלות. היתה שאלה - מי? היתה צמצא הצעה של אריק, כי אני אקבל את הגדה הזו והוא יצלח צמצא כולו לגדה השנייה וימשיך לעומק. היתה התנגדות שלי, משום שדרשתי להמשיך. עפ"י התכנית - שאריק ימשיך לאבטח את ראש הגשר בשני הצדדים ואני אצלח עפ"י תכנית "אבירים 2". בסופו של דבר סוכם שממשיכים לפי התכנית ואני צולח. היתה עדיין צמצא שאלה של מתי? ופה אני רוצה לענות לשאלתו השנייה של ג'קי.

ב-1035 - חטיבה 25 הגיעה ללכסיקון 265, כלומר, היא כבר מתקדמת ועומדת להכנס לגזרה שלנו. צ ואז היה ברור, שעל מנת לצלוח, אני חייב לעשות את הפעולות הבאות:

1. להלחם בגד חטיבה 25 ולחסל אותה.
2. להיות משוחחר מהסיבון על עכביש וטרטור, להוציא את הכח למילוי מחדש; לגמור את ה-שב"ש ולמלא גם כן את הכח ואחר המילוי מחדש לצלוח.

ואמנם, הדברים האלה סוכמו. סוכם שאני אשוחחר מהעיסקה בציר עכביש, אני צמצא רץ אל ה-שב"ש, ובשעה 1100, אני מבקש מהפיקוד לקבל את חטיבה 500, משום שלא היה צראה לי שחטיבה מיבוס מספיקה לקרב שב"ש, בגד חטיבה 25. ב-1100 אני מקבל את חטיבה 500 הנמצאת על ציר מבדיל, והיא מקבלת הוראה לבצע על ציר צמצא פזום עד כרובניקה, כספי, ולהגיע לאזור צחצוח - שזה קו הגבעות החולש על שטח ה-שב"ש הצפוי.

תוך כדי התבועה שלי, בערך בשעה 1300, אני דוהר עם החפ"ק למרכז אזור השב"ש, ואז אני מקבל קריאה באלחוט "מה עם חטיבה 600, למה אני לא מעביר אותה ל-143?". העברתי אותה ל-143 ומאוד שמחתי, כי זה בראה לי ~~אחראיות~~ כהתחלה טובה של השלב הבא, אם מתחילים לעשות את ההעברות, להעביר את האחראיות, והעברתי מייד את חטיבה 600. פה משהו לא ברור לי עד היום. אני מקבל דיווח מגבי כי 600 יוצאת מהמקום ובלקחת למקום אחר. אני שואל: "מה עם שחרור גבי", ואז מסתבר שלא רק שגבי לא משוחרר, אלא חטיבה 600, כבראה קיבלה הוראות לבוע למקום אחר.

האלוף שרון : **ניתנה** לי הוראה לתפוס את השטח. כשאני עברתי לקחת את שר הבטחון, אז בסעתי דרך הכביש. לא הייתי כלי הרכב היחיד שנסע דרך הכביש. עברתי ליד גבי. גבי היה פרוס ליד הכביש.

האלוף אדן : זה לא היה גבי, זה היה הגדוד של נתקה.

האלוף שרון : לא חשוב, ראיתי את כולם, כי השטח היה פתוח. כולם היו פרוסים. ~~לא~~ חטיבה 600 קיבלה, בהתאם לסיכום שסוכם באותו היום, קיבלה הוראה לתפוס את השטח שבין עכביש לטרטור. זה מין קו כזה שהולך ממערב למזרח, כדי להחליף את גבי, (זה היה בערך בשעה 1600).

האלוף ~~אדן~~ : אני מדבר על שעה מוקדמת יותר. אני מדבר ביצתיים על 1400. ~~אדן~~ בערך ב-1400 אני מגיע לגבעות ורואה לפני, על ציר לכסיקון, את חטיבה 25 המצרית, פרוסה בשורה רחבה מאוד וארוכה מאוד - טנקים, בגמ"שים, ארטילריה, על ציר לכסיקון, לאורך קילומטרים, עם דרגים. כאשר הראש שלה מתקרב לכיוון לקקו. אני רואה את נתקה ממתין בין הגבעות, ואני רואה מולי, בערך בכרוביקה, את אריה קרן מגיע. אני מזרז את אריה קרן

האלוף גרן :

ואני אומר לאריה גרן לקח טרחק, לדהור קדימה במהירות על מנת על מנת שיצליח לעשות את האיגוף הסוגר על האוגדה.

1430-1500 מתחיל קרב ה"ש" ב-ש". היו כ-9 טנקים של 1430 שבלמו את

חטיבה 25 מול לקקן, נותקה נכנס עם 2 הגדודים מגרפית והשטח היה כזו. שהוא הולך וסוגר ומשפר עמדות מלמעלה למטה והאוייב תפוס כשמצידו השני שלו שדות מקושים שלנו מלפני המלחמה והים ומצד שני אנחנו שולטים עליו כל הזמן. לאוייב היה סיכוי קטן מאוד ובאמן תוך מספר דקות נדלקים לו עשרות כלים.

פלוגה 2 מטובת קנים אלינו ומתחילה להסתער לכיוון נחקה אבל

הט לא שרדו הרבה זמן. בערך ב-1500 נכנס קרן על הזנב של חטיבה 25 עם החץ הראשון ופכה

על הזנב של חטיבה 25. באותהשעה מי שנשאר כאן שלט מתחיל לסגת בחזרה, הגדוד האחר של

קרן רץ לכיוון בוצר ובשעה 1600 חוסם נסיגה, במקביל אנחנו מואמים גיזרה ומקבלים

סיוע אוירי מאוגדה 252 אשר מרומנו. בערך ב-1700 אני רוצה שהולך להוטיך, דעתי נתונה

לצליחה, אני טורה לקרן להמשיך עד חשיכה, הוא עולה עם 4 טנקים על שדות מוקשים שלנו

(על יד בוצר), אח"כ מנוח מגע. נותקה מנוח מגע לפני זה, ובאותו קלב כשאני מחליט

שהקרב נגמר וצריך ללכת להכנות לצליחה, אני מורדא עם הסגן שהדרגים נדחפו

לכספי ולעכביש למילוי מחדש. היו קשיים עצומים כי ציר עכביש היה חסום, לא מבחינת אויב

אבל מבחינת כל מה שהיה שם-שיירות מסכליות וכו'. אני מצליח להעביר שיירה ארטילרית,

עוברים דגים לכספי, גבי לא מקבל דרגים. גבי לא מוחלף עד לעה הזאת, יורד החושך

ועדיין גבי יסנו. אני לוחץ על גבי להוציא כמה מהכוחות שלו, ולהתמלא והוא נוסע לאורך

ציר עכביש כשהוא מחפש רכב חיסיוקת ומחדלק שלבים שלביט. יוחר מאוחר, כבר לאחר

חשיכה, לאחר שהוא במגע עם חיל רגליטק לאחר שהוא מבקש ארטילריה תאורה (לפי יומן המבצעים)

הוא מוחלף באופן מלא ע"י 600.

נותקה מקבל דרגים על ציר כספי, השטח מופגז וכולנו מתמלאים.

הפיקוד לוחץ חזק מאוד ושואל מתי נצלח, כיוון שגשר נוכן יהיה מ-1600 או מ-1700. אנחנו

בעצם היינו ריקים, אני לוחץ חזק מאוד ולא רק שלא הגיעו מספיק דרגים אלא שגם בשטחים

הם כאשר אתה לא יכול לרדת מהצירים עטהרכב והמילוי מחדש הוא כולו צעיפות ושכניקות

מוד איטיות, העסק לוקח הרבה זמן. בסופו של דבר כתוצאה מחשיבות הזמן ומעצבנות של

לחץ מלמעלה למטה (הפיקוד עלי ואני על החשיבות), אנחנו יוצאים לפלוח כשהאוגדה לא

מלאה עד הסוף אלא חלקית (הבטנים מלאים ח'קית). קרן בגמר הש" ב-ש" חוזר להיות

עתודה פיקודית, הוא נערך על ציר כספי לכיוון תורבה ובוצר כדי לאבטיח את אזור

הפעולה שלנו בשלב הצליחה.

בשעה 2230 ב-2240 אני נוטע בראש האוגדה, חפ"ק עובר לצד השני

המראה היה מרביב הירח היה מלא, הגשר מלהיב, שקט. אנחנו עוברים לצד שני

פוגשים את ארז מתקדמים קדימה בכדי לבדוק איחו שיטחי ריכוז עבור החס בוח, מתחילה

הפגזה ארטילרית זועתית והיא לא מרפהעד הבקר. אנחנו נסוגים לאחור ונצמדים לבתים

אבל שם צמודים הרבה מאוד כלי רכב. ול אוגדה 143 וכין הייתר לשמחתי נחרנו מקום לחפ"ק

על יד 2 טנקי גישור דבר שהיה לו חשיבות ואני חכו אעמוד עליו. ארז נעלם לט ל בענייניו.

בשעה 2330, 460 מתחילר לעבור, עוברים כמה טנקים והגשר

נשבר. אני מקבל רווח מג'קי שהגשר נשבר ויסק הרבה זועות לחקן כיוון שיטנה רפגזה קטה.

הוא מציע להעביר טנקים קצח יוחר דרומר בחמסחים וזה מתבצע. לשמחתי אני זוע

את החרגולות שפיתחנו ברוופה (?) לגישור על פצרים ועל פנצרים עם חגש"ים ואני מודיע

5
24-1

לו ששלח לו תגש"ים כדי שיפעיל אותם. גם בפעולת התגש"ים עד שבילינו את הצוותים ועד שהכנסנו אותם, עד שכיוונו אותם, עד שהם הגיעו אליו ועד שהם נרסו השעה היחה 0135 (ז"א הלכה שעה וחצי). ב-0135 המעבר נחדש, גבי חחח התפגזה מתרכז על ציר טסט ומחדם קדימה לקראת פריצה. בשעה 0310 נתקה מתחיל את הצליחה שלו, הוא הגיע קצח קודם אהיה צריך להיות בהמתנה, הוא צולח ומסיים את הצליחה כמעט עד לרבע שבו אנחנו מתחילים את השלב החדש של פריצה מראש הגשר. כלומר זה היה ב-0530. ע ד אז חוף כדי הצליחה ולצדדי בגלל התפגזה הארטילרית הנוראית בשטח, אני מעניר גם את הפקודה וגם את החדריך בקשר למחש"ים 460 ו-217 לקראת שלב הפריצה מראש רגשר. כל אחד מהם יוצר קשר עם נקודת הפריצה, עם רוחוח של 143 שנמצאים במקום, מתעדכנים אצלם ומקבליט אינפורמציה לגבי מה שמצפה להם מעבר לפריצה. פה אני רוצה להגיד משהו שיכול היה לסתור את הרושם שהיה בתאור 143. התאורים טאנחנו קיבלנו שלא מצפה לנו הרבה מעבר לגשרים ס המים המווקים, ז"א היה שם מצב של כמעט טביחת נישק בין 2 הצדדים ולא ריחה שוט פעילות צבאית קרקעית בין הכוחות של 143 לכווחות של המצרים שהצטברו ונכנסו למחנות אבו-סולטן ולחיץ החקלאי.

הבא:

השלב הבא מתחיל ב-16 לחודש ונגמר ב-23, כאשר זהו שלב של ביצוע חוכנית "אבירי לב", דהיינו פריצה מערבה, הליכה דרומה, ושמדח בסיסי טילים קרקע אויר ואוייב וכיבוש העיר סואץ. כלומר, כיתור ארמיה 3 וכיבוש העיר סואץ. זהו שלב שלקח מה-18 לחודש עד ה-23 ואפשר לחלק אותו ל-4 שלבי מישנה שלב אחד הוא ה-18 לחודש- הפריצה מהמאחז, בראש הגשר שהלך קשה מאוד.

שלב שני, 21-19- הוא שלב של השמדת בסיסי טילי קרקע-אויר חוף כדי החקדמות מערבה ודרומה לחוף רכסי הג'ניפה וחסימת צירים לסואץ. כבר ב-20 לחודש טטמנו את ציר עשור, ב-21 פעלנו באש על ציר טרג וב-22 חסמנו אותו פיזית. שלב שלישי 23-22- כיתור ארמיה 3 וסגירה עד למפרץ דרומה לסואץ.

שלב רביעי- הנסיון לטיהור החיץ החקלאי ולכיבוש העיר סואץ, או שסואץ יכול להיות שלב נפרד

המאפיינים של השלב הזה הם:

- א. שהיוזמה בידנו. (זה מתבטא בחופש החלטות בכל הדרגים גם לפיקוד וגם לאוגדה על שיטת הפעולה, ומרחביט שבהם אנחנו נעים).
- ב. מרחב שמאפשר יכולת חימרון, יוזמה ופעולה שריונית.
- ג. מלן עדיפות ראשונה לושמדת טילי קרקע אויר כדילסייע לחיל האויר כדי שהוא יוכל לחזור ולסייע לנו.

ד. ראגה לפתיחת ציר אוגדתי שאח"כ הפך לפיקודי וזהו ציר חבית לאורך האגמים.

ה. עקב הלחימה במרחב של הוויץ החקלאי ומהמנות אשר בו עוברים 2 הצירים האלה, אנחנו סובלים ממחסור כרוני של חי"ר כאשר אנחנו אוגדה עם 3 חט בוח סנקים והפיקודמזרים לנו מיום ליום עוד חי"ר שאנחנו ריכזים לקלוט אותו (דבר שהו מאוד קשה), חוף כדי הלחימה.

דבר נוסף שמאפיין את השלב הזה זה שהפיקוד הניע אחאוב'

252 גם כן במרחב הזה כאשר היא מחליפה אותנו, שחררת את כוחותינו ומקבלת את אבטחת

אזור הפעולה, ופעולות כלפי מערב (זה בא חמיד באחור, בטקסט מסויים). מיום ליום אנחנו יכולים למצות יותר את כוחות האוגדה ויש מי שמאבטח אותנו כלפי האזורים שאוחס אנחנו עוזבים (זה מנק' הראות יול האוגדה).

לגבי האוייב. האוייב ראה בהשמות ראשה גשר משימה עליונה,

. הוא כבר הפעם ידע עליה ויש לו זמן להביא כוחות אל אזור ראש הגשר ואל האזור הסגור והמכוסה של החיץ החקלאי ואל בתים וטוללות בתוך מחנה אבו-שולטן

לי יש ביקורת חורחית מדוע אוגדה 143 נשארה על חבלת המים

המחוקה, אני מבין שזה מצויין להגן על החעלה אבל מניודת ראות של המשימה הפיקודית זה היה חסרון גדול ללכן האוייב מכניס כוחות קרוב מאוד ולששחית סגורים שאח"כ מקשים מאוד על הפריצה.

המהלכים שלנו: בפריצה מערבה האוייב מבחין בסכנה של כיתור

ארמיה 3, מרבה להפעיל ח"א ומזעיק עוצבות ויחידות מכל עבר, כולל החזרה של יחידות מסגדה המזרחית שעוברים על יד סואץ ומופנים נגדנו.

הדבר השלישי שאני רוצה לומר זה שמצד אחד פעלנו בששחים

פתוחים ומצד שני פעלנו בששחים מבוחרים ובששח של חיץ חקלאי של מחנות ושל עור.

זה כמובן השפיע גם על המבנה הבלתי נוח של האוגדה שלנו ועל פרטות החי"ר כפי שסיפרתי אוחה.

זה כל מה שאני יכול להגיד בהכללה על השלב שבו אנחנו עומדים

לדבר.

בדיעבד, החברר שהאוייב החזיק באורי ובצח גדוד ממוקם מגדוד

סנקים מסטיבה ממוכנת 116, הוראל החזיק גדוד סנקים מחטיבה 23 שיריון מחוגבר כחמש

מחטיבה 116 והוא החזיק גדוד בגשיריה (?) בנוסטי לזו. הוא החזיק כוחות קומנדו במקומות האלה ובמחנות פאיד הוא החזיק גם קומנדו וגם חטיבה פלשטינאית.

בנוסף לזה, (חלקו בדיעבד וחלקו קיבלנו ידיעות על סחס)

האוייב הפעיל תוך כדי הפריצה שלנו שיריון מצפון ומדרום. עכ אית הוא ר עיל שיריון

מארמיה 3, מחטיבת שיריון 2 שבאו מדרום ותוך כדי הלחימה נולו ענ אורי הוחל"ינו ע"י

סנקים מחוך החיץ החקלאי, חלק גדול של הסנקים הועלו באש כשי לזה לפחות 2 שותפיים

שטוענים אחד זה חטיבת גבי שהיתה שט והשני זה כמה סנקים מאובדה 143. וולק גדול מהם

שקעו בכיצות וסנקים מצכון הניחו לנו כארב מנתקה למרוח שהודענו לו שסנקים מכיוון

סרנאום לכיו ון מחנות אבו שולטן ינועו אליו. הט בהחזרה תופסים אותו במארב

ודופקים לו 2 סנקים, אח"כ הוא נכנס איתם בקרב וכל הסנקים האלה נדפקו. ייחכן שחלק

מהסנקים האלה נדפקו ע"י חיית ארז כאשר הוא הולך לגצירה.

זה האוייב שאנחנו נלחמים איתו בשלב הפריצה החוצה.

באורי ובצח היתה חטיבה ממוכנת 116.

בארל חטיבה 23 שיריון, עם פיוע של ממוכנת 116.

אנחנו ערוכים, מוכנים לפרוץ על 2 גיריות. נמקה מול ציר חיפה,

לעבר הראל ומקצרה. גבי על זיר טסט, צריך לפרוץ לעבר גומת יח ואח כ לננות מערבה לכיוון

פאיד ומס לבבעות המבוחרות. זאת היא הונוכנת.

ב-0545 לאחר הכנס ארטילרית מחחילה ופריצה. גבי מיד עם הפריצה

נחל בחיץ בקומנדו ובסנקים אדיין פועלים עליו בכיוון בח ומסמלים מכיוון אורי.

מודלקים לו כ-5 טנקים והוא חוזר אחורנית. נתקה, פורץ בהצלחה רבה מאוד וב-0620 הוא פורץ על ציר חיפה. וגדוד הראשון שלו כובש את הראל מוצא שם הרבה מאוד ציוד של גישור ושלל והרבה מאוד שבייח. מיו אחרי זה כאשר הגדוד השני (נדמה לי 113) נע בחור מחנות אבו-שולטן, אנחנו מודיעים לנתקה שטנקים יפעלו נגדו מצפון ונטפקים לו 2 טנקים, מתחיל קרב ש' ב-ש' ולוקח לו כמה זמן עד אש הטנקים האלה נדפקים. הראל מוחקף ע"י טנקים והוא מזמיד שם מספר טנקים.

אם אנחנו נקצר בסיפור, נתקה מחזיק את הראל, ציר חיפה חוזר ונסגר ע"י ציירי טנקים וע"י טנקים שמופיעים מבין הבתים במהלך כל היום. נתקה מביא לשם גדוד חרמש שלו ואו"כ ב-1500 או ב-1300 מחזיר לשם גדוד טנקים שלו, אח"כ אנחנו מבקשים מהפיקוד חי"ר נוסף, ונאמר לנו שנקבל מ-143 את עוזי אבל עוזי לא מגיע.

בציר טסט גבי ניתקל בקושי, שזחים סגורים היו הרבה מאוד שמלים וגם יכולת הפריצה קשה, גבי מבקש חי"ר, דוביק נוסע לגבי מט, אנחנו מקבלים אישור ומקבלים את פלוגת יודלמן המפורסמת. היא מגיעה, ובערך בשעה 0800 מונחת ההתקפה על אורי. ההתקפה היא מוצלחת, כובשים את אורי בסיוע מאסיבי של טנקים, נגמשים ובהתערות של פלוגת צנחנים. אורי נכבש עם 2-3 אבדות, במקביל מתחילה התקפת הטנקים מדרום. התחיל קרב עם הטנקים מדרו, אני מורה לגבי לשלוח על שפת הים,

על ציר טסט את גדוד 100 על מנת לחוס מכיוון נוסף את גדוד הטנקים הזה, הגדוד הדרומי והגדוד הזה מושמד ושוקע. בסה"כ עד הצהרים אנחנו לא יכולים לצאת כיוון שמה שמחזיק אותנו זה צח וצנ ישנם טנקים מחופרים בחוף האדמה, ט מלים וחי"ר בכל הסביבה. אני מנסה ב-1100 להנחית התקפת נגד אוגדתית מתואמת מ- הכיונים: גבי מכיוון אורי לכיוון צח (היינו ממזרח למערב) ואת נותקה חלקו מצפון לדרום מכיוון הראל לבח. נתקה מוציא את האף מאבד 2 טנקים, גבי גם כן לא מצליח ללכת. בעובדה אנחנו בעצם חסומים.

בערב בסביבות הצהרים מתכשלת אצלנו

המטקנה שיהיה קשה להחגבר על צח ללא סיוע אירי, אבל על מנת לחס סיוע אירי צריך לחסל 4 טוללות טילים. הפיקוד שואל אותי האם אני יכול לפשוט על הטילים.

אני רוצה פה לומר משהו, טעד כמה שהחברר לי מהכתובים, אני פעלתי

כחצי יום עם חיים ארז עם 421 כאשר חשבתי שהוא ת"כ שלי, ז"א ביקשתי אותו, זה לא אושר לי וזה נעלם בסיני, הוא היה ברשת שלנו אנחנו מלינו אותו בתחמושת, מועילית אותו לגשירחא וברשת שלי כל הזמן אני מתאט בינו ובין נתקה ודורש ממנו לרחליף את נתקה ברראל לקראת התקפת הנגד האוגדתית על צח. מעיון כעת מן הכתובים החברר לי שהם לא היו ת"פ שלנו, אבל בפועל הוא פעל כל הזמן איתנו בתאונת ברשת.

האלון (טילק) אדיק טרון כל הכוחות פעלו שם, כללם פעלו נגד המצריט והוא פשוט לא היה כפוף לכח.

בסדר, אני רוצה לחאר את הדברים כפי שראיתו מופיעים.

האלון אדיק

מבחינת לקחים אני חושב שהט היו צרכים להיות ת"פ אלי כי פעלנו

בגיזרה אחת ובתאום.

את זה אני אמרתי בפעם הקודם בסיטום שלפי דעתי היתה צריכה להיות

האלון (טילק) טרון :

מיפקדה מעל 2 האוגדות במקום בשדה ולמשל אחת הרחולות המכריעות

שהיו צריכות להילקח במקום ויותר מוקדם עוד לפני ה-17 בצהרים וזאת ההחלטה שאני נשאר להחזיק

את הגשר ומה שמזרח לו בתוספת לאיזוהו שהיו א כוח שלן, ואתה עובד ולוקח ונסיבו שלי ורץ הלאה.

זה למשל דבר שאני הצבעתי עליו וזה צריך היה לרוח, אבל אצלנו זה לא פעל ככה.

הצ'רן אדן

אני כשום רוצה להזכיר את העובדות עבור הלקוחות שאולי יתקיימו מחר

בצהרים כפי שאמרתי עולה האלה של פשיטות . היו הרבה

מאוד פרחים בצד הקני חלקם דמא והלקם כעילים, הפיקוד ידע בדיוק באוחו רגע איזה סוללה

פעילה [] הוא נגזן לנו רימה של 4 בסיסי טילים ושאל האם

אנחנו יכולים לשטוט. פניתי לארז ושאלתי האם הוא יכול להעמיד גדוד לפשיטה והוא ענה לי

ש"ן לו תחמושת, פניתי לנחקה ולגבי וגם חטר להם דלק ותחמושת. הוראתי לגבולנחקה

ולמלא, להעביר משנקים אורים ולמלא לגדוד, להכין גדוד אחר עם יותר תחמושת (בעיקר

אצל נחקה) ולבצע את הפשיטות. אחה"צ החל משעה 0100 או יותר מאוחר מתבצעות הפשיטות

והפשיטות האלה היו לדעתי דבר מאוד מאוד יפה.

בשעה 1615 נתקף מודיע שהוא פשט והשלים את 2 הסוללות, השורח הוא

עצום ולמזלי על שיפוח הדלק האחרונות הוא חוזר למקום. גבי עשה אונרציה יותר משולבת,

הוא מתחנך במסילת הברזל, מאגף מזרח-דרום אז בל מצויב את גדוד 100 שיאבטח או אזור הפעולה

במחצית הדרך לעמיד בין גל לאיך ושולח אחריו גדוד נוסף את הגדוד של אמיר יוסף לפשוט

על 2 הסוללות. בדרך אמיר פוגש שנקים נכנס איתם בקרב, משמיד סוללה אחת, גומר תחמושת

חוזר מבלי שהשמיד את הסוללה השניה לקראת מחר בבקר, ברור שנקבל סיוע אוירי.

בשעה 1300 באותו יום ב/18 לאודיש אני מקבל בחזרה

אחרי הפצרות את חשיבה 500 שהיתה עתודה פיקודות והיא מחזילה לנוע בציר מבדיל

לקראת ראש הגשר. ב-1750-חושך, אנחנו חוזרים ונכנסים לחניונים, חשיבה 500 מתחילה צליחה

ומתרכזת מדוואר-טוואר (?), כל הלילה היו קשיים עצומים למלווי טוודט בגלל חשיבת

צירים, הטגזות על הצירים. כל אחת המחטיבות חוץ מזו ל נתקף קיבלה בטוף הלילה דלק

תחמושת ולמחרת יאנם פקודות חדשות והם לפרוץ ולרוץ קדימה,

צריך להוסיף שבשעות הלילה האחרונות ובשעות הבקר הראשונות הופיעה

אוגדה 252 עברה בצירחמה, עברה על יש הראל וירדה לכיוון מקצרה.

עכשיו מתחיל השלב של השמדת הטילים התוכנית ל-19 היא פריאה

ב-2 צירים, גבי לא יכבוש את גל למרות שחיל האוויר יתקוף אותו מהבקר אלא איפה

שאתמול איבד אמיר תאגף כל החטיבה, ינוע אל פאיד יבטיח כ פי פאיד וינוע לבגן פה.

נתקף ינוע לכיוון מקצרה ומשם לאורך ציר ודאית, גם כן אל הג'ניפה הם ישמידו בדרך

אוייב. קרן, ינוע או מאחורי גבי או מאחורי נחקה הראשון שיפנה את דצ'רן

בבקר התברר שהם בחוף המילוי, גבי השלים דיי מהר ואז קרן

ב-0900 הוא כבר עבר על יד אורי אחריו. נתקף גדוד אחד נע ב-0800 ושאו הגדודים הגיעו

אליו בערך בשעה 1100 עסקו הרבה זמן במילוי. מהר מאוד מתחיל קרב מהיר להשמדת בסיסי

טילים. השטחים פתוחים עבור גבי הוא רץ בגיזרה רחבה, הוא מצויב גדוד חרמט ונדמה לי

אח"כ גם גדוד שנקים לאבטחת אזור הפעולה, עולה על כל מיני בסיסי טילים חלק דמא חלק חיים

להשמיד סוללת טילים עקרונית זה קל, בייבי טטוח רחוק משתקים את האנטנה, מעליט

אותה באש והיא משותקת ואח"כ או שנכנסים או שלא נכנסים לטיהור. עצם השיחוק זה קל.

בערך עד שעה 1100 גב' כבר היה עמוק בצומת ויט'יין- ודאות כשהוא השאיר אבטחהמול פאיד.

קרן ב-0900 עבר והפנתי אותו להלחם מול חו'צ'י. נוקף עם גדוד אחד זז החל ב-0800

ומדרום למקצרה בערך הוא התחיל לעלות על בסיסי טילים, התחבר שם עם דן וטרון כאן הוא

שוהה דיי הרבה זמן, כאשר אני מאמץ בינו לבין קרן כשהם פועלים זה מול זה משני

עברי חושני. ישנו כאן סיפור שאני מבקש שדן שומרון מגמור עליו כיוון 'נתקף איננו,

של בעיות לפעול במשותף גם של 252, בסופו של דבר נחקר רשחקר שם על

בסיסי טילים וממשיך דרומה ובערך ב-1130 מול גבי על מנגנון מופיעה חשיבת שנקים

דף מס. 7. מחוך... דפים
עוחק מס. 1. מחוך 5 עוחקים

מס' 2 מינוס. זאת היא חטיבת שיריון שהגדוד השלישי שלה הושמד בביצות, זה שחקף מדרום.
2 הגדודים אלא עם מיפקדת חטיבה מופיעים על מצנפת. אז אנחנו ידענו ש-60 טנקים מולנו
ואני מחליט לחקוף את אספקת החטיבה הזאת בהתקפה אובדנית, מורה לנתק'ה להתרכז.
במקום הזה על מנת שניחקוף ס-2 כוונים את מצנפת, גבי ונתק'ה יחד. לקרן אני מורה לא
להתעס. עם זה ולרוץ קדימה אלי, אל ההריס הטבותרים, להחכים ולהשמיד שם בסיסי טילים.
עובר זמן, החטיבות רחוקות, בדרך הח מטבכות עם בסיסי טילים, עם טנקים פה ושם ועם טאגרים
יש רווחים טונים, יש נפגעים אבל נתק'ה הולך מג"ד וצריך פיננאי נפגעים. חוץ כדי הזמן
הזה, גבי מחליט שחבל על הזמן, מרכיב כוח קטן שעולה באזור שלו על הגבעות ומבותרות
:חילה טטרול ודופק 2. בסיסי טילים פעילים. אח"כ בשעה 1300 בעוד אנחנו נערכים להתקפה
מודיע לי הפיקוד שקלמן יחליף אותי במקום שנמצא גבי. זה נותן לי דחיפה כהערט המצב ואני מחלי
לרוץ את מצנפת להשאיר על ידו את גבי, להשאיר את 252 ולקחת 2 חטיבות לרוץ לשטחים
המבותרים מה שיותר מהר כדי להשמיד מה שיותר טילים. קרן ד יי קרוב, הוא נכנס ראשון
מספיק עוד להשמיד 1-2 בסיסי טילים (החושך יורד) ונתק'ה רק עם חטיבה נכנס לציר סריה
לחניון לילה מכלי שהשמיד בגבעות המבותרים בסיסי טילים.

חושך, בעיות של טילוי חדש, פיננאי נפגעים. עם בקר של ה-20 לחודש
מתחיל יום חדש. ב-0440 בבקר אני מודיע להמשימה תהיה השמדת טילי קרקע אויר על 2 צירים :
נתק'ה וקרן ינועו על ציר סריה ועברה (?), נתק'ה אחראי להשמיד את כל הבסיסים שברכסים
דרומה לו, קרן את אלה שברכסים צפונה לו. קרן נע גם על ויטטין והם מטפלים. נתק'ה
מקבל משימה לרוץ מהר ולחסום את ציר טואץ-ג'ניפה. ציר עטור, אמנם דיי מהר הוא מגיע לשם
וזה בערך בשעה 1000. המשימה של גבי לאבטח את אזור הפעולה מול מיצנפת, לאבטח את
אזור הפעולה מול פאיד ולהקים כוח שיבצע פשימה על בסיסי טילים אשר אליהם אנחנו לא
יכולים להגיע עם החטיבות האחרות. גבי מביא את גדוד 100 מאזור שדה התעופה פאיד,
שולח אותו ומשמיד כ-3 סוללות טילים מפרקה לכולוניה. האויב מניע מולנו כוחות מדויזיה
4 ומדויזיה 6.

בבקר טוב עם הצירים הקשים אנחנו לא מלאים. בערך ב-0800
כל חטיבה מניעה גדוד ויותר מאוחר מצטרפים גדודים נוספים. בשעה 1300 חל שינוי, הפיקוד
מודיע לי-252. מחליף את גבי בנקודה שמול מצנפת וגבי משוחרר לפעולה שלו.
באותו זמן אני מחליט להסיע את גבי בפתיחה של ציר החוף דהיינו ציר חבית וטסט
אני אומר לו לשבור על צירוטטין ולקחת ג'ו רכסים אשר שולטים על ציר חבית; את אלה
שמטרת לציר חבית 9. יש לו את הכוחות שנמצאים מעבר לפאיד והוא צריך ללחוץ איחס
כלפי ויטטין לעלות ממנה ולרדת מנה. אני אופטימי באותו יום ואני רוצה שהוא יגיע
עד איזה שהוא מקום על ציר חבית כאן כי אני מורה לקרן להתקדם, לכבוש את מצילה ועודדה
ולנתק'ה להתקדם גם כן ולייצב. קו אובדתי בערך כזה.

האלוף (מיל), אק ידון : מה היו הכוחות שהיו שם באותו זמן - ביומיים האלה,
האם אלה היו בסיסי טילים, טנקים או כוחות היו מערכים שם?
האלוף אדן : הכוחות היו מטוכנים ומשוריינים.
היה ככה : השטח מי שדאה אותו יודע שהוא מאופיין ע"י גבעות

בחוף הגבעות יש בסיסי טילים שמוגנים חרץ כלל ע"י
נגמשים וטנקים כאשר הי"ר התחפר בעודדה ובפצילה. זהו מקום שעצר אותנו חזק ואלה הם
כוחות שהועלו וקודמו גם מהגדה המזרחית מה-20 לחודש והמצרים התחפרו שם. היו טאגרים באדמה

דף מט...מחוך...דפים

עוחק מט...מחוך.5.עוחקים

וסאגרים בחוך ברדמים (?) שפעלו כאן והיו גט הרבה טנקים. חט' טנקים 3 פעלה על הציר של גבי, על ציר חבית וכאן אם נתאר את המצב: י נו החיץ ההקלאי וישנו הכביש עם המחנות בציר חבית היו הפירות, טנקים מחופרים בין הבתים, היו גתים ומחנות וביניהם תקועים אס.יו.100 טנקים, היו הפירות ופוללות, היו גדודי נ.מ. וארטילריה. זה מה שהיה על צי חבית. בשטח של הגבעות המבוותרות פעלו חטיבות ממוכנות עם גדודי טנקים, מבחינת מה שאנחנו ראינו זה הרבה טנקים, והבה נגמשים, התקפות נגד של חי"ר כולל בלילה על קרן וגבי ופרח 5121 (פרח שהיה מאוד מפורטם שעליו נלחמנו הרבה זמן).

אני מבין את השאלה שלך ואני רוצה להדגיש שאט מישו עד התחקיר הזה חשב שאחרי הצליחה התחיל שלב של ניצול הצלחה במובן של רדיפה - טועה. היתה כאן רדיפה קשה וב-21 לחודש היא היתה מחסלת ביותר, ממוצע ההתקדמות הוא 30 ק"מ ליום ואילו ב-21 לחודש קרן התקדם קרוב לאכס, גני התקדם קרוב לאכס ונתקף התקדם יותר אבל נאלץ גם לחזור. יום ה-21 לחודש היה יום כזה שכמה שלא חפנו לא הלך והיו לנו כאן קרבות קשים.

החנועה היתה ביום או גם בלילה?
אלוף (כיל, א. שרון):
האלוף אדן:

בדרך כלל היתה ביום, בלילות היינו בהתארגנות וגם זה לא הספיק לנו להתארגן, והיה מספיק חי"ר, טנקים וסאגרים. עוד צבר - כנראה שמצרים מחופרת עד קהיר, כל השטח מלא רצועות של הפירות ששם נכנס האוייב. זה לגבי האוייב.

ב-20 לחודש אכרחי שב בי קיבל פקודה לפרוץ ולטהר מ-2 הכוונים את ציר חבית, אני התכוונתי לייצב קו כזה. מה שקרה נתקף נח את הציר הזה השאיר בו כוח, עשה בסיס מוצק כאן על הגיבעה השולשת וחפס את פרח 5121 וקיבל הוראה לנוע לציר טרד. הוא לא הגיע רחוק רק עד הקמבת וחזר. קרן ב-20 לחודש התקדם, אבל יצר קרב יותר הדוק באזור של עוודה ומצילה שהיה אגוז קשה. גבי ספרץ הנה הוא נוקל ונפגעו לו נגמש או 2 ונאין לסגת בחזרה. אז הוראוי להם לשלוח מציר למטה יותר עמוק על מנת לבוא נאחורנית. אמיר יופה לפנות ערב פרץ כאן ורק הוציא את הראש למטה נדפקו לו כמה טנקים והוא נאלץ לסגת עם הרבה נפגעים. ציר ויטמין - לא הלך, מהשכך הלך זה: קיבלנו מהפיקוד גדוד ראשון 271, טמנו אותו על ציר טסט והוא התחיל להתקדם על הציר. בלילה הוא קיבל משימה לפחות את תעלת המים המחוקה.

זה היר ה-20 לחודש. לקראת לילה השארנו כוח שחטם כאן והיתר נעבך לחניון לילה כאן, קרן נכנס לחניון לילה וגבי היה בחניון לילה כאן. ב-21 לאוקטובר, נוקף עומד מול חטיבה ממוכנת 113, קרן עופר מול אסמא חטיבה ממוכנת 116 בעוודה ובמצילה. גבי משימתו לנקות את חבית, נתקף משימתו לחסום את עור והרג ולהווקדם מערבה, קרן לחסום את שידוה ומצילה. באותו יום קיבלנו גדוד אחרון של קרן שהיה עחודה פי ורדית מול ג'וננה והוא הגיע לכיוון שאיד. האוייב תוקף אותנו נגד משחר, וההתקדמות שלנו איטית. ה-21 זה היה כפי שארתי יום שנוצר לנו קיפאון ואז אני מחליט שאני צריך לעשות משהו, אני חייב ליצור ריכוזי כוחות יותר גדולים בכדי להתגבר על הזבר הזה. אני מורה על שינוי גזרות וציוותי כווח. בשעות אחרה"צ אני מעביר את הגיזרה של דכטיט כאן מול עוודה וכיל. לגבי וזומר לו רוא נלחט על כל

דף מס...מחוך...דפיט
עותק מס...מחון 5 עותקים

הרכסים ועל 2 הצירים כזיש ביניהם סיוע הדדי. קרן מקבל להלחם על ציר עלר, ז"א כאן (?) גבי וכאן (?) ^{הרזי ינחקה} ממטיך כלפי משה ולהיות בכוננות לעזור לקרן. דבר זה פלוס העברו והחזרת גדודים, זה מן שלב של אירגון שמתבצע לפנות ערב כאשר קרן ונחקה פונים אלי בערב בבקשה לא לעשות את הראורגניזציה שכל אחד מכיר את האוייב שלו והגיזרה שלו ובלחץ זה דחיתי או ההשלמה למחרת אם כי גבי קיבל את גיזרתו. היות ונבלמנו ולא יכלנו להקדם יותר היו עדיין 4 סוללות טילים שמנעו מחיל האויר את חופש הפעולה. מה שעוד לא אמרתי זה שחיל האויר כבר החחיל לחזר סיוע דיי מאפיבי ובעיקר לגבי כיוון שהוא היה מחוץ לשווח טילים, הסיוע היה בעיקר על ציר הבית.

ב-22 לחודש מאופייין ע"י 2 דברים: ..

חליחה, שכחתי להזכיר שב-21 לחודש כשראינו שאנחנו לא מצליחים להקדם נשאלנו ע"י המיקוד האם אנחנו נצליח לשחק איזה שהם סוללות טיליט שהיו רחוק במרחב המישורי לפני סואץ. צפינו עם מי שקפוח 20, 120, התחלנו להפעיל ארסילריה אינני יודע באיזה מידה פצענו והשמדנו אבל שיחקנו חלק מחוך הסוללות האלה. למחרת בבקר ב-22 לחודש חיל האויר הכין "בנשיגו" וחיסל עוד כ-2 סוללות והושב חופש אוירי מוחלט עבור חיל האויר.

מה שמאפיין את ה-22 לחודש זה שיש לנו סיוע אוירי

מאסיבי, כל חשיבה מקבלת מיבנה מהבקר כל הזמן מעל הראש.

הדבר השני, מ-0600 בבקר אנחנו מקבלים הודעה שתהיה

הפסקת אש ב-1830 בערב והמשימם היא להגיע בכל מויר לפחות עד חעלת המים לצידון.

הפקודה בקר היא שגבי ביום הזה יחקוף גמלקחים

מכאן ומאן ויטהר סופית את הציר הזה, קרן יחקוף לכיוון צידון שזה החיבור של התעלה עם

האגט המר הקטן, נחקה ירד לסרג יחסוט אותו יעלה דרך מחנה סרוב וציר עקל הנה ומפה

יחקוף אל התעלה. מה שקורה זה שיש אוייב, יש סנקים, החקפוח נגד, נגמשים

וטילים והעסק בבקר הולך בהחלה לאט, אבל הפעם בעזרת הסיוע המאסיבי של חיל האויר בשעה

0900-1000 מתחילה ההתמוטטות של האוייב, לא בריחה אבל רואים שהוא נזוג צעד אחרי צעד

כשאנחנו מתקדמים אבל דיי לאט בעיקר באזור עזודה ומגילה ועל גיר גשור? נחקה

עולה על הציר סרג חופש אותו מתקדם כאן, יש לו קרבות ש"ב-ש" על יד סרג טממיד לא רע

אוייב, מגיע למחנה הזה, שורף אותו ומסתכן בקרב כשהוא מגיע בשעה 1200. בר-לב

לחץ עליכל הזמן לעזוב את הציר בזה ולרוץ הנה. משכתי את זה קצת, אבל צבהרים אני מתחיל

לחשוש בעצמי שלא נספיק להגיע הנה עד הלילה, ואמרתי לנחקה שיעזוב את זה.

החל מ-1100, 252 מחליכה אותנו בפרח 5121 ואח"כ גם

יורדת לציר סרג. ב-1200 צבהרים נכבשה הצומת הזאת ואנחנו ורכים כאן את 2 החטיבות להסתערות

אל התעלה. ההער ווו לוקחת עד שעה 0200, היו כאן מקומות צרים ואי אפשר היה להתפרס

רחב. גבי באותו זמן נפרס עם הזרוע של המלקחיים. בין 0200- חשיכה מתחילה בפעם הראשונה-

ואני רוצה להגיד את זה שאנחנו בפרוש כל הימים עד עכשיו נלחמנו עם המילה "בזהירות"

"לחקוף בזהירות", "לחקדם בזהירות" וכו' צבהרים כשעמדנו פה, התעלה מולנו, הפסקת האש

מול עיננו ואז בפעם הראשונה אני מקבל החלטה של הסתערות בכל מחיר; פריסה רחבה

31 החטיבות החל ב-0200 מטערות בצריפה רחבה מאוד כשמכאן נוסעים סנקים של חס" אחת שעברו

גשרים ליד סואץ וזרמו הנה מתחילה ההסתערות של החטיבות שלוקחת זמן ולקראת חשיכה

דף מס...מחוך.. דפים

עוחק מס...מחוך 5 עוחקים

ב-1700 -1730 אנחנו במצב שהגענו אל החיץ - החקלאי והחלטנו שבמקום לצידוך
 ללכת גם לנינו וקילו כי גם התעלה המתוקה מתקרבת מאוד - לסואץ ולכן אין שם חיץ
 חקלאי. בשעות החשיכה אנחנו מזלימים את פתיחת הציר הזה, גבי חופס כאן מחנות
 ואנחנו מגיעים עד הנה. התחילה בריחה וצריח כאשר השטח שורץ במאות ואלפי מצרים כאשר
 אנחנו לא מתעכבים בגלים ואנחנו רצים הלאה. יום קודם לא אמרתי שקיבלנו גדוד 50 שהקדם
 על ציר שסט, והחללנו לקבל ידיעות על גדודי חי"ר נוטפים. יעלו פה 271 וגדוד נוטף.
 בלילה, קיבלו גבי את גדוד אל היטדאי ונתנו עוד
 לא קיבל כלום וקרן קיבל גוד חי"ר.

סליחה, גבי לא קיבל גוד באותו יום אלא למחרת.
 מה שקרה כאן זה שהיינו צריכים להגיע לתעלה, הגדוד
 הראשון של שימי מהחט" של קרן, נכנס הגיע עד לרמפות, חטף התקפות נגד מסווחי סגורית
 של חי"ר עם הרבה מאוד נשק אוטומטי ואר.פי.ג'י, איבד סנקים ונפגעים, נחלץ בקושי רב,
 עלה על טוקשיט בדרך להחלצות ויצא החוצה. שאר האוגדה ניטרה מחוץ כך שלא
 מילאנו את המשימה עד הסוף, לא הגענו עד הרמפות היינו על שפת החיץ החקלאי.
 ה-23 לחודש.

יוט של הפסקת אש. בגלל אי השלמת המשימה
 א. אי ישיבה על התעלה.
 ב. אי כיתור הארמיה ה-3, דבר שלא היה במשימה

אבל הציקן אז היה ברור לי שלכרת לא חתיה הפסקת אש. אמנם כל הזמן החלפנו
 דברים עם הפיקוד ודווחנו לו על זה שהפסקת האש לא נשמרת במאה האחוזים יסנט יריות.
 לכן, ב-23 לחדש ניתנה הפקוד להמשיך את המשימה והכוונה ל:

א. לשהר במהירות את החיץ החקלאי בגיזרחנו
 זה כלל גם את שפת האגט המר מול קברית (?), ואחר כך בבשר לחסום את הארמיה ה-3 ע"י
 זה נגיע למפרץ סואץ. מה שקורה כאן זה כשאנחנו נותחים את העניין בבקר התברר שכל
 הכוחות שלנו שבולים בחוף כוחות מצריים בנפירות ובמחנות בנורך המוצבים. מוחיל שלב
 של טיהור ובמקביל הזרמת חי"ר מגיע בוליקופטרים על גיבעה ומטט וולך ברגל.
 אנחנו מתחילים להכין להט בי.טי.אר. מל וכל מיני דגריט כאלה. חי"ר מגיע באוטובוטים
 מקבליט את כולם יוטי יונה, וסד.י וכל מיני כוונות, ויורד מאוחר לניח ערמ מגיע גם
 איואן וגדוד חרוב. לקבל את החי"רים האלה כשלנו אין לתת להם חמושת, דלק
 שמיכות וכד' זה קריעותם סוף לשלב אוחז, לצייד אותם ולהכניס אותם למלחמה. כל זה
 תוך כדי מלחמה וסה"כ מרוב התשווצת של המצרים וולת הטיהור שנעשית

עודים (שהיא לא קשה במיוחד אבל אתה צריך להזהר) עד הצדריט סיהרנו רק את מה שהיה מחוץ לחיץ
 החקלאי. ז"א - את המחנות, את הביניינים ומוצבים נוטפים. בצהריט אנחנו עומדים להכנס
 כל אחת מהחטיבות לחיץ החקלאי. אני עושה הערנה מצב ומגיע למט"נה שאנחנו נסתבך בחיץ
 החקלאי ולא נשלים את המשימה של כיתור הארמיה היזלישית ואז אני מחליט לתת עדיפוח
 מישנית לחיץ החקלאי, מורה לקרן ולגבילהערך באורה כזו גפריסה רוזבה כוכנים לדהייה
 זרוכה על הנוטח שאחמול הטוערנו מערבה - רחמ, בקו עם מעט עהודות ואחור. בנחיים עד
 שהם מואספיט, זה לוקח כשעתיים עד אוספים אותם, יונה הננה אירית על כל האזור הזה
 כולל המקום שחשבנו ששט ישנו החפ"ק של הארמיה ה-3. נתק'ה מקבל לטפל בגיורה כאגח המר

עוהק מס. .חתוך 5 עוהקים

דף מס...מתוך. .דפים

ועד קוברי (?) ואני מאלפר לדוביך הסגן שלי חפ"ק נותן לו אח גדוד 271, נותן לו
עוד כמה דברים ומאלחר אח כוח דוביך, הוא צריך להסתער על כל השטחים החקלאים שסגן
ואת האגם עד לקברית. -

אחרי מ שיכה חיה כהן.

ס ו ד י
-22-

עותק מס. 1 מתוך 5 עותקים

אלוף פיקוד הדרום, אלוף אברהם אדן:

אנחנו פועלים על שני מאמצים, שמצד אחד מסתייעות ב-2 חטיבות עם סיוע אוירי מסיבי, מצד שני נמשך הטיהור בתוך החיץ החקלאי, שוב ההסתערות על בסיסי טילים, על ארטילריה, על טנקים, על סאגרים, כאשר סאגרים מפריעים מהחיץ החקלאי מהאגף לקרן, והעסק יותר קלאסי של שיריון הולך, פה ושם יש נפגעים, במקביל נדמה לי ש-252 באגף שלנו עושה דברים דומים ממזרחה לנו ויש תנופה, אם חשיכה גבי מגיע למפעלי הדשנים פורקן וחוסם את ארמיה 3, קרן נעצר מול שדה תצופה של קוברי, ואנחנו נערכים חניוני ליליה, להזרמת תספוקת לקידום הארטילריה, ו-252 מקבלת פקודה לעבור דרכנו לעדביה, אנחנו מציעים שקלמן ידליק אורות, יסע על הכביש יעבור דרכנו זה מזרז, ב-11.00 וְ עוברים דרש ורצים לעדביה. בזה נגמר השלב של כיתור ארמיה שלישיית. בכל השלב הזה השמדנו לאוייב כ-260 טנקים, והתלבשנו על 31 סוללות קרקע אויר, ותפסנו 4.5 אלף שבויים באיזור שלנו. ב-24 לחודש אנחנו מקבלים פקודה לכבוש את העיר סואץ, גמען האמת הפקודה מתקבלת בערך ב-2 בלילה כאשר אומרים לנו שבאופן פורמלי ב-7.00 בבוקר מתחילה אפסקת אש מחודשת, אבל לגביכם זה לא צריך להשפיע, אתם יכלים לפעול, התוכנית שמורדת בערך ב-4.00 בבוקר אל החטיבות כפקודה אומרת ככה: "הכנה ארטילרית, ואוירית רצינית על העיר סואץ, ואחר כך, כיתור וחיפוי בבפריפריה בפאתי העיר של שתי החטיבות כאשר גבי היות והוא היה כאן על המפרץ, עושה את זה מכאן, וקרן עושה את זה כאן, ואחרי חיפוי ישיר, אחרי ארטילריה ואויר, לפרוץ בשני צירים, כאשר קרן על השדרה הראשית, שזה ציר סארג על לפורט-תאופיק וגבי צריך לפרוץ שמאובטח לו האגף על ידי הסואץ מכאן פנימה מפעולות הינה והינה. זה שני הצירים החטיבתיים, וזו התוכנית". יש מזל, בבוקר אין ערפילים, משעה 6.00 חיל אויר דופק את סואץ מספיקים להגיע 4 מבנים מתחילה השעה 7.00 עוצרים את חיל האויר, כי משקיפים כבר בדרך או על ידי, הארטילריה נמשכת. בערך בשעה 8.30 קרן השלים כיבוש כל המחנות שבפאתי העיר סואץ, גבי דופק על כל המקומות, וניתנת הפקודה לפרוץ פנימה. גבי פורץ וללא התנגדות מתקדם עד האיצטדיון, ב-9.00 הוא מדווח שטנקים וחי"ר פועלים עליו באגפים מבין הבתים, עדיין לא רציני. קרן משתהה ופורץ ב-9.00, אחרי שהוא מציב חיפוי, אחרי שהוא דופק ארטילריה, אחרי שהוא מקבל כוחות חי"ר ויש לו איתם בעיות, והוא פורץ. הוא פורץ על הציג הראשי בראש מוביל גדוד טנקים, אחריו גדודי צנחנים, ולא עובר הרבה זמן אחרי 9.00 הוך כמה דקות, וגדוד הטנקים, (בהתחלה הולך לו בסדר הם פוגשים פרוורון, כמה בתים של קומות, ונכנסים לתוך הסיטי, מתחיל מכל הקומות, וגגות, נשק אוטומטי הרבה ר.פ.ג., ורוב המפקדים בתוך גדוד הטנקים נפגעים בצריפים, הגדוד רץ ככה, ומגיע עד צומת פולחן סארג. הצנחנים שבאים אחרי זה נתקלים באש עזה, הרבה מאד כלי רקם שלהם מתפוצצים, קופצים לאגפים, גדוד נכנס לקבוצת בתים פה (מפה) גדוד נכנס לתוך קבוצת בתים פה (מפה) ומפה מתחיל ה"ברוך" א. הם לא יודעים בדיוק איפוא הם. ב. הם לא רוצים סיוע ארטילרי וסיוע אוירי. כי הם לא יודעים איפוא הם יקבלו את זה. ג. פקודה לנו היתה לכבוש את סואץ בתנאי שהיא לא סטלין גראד, ואומנם על פי הידיעות חשבנו שהיא לא סטלין גראד. ידענו על גדוד קומנדו פה (מפה) וידענו על שרידים ברוחים הינה מהמקום הזה, בפועל היו כאן יותר כוחות ומליציה עממית. לגבי כאשר הלך טוב, תפס שם יותר שבויים גם בית חולים מצרי, דיבר בטלפון עם מפקד העיר ודרש קניה, אבל משכו אותנו. עכשו הבעיה מה עושים? כיצד לחלץ אותם? אני מורה לגבי להתקדם יותר, גדוד חרמ"ש מגיע יוצר קשר, גבי מגיע עד לכאן (מפה) גדוד החרמ"ש מנסה לתקוף בתים שולטים, לתאר את מלון הילטון, לא יעיל, יורד חזרה מנסה לעשות איזה פס, מקביל לכביש סארג כלפי דרום, חוטף רימטום חוטף נפגעים, יוצא עם נפגעים.

עוֹתָק מִס. 1 מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אלוף פיקוד דרום)

בערך ב-12 בצהריים אני אומר לנתק^ה: "תן לי את גדר החי"ר שלך" זה איוון, ואני מחליט להכניס את איוון על שפת האגם, כמו שזה נכנס עם אבטחת הג"הס, שגם הוא יכנס עם אבטחת הגה"ס, והוא יפרוץ מכיוון אחר, מדרום לצפון, איוון עם 5 טנקים, הרבה מאוד חיילים דחוסים על הנגמש"ים שלו, כ, 11 נגמש"ים, פורץ, מאבד דרך, יש לו מסלול קרבות, ובסופו של דבר בערך בשעה 8, 2 הוא מגיע אל קרן עם הרבה מאוד נפגעים, אבל מה? יש דיוודנרה אחת רצינית מהמסלול שלו, הוא ראה בדרך איפוא נמצא הגדוד של חיסדאי ושם יש עשרות נפגעים, הוא נשלח פנימה חזרה, עם נגמש"ים מייצרים הרבה מאוד אש, מפני הרבה מאוד נפגעים מגדוד חיסדאי, בהצלחה, יורד החושך, לקראת חושך, אני מורה לגדוד הטנקים, ולגדוד החרמ"ש ואחרים לצאת בחזרה הינה. ולהתארגן. גם קרן נערך לחניון כאן, הבעיה היא רק הפצועים, מתחיל לילה ארוך של שיכנוע לצנחנים לצאת החוצה. חסדאי, עם יתרת הפצועים שהיו לו, (גם הוא היה פצוע) מארגנים אוספים ב-11 הם כחוץ. הגדוד של יוסי יופה, הוא עצמו נפצע מדמדם, שולט שם איזה מ"פ צעיר, והמ"פ אומר: "זאת תוכנית לא טובה, תבואו מחר בבוקר עם השיריון ותוציאו אותנו." אני מטביר לו שזה לא פשוט שניסגו יגם שלם, ושיצא, בנתיים אלוף הפיקוד שמוליק מדבר איתו ומצליח לשכנע אותו, ושנוציא אותו למחרת. שמוליק מדבר איתי, אני אומר לו: "מה עשית לי? עד ששכנעתי אותו." הוא אומר: "תראה אבל הוא צודק". מתחיל שיכנוע מחדש. שמוליק שוב מתקשר איתו ואמרי "יש לי תצלום אויר, אני מתדרך אותך איך לצאת." בסופו של דבר פיננו את הנפגעים ויצאו בשלום החוצה. זה היה ב-3.00. בבוקר.

אלוף אריאל שרון: איפוא הקרבות, באיזה מרחק התנהלו הקרבות של הצנחנים ובין הכוחות האחרים שלכם.

אלוף פיקוד דרום: הם עברו את גשר תעלת המים המתוקה, בתוך העיר, ושם בערך זה קרה וזה בערך ק"מ נדמה לי. בזה בעצם נגמר הקרב. מילה אחת על החיץ החקלאי. למחרת חילקתי כאן 3 חטיבות, חברה^ה נכנסו לחיץ החקלאי, לחימות גדולות לא היו שם, בעיות גדולות היו שם. חי"ר לא רוצה ללכת בלי טנקים. חי"ר דפוק מאוד מהסואץ לא מתאושש, ואנחנו בלית ברירה מכניסים בעיקר טנקים, האוייב עוד 5 ימים מכניס קבוצות כשכל פעם יש התקלות שבה אנחנו מקבלים נפגעים, נהרג אחד או שניים, אחר כך אנחנו תוספים קבוצות כאלה או אחרות, האוייב צולח את התעלה ומנסה אינני יודע מה, אם להסתלק, חלק נתפס בשבי, תמיד מחדש אנחנו מזהים כוחות בשטח, כעבור 5, 6 ימים השטח מטוהר, אבל נעצרנו באיזה מקום, נעצרה 89 בדרך לטואץ יש פרוורים רציניים שלשם כבר לא נכנסנו.

אלוף אריאל שרון: אם אנחנו עוסקים בעובדות, נהנתי מהטיהור של ליל המעבר שלכם, אני לא קורה לזה צליחה אני קורה לזה מעבר, אז רק לצורך ההיסטורי, אז יכול להיות שזה היה מראה מרהיב, אבל זה היה לילה חשוך לחלוטין, בקשר לטנקי הגישור, אני באמת שמח שמצאתם מקום טוב, כי היתה באמת הפגזה רצינית ובמקרה ישנחם או עמדתם ליד טנקי הגישור אבל הפעלת טנקי הגישור נעשתה בתיאום בין חיים ארז לג'קי, כך שאפילו אם לא הייתם עומדים במקרה לידם לא הייתם נעצרים גם היינו מגשרים.

מח"ט 460 במלחמה, תא"ל גבי אמיר:

בקשר להברות, אני רוצה לקשור לכנס הקודם דברים שנאמרו
... לגבי תיאוריית של לחימת חי"ר, אז אני לא פיתחתי כאן תיאוריית
איך נלחם החי"ר המצרי, ולא ניסיתי לפאר אותו, אני בחרתי בדרך
סכנית איך לטהר את מה שהיה, יתר על כן תקופת מה לפני הכנס האחרון, בסיכום משחק מלחמה

צילום מס'

ס ו ד י
- 24 -

(ממשיך תא"ל גבי אמיר)

בפיקוד דרום בסיכום אמרתי שאני מעודד אישית, ואני חושב שאנחנו נותנים יותר מדי קרדיט לחי"ר המצרי למה שהוא יכול לעשות, להערכתך הוא יכול לעשות פחות.

2. ענין של ציון, של הפתעה והיכרות של השטח, של מי מכיר את השטח

ומי מופתע ממה שקורה, אז בלי להתייחס למינוח ולצרות ביטוי, אני

חושב שכולנו משך כל התקופה מכירים את השטח פסיני ובתעלה,

ובאותה מידה בכל האוגדות ויודעים את כל התיכנונים, ולא עמדנו בשום הפתעות להכרת השטח וניצול השטח לצורך הפעולות.

לגבי תיאור המהלכים, מיכוון שיש על הרבה ימים, והרבה פעולות לדבר,

אני, דרך שקפים אציג את המהלכים של כלא יום ואתעקב רק על דברים שנראים

לי חשובים.

ה-14 לחודש: ב-14 לחודש חנינו בציר מבדיל עסקנו בתיכנון, מתן פקודות, קבלת פקודות, ואישור תוכניות, ואיגדה אחת שהיתה באותו יום על הכביש על ציר מבדיל תוך כדי תיכנון לשעה 4 בצהריים

לפני אישור תוכניות על ידי מפקד האוגדה, אני ראיתי את הדוברות נוסעות, ומד אחריהם ובניהם

נוסעים טרלריים, עם תחמושת, אמרתי מיד למפקד האוגדה לפני שהתנועה נעצרה התנועה הזאת לא

יכולה להמשיך בלי סוף, היא חייבת להסתם. אז מפקד האוגדה אמר לי: "האלטרנטיבה, תכנן על

ציר רויחה". ועשינו את זה ואכן נסענו עליו.

ה-15 ל-10, עם אור ראשון הגענו על ציר רויחה הגענו לינשוף, שם נעצרנו, ערפל והמשך פקודות

כי התוכנית לא עובדת לפי התוכנית המקורית, עלינו, תפסנו את כישוף והתחלנו לעשות בחילוף

צוותים. הפטורה הבאה זה להתחיל בצליחה, ואמיר הגדוד הראשון נוסע, עוקף מדרום את ציר עכביש,

תוך כדי תנועה שלו עוצרים את החטיבה, ואומרים לנו, רק גדוד אחד לנו! אמיר נסע, הגיע

לשם נעצר. כשאמיר הורד והלך לציר שיק ושם להבטיח את המקום מתפתחות התקפות של מצרים,

טנקים נגמ"שים וחי"ר שנעים, לכיוון שיק ולכיוון כללי ממסורי למטה, אנחנו רואים את זה היטב

לפרטים, מהרכס של כישוף חמדדיה מודיעים לאמיר ברשת החטיבתית שלנו שהוא היה קשור אלינו

מודיעים לו מה הולך לפניו, והוא מוסר לנו, ומפעילים את הארטילריה של אוגדה 162 להנחתות על

הכוח שתוקף. יותר מאוחר אנחנו נמצאים בתקיפה מתפרטים לכל האורך.

אלוף אריאל שרון: איפוא אתם הייתם באותו זמן? מדרום לציר עכביש?

תא"ל גבי אמיר: החטיבה שלי מדרום לציר עכביש, רק נאחזנו קצת בכיוון חמדדיה, חמדדיה היתה בידי טוביה.

אלוף אריאל שרון: ואיפוא אתם הייתם?

תא"ל גבי אמיר: אנחנו היינו על רכס כישוף ודרומה וכנף שמאלית למטה, כל הרכס של

כישוף הוא כננה כזאת, והיינו לכל אורכה, הגענו עצרנו. הבננה נפתחת עד 2 ק"מ מהכביש.

16 לחודש, למחרת לפנות בוקר 2 פלוגה להעביר פלוגת נגמ"שים לסיור וסיוע נשלחת, אם אור ראשן

אני מקבל פקודה, עוד לכני אור ראשון, עוד בלילה אני מקבל פקודה לחזור מהר ל-35 על ציר

טרטור עכביש לעזור לו לחלץ אותו. וגדוד 100 מיד מקבל את הפקודה, אהוד נע מיד, מתחיל לעלות

לא מתעכב בכלל, אני הייתי איתו נעתי איתו עד ציר חמדדיה, שם נשארתי והסתכלתי מלמעלה, הוא

נכנס, הגיע לציר טרטור עכביש מתחבר, עוד מלמעלה ראיתי את כל מטחי האש וראיתי מיד

את הטנקים שנפגעו לו, מה שהיה בפנים איך בדיוק, אהוד יעשה זאת יותר טוב שיספר.

אלוף אריאל שרון. ביום ה-16 לחודש אתם הייתם בתקיפה לפתחית ציר עכביש, אנחנו שמענו

צילום מס'

ס ו ד י
-25-

עוֹתָק מִס. 1 מתוך 5 עֲתָקִים

(ממשיך אלוף אריאל שרון)

ממפקד האוגה במלחמה, שאתה תקפת לפתחת הציר ב-16 לחודש, וקודם אמרת שאתה עמדת על רכס הגבעות בכפרסה הזאת מכישוף שיורדת כלפי דרום אז אולי תסביר את ההתקפה שלך ב-16 לחודש. לפתיחת ציר עכביש?

תא"ל גבי אמיר:

ב-16 לחודש מהצהרים אני הייתי במגע הדוק, הייתי על המורדות הקדמיים של חמדייה ושל כישוף. 16 מהצהרים, כאשר אנחנו מתחילים התקפה.

אלוף פיקוד דרום:

16 לחודש מהצהרים, כאשר מצפון פועל נח"ה, במקום שרואים את הקשת הזאת, מצפון כלפי דרום מערב, ומכישוף למטה על עכביש פעל גבי.

תא"ל גבי אמיר:

אני פעלתי מפה(מפה) לא עברתי על ציר עכביש, וגדוד אחד-שלחתי, התחלתי את התנועה בשביל לעבור לצליחה, ורק גדוד אחד נשלח. ועצרתי עם כל החטיבה, המשכתי פה לבלום, ולהלחם, והגדוד ההוא נטע

ועבר אליך.

אלוף אריאל שרון:

אתם עברתם מדרום לכביש כ-2 ק"מ. מדרום לציר עכביש. עמדו על הרכס שיורד מכישוף, אני הייתי שם, לא עברו את ציר עכביש, עמדו על הגבעות של 217 בצפון, זה המצב. לא שני ק"מ. מה שרציתי להבין, זה האם אתם תקפתם ב-16 לחודש לאורך ציר עכביש? הם לא תקפו לאורך הציר, אלה נעצרו עכביש אל טרטור; לאורך הציר תיה צריך לתקוף נחקה ובמקביל גבי.

אלוף פיקוד הדרום:

אלוף אריאל שרון.

אלוף פיקוד דרום:

האם ב-16 אחר הצהרים, את המרשם שלך אנחנו רואים היטב במפה, האם אתה תקפת על ציר עכביש ב-16 אחר הצהרים? לא הייתי על ציר עכביש. הגעתי עד לטווח תותחים עם ציר עכביש.

הרמטכ"ל:

תא"ל גבי:

אל"מ אהוד:

אנחנו קיבלנו שתי פקודות, אחת להתארגן לתוזזה, אני מעריך בסביבות 4 השניה, לזוז, בסביבות 4.30 היינו תקועים איזה 7 ק"מ, היינו הגרוד האחרון של גבי נסענו אליו, הגענו בערך באור ראשון, תחילת החוורה של השחר, ליצאה של ציר טרטור מעכביש, הקמנו שם שני "ביארדיאנים"(לא ברור) דפקנו אותם מבערך 800 מטר, דרך מכשירי הקינון, והתחלנו לעשות חוירה עם איציק מרדכי, גם הוא וגם איציק, ניסו להגיע עוד בלילה, לפני שמתחיל להאיר, כי עלולים לגמור אותם מצבם קשה, לי היתה הרגשה מהשטח שהתושבה ברורה התשובה הנכונה למה שהעלה בעיקר איציק מהתיאור שלו בעיקר מהשטח זה להוריד ארטילריה קצת מצפון מהאיזור שבו ימצאו את הטילים, להגיע דרך הטילים, לכבוש קודם את האיזור של הטילים ולרדת אחר כך דרומה אל החבורה של הצנחנים, כי הטון בקשר של איציק, (אני מכיר אותו הרבה זמן, הוא בחור בהחלט שלו, היה ברור שאין שום דבר מה לחכות, ואם רוצים להוציא אותם, צריך לעלות עליהם ישר, הייתי עם שתי פלוגות טנקים, פלוגת חרמש", השארתי פלוגת טנקים אחת בחיפוי, לקחתי את הפלוגה השניה, ואת התאג"ד לקח לי איזה שתיים שלוש דקות עד אשר הם זיהו את עצמם בוימון עשן, קיבלו עליו הרבה אש, ורצנו אליהם באיגוף דרומי. עברנו אותם הם היו פרוטים על המדרון הקדמי של דיונה די נמוכה

צילום מס'

ס ו ד י
-26-

עוֹתָק מִס. 1 מתוך 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אל"מ אהוד)

בתוך איזה קפלי קרקע קטנים בקבוצות קטנות של 20 - 1 חברה באמת במרחק 50 מטר מהם היו מצרים, מן הסתם, כמה מאות 300, 200, 100 מצרים, בקבוצות קטנות מאוד בתוך הסירות עד הכתפיים עם הרבה נשק, חלק מהחפירות היו מחוברות בניהם, מאוד אופייני היה הצימוד של רובה ור.פ.ג. אצל אותו בין ארם, הוא היה מחזיק את הר.פ.ג. אז היה מונח ליד קלצ'ניקוב, או להיפך, עם הס.ל.סים עליהם, צנחנים קיבלו אותנו בנפופי ידיים מאושרים, אני ראיתי קצין אחד שינסה להסביר לי את הפריסה שלהם, הוא הסביר, המשכנו קדימה עד ראש הדיונה ושם נתקלנו בטנקים מאוד מקרוב, אחד מהם נפגע באיזור הצריח, המשיך לנוע

הרמטכ"ל: מה זה מאוד מקרוב? מה המרחק?

אל"מ אהוד: 50 מטר. הוא העלה עשן סולר, והטנק הואשון שראה אותו דפק לתוך העשן מהמפלט, והוא הסתלק, עוד אחד הסתלק בגב ולא הצלחנו לדפוק אותו, הם נעו על רכס גוסף שהיה 700 מטר משם. עלו טנקים 700 או 800 מטר ממול, עלינו על גב הדיונה בעיקר כי קצה החי"ר נמצא ממש על הראש של הדיונה ורצינו לעבור אותם בקצת, קיבלנו אש טנקים מקדימה, זה נראה לי עד 1000 מטר קצת פחות, חזרנו 20 מטר אחורה לעמוד אש הטנקים הפטיקה להפריעה ברגע שהיינו בעמדות החי"ר מסג"ב מאוד הטריד, הוא היה מכל הכיוונים בעצם, וירה, היו חפירות די עמוקות והיינו מנסים לדרוס אותם, עובר עם השרשרת עליו, אתה יורד אחורה, אז הוא קם מתוך העמדה, כמו שבזמנו היינו עובדים בחי"ר ולוקח את הר.פ.ג. שלו ומנסה לי רות. התחילו להתקבל קצת נפגעים בטנקים, התאג"ד בנתיים פרס על יד הקבוצה המרכזית של הצנחנים שהיתה מאחורינו, ואת הנגמ"ש שלח עם נפגעים, הוא הד"ר נשאר שם לטפל, הנגמ"ש הזה נפגע בדרך והוא הוריד כמה צנחנים בתעלה נפגע בדרך חזרה, וזו אחורנית. בקשתי מאיציק, אם הוא יכול לשלוח לנו את קבוצת הצנחנים הבריאים, היו שם כחורים, בריאים ושכבו, כדי שירוצו בין התעלות, הטנקים מאוד מוגבלים, ולצורך מצד לצד, על חלק מהטנקים קשרנו מאגים כחבלים על הצריח, והיה קשה לצודר אותם, בעצם הם היו יורים לאותו כיוון שירה התותח, וכל ירי לצדדים היה צריך להיות מכלי הנשק האישי. בחצי שעה שהתארגנו אספנו קצת וימונים ומחסניות תחמושת של נשק אישי על הצריחים מסביב, והעלנו בחלק מהטנקים איש ממישי בצריח כדי שיוכל לזרוק רימונים קרוב ולירות. איציק ענה לי שהחברה הבריאים אין להם תחמושת כבר מ-2 בלילה הם מזמן גמרו אותם, והם לא יכולים לעזור, לקחתי את המחלקה הדרומית ביותר בפיקוד המ"פ, כן, קק קראתי את ההולדנים, את הנגמ"שים, הם התחילו לקחת נפגעים, הם לא לקחו אותם לתאג"דים הם לקחו אותם עד התעלה שהיתה מדרום, בעצם מישהו שהיגע לתעלה הואנשאר חשוף לארטילריה, הארטילריה היתה פוגעת בו, אבל לאש שטוחת מסולול של נק"ל הוא לא היה פגיע. וזה קיצר להם מאוד את הנגלות, הם עשו ככה נגלה אחת, ובאו לנגלה שא שניה. העלתי מחלקה מדרום כדי שתרוץ על הרכס ממש לפנינו עם מ"פ ותרמוס ותירה בכל החי"ר שבשורה הראשונה לאורך הטנקים שלנו- הוא התחיל לעשות את זה, ולרוץ, ואז התחילו הטילים, הופיע בהתחלה מטח אחר, ו-4 או 6 טאטלים אחר כך. התאג"ד עצמו נפגע, הד"ר עם שני החובשים נהרגו, מאחורינו, נסיתי לעבור את הטנקים קדימה, היות והטילים נורו מהאגף, כ-2000 מטר, ניסיתי לעבור למידרון קדימי, כדי להמשיך להתעסק עם הטנקים אבל לא לקבל את הטילים מהגב. והמטח הבא, עבר שוב ס"ג מהראשים שלנו מי שלא נפגע נשארו עליו השרוכים הלבנים של החושים, והסתבר שהגבעה לא מסתירה אותנו בכלל או בגלל שהיא נמוכה, או בגלל שהם מסודרים באגף כך שהם רואים את שני המדרונות של הגבעה. הסתכלתי אחורנית ראיתי שהקבוצות צנחנים שהיו בתוך תא השטח שאני יכולתי לראות אותו, כבר לא היו, קרי הנפגעים פונו על ידי הנגמ"שים והבריאים הלכו כרגל, אל התעלה. שאלתי את המ"מ אם הנפגעים משני הטנקים נלקחו, הוא אמר שכן, הערכתו שעוד 3 או 4 דקות על היעד

עותק מס. מתוך 5 עותקים

גם יתר הכלים יפגעו, היות ו-5 טנקים ו-2 נגמ"שים כבר פגועים, והוריתי לרדת אחורנית איזה 700 מטר, היה קושי להשיג את המחלקה שהמשיכה לרוץ צפונה, בקשר, היא בדהרה רצה, אבל עצרנו גם אותה וירדנו אחורנית. כשהגענו אחורנית איזה 700 מטר עד התעלה הרק, היתה שם תעלה ירודה מאוד איזה חצי מטר, הסתבר ששני הדברים הם לא נכונים, גם נשאר שם חבורת טנקיסטים, נודע לנו איזה חצי שעה לאחר מכן, ס"מ"פ של הפלוגה, הטנק שלו נפגע, הטנק של קשא נפגע מיד בהתחלה, הס"מ"פ נשאר עם חבורה שלא איזה 7 צנחנים בין שני הטנקים הבוערים,

אלוף אריאל שרון: באיזה שעה זה היה?

אל"מ אהוד: בסביבות 5.30, והוא נמצא שם עם עוד 7 צנחנים, בשלב זה, זה כל מה שידענו שנמצא שם, מאוחר יותר הסתבר שיש עוד שני אנשים, יותר מדרום, הטנקים שברחו קודם, תא שטח אחד קודם, חזרו בחזרה וראינו אותם עולים לעמדות, ניסנו לשפר את המחלקה קצת שמאלה, והורדנו אותם, אבל הם נשארו מאחורי קו הרכס, הס"מ"פ היה מדווח שכל פעם שהוא מרים איזה כובע או חולצה, מנסים לראות אם הם מנסים להסתלק הם חוטפים צרור פנימה והם לא מצליחים לצאת. בנתיים הגיע הגדוד של נתק"ה מצד שמאל, חצה את ציר עכביש הגיע בסביבות 7.00, הוא חצה את הכביש צפונה, התקדם עוד איזה 500-600 מטר בתוך השטח, ממש בצד שמאל שלנו, ראה את הרכס הזה, שעליו קודם אנחנו היינו ועכשו היו עליו טנקים, והמידרון הקדמי שלו היו זוג הטנקים הבוערים מאחורה, הוא דפק שם שני טנקים או שלושה טנקים, אני לא זוכר, עמדנו אחר כך כמה שעות, במחשבה להשיג את הארטילריה, לקבל את הארטילריה מהחטיבה, להוריד אותה קודם על האיזור שממנו נורו הטילים, לקדם אותו תחת הקיתוק של הס"מ"פ, עד קרוב מאוד לשני הטנקים השרופים, שני פלוגות טנקים בחיפוי להכניס נגמ"ש בודד באמצע עם עשן, התחילו אז ההסתערויות של הקבוצה, היה שם איזה גוש טנקים ואולי נגמ"שים באיזור אמיר, ובררו מיטורי שפעם אחת התקיפו לכיוון טוביה, ואידו מור היה הכי קיצוני קרוב אלי, ופעם אחת לכיוון חטיבה 14 אמיר יופה, דרומה, וכל פעם היו לוקחים להם את הארטילריה, זה לקח די הרבה זמן בסופו של דבר כעבור כמה שעות העמדנו את שתי הפלוגות, איזה חצי שעה לפני שעשינו את זה הסתבר שבגיזרה הדרומית יש עוד זוג עשינו איזה תיאום עם הגדוד של נתק"ה אנחנו שלחנו איזה נגמ"ש אחד. בסופו של דבר העמדנו את שתי הפלוגות, הוא נכנס נגמ"ש בודד עם כל העשן שיכלנו לאסוף לו, פיזר עשן לכל האורך עבר דרכם הוציא אותם, ובמקביל נכנס נגמ"ש נוסף מכיוון הגדוד של נתן פירם, והוציא את החבורה של השניים, שוב, זה בעצם לא היו הכל, היה עוד מפעם לפעם איזה זוג או שלישיה, קמים באמצע הדרך בנינו לבין העמדות של המצרים, והולכים פשוט ברגל לתעלה. במבט לאחור לפחות, היתה באופן ברור שגיאה בזה שלהסתערות עצמה לא לקחתי יחד איתי את הנגמ"שים, הם היו עוזרים לנו הרבה מאוד, זה 7 נגמ"שים, בין 11 טנקים שמסתערים, אלה רק את הנגמ"ש של התאג"ד אם כי השיקול שהנחה אותי היה המחשבה שבעצם אני לא יודע בדיוק איך הם פרוסים והנגמ"שים מיועדים להוציא את הנפגעים, אני אסבך אותם בהתקדמות קדימה, אם עוד התפתחויות, יכול להיות שנמצא את עצמנו בלי נגמ"שים.

הרמטכ"ל: השאלה העיקרית שעלתה בתחקרים הקודמים היתה בכך שאיציק טען שאתם נקראתם בלילה, ולא רציתם לבוא בלילה.

אל"מ אהוד: אני לא זוכר דבר כזה, קיבלנו שתי הוראות, אחת לבוא באופן ברור, איציק דיבר איתי בקשר אחרי שעליתי על הרשת של עוזי, ואמר בואו מהרא הם יגמרו אותנו אם יאיר.

עוֹתָק מִס'. מֵתוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אל"מ אהוד)

אז אמרתי לו, אנחנו נגיע בין כך כאשר יתחיל להאיר, זה לא נורא כי בין כך בלילה לא מסוגלים לעשות הרבה, לא היה לנו לא קסלונים, לא מרגמות, לא תיאורה, לא שום דבר.

הרמטכ"ל

השאלה היא, לו הייתם מקבלים החלטה לנוע בלילה מיד, הייתם מגיעים אליו בלילה או לא?

תא"ל גבי אמיר

התשובה שלי יכולה להיות, "לא היו דברים מעולם", ברגע שקיבלנו את הפקודה נענו, משך זמן של התנועה וההתחברות יצא ככה שהוא הגיע בדיוק עם אור ראשון.

אל"מ אהוד

לפני שהגענו הינה, כל הגבעות עמדו פה, בהם כבר ירינו דרך מכשירי הקינון של הטנקים, פרושו, תיאורה כזאת שדרך הפרי טלסקופ רואים ב-800 מטר בגוש כזה.

אלוף אריאל שרון

לעוזי מהצנחנים היו טנקים?

אל"מ אהוד

לא, אם אתה שואל אותי בדיעבד, הדרך הכי נכונה הייתה אולי לצרף את הטנקים מראש להתקפה של עוזי, והאפשרות השניה לשלוח אותנו שעתיים יותר מוקדם אז יכול להיות.

תא"ל גבי אמיר

לגבי החילוץ כדאי להוסיף שהתפתח מצב שאני התחברתי איכשהו לעוזי, ועוזי היה עם מכשירי קשר שלו לחוליות שנשארו בשטח, ולי נוצר קשר עם ס"מ של טנק שנפגע כשהוא לקח מכשיר קשר, והתקשר עם מפקדת החטיבה, ועשינו תיאום מרוכב של 35 שלי אהוד, ומג"ד נתן קירען, ואפילו תיאמנו מתי עושים מסך עשן ומתי מתקרבים, ולס"מ פ הודענו, עכשו אתה תקפוץ, ושיזהו אותך אחר כך יוכלו לגשת ולהילץ אותך כי הכל היה מכוסה באש. זה היה מבצע שנערך עד שעות הערב בשביל לחלץ את כולם. אני רוצה לעבור שוב להערת נקודה וזה ענין של הצליחה, והמעבר. מבחינת החטיבה, לוח זמנים, והעבודה הייתה שוטפת לגמרי, ברמות יותר גבוהות התקבל איחור, אנחנו היינו פול'עסוקים, והתחלנו לנוע לצליחה כאשר אנחנו לא מלאים לגמרי, לא בגלל שלא רצינו, אלא פיזית לא היה כבר מה למלות, כי לא הגיע הדרגים, ועברנו, צלחנו את הגשר, הגדוד הראשון שנסע, גדוד 19 עולה על הגשר, עברו שני טנקים הטנק ושלישי עובר, והוא מדווח לי המג"ד אומרי "לא יכול לעבור הגשר שוקע". אני מיד הייתי אחריו הגענו, ולפי הוראות של ראש הגשר הפנו אותנו צפונה, היו שם דוברות והתחלנו להעביר את הגדוד הראשון בדוברות, הנקודה שאני רוצה להתעקב, מיכוון שאמרו שהם נסעו בפרעות מיד אחר המלחמה וגם ברדיו זה נשמע שהם הורסים את הגשר היה מעניין אותי, חקרתי את האנשים מה היה, האנשים אומרים שהם לא יודעים מה זה פרעות, הם נסעו רגיל עברו על הגשר לאחר מחשבה נוספת, עם המג"ד שדיברתי אומר, מה יכול להיות כבר, נפלו שם פגזים, פגזים לא ימלו לגשרים האלה, אנחנו נסענו, הטנק ושלישי פתאום הרגיש שהוא שוקע, והספיק לנסוע אחורה, אני חושב שמה שקרה שם היה, שם חיבור רופף שני טנקים הראשונים בכלל שצלחו הספיקו לרופף את זה וזה נפתח, ואז עברנו לדוברות, ואני לא חושב שיכול בכלל להיות דבר כזה של פרעות של נסיעה. אני אחר כך שמעתי ברשת הרדיו את השיחה של ברן עם ג'קי, וכל הענין הזה, ושהטיהור יקח שלוש שעות, כל זה תוך כדי שאנחנו צולחים עם הדוברות. עברנו עם הגדוד הראשון, זה אותו גדוד ששני הטנקים הראשונים שלו עברו, ואני שמעתי את ברן מציע לג'קי לקחת ולשים את טנק הגישור ולעבור, הגדוד השני שלי כבר עלר על הגשר עם טנק הגישור.

עוֹתָק מִס. מתוך 5 עותקים

עברנו כולם בלי שום בעיות. אנחנו עברנו, כל המעבר שלי היה קשור והכוונה של רדיו בתיאום עם חיים ארז, כי הוא מסר לנו את הפרטים, כי למעשה מה שקרה, היתה שם חורשה להם היו כל מיני דרכים שהם סללו ופתחו מעבר לצד השני, ובלי להכיר אותם, ובלי ידע מוקדם היתה סכנה של להתברבר שם, ואפילו ליצור מעגלים, ואז ברדיו קיבלתי את ההכוונה, היו צריכים להגיע אלי ג'יפים ולאכוון אותי, של חיים ארז, ואני חושב שהיתה טעות ביני ובין החפ"ק של האוגדה, חפ"ק של האוגדה רץ קודם והג'יפים לקחו אותו, ואז היינו נאלצים להסתדר לבד, הסתדרנו ללא קושי, עברנו לאורך ציר טסט והגענו עד התפנית שיוצאת, ושם פגשנו, שוב, לפי התיכנון את גיורא לב. השעה שאני יושב עם גיורא לב, על ציר טסט ומקבל ממנו פרטים היא בערך שעה 3.00 בבוקר, וגיורא לב נותן לי את התיאור הבא: כל הסיפור של הפשיטה, של הסיבוב, ושל מה שהם עשו, מה המצב בגישרון מחלקת טנקים של 421 ופלוגת צנחנים, והם מכטיחים את זה, המצב מלפנים שאין שום דבר מיוחד, מדי פעם לפעם צליפות ר.פ.ג. צח ריק, אורי ריק, הכל ריק הם היו שם, זה מה שהוא אמר לי, אני מיד אספתי את המג"דים, עשינו קבוצת פקודות והפקודה היתה עם אור ראשון אנחנו פורצים קדימה ומתחילים לנוע לכיוון צח עוברים אותו ויורדים למשימות שלנו שהיו מתוכננות, המשימות היו על ציר וודאות לרדת לכיוון סארדג' כניסה לעומק ולרדת דרומה. אנחנו עשינו את זה מיד, וכמובן שלא ייחסנו יותר מדי רצינות למה שקרוב לראש הגשר.

התוכנית היתה שגדוד 19 עם פלוגת הסיור, (גדוד 19 טנקים, פלוגת הסיור נגמ"שים) יוצאים ביחד ראשונים, ומיד ביחד דרך הגישרון כולם ביחד כל החטיבה נפרטים, ומתחילים לנוע, מה שקרה כמו שהספיקו לצאת כמה טנקים ופלוגת הסיור היא היתה מהגישרון יש שם ירידה למטה בין עצים ובין בתים, נפתחה אש בבת אחת, נפתחה אש מאורי, נפתחה אש מבין אורי לכיוון צח יש מחנה צבאי, מסומן במפה מלבן, נפתחה משם אש טנקים נפתחה אש שעליהם היה המגדל, של מחנות אבו סולטאן, ונפתחה אש שמבין העצים שבתוך הסבך, של אש טנקים, ונפתחה אש בשטח הנמוך שיש שם איזה "סרפיאום" גם מדרום, שם נפתחה אש, מכל המקומות האלה נפתחה אש בבת אחת, אש של טנקים ושל אולי טילים, של ר.פ.ג. מיד נדפקו 3 טנקים ונגמ"ש.

אלוף אריאל שרון: באיזה שעה זה היה?

תא"ל גבי אמיר: בין 5:00 ל-6:00 בבוקר ביציאה שלנו, אנחנו קיבלנו ב- 5:30 לצאת.

אלוף אריאל שרון: אתם נשארתם על ידי הגישרון? באיזה שעה הגעתם לגישרון?

תא"ל גבי אמיר: אני לגישרון הגעתי בשעה 3:00 בבוקר.

אלוף אריאל שרון: ולא המשכתם ישר?

תא"ל גבי אמיר: לא! אספתי את החטיבה, היא היתה בצליחה, קיבלתי את האינפורמציה מזה, עשינו קבוצת פקודות, תיכננו, קיבלנו את האינפורמציה, גם ההוראה היתה לקבל אינפורמציה, עשינו תוכנית, עם אור ראשון מתפרצים ורצים למשימות של החטיבה. זה מה שקרה ישר כשפתחתי. (למה אני אומר את זה, בשביל אותו ה"קטן" שעצר את הטיל ה"גדול" 460), לא הספקנו להזיז, חטפנו שלושה טנקים בווערים, נפגעים והרוגים, ודרך העצים הופיעו טנקים. מיד נכנסנו ללחימה. הטנקים מצד שמאל שהם היו בתוך זה שישה מיד הושמדו, אחרוני הטור שהיו מאחורינו, שהיו הגדוד של אהוד ולפידות, הם נכנסו לבין העצים, ויותר מאוחר שמעתי מחיים ארז ששלושת הטנקים שלו גם השתתפו בהשמדת הטנקים, לאחר המלחמה

עוחק מס. מתוך 5 עוחקים

(ממשיך תא"ל גבי אמיר)

ספרתי שם 6 טנקים שרופים, את כל הגדוד ששקע שם בביצות בשלב זה אני לא ידעתי בכלל, לא ציפתי שמשם יופיע גדוד טנקים, ומהמגדל ירו והמשכיו לירות במשך כל היום, ומצח ירו, ומכל המקומות האלה ירו, ככה נעצרנו ומיד הודיעו לי שמלמטה שמהנגמ"ש שימס מפקד פלוגת הסיור נפגע ונהרג והמצב היה שכל מי שיוצא דרך הפקק הזה, דרך המעבר הזה (מפה) דרך הגישרון הוא מיד חוטף ותחת אש יעילה, ואלה שהיו כבר לפניו אי אפשר להחזיר אותם במדוייק, ואז הסתבר שפה צריכים לעשות לא עם הגושי הילדה הרבידים האלה, אלא ללכת יותר בשקט להכנס, לחסל את הפקק הראשון, כדי שאפשר יהיה לפרוץ החוצה, ולהתפצל, ואז אני שאלתי מכיוון שהיתה פלוגת חי"ר על הגשרון אני התקשרתי ושאלתי אם אפשר לקבל פלוגת חי"ר כי לא היה לי הרבה, לא היה לי משהו רציני, וקיבלתי תשובה חיובית. אמרו לי: "חכה, תגיע אליך פלוגת צנחנים, המיד הזה לקח שעה, וקיבלנו אש, היה בית ליד הגשרון, על הבית העלתי קם"ק של גרוד 196, הקשא של גרוד 196 שיראה מה שנעשה מסביב ואם אפשר לכוון, כי הפעלנו ארטילריה על אורי ועל כל המקומות האלה, הפעלנו ארטילריה, הוא עלה למעלה, חטף בבית פגז של טנק, והוא עף למטה, וחצי קיר עף עלינו, זה היה המצב. אמרו לי שיגיעו תוך זמן קצר, פלוגת חי"ר צנחנים מ-247 זה לקח שעה, חיכנו האצנו ברדיו כל התהליך הרגיל, אני רואה שמגיעה פלוגת חי"ר הגיע אלי בחור זה הוא נודלמן, הוא מגיע אלי אומר "אני", אני מסתכל עליו, אחרי כל כך הרבה לחימה, הוא מדבר אלי בכטחון כזה, הוא קנה אותי, הוא אומר לי תשמע, תן לי רבע שעה לתכנן, אמרתי לו קר רבע שעה, בוא עם תוכנית, ותגמור, זה לקח בין 20 ל-25 דקות, הוא חוזר עם תוכנית, אנחנו מתאמים איתו ומתאמים לו מכת שש מכל הטנקים, מכל הנגמ"שים שנמצאים כבר קדימה, שעברו מהטנקים שמאחור אנחנו מתאמים, מטווחים את הארטילריה מגיעים בדיוק לאורי לאש מדוייקת, ואחר כך נוצרים את כל הכלים בשביל מכת אש, ונערכים עם הכל, וכל הפלוגה שלו היתה כמו המ"פ הולכת, מסתכלת, ואני מסתכל, פתאום אמרנו "לך" וזה כמו במטה קסמים, פתאום כולם התעוררו ורצו כמו שדים, רצו, ותוך כמה דקות היו על אורי והם מדווחים לי גמור, הכל נפתח בבת אחת, זה היה גמור, הוא לקח את זה, היו לו שני הרוגים, יוסי שנפצע, מתואם עם אש הכל במדוייק עם הארטילריה, הוא לקח את זה בזמן ומיד התפרסנו ויצאנו החוצה. זה היה בסביבות 9.00. יצאנו החוצה העלינו טנקים, על אורי, התחלנו להלחם ולהעמיד טנקים נגד האיזור של המגדל והצלפות שהיו עלינו משם, התחלנו להלחם במחנה הזה.

איזה אש נורת מהמגדל? אש נק"ל?

אלוף אריאל שרון

תא"ל גבי אמיר: לא, היתה גם אש טנקים, גם אש נק"ל היתה. היה לי קצת ויכוחים בענין הזה, עם מה יורים עלינו, אבל הצליף והתח, היה של פגזי חש, צליף התח, עברו לנו מעט הראש כי היש במקום נמוך. אני מניח, גם טנק אחד מהשלושה שנפגעו שהוא היה על הכביש, אם ראיתם אותו אחרי המלחמה שרוף, טנק פטון לפי דעתי הוא נפגע מהמגדל. מכיוון המגדל. ברגע שעלינו על המחנה הוצאנו את כל הרדיוס פתחנו אותו וראינו, כל זה היה תחת אש, כי הרדיוס מסביב אנחנו לא הצלחנו להתגבר עם הפלוגה הזאת אלא אחרי היציאה, זה אפשר לנו לפרוץ החוצה מהגשרון הזה, ולקחנו גם את המחנה הצבאי הזה, שהיה בין צח ואורי הוא היה עם טנקים, והתקדמנו ואת זה לקחנו בפקודה של מפקד האוגדה, במסגרת ההתקפה לכיוון צח במתואם עם הירא. כאשר הגענו מול צח התחלתי להסתכל והתחלתי לראות מה יהיה שם ולא ראיתי את הכל, ותארתי את זה למפקד האוגדה, ואמרתי לו שאפשר ללכת, אבל צריך לשלם את המחיר, הוא אמר לי חכה, אני שמח שהוא אמר לי חכה, כי היינו לוקחים את זה אבל

צילום מס'

ס ד י
-31-

עוחק מס. מחוך 5 עוחקים

(ממשיך תא"ל גבי אמיר)

אני לא יודע אם זה היה משתלם. את אותו יום העברנו כאשר פרשנו, ניקנו, והסתדרנו שם ואחר הצהרים ביצענו את הפשיטה, שאמיר עם אהוד ביצעו דרומה, כאן אני רוצה להגיד דבר אחד, אמיר חזר אחרי שהוא דפק אתבסיס הטילים הראשון, לפי פקודה. קיבל פקודה לחזור, היה יכול להמשיך לשני, אני לא מסוגל עכשו להסביר על פי הזכרון למה הוא קיבל את הפקודה.

הרמטכ"ל:

אמיר, אתה יודע למה קיבלת פקודה כזו?

אמיר:

לא.

הרמטכ"ל:

אתה דיווחת על מחסור בתחמושת או דלק?

אמיר:

כן, אני שאלתי אם אני יכול להמשיך, היתה תנועה של טנקים.

תא"ל גבי אמיר:

היתה תנועה של טנקים מצח לכיוון לחתוך את אמיר, נגד זה עמד אהוד, היו שם טנקים שנפלו לתוך בורות ועסקנו בחילוץ שלהם, והיתה סכנת הסתבכות,

אמיר:

לפי דעתי היה קרוב לחושך, ואהוד היה ת"פ שלי, לצורך פעולת החילוץ, והוא התעסק עם הטנקים ואני רצתי לבסיס הטילים ואני מבין שהיה חשש מפני הסתבכות בעומק,

תא"ל גבי אמיר:

זה היה הצטברות של כל הדברים יחד, היו לו טנקים שנפגעו ונפלו לתעלות, אני לצורך התיאום, אמרתי לאהוד שהוא עומד ומקבל ממנו פקודות כדי שלא יצטרכו לתאם עם מישחו מרחוק, והוצאנו אותם בשלום והוא גרר טנקים, הוא הגיע עם טנקים בגרירה חזרה. שם היתה בעיה של הסתבכות, הוא קיבל פקודה לחזור, למחרת, אנחנו כלילה נשארנו גודד של לפירות, לאבטיח את הצומת, היה תחת אש כל הלילה, של צליפה, אבטיח את הצומת לקראת האפשרות שנפרוץ מחר. למחרת עשינו את המהלכים שסופרו פה, עם ההתחלקות וההנעה עד מצנפת, כאן נעצרנו מול מצנפת את הענין של 60 הטנקים ספרנו פשוט דרך עיקוב בשטח, כתוצאה מאינפורמציה הזאת אנחנו חשבנו שזה כח קדמי של משהו נוסף, לפי הדיווחים קיבלתי הוראה לחסום פה, בנתיים כשעמדנו התחלתי להביט סביבי אחרי כל מה שנעשה פה החלטתי שבסיס טילים הזה, מכיוון שירינו עליו מרחוק, מכאן אי אפשר לעלות למעלה זה מצוק, החלטתי שיש פה הזדמנות, ניקח כוח נשלח אותו נבדוק את זה, נדרוס אתו, לקחתי את פלוגת הסיור, צרפתי להם מחלקת טנקים שלחתי אותם אחורה, קדימה שישטפו, עשו את זה, חזרו. היום עבר ככה, לפנות לילה התרכזנו כאן לחניון, החניון שוב היה תחת אש, היה רצון רב לדלג, אחרי שעמדתי כמה דקות ועשיתי שקט וראיתי לכיוון האש לכיוון הזרקורים, החלטתי שזה לא מסוכן והחלטתי להשאר, ונשארנו לחניון לילה כשכל הזמן האירו אותנו, וניסו לפגוע, לא פגעו כיוון שהיינו אחרי קפל קרקע קל והחלטתי לא להזיז אותם, ולהשאר במקום, נשארנו.

למחרת אהוד עם גדוד 86 חרמ"ש שהגיע רק יום קודם, בגלל שהוא לא היה

יכול לעבור בציר ריוויחה והיה מותינה עד אשר יפתחו לו הצירים, ושיהיה

אפשר לעבוד יצטרף אלינו רק לאחר הצליחה, הגיע הצטרף לאהוד שהוא

חסם לכיוון סנטון שדה התעופה פאיד ברגע שהוא הגיע הוציאתי את אהוד, חיברתי אותו אלי, והשארתי

רק את גדוד החרמ"ש שיחסום אהוד הגיע, הגיע בערך 9.00 בבוקר עמדנו פה קיבלנו משימה את כל

צילום מס'

ס ו ד י

-32-

עוֹתָק מִס'. מתוך 5 עותקים

(ממשיך גבי אמיר)

בסיסי הטילים האלה לפשוט, אהוד היה להערכתי הכי טרי, אמרתי לו משימה תיכנן ביצע, בשעות אחר הצהריים, הגיעה 401 החליפה אותי במקום, יצאתי החוצה, כמו שיצאתי קיבלתי פקודה לדהור על ציר ויטמין כי האוייב בנסיגה בריחה, אפשר לרפוק אותו, כג החטיבה חוץ כדי תנועה, עם פקודות, נענו לכיוון ויטמין, ליציאה התחברות עם ציר חבית, ובו זמנית קיבלתי פקודה להעביר גדוד אחד לנתק'ה אז שלחתי את גדוד 19 שהוא ירד מפה (מפה) וגדוד 198 היה צריך להשאר מאחור על מנת להעביר אותו. נתי עם החטיבה לכאן, הגדוד הראשון יצא, נתקל, אהוד נתקבל באש, לא היה יכול לעבור, גדוד 19 היה אחריו, חלק מגדוד 19 הפנינו העלנו אותו למעלה על הרכסים שיתפוס עמדות אשא מלמעלה ויוכל לירות ולחרייה כאן את הדרך, אכן עלה, פגע ולפי דיווח ב-6 טנקים, כאן ניהל קרב, נפל החושך לא פתחנו את הדרך, פה יצאנו לחבית כשגוד 19 החרמ"ש נמצא מצפון ליד פאיר, האוייב בנינו ובין גדוד החרמ"ש, ואנחנו כאן, נפל הלילה, לפני חושך את גדוד 198 העברנו על (הג'יניס) ועם נסיון להוריד אותו מציר למפה על מנת שמאחור יעלה על המערך) הזה, ויפתח לנו את הדרך. אמיר נע כמעט לפני חושך, הגיע לציר למפה רק יצא מהפיצור, ירד מהדרך, עלה על מארב טילים מיד נפגעו לו שלושה טנקים, אחד נשאר בדרך, היו לו הרוגים, ומספר פצועים במצב קשה מאוד מאחר שהתברר שאין סיכוי קיבל פקודה לרדת אחורה, להכנס לתוך המיצר, לתוך ההרים, להארגן, מיד התחיל לבקש עזרה, חילוץ, פינוי, תואמו מטוסים, הליקופטרים לא הגיעו בגלל כנראה טילי נ.מ.מ, מחוסר ברירה נערך איזה שהוא תיאום בסוף מצאנו כאן באיזור את הפחח של חטיבה 500 ועם פצועים והרגוים על הסיפונים נסע ובתנועת לילה התחבר אליהם וקיבל את הסיוע הרפואי לגדוד והמצב היה לילה, שני גדודים אמיר פה 19 כאן, שני גדודים ביציאה מציר ויטמין וגדוד חרמ"ש בצפון.

יום המחרת, בלילה כאן היה המקרה שכדאי לציין אותו, אחרי שנתקנו מגע מציר ויטמין נכנסנו חזרה לתוך, הנקיק, לתוך הואדי של ציר ויטמין בא אלי אהוד נע נרעש וצמא פעולה ומודיע לי דבר, כזה, בניחוק המגע כולם ניתקו מגע, כולם נסעו לאחור, הגיעו לתוך המעבר מסתבק שנגמ"ש המ"פ חסר, לא יודעים איפוא הוא, כולם ראו אותו נוסע, כולם ראו אותו מנתק מגע, עכשו בדקו, הוא איננו מה עושים? הוא רוצה מיד להגיע את הכוח ורוצה לצאת, אני נתון במיצר, מצד אחד לאיפוא ללכת לחפש, קל רכוחות מוכים והנגמ"ש איננו, אבל זה חיילים צריך ללכת לחלץ אותם, והשאלה שלי היא לאיפוא אתה רוצה ללכת, לא יודע, לא יודעים איפוא הוא נעלם, ומצד שני יש שם אויב, אנחנו יודעים משם ניתקנו מגע, לאחר המון לבטים אני החלטתי שהוא לוקח את כיתת הרגלים ולא מפעיל נגמ"ש אבל הרקם בכוננות, ילק ויזהה איפוא שנדע מה לעשות, והוא יוצא קדימה, כמו שהם יצאו קדימה עברו כמה ק"מ 1.5-2 מצאו חייל שבא אליהם רגלית, פצוע הסתבר שזה אחד מחיילי הנגמ"ש.

אחרי רשמה רבקה

תא"ל גבי עמיר: מחצבה כזו שחוצכים בה, ושם הם נפגעו, כולם נרגו פרט ל-2 שנפצעו, הוא ועוד אחד פצוע, והם התחילו לנוע לכיוון שלנו, מכיוון שהשני פצוע קשה, הוא השאיר אותו במקום שהוא סימן לעצמו ורץ לקרוא לעזרה. לקחנו נגמ"ש, יצאנו והכחנו את הפצוע השני ולאחר תחקיר הסתבר לנו בודאות שכל החברה הרוגים, החלטנו להשאיר את זה לבוקר, הם נהרגו כנראה מ-ר.פי.ג.י. לאחר שהסתבר לי בתחקיר בבטחון שהם הרוגים, החלטתי לא לסכן יותר כוחות, ומחר בבוקר, מכיון שממילא אנו מתוכננים לקחת את זה אז נוציאם. 2 אנשים שפוגו "הלכו".

למחרת -... כאן צריך להוסיף שתוך הלילה התיצב ברשת גר' 50

"מרק" ברשת, הודיע שהוא מגיע דרך ציר טסט ומסכה, זה בתוך הג'ונגל הזה, והוא לרשותי מהקו הזה והזה. יותר, מאוחר הגיע גר' אד-ניר, גר' הטנקים של ארצי, ומפקדת האוגדה הודיעה לי שהוא שלי, לצורך הפריצה, ואז התכנית היתה גר' הצנחנים דרך 2 הצירים: טסט ומסכה יתקדמו ויטהרו, גר' 86 שהיתה לו פלוגת טנקים כוהל שהצטרפה, נאספה בדרך, ירד לאורך השטח הבנוי, ויטהר אותו. גר' של ארצי אד-ניר ירד בין הרכס ההרים, לבין השטח הבנוי, יטהר אותו ויהיה מוכן כל פעם להיכנס לשטח הבנוי ולסייע באש טנקים, אם יהיה צורך ותהיה הסתבכות. גר' 196 דרך ציר ויטמין, יעלה על ציר חבית ויפרוץ קדימה, גר' 100 היה מאחוריו מוכן להמשך פריצה, וגר' 198 מתארגן באמצע, לאחר מה שהוא ספג בלילה, גר' 19 כאמור ב-217. התחלנו את כל ההתקדמות, כל העסק הזה ערך רוב היום, הוא היה קשה מאד, כולם נתקלו בהתנגדויות, גר' 86 שהיתה לו פלוגת טנקים נשאר לפנות ערב עם טנק אחד נוסע, כולם עלו על מוקשים, מכל גר' החרמ"ש נשארו לו 13 זחל"מים נוסעים. כל החברה האלה הסתככו במוקשים תוך כדי יריות, הבעיה העיקרית היתה מוקשים. כתוצאה מהמצב הזה הוכפפה לנו פלוגת הנדסה שהתחילה לטפל בטיהור המוקשים באזור ההוא. גר' 196 התחיל להתקדם לאט מאד לציר חבית, כל הזמן היו התנגדויות, את כל הרכס תפסתי עם תצפיות של סיור, ולמעשה דיווחו לו כל דבר איך שהוא מתקדם, הם אמרו לו שפה(?) כבר אין שום דבר כי הם רואים שאין תנועה, הוא התקדם ומיד חטף אש. היו לו נפגעים ואבידות בהתקדמות הזאת. בצהרים מפקד האוגדה החליט להזיז מפה את קרן ולתת לי את הגזרה, ואז לקחתי את גר' 198, החזיר לי את גר' 19, ועם 2 הגרודים באתי לקרן להחליף אותו לאפשר לו לזוז ימינה. באתי לשם, קרן עם הגרוד של זקן נחום במגע. קרן אומר: עזוב אותי עכשיו, איך אני יכול עכשיו? אני באמצע מגע. השעה היתה קרוב ל-0500, פנינו יחד למפקד האוגדה ואמרנו לו שער שננתק מגע נעשה את כל האקט הזה חושק. אז תן לרדת לחושך, עם קרן בלי לעשות. מפקד האוגדה קיבל ובהתאם לזה נערכנו.

למחרת, המשך התקדמות באותה תכנית, "מרק" בסבך, 86 מתקדם לאורך

השטח הבנוי, גר' 19 על ציר "חבית", פה(?) "חבית" יוצא מהשטח הבנוי, גר' 198 ו-100 יורדים ממצילה - עורר, ו-גר' הסיור פרוט על הרכסים עם טנקים שהוא יורה מלמעלה ומחסל כל מיני מטרות שמתגלות. ביום הזה קבלנו הרכה סיוע אויר ובצענו במשך היום את כל המערך הזה, עם חשוך התחברנו, כשכל האזורים האלה הם ריכוזים ארטילריים, ריכוזים

המשך-תא"ל גבי עמיר של נ"מ, הרבה חי"ר, שדות מוקשים, ושוב הבעיה העיקרית שלנו באותו יום היו שדות המוקשים. לאן שהלכנו השארנו טנקים וכלים על שדות תעופה, בסיום אותו יום, בגלל הבעיה הזו קבלתי את כל גדוד ההנדסה, והיה לי כבר פה את כל הגדוד הנדסה שנסע מאחורי זה, פרץ שדות מוקשים, הוציא את אָּ הרק"מ ותיקנו אותו והוציאו אותו משדות המוקשים. היו גם אבידות בטנקים ובאנשים, גם לאורך וגם באזור הזה.

לקראת ערב התחברנו באזור הזה, הקמנו חניון, השארנו מחלקות לאורך כל ההצטלבויות, מחלקות ופלוגות חרמ"ש, עם טנקים, א. בשביל הטנקים שהיו תקועים והיה צריך לחלצם ולתקנים. ב. היו פה תנועות עצומות של אויב שרץ ממקום למקום, גם כאלה שאבדו את היחידות וגם כאלה שהתנגדו. היה צריך להגן על כל המקומות, הסיור אסף את כל הטנקים מהרכס, ירד מפה, התחבר מול שדה תעופה כספירית לשם הוא נכנס לכל המערך הזה.

ב-23 לחודש אנו מתפרסים על כל המערכים האלה והמחנות כדי לאבטיח אותם, גד' 50 נלקח ממני והועבר לנתק"ה, ועם גד' החרמ"ש נשארתי פה, עם לפידות ממשיכים לטהר את העסק הזה. היה חסר כוח חרמ"ש, גד' ההנדסה גמר את המשימות שלו, ביקש תוספת משימות הנדסה, ..

ה-רמטכ"ל כמה יחידות משנה יש לך בשלב הזה?

תא"ל גבי 6 יחידות, עם סיור - 7. היה לי את גד' 50, 86, 196 בגזרה הזו, היה לי את גד' 100 וגד' 198 באיגוף מפה, גד' ההנדסה ופלוגת הסיור. זה מתפרס על כ-50 ק"מ, אָּ היה לי קשר מצויין עם כולם. היה פה הרכס הזה, הייתי בעמדת פיקוד שניהלתי הכל כמו על שולחן חול, כולל האויר, הכנסתי פה המון אויר, על כל טוללה פה קיבלה, היו שדרות של טנקים שהופצו מהאויר, היו פה תנועות של גד' טנקים שרצו כחתולים למעלה ולמטה, אני חושב שהם אבדו את העשתונות, היה כל מיני מהלכים והכל היה כמו על שולחן חול, זה הלך מצויין.

אלוף אברהם ארן מכחינה אוגדתית, גבי עם 2 כוחות, עם מלקחיים, אבל כששניהם עוסקים במשימת פתיחת ציר חבית וטסט, והאוגדה עם 2 החטיבות הולכת...

תא"ל גבי: אגב, כאן היו להם קת"קים כשהיינו למעלה. הסיור ואנחנו היינו מופגזים לכל האורך, לכל המקומות, ונדמה לי אפילו שהם כיוונו אויר, כי 196 (לפידות) חטף פה התקפת אויר יעילה, מטוסים שלהם פגעו בו. תוך כדי האזנה ומחשבה הסיור הודיע לי שהוא הולך לחפש את הבונקרים. חיפשו את הבונקרים, מצאו חוליה של 9 - 8 איש, הרגו אותם ונהיה לנו שקט ונוח. יותר נכון - נוח.

תא"ל גבי עמיר: אני הייתי פה עם כוח, וכאן עם כוח, הייתי עם החפק שלי למעלה, ליד הסיור כדי לראות הכל. הם רצו עם גד' טנקים למעלה, אח"כ הם נתקלו בנו, חזרו למטה, קרן קיבל ממני הודעה. יש לך גודר על הכוונת, דפק אותו. האויב שהיה שם - היו שם מחפורות עם דיפונים, טנקים עמדו אך אי אפשר היה לראו אותם מהקרע. אילולא התצפית מלמעלה, לא היה לנו שום אזהרה עליהם. התצפית מלמעלה איתרה כדיוק רב מאד איפה יש טנקים, ניגשו אליהם בזהירות וירו עליהם מלמעלה. מלמעלה היתה בעיה קשה מאד לירות בגלל ההנמכה, היו צריכים לחפש מקומות מיוחדים.

אנחנו נסינו לרדת מלמפה יום קודם עם עמיר, נדפקנו. באותו יום ניסינו לרדת, עשינו חיפוש וראינו שצריך שם המון הכשרה, כבר ראינו את הסוף אז ויתרנו על הרעיון.

עמדתי כל הזמן בלחץ של מפקד האוגדה לרדת משמה וחיפשתי דרך, אך לא היה מקום שאני יכול לרדת חוץ מלמפה שידענו שהיא ממוקשה ונידפקנו שם, כל שאר הדברים, לא מצאתי מקום שאני יכול בלי הכשרה לרדת. ירדנו בסופו של דבר דרך מצילה-עודד, הצומת היתה רצופה עם טנקים, ונ"ט ועברנו אותה.

גד' 50 נלקח. נותרתי עם 86, עם פלוגת טנקים אחת שתיקנו לה בינתיים את מרכיב הטנקים, הבעיות היו מסקום. בא מג"ד 271 הנ"ס ואומר. גמרתי משימות, רוצה משימות נוספות. אמרתי לו: תהיה גד' חרמ"ש. אמר: קדימה, הכנסתי אותו גם לפה, ויחד חילקתי ביניכם את הגזרה, שינקו את טירקוז, זה הלשון של כבריח, והתרכזתי פה, את שאר הכוחות שלחתי לטהר והתחילו לדווח לי שיש נגמ"שים, אמרתי: קדימה, להביא נגמ"שים. הבעיה הראשונה שלי היתה: היינו קצרים בזה, נראה מה אפשר לעשות. התחילו לרכז פה נגמ"שים, את פלוגת הסיור מינתי כאחראים על נגמשים. דיוחתי למפקד האוגדה והוא אומר לי: טוב מאד, קבל גודר צנחנים, תהפוך אותם לנגמ"שים. והוא מודיע לי שיוסי יפה מגיע אלי, יהיה לי עוד גד' ואני אצייד אותו בנגמ"שים וכל הדברים. עשינו תכנית הסבה, הטלתי מיד על פלוגת הסיור לסדר את הנגמ"שים, להכין אותם. ריכזתי 11 נגמ"שים, ומיד קיבל הוראה להכין מדריכים שיתדרכו לנהוג אותם, שילמדו את זה לבד, כמה שצריך, ויוסי יפה יגיע. יוסי יפה הגיע רק עם לוחמים, הנהגים נשארו באוטובוסים אי - שם בצפון, יגיעו בעוד כמה שעות. אחרי התייעצות קצרה החלטנו שהוא גם נכנס לפה לטהר רגלית. הוא הגיע לאחד הצמתות כאן ואמר: יכול להיכנס רגלית. שמנו מפה ועשינו תכנית שאיכשהו יטהר את הענין הזה, תיאום עם 2 הגדודים האחרים, והכנסתי אותו שהוא יטהר את העסק הזה, ו-86 וגד' ההנדסה ילכו ישר ללשון. מיד נכנס והעסק התחיל לפעול. העסק פה עובד, כאן נערכים הטיהורים, מפקד האוגדה אומר לי לגשת לקרן, להתחבר ולברוק איתו איזושהי משימה פה. מכיון שהיא א לא בוצעה - אני לא זוכר. דוביק מגיע אלי, הוא צריך לתאם ביני לבין קרן. אנו נוסעים לקרן שהיה פה, תוך כדי שאנו יושבים ועושים את התכנית איך לעשות, פקודה ממפקד האוגדה להוציא את הכוחות ולהתכונן למהלך הזה. שואלים אותו מה נעשה פה, לנתק מגע? יש פה אויב. הוא אומר: אתם יודעים מה, תעשו מזה כוח נפרד, דוביק יפקד. תיאום רדיו, דוביק לקח פיקוד על 3 הגדודים, אני מרכז את שאר 3 הגדודים, נע ונערך, כאן היתה חטיבה שלי, חטיבה של קרן היתה פה, ומכאן געה 252. התחלנו סביב השעה 0300 אחה"צ-

תא"ל גבי עמיר. וכדהירה אחת הגענו לציר סראי. השטח היה רצוף כולו עם חיילים מופתעים שהיו מצויידים עם מיטב הנשק, אגב, המשימה שלנו היתה גם לרפוק את מפקדת ארמיה 3, וזו משימה שהורדתי לפלוגת הסיור, שיכנסו לשמה, הם נכנסו, טיהרו ואח"כ המשיכו הלאה. בדקו שהוא ריק וכולם ברחו. כאן היתה ריצה מבוהלת ענקית של כל האנשים, זו לא היתה התנגדות, אבל התרוצצות של כמות אדירה של אנשים. הגענו לציר סראי שהתחיל לפעול האור, ואז הגענו קרוב מאד להצטלבות ואחרי חיפוש קצר, של תיאום של קילומטר שמאלה, מצאנו את זה והתחלנו לתאם בחושך לעבור, לצאת ולרדת דרומה. אני רציתי להעביר גדוד גדוד, היה על הגדוד שמתו ואת גד' 19 שיבטיח גם לכיוון סואץ, את הגדודים רציתי להעביר אחד אחד על הכביש ולהוריד אותם דרומה על הכביש. הגדוד של עמיר הגיע ועשה את הכל, אך כ-300 מטר לפני הצומת החליט: למה לנסוע על הכביש? אפשר לסגור משולש ולנסוע ישר, והוא עשה את זה. גד' הסיור עמד על הצומת וכי וון את העסק, ואז מ"פ סיור הסתכל ונתן צעקה ברשת: טנקים מכוון ההוא. מאיזשהו חשש וחוסר בטחון שמשהו קרה פה, עצרתי את האש. אמרתי: לא לירות עד שאברוק, והתחלתי בתרגילי זיהוי בין הטנקים, עם פנסים שכל אחד יסמן את מקומו, תוך כדי תהליך זה מופיע אויב מכוון סואץ, שיירה של נגמ"שים נוסעת מכוון סואץ. אז היתה הבעיה שאם אני נותן פקודת אש, מי מבטיח לי שלא יורים לכוון אחר. זה היה משהו מאד קשה לתיאום ומאד מתוח, למי להגיד כן לירות ואיך להבטיח שאחרים לא יירו, אך בצענו את זה. גד' 19 ירד דרומה והדליק את הנגמ"שים, הופיעו, נשרפו, הצלחנו לזהות שזה גדוד שלנו ולמנעה פתיחה באש. בהמשך ירדנו דרומה, נערכנו לפני הדשנים הכימיים, מבצע תיאום עם כל אוגדה 252 שעברה דרכנו עם כל העניין.

בלילה היתה פקודה לכבוש את סואץ למחרת בבוקר. בשתי מילים - השטח פה הוא בלתי עביר ממערב לסואץ, מדרום, בגזרה שלי יש כניסה על כביש אחד שהוא חוצה 2 תעלות מים מתוקות ורק בו אפשר להיכנס. גבול גזרה של ח טיבה היה ציר זר, כל השאר היה מחוץ לחטיבה. התכנית להעמיד גדוד אחד בחיפוי ולהחזיק בפאתי העיר, שאר הכוח באיגוף מדרום, להגיע לעלות על הציר ולהתפרץ דרך הגשרים שעל הכביש, גדוד אחד ימינה, גדוד אחד שמאלה, וגדוד באמצע, כך עוברים וכובשים. עשינו את זה, היתה לנו התנגדות מועטה רק בגזרת 86, בשכונת המגורים שהיתה בחלק הצפוני, נפצעו 2 חיילים מגד' 86, הגענו עד ציר זר, בציר זה ראינו שעשינו, בקשנו רשות להמשיך להיכנס למגמה הבאה, קיבלנו רשות, הגענו עד הכיכר של גד' של קרן שישב שם, יותר מאוחר קבלנו לפקודה להעביר את גד' החרמ"ש להעביר ת"פ קרן והוא פעל שם, השלב הבא היה קבלת אחריות למחרת על כל העיר מסביב, וקבלת אחריות על עדביה שקלמן יצא משם. גד' 196 ירד לעדביה, גד' 86 ו-198 עברו לצד זה, גד' 100 ו-19 היו בחלק הדרומי של העיר, ומה-24 עד שהגיעו האו"מ ממש, התחלנו לעבוד בנגיסות כל הזמן לטהר בחים ולהתקדם ולבלוע שטח. ב-24, מאחר ועיר זו התחילה לבלוע אותנו יותר ויותר, לא הספיק הכוח קבלנו גד' צנחנים ת"פ, הגד' של צביקי, הוא קיבל את פנים העיר ואז העברתי כוחות אחרים החוצה, תופעה אחת שכדאי לציין שעשינו שם: תותחים מתנייעים לקחנו לתוך העיר והעמדנו אותם בכיוון ישיר לירי לבתים לטובת סיוע להתקדמות והנגיסה. זה כלי ומכשיר מצויין, כל פגז הפיל בית.

ה-רמטכ"ל: לצורך אג המשימות שלך הייר זקוק ל-2 גרודי חרמ"ש חי"ר אם לא שלושה, כמעט באופן קבוע.

תא"ל גבי: כן. היה לי כל הזמן 2 גרודי חרמ"ש. החל מהזמן שהתחלתי לפעול דרומה, לאחר הפריצה היה לי כל הזמן 2 גרודי חרמ"ש. גר' ההנדסה - הכנסתי אותו למשימה והעברתי אותו לדוביק תוך כדי ביצוע המשימה. חחקיר עניני עור לא עשייתי, אך מהקצת ששמעתי, והדיבורים עם המג"ד אני מתרשם טוב מאד.

תא"ל נאדל: לשאלה של הרמטכ"ל - היה לו גם את יוסי וגם את ההנדסה ו-2 גרודי חרמ"ש.

תא"ל גבי: כשיוסי בא עזב אותי חיסדאי, תמיד היה לי שנים.

הערה: בקשר לשבירת הגשר, אם זה מפראות או לא. הגשר נשבר מפראות ולא בגלל חיבור לא נכון. עובדה לכך - באותו יום אחה"צ נסעו טנקים, זחל"מים ורכב של חט' 421 על הגשר בפיקודו סמח"ט 421, הגשר לא נשבר. הטנקים של 460 הראשונים הם ששברו את הגשר כתוצאה מנסיעה מהירה עם מדפים סגורים ומירווחים סגורים.

אריק שרון: כשהחליף אותך טוביה ב-17 לחודש, לפנות ערב, באיזה מקום עמדת?

תא"ל גבי: היה לי גרוד אחד של נתן פירעם שהיה בין עכביש וטרטור, פרוס לרוחב, הוא היה ת"פ שלי. כאן עמד אהוד וכאן הגר' של נתן פירעם, הוא בא והחליף אותנו, את הגר' של אהוד הוא החליף עם חושך.

אל"מ חיק"ה: (מתאר את פעולות 217)
אני אתאר רק את המהלכים העיקריים ואת הקרבות העיקריים. אחיל ב-16 לחודש, בקשר לגרוד ששלחנו לפוטון, בערך ב-07.30 קבלנו דרך האוגדה לפרוס גרוד אחד על כישוף, זה היה גר' 142, גר' אחד לשלוח לציר אפוטון, שיתקדם על עכביש ודירבון ולטהר מה שהוא יכול לטהר כדי לפתוח את הצירים האלה, זה היה ב-16 לחודש, כשלמעשה, איך שירדו מפוטון, זה ההמשך של כספי, ציר החת"מ, איך שירדו מערבה, בערך קילומטר הגרוד הזה ניתקל בהרבה מאד טילים. הוא מיד חטף 6 טנקים פגועים. פה למעשה הוא גמר, ואז הוא ביקש להחליף אחורה, נתק'ה ביקש מהאוגדה לחלוץ אותו, ולמעשה הוא גמר לחלוץ. בזה נגמרה הפעולה של גרוד 126, ב-16 לחודש. אנו קבלנו את הפקודה בערך ב-0730, הגרוד הגיע לשם ב-0830 בערך. היינו באזור כישוף, כשבליילה נענו על רויחה והגענו לאזור הזה, משם הוא יצא, זה היה בצהריים.

גרוד אחד עמד על כישוף, זה 142 והוא לא התקדם יותר וגר' 113 עמד בהמתנה מאחור. הגרוד היחידי שהשתתף בלחיצה על ציר עכביש טרטור זה גר' 126.

אל"מ חייק'ה: ב-17 לחודש בכור, בשעה 0730 בערך נזעקנו לרדת לכיוון עכביש, תרלקנו שם והיינו בחניון. גד' 142 נע לכיוון עכביש... היינו בחניון באזור כישוף, על כספי, כששלחנו מחלקת טנקים עם עוד כוח של סיור בגלל אתרעה שקבלנו בלילה, זו אתרעה של חט' 25 המצרית. בכור ב-17 הורדנו את גד' 142 מכיוון עכביש, הוא התחיל לנוע פרוס, עבר את ציר עכביש, בערך כקילומטר עד 800 מטר מצפון לציר עכביש, הוא תפס עמדות והשיג כל מיני מטרות כחיה הסינית, על טרטור, הוא עמד שם וגם חילץ את הפצועים. אני לא רוצה להכנס לענין חילוץ הפצועים. אנו חילצנו עוד מספר די רציני של 890 מתצפית ששמנו על כישוף, תצפית זו גילתה כל מיני פצועים ודיווחה ל-142 והם עם פלוגת החרמ"ש נעו אליהם תוך מיסוך בעשן וארטילריה והוציאו אותם.

לקראת שעה 1000 - 1100 קבלנו אתרעה על תנועה של חטיבת 25- שנעה מכיוון בוצר, ואז הוחלט להפניס את 126 על גרפית, ואת 113 על יחפן. האורך של המארב הזה היה בערך 3 ק"מ, כשכאן גיורא משמש גם כולם, וההולם היה גם חצי מגיורא, וכל 113. באותו זמן שלחנו את הסיור לתפוס את קרן בפזום, בקצה על ציר הרוחב. כאן חיכה לו הסיור. כשהקרב התחיל בערך ב-0430 עדין קרן היה בתנועה למארב. למעשה המארב הזה לא לקח הרבה זמן מפני שזה היה אמנם קלאסי שתפסנו את הכוח, אבל הכוח הזה לא היה בפריסה, הוא נע למעשה מינהלחית עם הדרגים שלו, על ציר לכסיקון, ואז במכת אש ראשונה הרבה מאד טנקים נפגעו לו, כשמאזור לקקו, אני עמדתי פה הקיצוני ביותר וראיתי שבאזור לקקו עומד טנק אחד, אינני חושב שהוא ירה, הוא. עמד ולא החליף שום עמדה, אני לא יודע אם זה לא היה דמה בכלל, עמד שם טנק אחד בלבד, ובמרחק די גדול ממקום המארב. למעשה הראשונים שנדפקו היו כאן, והוא עמד כאן. עם גמר הלחימה פה, קרן הגיע ודפק את השאר בזנב, כשהוא הגיע בסופו של דבר (את זה אנו יודעים מערות של מ"פ שלנו שהיה אצל קרן, צביקה גולדברג) הוא הגיע בסופו של דבר לבוצר. זה כל הסיפור של המארב. חזרנו ותדלקנו בערך ב-1100, יצאנו למארב של התעלה. איך שהגענו אירגנו את כל הדרגים במקום החניון שלנו, כל גדוד קיבל את הדרגים שלו, זה היה כבר מאורגן. איך שהגיעו תדלקו, לא כלם הספיקו ממש, עד 1100, גם תוך כדי תנועה הם המשיכו לתדלק ולתחמש, והתחלנו בתנועה על עכביש, היה שקט גמור, ואז כירידה לכיוון עכביש, התחלנו לקבל דיווחים שהגשר נדפק, ומנסים לגשר בטנק גישור, כל הסיפור ידוע, על כל פנים - הגענו בערך ב-0100 בלילה לאזור החצר של מצמד, ושם חיכינו עד 0200 - 0220, עד שהגדוד הראשון התחיל לעבור, ולמעשה שם היה אחד הפחדים הגדולים שלנו בכל המלחמה הזאת, כל החטיבה היתה צמודה טמבון בטמבון, מה שנקרא, והמזל הוא שלא היתה שום ארטילריה ושם לחימה. המעבר התחיל בערך ב-0300. עד 0530 עברה כל החטיבה, תדרוך היה לפני זה שאנו צריכים לפרוץ בציר חיפה, ולהגיע להראל. הגדוד הראשון שהוביל היה 142, נתן פירעם, אחריו הוביל 113, ואחרי 113 126. נתק'ה נפגש עם מג"ד החי"ר בצד השני, ואמרו לו שלמעשה אין שום בעיות, אין שם אף אחד, יש שקט גמור, אפשר לעבור בשקט את התעלה המתוקה. את התעלה המתוקה באמת עברנו בשקט, אני לא רוצה להזכיר את ההפגזות הנוראיות שהיו שם, איך שהחוד של הגדוד הראשון התחיל לעבור את המסילה פרסו 4 טנקים על המסילה ממש.

אל"מ חייק"ה שקעו כמה טנקים, אח"כ חילצנו אותם, על כל פנים – פה לא היו בעיות של אויב. הגרוד עלה על ציר חיפה מצפון קצת, כ-500 מטר מצפון לציר, ונע כמעט בלי שום התנגדות עד הראל. בהראל הוא נתקל בטנקים מיד כשהוא הגיע, ואז הוא נכנס לקרב טנקים בטווחים של 800 – 1000, והוא חיטל שם לפחות 15 טנקים. מיד אחריו עבר החפ"ק עם נתק"ה, כשאחרי נתק"ה עבר גרוד 113, ופה נתק"ה עבר את מחנות אבו-סולטן, ואיך שנתק"ה עבר, מיד 2 הטנקים שאחריו נדפקו ממארב מצפון לציר, ומי שמכיר את מחנות אבו-סולטן, אלה מעין מחסני תחמושת או סוללות, על כל פנים שם קשה מאד לנוע עם טנקים, וטנקים יכולים להסתתר ולדפוק ממרחקים של 600, 500. במקרה הזה היה בערך מ-1000, 2 הטנקים האלה התלקחו. בזמן הזה של ההתקלות הזו גיורא מ-126 התחיל לנוע בעקבות 113, והוא עבר את ציר חיפה, הוא עבר מצפון ואז הוא נתקל עם הטנקים האלה שהתקילו את 113. הוא דפק את הטנקים האלה מאחורה, מצפון, כשהם היו עם החזית דרומה. נתק"ה לחץ לעבור ולחבור עם 142, הוא לחץ מאד על גרוד 113. גר" 113 לקח את כל הטנקים והמשיך לנוע, כשמאחוריו נשאר למעשה כוח שלו – זה פלוגת החרמ"ש, בשלב זה, הם רצו לחלץ את הצוותים שנדפקו, ואז הם גם נדפקו, ופה היה סיבוך. בסופו של דבר, כש-113 המשיך, גיורא 126, קיבל על אחריותו לחלץ את הפצועים ואז הוא הכניס את פלוגת הצנחנים, הפל" של ויינר מחט" 55 לחלץ פצועים על ציר חיפה. למעשה זה היה בצומת, ליד המנדלים במחנות אבו סולטן.

תא"ל נאדל: חט" 55 זה 247.

אל"מ חייק"ה: כאן למעשה 113 הגיעה להראל,, היו קרבות של כורדיים וקרבות פנים אל פנים, עם פצועים. הפצועים התנהגו שם לא רגיל. בסוף, איכשהו חילצו את רוב הפצועים אך לא את כולם, ולמעשה הציר לא נפתח, מיד החזרנו את 113 כשבינתיים 126 הגיע להראל. פה קבלנו משימה לרפוק 2 בסיסי טילים 7 – 6 ק"מ מהראל. למעלה. 126 טען שאין לו דלק ויש לו בעיות, בסוף הוחלט להוציאו, הוא יצא עם כל הגרוד, עם פלוגת הצנחנים, חלק ממנה, ולמעשה בסיס אחד התחיל לירות עליו טילים, אבל לא שטוח מסלול אלא העיפו את זה לשמים, ובטה"כ הוא עמד בטווחים של 500 עד 200 מטר, דפק את בסיסי הטילים מטווח כזה ונסוגו אלינו לאחור, להראל. בדרך בחזרה הוא גרר טנק אחד או שניים בגלל חוסר דלק. כל השלב הזה התבצע כאשר צומת חיפה עוד סגורה, כש-113 מתעסק עם צומת חיפה, ואנו מחכים לפלוגת צנחנים של נתן שתגיע. בסופו של דבר היא הגיעה בלילה אחרי ש-113 עם זאביק רם גמרו את הבעיה של צומת חיפה. הם טיהרו את הכל, חילצו את כל הפצועים וציר חיפה היה פתוח מ-0900 – 0800 בערב, ואז היה אפשר להכניס את הדרגים. למחרת, קרב מקצרה – אין שום דבר מיוחד – היתה חטיבה ארטילרית כנראה, חפוזה מאד, לא מחופרת במיוחד, פשוט נשטפה, ואנו לא שטפנו את כל מקצרה, אלא שטפנו את החלק הדרום מזרחי של מקצרה כש-401 היו מימיננו.

הסיפור שנתק"ה דיבר עם דני וביקש ממנו לעשות שיתוף פעולה וכו', דני

ידע וראה את הכוח של קרן, למעשה, והוא טען שהכוח הזה הוא לא שלנו אלא של האויב. כנראה פה היתה אי הבנה, על כל פנים – באותו זמן נתק"ה חטף פגז על הסיפון או באזור של הטנק, הוא הסתלק משם ודני גם הסתלק משם וכוז נגמר כל שיתוף הפעולה.

אל"מ חייק"ה ממקצרה המשכנו כשהמשימה, כפי שהזכירו, היתה מצנפת, אבל היא הורדה והמשכנו לכוון הג'נפה במשימה לחסל בסיסי טילים. הגענו לקראת ערב, לקראת חושך לויטמין, על הג'נפה, זה היה 70 ומשהו, היה שם חניון, מה שאני רוצה להזכיר שבמשך כל הזמן כנראה המצרים צפו עלינו. בבוקר ראיתי שמעל איזשהו רכס יושבים מצרים וצופים. בזמן שהם ראו אותנו הם הסתלקו לקראת הבוקר. פה קבלנו משימה להגיע לציר עשור. ולכבוש שם בסיס טילים שנקרא 5121. מה שהמצרים קראו "גבעת החצץ". הפריסה הזאת היתה למשך כמעט יומיים: גם ה-22, כשגדוד 142 חופס על צרי סריה לכוון מזרח ומסייע שם לחט" 500, כי חט" 500 ביומיים האלה חטפה המון התקפות של שריון וחרמ"ש מדרום. 126 כבשה ב-20 לחודש את גבעת החצץ, ו-113 היתה למטה על ציר "עשור". כשהגענו לציר עשור, התגלה לנו שהמצרים לא יודעים מה נעשה, הם נעו ממזרח למערב ולהיפך, ופה היתה ערימה של משאיות ונגמ"שים ומובילים וכל מיני דברים כאלה, כשמשני הכוונים דפקנו אותם עד שהם חדגשיו שפה קורה משהו והפסיקו להגיע. כאן קרה עוד דבר: נותק הקשר על ציר ג'נפה בין קהיר לג'ניפה. ביום הזה, לא היה שום דבר מיוחד. בלילה השארנו פלוגת חרמ"ש על גבעת החצץ, עם מארב של טנקים על ציר עשור, וחזרנו לחניון.

ב-21 לחודש התחילה להתפתח התקפה לקראת הערב, זו היתה התקפה על גבעת החצץ, כשכוח בערך בגודל ש' גדוד ממוכן החחיל להסתער עם נגמ"שים על גבעת החצץ. כל היעד מדרום הוא מבוטר לגמרי, וכושר הפעולה של הטנקים כמעט ולא בא לידי בטוי על היעד. כאן החרמ"ש ירד מהנגמ"שים והתחיל להסתער עם מחלקת טנקים, לא יותר מזה, לסוון גבעת החצץ, ובמקרה הזה היה גדוד 113 על הגבעה עם פלוגת חרמ"ש שלו וכאן הורדנו מטחי ארטילריה לתוך השטחים המתים, ואת הטנקים הכנסנו למקומות כאלה שיש להם זוויות ירי, ואת החי"ר שמנו ליד הטנקים והורדנו ממש לעמדות כדי לקבל את החי"ר שלהם. על כל פנים, ההתקפה הזו נגמרה כשהאויב היה על גבעת החצץ, לקראת דמדומים.

למחרת היה אותו תרגיל, אבל בבוקר. בלילה הם לא עשו שום דבר. בבוקר התחילה להתפתח התקפה כזו עם נגמ"שים, אבל פה ההתקפה נגמרה מתקדם מאד כי הכנסנו מדרום לגבעה את גדוד 126 על ציר עשור. ומשם הוא דפק כמעט את כל הנגמ"שים מהאגף. היתה אנדרלמוסיה שלמה, התחילו לרוץ לשם ולכאן, ההתקפה הזו נגמרה די מוקדם ושלחנו את 142 לכוון מסילת הכרזל במגמה לעלות על ציר סרק. הגדוד הגיע דרך מת"ק שחיבל בו, ואז קבלנו גם סיוע של מטוסים, 2 רביעיות של סקיהוקים, וכאן באה הפקודה של האוגדה שצריך לנוע מזרחה, והפסקת האש מתקרבת, צריך לשטוף את כל מה שיש ולהגיע כמה שיותר מהר לחייץ. נענו למעשה ב-2 צירים. ציר עברה וסריה ככוון החייץ, עד ציר חבית-פח, והגענו למעשה לקראת חושך, מבחינת מזג אוויר לא היה אף משב רוח, כל האבק שהטנקים עשו עמד באוויר ואי אפשר היה לראות שום דבר, וקרה גם מקרה שחטיבה 500 ירתה עלינו ואנו עליה בנק"ל, עד שנפגשנו עם קרן, הרגענו את הדברים, ופה המשימות התחלקו, כשגדוד אחד יורד דרך מוצב שנקרא "לוקה"

אל"מ חייק'ה ונד' 146 הדרומי יורד דרך מינה. המשימה היתה לתפוס גשרים על התעלה המתוקה ולעבור עוד בלילה. אנו די חששנו מזה וידענו מה הולך לקרות, ומה שצפינו באמת קרה, שלחנו שם פלוגת חרמ"ש ועוד מחלקת טנקים, לפרוץ את הגשרים האלה והם נתקלו מיד. איך שהם התחילו לנוע הם נתקלו והיו נפגעים, היו כאן די הרבה בעיות והוחלט לחכות עד הבוקר. חיכינו עד הבוקר, בבוקר קבלנו גדוד 50 והכנסנו אותו ב-2 פלוגות צפונה ו-2 פלוגות דרומה, והם התחילו לטהר את כל החייץ, לא אכנס לזה. מה שיש לציין שהצנחנים עם הטנקים עבדו לאט ובשכל תפסו את הראמפות, תפסו את הכל, כמעט בלי נפגעים, ופתחנו את ציר חבית, מכוון התעלה, מה שקודם שימשי הסתבך בזה.

ב-23 לחודש המשיכו לטהר וזה למעשה הסוף.

תא"ל נאד ל: נד' 50 הוזכר מספר פעמים, זהו הגדוד שעמד במתקפה ברמת הגולן בהתקלות הראשונה ואח"כ הוא הורד למטה.

המשך - חיה

כנס פיקוד דרום24 ליולי 74

(אחרי רבקה - חלק שני)

אל"מ פוזר ואירי : ב- 16 לחודש, אני טסתי משארם-א-שייח' לחפ"ק בשטח. קיבלתי שיחת אטלפון מבר-לב. הוא אמר לי כי אני צריך להגיע לברן בעכביש 55, כאשר גדוד 890 יבוא בעקבותי בדרך אגאג האויר, כשיש משימה חיונית לפתוח את ציר טרטור ועכביש, כי אחרת אי-אפשר להעביר את הדוברות. הגעתי בלילה לברן בדרך האויר - ברכב לא הצלחתי להגיע - והמשימה הוסברה לי בפחות או יותר, בצורה הבאה (אני מקדים ואומר כי יכול להיות שאני לא מדייק בדברים, כי אני סומך על הזכרון בלבד): בשטח שבין צומת עכביש - טרטור ועד התעלה, נתוך התעלות של החווה הסינית ישנם חוליות של צידי טנקים, ואני צריך לפתוח את הצייר אצ הזה ולנקות אותו. לא ידוע היכן האויב יושב בדיוק, הוא מפוזר בשטח. כמו כן, ישנם חיילים שלנו שם, אשר בשאר שם בכמה מקומות מלילה קודם ויש להשתדל ~~לא להשאיר את הצייר אצ~~ להוציא אותם. על סמך זה, מאחר ולא ידוע בדיוק היכן מתחיל האויב והיכן הוא נגמר, והמדובר בחוליות של צידי טנקים, השיטה הנכונה היא ללכת פרוס לגמרי, לרוחב, ולחפש אותו, כי לא מדובר על מערך, מדובר על שטח שהוא מזוהה בחוליות. היה לי את גדוד 890 שמנה 4 פלוגות. ואז החלטנו כי פלוגה אחת תתפרס על ציר עכביש, 2 פלוגות, האחת מכל צד, על ציר טרטור, כאשר פלוגה רביעית אני מחזיק אחרי בעתודה.

את כל התאורים ששמעתי ממך אריק, על לילה קודם, שמעתי זאת כאן בפעם הראשונה בחיי. לא ידעתי את כל הסיפור אצ הזה.

האלוף שרון : לא היה מדובר בצידי טנקים, זה היה מערך ממש רציבי.

אל"מ ואירי : עכשיו אני כבר יודע את זה, המערך הזה במצא אצלי פה, אבל אני מסביר מה שאז ידעתי ומה שידוע היה בחפ"ק של ברן.

על התצ"א שראיתי היה מסומן מגבן ב"ט, אני חושב של 85 מ"מ, יותר קרוב לתעלה. מאחר ולא ידעתי היכן המערך מתחיל, ביקשתי כי כל 10 דקות תרד אשא ארטילרית על המגבן הזה, בעומק.

קישור ארטילרי לא היה לי, באשמתי. אני שכחתי אותו. באשמתי לא לקחתי את קצין הסיוע שלי צואצל ברן לא יכולתי לקבל. אני ביקשתי מקצין האג"מ, אחרי התחקיר בקצח"ר, שיזכיר לי איך זה היה, והוא אמר לי שהוא ביקש ואפשר היה לקבל מישהו שנמצא, אך אי-אפשר היה להביא אותו. הלחץ להכנה של זה היה גדול מאוד, כי היה ברור שזו משימה חיונית, א והעסק לוחץ. אמרתי כי את הסיוע אני אקבל ברשת הפיקוד.

תוך כדי א זה שהייתי אצל ברן, הגיעו החיילים במטוסים. אלה הם גם כן חברה שהטיסו אותם מאיזה שהוא מקום נין א-טור לשארם והם באו לטסה.

הם אמנם הצליחו להעמיס א די הרבה תחמושת על הגב, ממה שהם הצליחו לארגן, אבל לא היה מאורגן לצאת לעבין כמו שצריך.

באיזה שהוא שלב, על ציר עכביש, אנחנו נובחנו כי הכביש למעשה פתוח, צא וגם ראינו רכב ישראלי נוסע למולנו, ואז ברן אמר צא לי להעביר את הפלוגה של ציר עכביש לציר טרטור ובאמת כך עשינו. מרגע זה הלכנו עם 3 פלוגות על ציר טרטור, פרוסות לגמרי, על רוחב גדול מאוד, ופלוגה רביעית מאחרי בעתודה. אני, עם החפ"ק החטיבתי, הלכתי בערך 150 מטר צפונה מאחרי החפ"ק הגדודי. אציק מדדכי, המג"ד, הלך בתוך הפלוגה הראשונה באמצע (הוא קצת הגזים בזה) ואני אחריו.

בערך ב-0230 היתה התקלות. ההתקלות בפתחה בצרורות אש קלים, בכלל לא אש נוראית, ובהפגזה קלה של 82 מ"מ או 60 מ"מ. ההפגזה היתה קלה, אך הצרה היא שהיא נפלה בדיוק על החפ"ק והחברה בפצעו מסביבי. אבל לא התרשמתי שזה מי יודע מה. נתקלו. אז החפ"ק שלי קפץ לתוך תעלה בצד. שמעתי את המג"ד בותן פקודות. האש הלכה והתנפחה והשטח התחיל להתכסות בפגזים צפופים מאוד ובמוכים. אני ראיתי כי המג"ד פצעו כמו שלומדים - מביא כח לכאן, מציב רתקים, מרכז לכאן בזוקות. אני שומע את הכל בקשר, כיוון שזה קרוב; פעין לא יכולתי לראות. שמעתי כי א הוא מבסה לעשות איגופים. מאגף לימין ומזיז לפה כוחות. תוך כדי לאיזה שהוא זמן שאני לא מסוגל להעריך אותו, היה ברור לי כי יש פה איזה שהוא "ברוך" וזו לא מין התקלות כזו, אלא משהו הרבה יותר רציני. מאחר וראיתי אצא אצא שכל העסק הזה מימין לא הולך, היתה לי איזו מחשבה להפעיל את פלוגה העתודה, לקחת אותה, ולהפעיל אותה מצד שמאל. בבתרבים שהיו לי אז, הייתי צריך להפעיל את העתודה. בדיעבד אני אומר, שמזל שלא הפעלתי אותה. כמו שאני חושב על זה היום, היה המצב הזה מחייב להפעיל את פלוגה העתודה. אם מצד ימין לא הולך, באמצע לא הולך, כל העסק לא זז, יש לי פלוגה שלמה ביד - וזה כח רציני - לכן יש להפעיל אותה מצד שמאל. אצא אצא איבני יודע להסביר בדיוק מדוע לא עשיתי את זה, ובדיעבד, לאחר סיור בשטח, מזל שלא עשיתי, כי לא הייתי מועיל שם שום דבר והייתי יוצר שם קטל רציני מאוד גם עם הפלוגה הזו. כי זה היה דבר בלי קצה. הקצה שלו כבראה היה באיזה שהוא מקום ליד מעברי הגשרים, אבל כל העסק היה צפוף לגמרי. מימין כבר אי-אפשר היה לעשות איגופים, כי השטח היה מלא באש לכלל האורך.

בזמן הזה נהרגו כבר 2 מ"פיים ומ"פ שלישי בפצע - מבחינה זו, נחמתנו היתה, שהיו איתנו הרבה מאוד קביני מילואים והם מייד השתלטו על העבינים. היו הרבה מאוד נפגעים. במקביל לכך התחילה אש ארטילרית רצינית על כל העסק וכמות הנפגעים הלכה וגדלה. אז תפסתי כי יש לי כאן עסק עם מערך ולא עם חוליות. אני לא יכול להזכר מה ביסיתי לעשות בשעות החושך עם הארטילריה. אני יודע שנבוקר ניסיתי ולא הצלחתי. בלילה אני לא זוכר האם ניסיתי או לא ניסיתי. אני רק זוכר שהיינו צמודים מאוד אל האוייב. ושלא אצא יתקבל הרושם שהאנשים לא יסתערו. שלא יחשבו כי בא גדוד צנחנים ושכב בקרקע - זה לא נכון. האנשים קמו והסתערו, קמו והסתערו ונפלו. וכל האיגופים האלה שנעשו, לא היו על-מנת לחלץ נפגעים, אלא היו להסתערויות, וזה לא הלך. אח"כ,

מי שהיה בשטח, הבין מדוע זה לא הלך, כי פשוט, ביחסי הכוחות, זה היה דבר עבקי. אולי, אילו הייתי יודע היכן הקצה של זה והייתי מתחיל עם הארטילריה קודם, התמונה הייתה אחרת.

נאמר לי כי אני מקבל בגמ"שים לעזור בהוצאת הפצועים וכי טבקים יבואו. עכשיו, אני לא זוכר האם באמר כי טבקים יבואו לחלץ, או טבקים יבואו לסייע. מישהו שאל אותי מדוע לא דרשתי טבקים להתקפה הזו? בדמה לי, שהיה מדובר כי אהם יבואו לעזור לי א, לאו-דווקא לחלץ. אהוד התקשר איתי וביסיתי לחבר בינו לבין 890. עם תחילת השחר התקיל להוצר איזה שהוא קשר. היה קשה לציין שם מטרות, כי השם שם מאוד שטח ואין איזה שהוא דבר בולט שאפשר לציין אותו. החיילים בדבקו שם אל תלוליות במרכות מאוד. אז ביסיתי להפעיל את הארטילריה. ביסיתי להפעיל אותה ברשת הפיקוד, וברשת הסיוע של האוגדה, לעלות על הרשת ולדבר איתם. ביסיתי לדבר איתו ברשת וגם אצטט דיברתי איתו, אבל זה לא הלך. אני יכולתי לתת לו גם תיקונים. אני ישבתי במקום מצויין של קת"ק. א ישבתי לי שם בתעלה, אמנם היו הפגזות, אבל היה מחסה טוב, ראיתי את האוייב, ראיתי את כוחותינו, ויכולתי לתת אצטט ארטילריה, לאו-דווקא על המקום הצמוד, אלא טיפה יותר הלאה. לא הצלחתי לבצע תיקונים בגלל בעיות תקשורת, אבל עד כמה שאני זוכר, אם זכרונני אינו מטעני, אני זוכר את אהוד כן מצליח עם הארטילריה, אני זוכר אותו כן מצליח לבצע את הדברים האלה.

בסיכומי של דבר, כשהטבקים של אהוד הגיעו, היה רגע אחד קריטי, בו אילו לאבשים שלנו הייתה תחמושת, היינו כובשים את קו העמדות הראשון. מה היו התוצאות, איבני יודע; כי הלאה זה במשך לעומק, כפי שבנוי מערך מצרי. אבל אין ספק, שאילו הייתה לנו תחמושת ביד, איך שהטבקים הגיעו, בעוד זיבוק אחד, היינו א כובשים את השורה הראשונה של העמדות לפחות מחזיקים ומבצעים חלק מהמשימה שהוטלה עלינו. אך לאבשים לא הייתה תחמושת. ואז ביקשתי רשות להוציא את הכוחות ולסגת משם אל התעלה. הבגמ"שים באמת אעבדו בצורה אצטט פנטסטית והוציאו אא לי את החברה. היו לי המון בפגעים.

ה-רמטכ"ל : כמה המון?

האלוף אדן : היו שם כ-40 הרוגים ו-60 פצועים.

אל"ם ואורן : הבגמ"שים עשו את הענין בחרוף נפש.

ה-רמטכ"ל : האם מפקד האגד של האוגדה במצא פה?

תשובה : כן.

ה-רמטכ"ל : אתה נתת סיוע לחטיבה 35 באותו הנוקד?

תשובה : כן.

הרמטכ"ל :

מי כיוון אותך, מיא דרש את האש?

תשרה :

קודם כל, כשהוא הגיע בלילה, אני אישית עצרת י את עוזי אחרי שהוא יצא מהאווהל של האלוף ואמרתי לו : "חכה רבע שעה וקת"ק שהיה בעיקרית שלנו יגיע אליך." הוא אמר לי כי אין זמן לרבע שעה. לכן הוא יצא בלי קישור. דבר שבי, החל מהשחר ירו כל הזמן ארטילריה לטובתו - ימינה, שמאלה וקדימה, כאשר הם העבירו את זה ברשת מבצעים ומשם הם העבירו את זה אח"כ בתרגום, לא דרכי, אלא דרך המס"ח, ליחידות. כל הזמן ירו. האם א האש אצלו היתה יעילה או לא - זה אני לא יכול להגיד.

צא

הרמטכ"ל :

האם גם אהוד ביקש אש? האם 460 כחטיבה טיפלה בזה?

אל"מ גבר :

כן, אני טיפלתי בזה אישית. א היתה איזו בעיה היכן להציב את האש.

הרמטכ"ל :

אני מבין, אבל אני רוצה לדעת האם אתם טיפלתם בזה?

האלוף אדן :

אני יכול להזכיר משהו - איציק יצר חיבור עם אהוד ועלה מישהו דרך אהוד והפעיל ארטילריה.

העדה :

באמצע הלילה, בין 0200 - 0300, אני אישית ירדתי אל עוזי והצעתי לו לקבל ארטילריה. א עוזי לא רצה לקבל את הארטילריה, מאחר והוא לא היה מסוגל לכוון אותה. כלומר, לא היתה בעיה של תקשורת, היתה בעיה של הכוונה, במקום, על האויב.

אל"מ יאירי :

אתה אומר בדיוק מה שאני אמרתי - שבליילה לא יכולתי לעשות עם הארטילריה דבר, בגלל הקרבה, ואילו לקראת הבוקר, כשיכולתי לעשות, היו לי קשיים - והדבר הזה הלך בעקיפין.

התוצאה הסופית היתה שהתפנינו לתעלה הזו. פה ברן, אני חייב לך

התנצלות על זה שפה ביקסתי כי תתן לי לצאת החוצה ~~אלה~~ ולחצתי עליך לפני הצהרים לצאת משום, וזאת משום, שחטפנו הפגזות רציניות מאוד תצא בתוך התעלה וראינו כי אנו למעשה לא מבצעים שום דבר ממטי, לא מביאים שום תועלת, אלא יושבים בתוך התעלה וחוטפים את ההפגזה.

האלוף אדן :

היה כאן קטע פסוק קצת לא נעים - שאני הייתי בדעה כי צריך כבר לחלץ אותך סופים, כי במזג והבתון, אחרי שהטנקים

כבר היו שם, לא היה לכם תפקיד מיוחד והייתם פגועים חזק, כאשר אלוף הפיקוד התבגד לזה. כאן היו לנו, בערך כשעה וחצי, בקשות חוזרות, עד שזה אושר. הוא התבגד כי הוא טען שהם נגיבים על ציר עכוים. הם היו בין טרטור 42 לעכביש 51 - זה היה מרכז הכח שלהם.

אלצא

אל"מ יאיר : אילו הייתי מקבל פקודה - תפוס עמדות כלפי צפון ותגן, למרות ההפגזות, הייתי מתחפר כלפי צפון. אבל ישבנו בתוך התעלה, כמו טמבלים, הפגזים נפלו עלינו וחטפנו המון נפגעים בדבר הזה.

בסיכום הדבר הזה, מאחר ויש הרבה ויכוחים בציבור, עוד 2 מילים :

ראשית, לגבי עבודת הטנקים של אהוד וגבי, אין לי להגיד מילה אחת רעה, אלא הכל לטובה. כולל הוצאת האנשים האחרונים. כי כשאני עזבתי את השטח אחרון, עוד נשארו לי קבוצה של צנחנים בשטח ולא יכולתי להוציא אותם. ידעתי שהם חיים ואני עזבתי אותם מבלי שהוצאתי אותם. אח"כ הטנקים הוציאו אותם.

לגבי השמועות, ההשמצות והקישקושים על זה שהנגמ"שים לא ענדו כמו שצריך בהוצאת הפצועים, אלו הם דיבורים שהם בפרוש לא בכונים. הם ענדו באומץ לב בלתי רגיל.

לגבי האינפורמציה שקיבלתי על מצב האוייב, תארתי את מה שאני קיבלתי. מה שכואב לי, אחרי ששמעתי כאן את כל התאורים של הלילה קודם, שאת כל זה לא ידעתי. אני לא יודע מה הייתי עושה לא הייתי יודע, ומה היו התוצאות, זו הבקודה שחסרה לי.

האלוף אדן : פה אני רוצה להאיר סימן שאלה - אני לא חושב שהתאורים שהיו ידועים מהקרב של בתן שוברי ומפריצות של טוביה על ציר טרטור, יצרו איזו שהיא תמונה חד-משמעית אחרת על מערכים וכו'.

האלוף שרון : זה היה השיקול שהביא להתקפת הצנחנים.

האלוף אדן : התקיפות שלנו, גם ~~ב-16~~ ~~ב-17~~ ~~ב-16~~ ~~ב-17~~ לחודש וגם ב-17 לחודש, היו בעצם בגד תשלובת של ציודי טנקים טבעו א בחור התעלות, במקומות רבים, ואיגופי שריון שבאים וחוזרים. זו התמונה שראיתי אותה בעיני.

אל"מ סרן : עד סואץ אני אעבור טלגרפית ואשאיר מקסימום זמן לסואץ, כי אני מניח שזה יעבין ציבור גדול. ב-16 לחודש הייתה אפיזודה אחת שהשפיעה על החטיבה - היה איזה שהוא מו"פ עם רכבת נגמ"שים באל-עריש והיה בסיון עם הליקופטר להעביר אנשים מהקו, על-מנת להעביר ~~צנחנים~~ נגמ"שים. הבסיון הזה נגמר בחוסר הצלחה להשיג הליקופטר. ביקשתי רשות לעשות את זה לבד. חפסתי איזה שהוא מ"פ עם משאית ~~אצא~~ וג' יפ בצוואר ואמרתי לו כי זו משימת חילוץ. ב-0400 לפנות בוקר הוא העיר אותי ואמר לי כי הוא בא עם 17 נגמ"שים שהוריד מרכבת באל-עריש, ובכך הוא סיבה מהותית את כל צורת החטיבה. כי להגדיל את מספר הנגמ"שים מ-4 נגמ"שים ל-20 וכמה, היה מהותי לחלוטין.

ב-17 לחודש הייתי עתודה פיקודית והייתי קשור עם קלמן ועם הפיקוד. ישבתי אישית בעיקרית של אוגדה 162. היה בוח לי, כי הכרתי את האנשים. ישבנו 2-3 ק"מ דרומה לטסה, כאשר החטיבה היתה לאורך ציר הרוחב מטסה ודרומה. החטיבה היתה פחות גדוד טנקים שעבר ת"פ אוגדה 143, שהיתה באזור חמוטל.

לקראת 1100 - 1200 בצהריים, קיבלתי פקודה לעבור ת"פ אוגדה 162. קיבלתי אינפורמציה כי חטיבה 25 בעה מדרום לצפון, לאורך התעלה וכי עלי להיות ככח הולם להכות בה. הציר שבחתיא לעצמי היה ציר המופיע על המפה, כאשר בשטח אין מאומה - ציר פזום לשעבר. המרחק מציר החת"מ לציר הרוחב 15 - 18 ק"מ. תוך שעה ורבע - וזה הזמן היחידי שלקחתי - חצינו כאן את הדיונות. וזו בעיה לחצות כאן את הדיונות, גם אין כאן ציר לחלוטין, גם לא קולי. השיטה היתה - פלוגת ג'יפים פחות מחלקה מובילה ומחפשת בתיבים במקומות שיותר קל לעבור. פלוגת סיור על בגמ"טים מאבטחת את ~~האגף הדרומי~~ האגף הדרומי, כיוון שלא ידעתי בדיוק, בארמיה 2, עד איפה וכו' יושב אויב. מחלקת טנקים פרוסה לפנים, וכל החטיבה, ~~צמח~~ בשדרה, על הבתיב שבקבע. היה ליא קשר עם נתקה שהיה כאן במגע. הוא ~~הוא~~ תאר לי באלחוט את כל מה שיכול היה לתאר וציינ לי שבאזור חורבה, יש לו תצפית עם משקפת ארוכת טווח. כעבור זמן די קצר, שעה ורבע, היינו עם כל החטיבה באזור הזה. לא בסענו על שום כביש, פשוט חצינו. פרסנו עם 2 גדודי הטנקים - גדוד אחד מצפון לכנרת וגדוד אחד מדרום לכנרת. אני חושב שתפסנו רוחב של 8 קילומטר, מהנקודה הזו ועד הביצה. הביצה היתה גבול הגזרות ביני ובין נתקה. וכעבור שעה, הושמד כל מה שהיה. בדרך התקשרתי עם פינקו והוא מסר לי כי אברהם ברעם הוא הקיצוני באוגדה. יצרתי איתו גם כן קשר. היכן האויב והיכן הוא - לא היתה לי תמונה ברורה. פה הלכה השמדה קלה מאוד, מבחינתי כמעט ללא בעיות. ראיתי את גדוד הארטילריה של חטיבה 25 מבסה לברוח דרומה וראיתי כי אני לא אספיק לתפוס אותו, כי הוא היה עם תותחים בגררים, על הכביש. שאלתי את פינקו האם הוא יכול לארגן ארטילריה לאזור הזה וקחתי אותו לשם. מה פגע או לא פגע, איבני יודע, מרביתו בכל אופן הסחלק ובכנס לתוך ארמיה 2. בתחקיר שנעשה לאחר המלחמה של קצין האג"מ של אותה חטיבה אשר בשאר בכנרת ובתפס פה בשבי, בשארו לחטיבה 25 כ-10 טנקים. הקמ"ב שלי נהרג לאחר מכן. אני זוכר כי בדמדומי ערב עלינו בחזרה קצת למעלה, והוא ספר 84 מדורות בגזרת החטיבה. זה לא רק טנקים, הרבה היו לא טנקים. אני מעריך כי היו בגזרת החטיבה כ-25 - 30 טנקים והשאר היו דברים אחרים.

המצב הסופי היה, שפה בגענו עד הביצה ובחלק הצפוני גם כן במים.

בעת ביתוק המגע, פלוגה אחת מהגדוד הדרומי של שימשי (הצפוני היתה של בחום זקן) הסתכחה בשדה המקושים של בוצר, 2 טנקים עלו על מוקשים. חטפנו כאן אש, בעיקר של קטיושות, מהצד השני. היה לנו שם פצוע או שניים, פרט לזה, שום דבר מיוחד.

בלילה התארגנו באזור ~~החורבה~~ חורבה. נדיך להזכיר, כי בציר פזום, זחל"מים ודברים כאלו לא בעים לחלוטין. חלק מהאמצעים באו מסביב - פלוגת ~~רפואה~~ רפואה, קצת דלק וקצת תחמושת. התארגנו ולילה וקיבלנו שוב פקודה, לעלות ולהיות עתודה כיקודית על ציר הרוחב. הקשר ביני לבין נתקה

כאן היה די הדוק, גם באלחוט וגם בזיהוי האחד את השני. היה תקין לחלוטין.

האלוף שרון: האם היה לך בבוצר קרב עם המצריים?

אל"מ קרן: לבוצר פנימה לא נכנסנו. אני אפילו לא ידעתי כי בבוצר יושב מישהו. המשימה שהוטלה לא היתה כזו. לפי הערכתי כן היו אנשים בבוצר, אבל פה לא טהרנו כל אדם ואדם. כשיצאנו כאן היה חושך מוחלט, זה היה ב-2100 ואני אפילו לא ידעתי שהיא מוחזקת, הערכתי שכן.

תא"ל נדל: קמ"נ דרום לשעבר, האם ידוע לך באם צאצא בוצר היתה תפוסה ע"י האוייב, או לא?

~~האלוף שרון~~

האלוף ארן: כן, הרי הם יצאו משם להתקפת השריון הזו וחזרו לשם עד כמה שביצלו.

אל"מ קרן: ב-18 לחודש, עם בוקר, יצאתי חזרה לציר הרוחב. ברגע שהגעתי לשם, קיבלתי פקודה מהפיקוד, כמדומני, מאורי צאצא בן-ארי, כי איש בעיות חטיבה 600, אם אני לא טועה, באזור טלביזיה ועלי ללכת להצטרף להתקפה. פרטים נוספים לא היו לי אז. יצאתי בעצמי לתצפית. הגעתי ליוקון, כשהחטיבה מתחילה לרוץ אחרי, ואז בוטלה הפקודה ונאמר לי לחזור ת"פ אוגדה 162 על-מנת לחצות את התעלה. ביקשתי אישור לתדלק, תידלקתי מעט עם מה שהיה לי בסביבה והתחלנו לנוע על ציר עכביש לתעלה. הגענו לפני המוצר, התהלך לקח עד 0200 לפנות בוקר, עברנו על הגשר צאצא הבודטאלי ונתן ילוא, תחנת הפגזה די וצינורית, היו לי די הרבה נפגעים מהארטילריה, ברמה לי כי יותר מאשר בכל מקום אחר, במעבר. בין השאר נפגעה ג' ילואה ו-2 טנקים טבעו אצל הג' ילואה עם אנשיהם. התארגנו בשדה תעופה צאצא דוור-סואר, שוב, עם 2 גדודים.

קיבלתי את התמונה על מה שנעשה באוגדה. צאצא נאמר לי, כי לפנות בוקר, עם אור, נתקה יהיה צפוני, גבי יהיה דרומי, ואני במרכז, מדרום צאצא לציר סבלנות. עקרונית זו היתה התכנית. התלבטתי האם לאסוף מפקדים - ואני אומר את זה רק בשביל להדגיש את נושא הארטילריה, לבסוף החלטתי לעבור מפקד, מפקד, ולא לרכז את ציבור המפקדים בשדה התעופה, כי היו לי כבר לא מעט נפגעים.

ב-19 לחודש בבוקר, במקביל לנתקה וגני, יצאנו משדה התעופה בחזרה לציר ססט, דרך הצער, מדרום ל"אורי" ו"צח", תוך כדי אש. כמעט ולא היה יריא עלינו. מדרום לחושני הדלקנו הרבה מאוד מטרות. היינו בערך קילומטר וחצי מדרום לציר הכביש. ירינו מדרום על מקצרה, כאשר מצפון היה לנו קשר טוב אל נתקה וראינו האחד את השני ויכולנו לעשות תאום רגיל. הגעתי בערך עד הנקודה הזו. פה היו כבר פרחי סרק. כשיריתי על הפרח האחרון, 6115, יריתי אף בערך מהאזור הזה, רק באש. היה לי ויכוח עם דן שומרון, אשר

בניע מהאזור הזה, האם יריבו האחד על השני. אביא יריתי על פרח ולא על טנקים, ולא היו טם טנקים מכל סוג שהוא. בערך בשלב הזה הגעתי למגע עם "מצנפת". הפקודה שקיבלתי, לפני בתקה, להעלות מצפון לדרום על מצנפת. כשהגעתי בערך לאזור הזה, זה בוטל ואז באמר לבתקה להחליף אותי, ולי באמר לבוע ולהשמיד בסיסי טילים.

נעתי לתוך הרי ג' ביפה. פה, על ציר "ויטמין", בסביבות 1400 - 1500 אחה"צ, הסתערבו פיזית על 3 בסיסי טילים, מתוכם האחד דמה והשניים חיים. השמדנו פה הרבה מאוד אנשים, כולל ב"טים ודב"ים כאלה. ודפקנו באש, בסווחים בין 3,000 x 3,000 ל-4,500 - 3 בסיסי טילים בוספים, ע"י פגיעה ברדרים. בלילה חנינו על בסיס הטילים וחשמנו את הצירים ע"י סיור וכו' לכיוון האגם - "ויטמין". התארגנו ללילה. הדרגים וכל השאר, אמצא דרך המעבר הצר שהיה כאן, הגיעו ממש לפנות בוקר, והייבו די ריקים, גם בתחמושת וגם בדלק.

ב-20 לחודש - המשימה בצורה כללית - להמשיך להשמיד בסיסי טילים ולתפוס את ג'בל ג' ביפה. כיוון שהגדוד של בחום זקן הסתער אחרון וגמר הרבה מאוד תחמושת, בשלב ראשון, הסתערנו עם גדוד אחד. באזור הזה יש מחנה קטן עם בורות, בתיים וכו' - עברנו דרכו וחיסלנו אותו. השמדנו פה את 2 בסיסי הטילים, ובערך ב-0900 בבוקר א כל שיאו של רכס ג' ביפה היה בידי החטי בה, כאשר עם הגדוד של שימשי התחלנו לרדת לכיוון מצילה, כיוון שהמשימה שלי היתה גם מצילה.

מהנקודה הזו בערך, זו ירידה חלקה מאוד כלפי מטה. התחלנו לקבל פגיעות. מערך מצילה אז, אני מעריך, היה מעל חטיבה. לאחר מכן גם עברנו דרכו והשמדנו עשרות אמצא רבות של טנקים.

פלוגת הסיור החטיבתית תפסה את כל רכס הג' ביפה, מעל ציר למפה ושלטנו בתצפית לטובת כל האוגדה ובתנו טרותי סלגבי ואחרים לל כל הבעשה במרחב. הלחץ כאן, לכיוון מצילה לא הלך. כל אמצא בטייה קדימה אומרת - אא להסתער 4 קילומטר - והייתי עם סד"כ קטן מדי, 2 גדודים חלשים. כל יציאה חטפנו, גם מטנקים וגם מסאגרים, וקיצוניים שעמדו על פס המצוק, חטפו גם מלמטה למעלה, וקשה מאוד לירות מלמעלה למטה בהפרשי הגוהים האמורים.

לפי האינפורמציה שקיבלנו על וסיסי טילים בוספיה, השמדנו ואש 3-4 בסיסים בוספים, גם בטנקים וגם בארטילריה, בסווחים רחוקים. את סופו של ה-20 לחודש גמרתי בהחלפת 2 גדודים, כשגדוד אחד תופס את פס המגע עם מצילה - זה של שימשי, וגדוד שני מאחור. אגב, ביסינו לתפוס גם מדרום, אך זו פשוט היתה עוצמה לא מספקת, שאמרה, אא להסתובב עד הסוף, ולפי הערכתי זה לא היה הולך. אגב, במצב הזה האוגדה כולה במצאת עד הירידה של ג'בל ג' ביפה.

ב-21 לחודש כבר קיבלנו לטובתנו סיוע אויר. עקרונית בטארתי במקום. כל שעתיים - שלוש פתחנו באש, הדלקנו כלים, הורדנו ארטי לריה, אבל להסתער על אמצא

להסתער על המערך כולו עם 35 טנקים ועם מעט חרמש, אצא היה מעט מדי. חשתי את עצמי, גם כציר ססבינו עובדת אוגדה, כי אני יושב על ג'בל אג' ג'ביפה וגבי מצפון ובתקה לכיוון ציר סרג.

אגב, ב-21 לחודש, כאשר אמיר יופה ביסה להכנס בציר למפה, הוא חטף ויצא. אצא פלוגת הרפואה, שהיתה צמודה לחטיבה מתחילה אצא המלחמה עד סופה, היתה איתי כל הזמן וכששמעתי את דוביק ועם גבי מדברים על הנושא - אצא חיפשו הליקופטרים, כי היה צריך לפנות מישהו, תוך דקות ספורות, מרכס ג'ביפה, הפלוגה שלי הגיעה לאמיר יופה. אני אומר את זה, כי יש חשיבות ממדרגה ראשונה, למה ששייך לך.

לפי מיטב ידיעותי, לאחר מכן, כל גדוד הרפואה עוד התברבר על הגשרים, עם כל המהומה שהיתה.

ב-21 לחודש בלילה, חזר אלי גדוד 429 בפיקוד ארצי. לא ראיתי אותו מה-15 או מה-16 לחודש. הוא עבר ת"פ אוגדה 143 ולאחר מכן ת"פ כח ששון. כשהוא כבר היה בדרך אלי, האוגדה העבירה אותו ת"פ גבי עמיר והוא תאר את מצבו. שעה לפני שהוא הגיע אלי, המג"ד נהרג מפגיעת ארטילריה על הטנק שלו באזור הזה. (זה מג"ד שבי אצא שנהרג מאותו הגדוד). הרל"ש של מפקד האוגדה קיבל את הפיקוד על הגדוד באזור ציר "ויטמין" והשארתי אותו שם בלילה להתארגנות.

ב-21 לחודש היה גם נסיון להחליף גזרות בין גבי וביני, חלקי גזרות, אך בשארנו באותו המצב, כי פשוט היינו במגע אש די רציני.

ב-22 לחודש בנוקר, גבי החליף אותי על הקטע הצפוני של הרי ג'ביפה. בתקה היה מדרום והגזרה שלי היתה משני צידי ציר עשור, והתחלנו ללחוץ לכיוון מצילה והמערכים הנוספים. פה הייתי עם 3 גדודי טנקים ובעתי בשיטה של 2 לפנים והאחד קצת מאחור, כשמגלגלים עם ארטילריה. הגדוד של שימשי שהיה שמאלי, השמיד תוך שעה כ-35 טנקים. היה פה גם תאום יכה מאוד אוגדתי. ציין את זה גבי, שהיו לו תצפיות פה למעלה, על גדוד טנקים אצא של אוייב, שעבר למעשה את כל האוגדה, הגיע עד אזור הכביש. גבי דפק חלק וקיבלתי עליו התראה. הגדודים שהיו לפנים, של שימשי ושל רבין, דפקו מספר טנקים בוספים, כי הם רצו כמו משוגעים על הכביש. הצלחתי להוריד עליו 2 - 3 רביעיות אויר במקומות שהוא יצא, מחוץ לטווח. נחום זקן ירה עליו פעם בוספת. העברתי את זה לבתקה שהיה מאחרי. מה הוא הספיק לעשות, אינני יודע. בדמה לי, שהגיעו לסוף, 5-7 טנקים מאותו הגדוד, שראינו אותו בטווחים טובים, לאורך כל התנועה.

כל הרכס הזה היה אעם מחפורות בלי סוף, מלא עם חיילים וכל מיני כלי נשק. אני מניח שאנחנו השמדנו, בנוסף ל-35 הטנקים ששימשי השמיד, עוד איזה כ-20 טנקים בוספים בפריפריה הזו. לנו כמעט ולא היו בפגעים.

ידוע היה כי ב-22 לחודש תיהיה הפסקת אש ב-1850 ובקבעה תכנית

שהורדה כפקודה על-ידי האוגדה. כאשר אני הייתי צריך להגיע לאזור ליטוף, לחיבור שבין האגם לחעלה. פה, בתוך האוגדה קצת התברכנו, כי היינו צפופים וחששנו לירות האחד על השני. ישא פה הרבה מאוד שדות מוקשים - גם על המפה וגם בלתי ידועים בשטח. באיזה שהוא שלב, ב-1600 אחה"צ, אני עברתי להתקפה בשדרה, ורצנו גורד אחר גורד, בשדרה על הכביש, לתעלה. כשאני כאן ונחקה מימיני ב-2-3 קילומטר, כשממש בקרבת האור האחרובות, שימשי הגיע עד הרמפות ותפס את הרמפות בצד המזרחי. אני הייתי אז עוד קצת תם וחשבתי כי הפסקת אש זו הפסקת אש ב-22 לחודש, וחנה הגענו א רבזה גמרנו. 2 גרודים אחרים בשארם צפופים על ציר "פח", האחד באזור הזה והאחד בהצטלנונו "פח-חבית". היו מספר חילופי אש עם הצד השני וירד עלינו החושך. שימשי שאל מה לעשות. היתה לי הערכה כי צריך לקבוע אולי עובדותא מדיניות, שהפינה ממש בידנו, כשבתקה הגיע לאזור "קילו". אמרתי לו שימצא לו מקום פחות או יותר ריק מסוף, קצת צפונה לאורך האגם ושישהה שם. ואכן הוא בכנס צפופים לחביון עם 2 פלוגות טנקים, א או עם 17 - 18 טנקים, פלוגת חרמ"ט, תאג"ד ודברים דומים; הוא התארגן, אחרי כמה דקות, היה צדור קטן. וכך זה הולך וגובר ובערכים חילופי יריות בטווחי אפט בסוף, בין תעלות המים. לאחר זמן מה היה ברור לנו, כי הוא יושב פשוט בתוך מערך. הוא יושב בתוך המערך עצמו. כיוון שהיה חושך, הם כנראה העריכו כי אלה כוחותיהם. התחיל דו-שיח בערבית-עברית, התחילה עליו אש תופת והוא פתח בארגזי אש, כשהוא ישב כבר בחביון. הורדתי מסבינו את כל הארטילריה שהיתה - והיתה לי הרבה ארטילריה צפופים וחשבתי כי אולי האש תיפסק. היא בפסקה ל-20 דקות והתחילה מחדש. אחרי זמן מה, ראינו כי זה לא עסק לשהות בסוף הזה. הוריתי לו לצאת. היתה בעיה. חומר מודיעיני טוב, פוטוסטטים ותצ"אות, לי לא היו. היו לי רק מפותא של 50,000 ו-100,000 ולמצוא את המעברים ותת-מימיים, זו בהחלט בעיה, בלילה, במקום בלתי מוכר, כאשר עם פה מפספסים מעבר אחד, המעבר הבא, לפי מיטב זכרונני, הוא בערך פה, בתעלת המים המתוקים, כאשר כל השטח הזה הוא צפופים מערך, בלי מעבר. בפגעו לו, לא מעט כלים תוך תבועה - 8 טנקים. חלקם ממיקוש, חלקם משקיעה, חלק מפגיעות. באבשים היו 2 הרוגים. אחד מצאנו הרוג למחרת, ו-5 פנועים עם 1 בהחלט. לקח 3-4 שעות לחלץ אותו. אני באותו הלילה חשבתי כי הגודד הזה גמור לחלוטין. אספתי את הגודד לשוחח א איתו באיזה שהוא מקום, במקום הזה, ולעבור בין הטנקים. לא רייתי בימי חיי טנקים כאלה. לא היה טנק עם פחות מ-5 פגיעות - של אר.פי.ג.יי. בזקות ודברני מהסוג הזה, כשהם היו מפורדים מבחינת מה שאפשר היה לפורר בנשק קל. לא ראיתי בימי חיי טנקים מהסוג הזה, למרות כל המלחמה אאחזא הארוכה.

בערך ב-0200 - 0300 הגיע אלי חיסדאי. הודיעו לי על כך באלחוט

ועשינו תאומים להביא אותו. חיסדאי הגיע אלי עם אוטוויסים ומשאיות. אגב, עוד צפופים בקודה - פה, לאורך הציר עובר ציבור הנפט והמים שלהם והיו פה דלקות לאורך הציבור. שאלו - "מה עושים?" אמרתי כי בחפש את השיבר ובסגור. חיפשנו את השיבר וסגרנו והפסיקו הדלקות. במשך הלילה עוד עברו דרכנו טנקים, דרך החפ"ק וכו' והיתו. עם מהומת אלהים.

בנוקר, או לד הגהרים, אספנו פה 3000 - 4000 טרויט עם רמקולים

ודברים מהסוג הזה. על ג'ני טיורפה ידואמא, נהחילה. אספנו סתם כך. לאחר מכן

הם התגודו. השיטה ויתה פיזנה

חיסודאי [] בפריקה רגלית סדרק כל בוגקר ועמדה עם רימונים
וכו', על דכס אחד, אספנו באותו נוקר כ-4,000 איש.
סה"כ, זה לא בעים שהם מתבועעים לך עם בשק ביד, ובתוך עמדות.

קיבלתי פקודה מהאוגדה להכנס לחייץ ולתפוס שוב את אזור ליטרף -
צידון. היה לנו סיוע אוירי די מסיבי והורדנו אופו, הן על ארמיה 3 והן
בתוך החייץ, בצורה מנוקרת, צא כי מג' נל שלופה אפשר לראות הכל. עונדה
תכנית, אשר בצורה גסה אמרה - כיוון שלא רציתי להכניס טנקים, פרסנו את
כל החטיבה במגע אש עם חייץ. ארגנו את כוחו של חיסודאי על זחל"מים וכו',
וכוא עם פלוגת הסיוור על גבי נגמ"שים שלי, יפרצו פנימה תוך מכת האש.
ברגע שחיסודאי מגיע לפסי הרכבת, מתוך מגמה להתפרץ, שובחה הפקודה - צא
דוביק תמרי ירד אזלי, ואח"כ בקשר, מפקד האוגדה אמר לי ג-לודת דרוסה במקביל
לגבי, כאשר דוביק בשאר במקום לפקד על האופרציה אשר צויינה עוד קודם.

בתנועה דרומה, השיטה עקרונית היתה שיטת אסאלטאטל גלגול אשא
ארטילריה לפנים במרחק של 2-3-4 ק"מ, 2 גדודים פרוסים לפנים והאחד
מאחור, ויורדים. ושוב אותו סיפור - הרבה מאוד ערבים. הרבה מאוד עמדות.
הרבה ציוד גישור. כאשר אש חטפנו בעיקר מהסוף, מסאגרים. בגוד השמאלי,
תמיד היו לנו כלים שמאליים שהיו צפויים לחסוף, ואחד או שניים, אפילו חטפו,
בצורה קלה, אש מסאגרים.

עם חושך הגעתי למתחם הזה. ביקשתי אישור לא להמשיך יותר קדימה,
כי : א. לא ידעתי האם צריך להכנס לסוץ. ב. לא היה מקום אחר לחנות, כי
בחייץ אין טעם לחנות. ג. לכן פה על הפלטה שהייתי בלילה והתארגנתי.

סואץ - כרע לסואץ - ב-22 - 23 לחודש, היו מעט מאוד בפגעים
בחטיבה. השמדנו בלי סוף. היו אלפי טבויים - וזה, במידה מסויימת, הרקע
לסואץ, לפחות מבחינתי.

מילה נוספת על התאריכים. צא עד ה-23 לחודש, כמעט כל יום
נאמר לנו, להתכונן, בין השאר, לרדת עד הבפט, לאורך האגם והתחלנו לחפש
מפות של האזור הזה. בלילה אנחנו היינו 3 ק"מ מהאזור הזה, נחניובים
גדודיים, התארגנו. גין 0530 - 0600 x x ל-0600 כפי שזכור לי, האוגדה
גתנה פקודה לכינוש העיר סואץ, כאשר נתקה, עקרונית, מבקה הווייץ צא עד
עצה 88 כמדומני. גבי, את אזור הבפט, הדשבים והמחנות, כאשר ציר זה הוא
גבול הגזרות. כאשר עלי הוטל לנקות את צא העיר גופה, אשר בגזרתי היא
היתה מחולקת ל-3 חלקי משני ברורים - אזור המחנות, השטח העירוני הראשי
ופורט איברהים.

ב-0630 בנוקר יצאנו ובענו עד 0930, באוחה גורת תנועה של 2 גדודים
לפנים עם גלגול של אש ארטילרית ויגירת מגע עם העיר. את השלב הזה אין
מה לפרט, זה אותו סיפור - דופקים וכו'.

אויך - האויך מבוקר ירד על העיר, נדמה לי שמרביתו על פורט-פואד, עד 0700 בבוקר. ב-0700 בבוקר, שאלתי מה עם עוד אויך, ואמרו לו: "לא תקבל יותר, בגלל סיבות מדיביות!" אשר לארטילריה, עד כמה שהיתה לי - והיתה לי ארטילריה, הורדתי לפני על צאת הצמתות, ומפה, על הצמתות, כל פעם צומת קדימה, ארטילריה - גדוד, 2 גדודים וכו', לאורך הצמתות, כשהיא מלווה אותנו פנימה. בערך ב-0700 בבוקר, הודיעו לי באלחוט כי אני אקבל כח בוסף, שלא ידעתי מהו (בדיעבד הסתבר כי זה הכח של יוסי יפה). עלינו על הרשתות. הסתבר כי הוא נמצא במרחק 2-3 קילומטר ממני. ציינתי לו איפה אני. הוא הגיע אלי. בדרך אלי, עמוס בר-חמה חטף סאגר [] עשינו הכרות בינינו, ובמשך כמה דקות החלפנו מילים על מה יש לו ומה יש לי. לא היו לו מפות ובחתי לו מאמצא מפה מאתא שהיתה לי על הטבק ועוד מפה מנגמ"ש האגם שנע בקרבתי. עשינו בינינו סידורי קשר מינימאליים ואני זוכר שאמרתי לו את הדברים הבאים: קוחם כל, אבחנו הולכים לסואץ. מה יש בפנים העיר, אני לא יודע, אבל לפי תאור היומיים האחרונים הולך קל ומקווים כי זה הקרב האחרון של לקיחת העיר. חיסדאי נמצא איתנו זה 24 שעות, ומכיוון שהם היו גדוד עם 300 לוחמים וחיסדאי היה עם 80 לוחמים ולא רציתי לעשות מהם 2 גדודים חסרי משמעות, אמרתי ליוסי יפה שיקח את חיסדאי ת"פ, כשציינתי לו איפה הוא. כמו כן אמרתי לו - תשארו מאחור, בשטח הפתוח, אני לא צריך אותך, וחתכנו לתפוס את הצמתות, שאיבני יודע מה יש שם. כל זה היה צא ב-0700 בבוקר לערך. הוא בא אלי עם בגמ"ש, יצא משם והלך לעיסוקיו. אני יודע שהוא פגש את חיסדאי. אני חושב שלא הודעתי לחיסדאי כי הוא עובר ת"פ יוסי יפה.

בערך בסביבות 0830 - 0900 אני ישבתי על נסיס הטילים המסומן בנג. הזה. היינו פה עם צאת גדודי טנקים ועם גדוד אחד מאחור. צפינו ולא ראינו דבר מיוחד. הוריתי לשימשי, שהיה עם גדוד טנקים ופלוגת חרמ"ש אחת, לקחת את המחנות, להתייצב על הכביש הזה וליצור מגע אש עם השטח הנבוי. ואכן, שימשי עם בעריו בכבס ולקח את זה. היו התקלירות יגות. היה שם איזה אס.יו. - 100 אחד שדפק לנו טנק. היו לנו פוּוּוּוּ והורג אחד בתפיסת כל המחנות. היו יריות פה ושם, אבל ראמת לא משהו מהותי. יבני הייתי עם שימשי. תפסתי פה בקודת חפ"קון, בנקודה הזו, שמבה טנק ובגמ"ש. הפקודה האוגדתית, אם אני זוכר אותה בכון, אמרה - להכבס עם חי"ר קדימה - מטוים כך גח ביתן לי החי"ר. אני פיקפקתי לעצמי. החקטורתי עם יוסי יפה. יוסי יפה אז הגיש להצטלבות מסילת הנרזל, לבודקה קטנה הנמצאת באזור הזה וטם גם רזיתי אותו. אמרתי לו שיהיה מוכן להכבס. הוא אמר כי הוא לא מוכן, כי הוא לא הספיק עדיין לתדרך וכו'. הוא רצה לגשת אלי לפקודות וכו'. אירתי לו כי אין זמן וכי אבחנו צריכים להכבס פנימה. אין לי יותר אינפורמ-יה ממה שריחה לי. זו התכנית. תן פקודות. תאסוף את רכב ובעוד חי יועה בכבס.

עד אז, ערכתי את הגדוד של בחום זקן בשדרר, כשהראשונים שלו נוגעים בסוללה והוא חיפש מקום לעיור וסוללה. אצל בחום זקן היו ורודו כ-20 טנקים ו-2 פלוגות חרמ"ש - ואחת על בגמ"שים והאנות על זחל"מים. דוא ערך אותם בתערבות פנימית - לא טבלג - בגמ"ש, טנק - בגמ"ש, אלא בעור מחלקד, מחלקה, טנקים וחרמ"ש. בחום זקן עמד פה 40 דקות, כשכל הזמן הוא ביקש ממני להכבס, להכבס. אמרתי לו כי עדיין אבחנו לא מוכנים.

עד הכביש, שזה שוב, גבול השטח הבנוי. ואכן הוא תפס. זה שטח ריק. גם שיטשי, גם רבין, גם אני, לא יכולנו לראות מאומה. אגב, כשכנסים פה הכביש הוא ישר, את הכביש הראשי רואים היטב, ולא דאיבו פה כל תנועה. האוגדה אמרה להכנס. גבי התקשר אלי פעמיים בגלל בעיתה א המידע, שלפי דעתי היתה הבעיה המרכזית. גבי התקשר אלי וציין לי היכן הוא נמצא: ליד המזח, ההצטריון וכו'. שאלתי אותו מה הוא רואה והוא אמר כי בשעה האחרונה ראה משאית אחת מסתובבת. אחרי חצי שעה הוא שאל אותי - למה אתה לא בכנס? התחושה שלי היתה כי ריק וכמו שעברנו יומיים, כך יעבור היום השלישי. אגב, מבחינת אינפורמציה רשמית שהיתה לי, היה ידוע לי על גדוד קומנדו שמקומו בפורט-איברהים, ואני יודע כי כשירדו עליו, הוא ביקש כניעה. שוב, איבני יודע האם ידעתי את זה אז או לא. סה"כ, בערכבו פה, לפי הערכתי, שעה. לחצתי על יוסי יפה, וברגע שהוא אמר כי אמנם אין זמן, אבל הוא מוכן, התכנית שהסברתי אותה לכולם היתה: שימשי לוקח את זה, ואכן הוא לקח. בחום זקן עובר דרך שימשי עד חוף הים ותופס את פס חוף הים עם הכיכר. שימשי לוקח את אזור המחנות ומאחוריו, בחום זקן עובר דרכו, חוצה את הכל ותופס את הפס הזה של שפת הים ~~אחרי~~ ויוצר מכת אש עם פורט-איברהים. הצנחנים - יוסי יפה וחיסדאי צמודים אליו עם הרק"מ שיש להם ועם מה שהם יכולים להכנס, עם רכב אחד, עד שהם יחליטו לרדת ברגל, להצמד אליו, ולתפוס את הצמתות - 3 צמתות כמדומני, אשר ציינתי אז ליוסי יפה, אשר היה לידי, או על הטנק שלי. לרבין, שהיה בתחילה בפס א הזה, אמרתי כי אם הכל ילך תקין, שהוא יעבור דרך בחום זקן לפורט-איברהים.

אולי מילה בוספת על השטח, למי שלא מכיר - בכל זאת, בגזרת החטיבה אין כניסה בוספת, מפני שהמעבר על תעלת המים המתוקים הוא על הכביש הראשי, או שדרך החייץ. ~~אחרי~~

אני חושב שכנסנו ב-0930 - 0945 לתוך העיר. לאורך כל המלחמה, כשהיינו במגע, נתתי פקודות והאזנתי לרשתות הבמוכות שהיו במגע, באותו הזמן. האזנתי לפקודה שבחום בותן בקשר, בוסח מצעד בחון, להכנס בעוצמה, במכת אש מירבית לכל הכיוונים ולגמור את המלחמה. זה נערך הבוסח. הוא רץ פנימה. עד תעלת המים המתוקים, פלוס - מינוס, לא היה כמעט שום דבר, פרט לאש המשוגעת שלו. 20 טנקים ו-15 זחל"מים / נגמ"שים, זו אש תופת בתוך עיר, עם הד עצום. בערך מתעלת המים, לפי התאורים שלו, הוא התחיל לחטוף אש מרל בית, מכל קומה, מכל סימטה. היו פה תותחים, לאו-דווקא ב"ט, שירו אינפילדית לכביש הראשי. היו שקי רימונים, ~~אחרי~~ שהושלכו מקומות, רימונים בודדים - כל דורי המשחית. היו כאן מצבים שנתקלה אומץ יוצא דופן מצד המצרים - בחורים קפצו מסמטאות, לפני טנקים יורים, עם קלצ'ניקובים, מרססים אותו וקופאים חזרה לתוך בית. על צל קומות אליהם אפשר היה לירות עם תותחים ולהפיל מרפסות, מוזדר ליד זה, היה יוצא בחור וזורק שק רימונים, רימון בודד, מטעבים וכו' וכו'. תוך פחות מ-5 דקות כמעט כל הפיקוד של בחום בפגע. בשארו לו 4 קצינים בגדוד. סמל מפלוגת החרמ"ש לקח פיקוד. הייתי עד אז מלא קצינים, אך כמעט כולם בפגעו. כלא מי שהיה למעלה, כולל טעבים וקשרים, בפגעו. בחום היה פרוט, פחות או יותר, לאורך הפס הזה. בדיעבד, טבק אחד בעלם לבו, ברח לאחד

המקומות.

האם האש החזקה שלהם היתה לאורך הכביש, או בקטע מסויים.

תא"ל בדל :

לאורך כל הכביש, מכמה מאות מטרים לפני תעלת המים

תשובה :

המתוקים עד הקצה. הוא נסע לפחות 40 קילומטר בשעה, הוא נכנס בשוונג רציני, וגם אורך הגדוד, אם הוא היה עם 40 כלים, הוא כזה שתופס את כל האורך בתנועה.

אני האצתי ביוסי יופה שנכנס צמוד אליו אך בתנועה יותר אימית.

הוא התחיל פה, צמוד אליו, אבל כיוון שנע לאט יותר, נוצר ביניהם רווח של כחצי קילומטר, והאצתי בו שיצמד אליו. מתוך האזנה לקשר, הבחתי כי זו נעיה מקומית שהיא תיפתר. הוא נגמד, רץ פנימה, כשנוצר פער של 1000 - 800 מטר בין האחרון של נחום לבין הראשון של יוסי יופה. האחרונים - חלק מהכח של חיסדאי אצא וחלק מהכח של יוסי יופה ירדו מהאוטובוסים - חיסדאי יתאר את החלק שלו, אז אני לא אגע בו כלל. חלק מהכח של יוסי יופה, בפיקוד ניר, ירדו מהאוטובוסים, שלא היו תחת אש, והתחילו, באזור הזה, לתפוס בתים כדי לשמור על הצומת.

(אתי ממשיכה).

דך מט. מתוך...דפים
 עותק נט. . . נוך 5 עותקים

אל"ם אריה טרן :

משך האש היחה קצרה מאוד ובא לפי הערכתי היו מרבית הנפגעים בכוח הלוחט. היו אחרי זה הרבה מאוד נפגעים מתוך נסיונות חילוץ וכו'. אני משריך שלקח כחצי שעה עד שהתבהרה התמונה כיוון שמפקדים נפגעו יוסי יכה נכגע, אצל נחום זקן כמעט כל המפקדים נפגעו ולאסוף אינפורמציה זה היה לכונן נהגים וטענים קשרים שיכווננו טנקים וזה היה בעיה בווך עיר. כעבור 30 דקות הערכתי שהגיעה הופכת מכיבוש עיר לחילוץ. בהחלה עוד ניסיתי ללחוץ על היסדאי או יוסי יופה על מנת יתנום כדי שיהיה מאחז. החחוש שלי היחה שזה היה לחימה כל אחד על חייו ולא יוחר מזה. מכאן החחיל שלב החילוץ. השלב הזה של עיסוקו ההתקלות הקיפה, אני מעריך כ-70-80 נפגעים במכת האש הזו. אחרונה נכנסה לוגת סיור עד נגמשים, היי נכנסה עד כאן, חספה 16 נטעמים (פלוגה בח 6-7 נגמשים) ויצאה בחזרה. מכאן החחיל המבצע א. ואיתור- איפה נמצאים כולם וזאת היחה בעיה קשה בשטח בנוי.

ב. החילוץ.

חצ"א כזאת (") כמובן לא היחה לי עבדתי

על מפה הכי טובה 50,600 וחלק ממפקדי הכוחות בכלל לו היו להם מפות, היו מעט מאוד מפות. דרך אגב, ליוסי יכה חצי שעה לפני שהוא נכנס לחחי את הקמ"נ עם ממו מפות שאספתי בטביבר והוא חילק מפות, אני חוזב שהוא היה עם 4 או 5 מפות בכל הגדוד. המצב שהיטייל לאורך היום. הגרוד של נחום זקן פלוס מינוס בכיכר, החחבר כולו פלט למספר טנקים שנפגעו והושמדו בדרך. הגרוד של יוסי יכה לק לפנות ערב היה ברור לנו חמונה כליל, באזור משטרת ג"אמל 10, לאידעתי את הנקום המרוי ק. הנוח של היסדאי בערך באזור של תעלת המים המחוקה, הוא עבר את התעלה. כוח של ניר באזור אומח סראג-חביי באזור הזה וכעיקרון הייתי אומר שכל מי שעלה על הרשת החט" הפך ח"פ שלי מפני שבפנים הידורים אי אפשר לעשות וכי שהצטברו סביבו קבוצת אנשים והיה לו מכשיר קשר שיכל לעלות מכני שלא היסדאי ליוסי יכה יכלו פנימיה לעזור אחד לשני וכל מי שאוחר שאין לו "אבא" עבר לרשת החטיבית. אני חושב שהיו שם כ-10 כוחות בשלבים שונים זה הצטמצם במשך הזמן.

באשר לחילוץ, פלוגת הנגמשים נכנסה פעם והוציאה

נפגעים.

באזור שבו התרכז גדוד הטנקים, גדוד של יוסי מה הלך מסביבם באוחו אזור?

ה-רמטכ"ל ?

אל"ם אריה טרן :

אני אתחיל מדרום, באזור של נחום זקן היו פה פחות אש מאשר לאורך האיר, אבל המשך אש יוחר בלילה.

כאבור כמה זמן (שעה או שתיים) אפילו פגע של ומצריט היה מהסס, חלק בא להחמטר וחלק יורה בו חלק בא לפטפט (?) כולל אזרחים ולא ידענו מי אזרח ומי לא. לשומת זה הלא לא כולם עמדו בפניה היו עוד שילטולי רימונים מלמעלה ואש. למעשה הנשיכו כו עוד שעה -שתיים עם ארגז אש לקומות העליונות, אבל הרבה פחות פחות פחות שניעה לאורך היום. אני הייתי בדילמה, במיד היחה שסיקה נטריל לראוח

ס 7 י
 -57-

דף מס...מתוך...דפים
 עותק מס...מתוך 5 עותקים

אח רמצכ, יכחלי להוציא אותו אם היה יורך לאורך חוף הים (גבי היה באזור הזה). כיוון
 שלא ידעתי איך זה יתוחח מכמה סיבות :

א. איפה יוטי ינה, אולי אני אצטרך לחבור בניהם
 או לקחת אותו - י אחורה, או אורי הם ישברו ונמשיך הלאה ואני גריך את הנקודה הזאת.

ה-רמטכ"ל :

התובה :

מה היה המצב אצל יוטי יומה?
 יוטי ינה היה על 8-7 נגמטי שלל. הוא הגיע עד
 אזור משטרת ג"אמל 40, התפזר חלק מהכוח לל אחד
 נלחם על נפשו (ישנם סיפורים שלמים על הנושא הזה), נכנסו למשטרת ג"אמל 40 והיו עליהם
 התקפות חי"ר עד ערב, הם נסיונוח הסתערות, זכיקות רימונים וכו'.
 הטדאי מצנו היה פחות או יותר דומה.
 גם אצל גבי אמיר לפי מה ששמעתי ברשת+ שקט,
 במה"כ היה שקט גם על פג הבתים, היו חיילים שהסגירו את עצמם אבל לא מיהו מיוחד.

ה-רמטכ"ל :

התובה :

הפקודה לחילוץ היתה ילך או מלפעלה?

שלי.

ה-רמטכ"ל :

התובה :

למה היחה פקודת לחילוץ ולא להשלמח הכיכוש?
 אני מעריך שזה לקח כחצי שעה לאחר כה היה המצב
 בגדוד של נחום זקן, כמי שציינתי הזאתי אותו פה
 משום שהוא הטיג את משימתו, וחשבתי שאולי אני אצטרך אותו לדברית אחרים, אבל
 בשארם לו רק 4 מפקדים בגדוד כל המפקדים נפגעו. באשר ליוטי ינה, בהחלה רצייתי שהוא
 ינסה לחפוס את הצפתות ותוך זמן קצר התה ברור לי שגם הנסיון לא ייעשה. היה ברור לי
 גט מאכירה ברורה שלו שהדבר לפי הערכתי לא ניהן לגיוע, וגם בגלל כמות הנפגעים וכו'.
 זה הפך ממש ללחימה אישית בין אחד לשני, בין סימטה לסימטה, בית לבית וכו'.
 אנחנו עשינו עוד כמה נסיונות שאני אתאר אותם
 בהמשך, חזננו טאולי בכל זאת זה יטבני,

ה-רמטכ"ל :

הא"ל גבי אמיר :

גבי, אחת עקבת אחרי הקרב הזה?
 אני עקבתי אבל עסקתי בחבירה לנחום זקן. אני הגעתי
 עד הכיכר לנחום זקן.

ה-רמטכ"ל :

האלוף אדן :

ברן, חטביר למה היה הווילון?
 אני ציינתי שנאמר לנו לכבו את סואץ בחנאי שהיא
 לא סטלינגרד, המצב שנוצר כאן היה :
 בטיפות ראשונה מסחנן חילון נפגעים, אבי לצורך
 חילון הנפגעים לא היה ברור מה השיטה הטובה יותר האם לעסוק בחילון הנפגעים או לנסוח
 להכניע את העיר שזה גם כן יאפשר לחלץ את הנפגעים. מהשיטה הזו דורנו לגבי להתקדם
 עד לנחום זקן ולקחתי מנזק"ה את הרוב ונחתי אותו לקח להכנס על שנת המיט מתוך הקוה
 כפולה שאולי בכל זאת העיר חישב"ד וזה יחן לנו גט את החילון הטוב. הדגש, העיקר, היה

עוחק מט... מהוך 5 עוחקט
דף מט... חוך... דפים

על החילוץ.

ה-רמטכ"ל :

אורי, לפיקוד היחה עמדה בעניין הזה"

תא"ם אורי בן-ארי :

העמדה שלנו התבטאה במקודה היסודית שלא לעשות מזה

סטלינגרדן זאת היחה מדיניות הממשלה, הכטכ"ל ופיק' דרום

זה היה שטח מכותר וסה"כ או כן או לא ישהרו אותו. ז"א עשרונית זה לא יטנה את המצב ולפן לא עמדנו על כיבוש בכל מחיר אלץ להפך אם יש קווי - לצאת.

האלוף (מיל.) א. שרון :

עד איפה הגיע גבי בהחברותו לנחום זקן?

אל"ם אריה קרן :

עד כאן (?) . הם חברו ממש אחד לשני ודיברו אדם לזדס פה לפה.

האלוף (מיל.) א. שרון :

לכוח של הצנחנים, האט היו סנקים צמודים אליו ז"א סנקים של מג"ד הצנחנים, של יוסי יופה או ל חסדאי.

אל"ם אריה קרן :

לא.

נסיונות החילוץ הראשונים:

היוכמה כלים שיצאו בכוחות עצמם נט נפגעים,

חצי שעה לאחר הכניסה לעיר, פלוגת הרפואה היתה מלאה,

פרסה ממש לידי וקלטה 120 נפגעים ביום הזה. בחלק הראשון של היום היו נסיונות כניסה רק מכאן לי לא היה כוח טמקומות אחרים על מנה להוציא נפגעים, הוציאו ובאחד המקרים חוך 10 דקות הוצאו 60 פצועים על גבי נגמשים.

ראינו שלהגיע מפה ליוסי יפה אי אשר המקטימוס

זה שאשר להגיע לחסדאי, היו פה בעיות קשות מאוד זה היה שטח בנוי. קיבלתי 2x כוחות ח"פ גדוד חרמש של גבי שהיה לארך שפת הים ולאחר מכן את איואן שהיה באזור עצה 88 (?) והיה אז ח"פ נלק"ה. גדוד החרמש דרשתי ופקדתי עליו 3 דברים:

1. שיחבור עם נחום פיזית ושיראה מה קורה נך

הוא י כיר את השטח.

2. יוציא נפגעים של נחום החוצה עם זחלמים

לחאג"דים של גבי.

3. אני רציח שהוא ישהר לי חלקים מהקטע הזה (מפה)

בצד הדרומי של העיר. הוא עשה נסיונות דרך

שבויים, דגלים, באש וכל מיני דברים, בסה"כ לא רציני ואחד ההטרות שהוא אמר לי בקשר אז

"זחאמנתי אצלך במיתקן", אנחנו בחרמש לא למדנו לטהר שטח בנוי, אבל פה שטח בנוי

עם 15 קומות. עד 0400 אחרה"צ הוא רק התקדם קצת וכבר חטף אט והיו לו נפגעים. מצאתי

אוחו בחזרה על שפת הים, אמרתי לו תודה וביקשתי ממנו לצאת כי הוא לא נתן לי שום שרות.

איואן ב-0230 עבר ח"פ שלי באזור עצה (?) 38, ציינתי לו את הידוע וביקשתי ממנו

שיכנס, אז ידעתי ליוסי יפה באזור הזה ומחסדי הוצאנו זה מרבית הנפגעים ונחום זקן לא

היחה בעיה דרך חוף הים, הוא אמר לי שהאט עט כ-9 ו 10 נגמשים ו- 5 סנקים ואמרתי

לו שיכנס וינסה לחבור כדי להוציא בעיקר נפגעים. אח אפאר לדשאר בנקו ואין ליזמר וזה

נשבר זה סיפור אחר. איואן יספר את זה, אבל בצויה כלרית הטנשים טעו נטעו לידון

דן כס... מחוך.. דפיט
עחק מט. מחוך 5 עחקיס

שפת היס, יולי. איזיה הגיע אלי, חצה את כל פט העיר ג'ו כן עם .ל. מטורפת ומרביח
לוחמיו והזחלמים נשאר באזור הסדה י. מחלקת הטנקים ג'א יולן חזרה לאזור ג'ה 88
והיו לו עוד כ-2 נגמשים כאשר על כל אחד כ-28 איט. היה גם פצוע קשה שלחצו עלי לפנות
אותו אבל זה היווה בעיה כיוון שהייתי צריך לוותר על הכוח.

כיוון שאינני ידע איפה הסדאי היה עבר דרכו, נתתי
לו פלוגת נגמשים שמרביח הפיקוד שלה הלך והורתי לו להכנס ונימה על מנת להוציא נעגעים.
הוא עשה את זה נפלא במכת אט עצומה לכל הכורגים וכעבור 10 דקות (אני חשבתי שדוא יפא
בלי לקח אף אחד בגלל הזמן הקצר) וחוציא 60 ננגעיט החוצה. במקביל לזה התחילו להניח
מיקומים וכו' על הכבישים. מה שאותי הסריר זה היה המיקום.
ארטילריה.

בשליבים ראשונים הורדתי ארטילריה ואויר, אז קיבלתי
אויר. חשתי להוריד אויר באזור פזה () כי לא ידענו בדיוק מי ומה. הורדתי על הפינה
הזאת שהיתה נוגדרת וידעתי בדיוק איפה נלוו זקן. הארטילריה היווהעיקר ביום לטובת
יוסי יפה. יושב באזור משטרת ג"אמל 40 עד 10 מטר ממנו. נהנו ארטילריה עו
הקירות פחות או יותר ארגז אט כסביבו.

באחד השלבים כשנעשה קצת קשה, הערכתי
שאולי הקרב נשבר. מהגדול של רבין הוראחי לו להכנס טוב עם אז פנימה, לנצח לחצות
ולהגיע עד יוסי יפה לא מחוך סגמה להוציא נוגעיו אלא אוילי זה נשבר. הוא לא הספיק לנוע
יותר מ-400 אט והוא חסף פגיעות כ'ווא איזיה גח נפעץ, כעבר חצי שעה הוציאו אותו,
הוא הגיע אלי לסנק בריא וחטננו מג"ד מלישי על אותו גדוד. אז כבר היה ברור לי וזה
לא נטבר אלו שיש הפסקות אט נטיבות זונות אבל אין זבירה מוחלטת.

היו כמה הצעות נוספות, ח'ט הטנקים של נחקה
ביקש לנטות ולהגיע עוד הפעם, הוא עשה את זה באומץ עצום, נכנס ונימה תוך אט והגיע
לנה למחסום, טאל אותי אט לרדת מהטנקי ולווי את הטנקיה עניתי לו שלא יעשה את זה
והורתי לו לחזור.

במקביל לזה, ידעתיעל כל שי שנמצא מחוך העירןאיפה.
בלילה- הסדאי ממבצור יום חשב על יציאת לילה

רגלית, החארגן באזור תעלת המיט ומחוקה בצורה גסה. באיזה טהוא שלב הוא הווקר אלי
וביקש לדבר איתי בשפת ה-ב', זאת מגליל שחטט ומאזינים. חאטנו את יציאתו בהתחלה ג'פת ה-ב'
עד נטבר לי כיוון יאני לא נל כך טוב בשפת הזאת. החונניח וקרוני. היא זבחוטן
אני מוריד ארטילריה קרוב מאוד אליו, מ'יך ארטילריה רחוק נכנו, הוא נדלג כשהוא נודיע
לי פחות או יותר לאן זילג, ואני מוריו ארטילריה נרגע הוא עוזב על הנקוט שדוא עזב.
הוא יתאר אח"כ את המסלול שלו, דוא יצא חבר עם רבין, עץ כט הנפגעים. אותו עיקרון
הלך עם יוסי יפה. אגב, מחושך לא הננחתי יותר כוחו פנימה כי היו נוקשים ומחוזמים.
כל מי שהיה ידוע היה מטופל ומקובץ. אטל יולי יהו זהו ינוע, הוא ריכז סניבו (דבר
שלקח למעלה מוצות) אט האנשים והצטברו פה 88 וזרה שנחוכו לי היה ידוע אז על 18
פצוצים. בערך בחצות התקשר אחי אלוף הפיקוד וטאל אותי מה זמנ. תארתי לו אט המצב
ודוא טאל אחי אט הוא יכול לרבו עם פקד הכוח במקום, אמרת לו כן והוא דיבר לא עט יוסי
אלא עט גדי המב"צ והתחילו לדון אט איני להוריד הליקוטטים על דגב וכו'. היר יחרוק
עצום לפיקוד בזה עלהט היה חצ"א .

ד"ר מ... דפיה
עוקים יס כחוך 5 עוקים

החברה בפניט ביקשר אישאר בפניטויבואו להוציא אותם למחרת או
מתי שיהיה ואלון הפיקוד ושכני. ביקשתי לדבר איתו על רשת אחרת ואמרתי לו טאני מסיל "ווסו",
טיפרתי לו או טיפור חסדאי שאז יצא החופה ללא שריטה ו/להכנס לפה עט כל מה שיא על
הצירים זאת היא מלחמה לכבוט אה העיר בית בית, בולק מהמקומות אי אפטר היה להכנס על הצירים.
כעבור חצי שעה הוא קיבל את דעתי ותידרך מתצ"א או החבורה של יוטי יפה איך לצאת.
גם כאן אני אמרתי "ווסו" כיוון שיא לנו את הנטיון של חסדאי לא בנתיב היציאה אלא בשיטה
ואז הוא אמר לי לגלגל או זה איך שאני רוצה. היתה בעיה עם הכוח בפניט, לי היתה גם בעיה
מוטרית קשה. אני ישבתי כאן על שפת השטח ובנוי כשהמחנות מאחורה וידעווי מה שנעשה שם
בפניט עם 18 נצועים בתוך ששח בנוי. בהתחלה בשכנוע רצייתי שיבצעו את כה שעה חסדאי.
ביקשתי גם מחסדאי שידבר איתי באלחוש ולא יצא מזה מאומה היחר להם תחושה שהם יושבים
כמבצר טוב (ואכן הם ישבו בבית טוב) יבואו להוציא אותנו. ב-0200 בערך ראיתי שבשיכנועים
זה לא הולך וביקשתי פעם נוספת את המפקד ואמרתי לו שתוך 10 דקות הו יוצא ומתארגן, לפני
זה היתה לי את האינפורמציה המלאה כמו. פצועים צריכים לשאת על הגב וכמה צריכים לדדא בהתאם
לפגיעות, היו 6 שהיו צריכים לסחוב אותם על הגב. ציינו נתיב, הוא רצה לצאת בחוליות של 8
כל פעם בניגוב לחסדאי, אמרתי לו שלא יעשה כך וזאת עייתי בהמלצת חסדאי והיתרון היה חלוצ
חזק לוחם, גוף נושא נפגעים מאסף חזק ואם נפגעו נכניים שוב לאחד הבתים ויוצרים מעוז.
מבחינה ארטילרית אותו דבר, מכת אש מסביב, ודילוגים כאשר ארטיילריה יורדת במקומות
שהוא עוזב ובמקומות אחרים בנכיל להבליע רעשים ולעשות מהומה גדולה. בשעה 0430 הוא
יצא בסיבובים פנימיים פה (?) עלה על כהילת ברזל, ויתו פה נעיה איך לחצות את חעלת מי
המחוקק, והוא יצא בלי אף נפגע החוצה.

מילה על הגדוד של טו זמן. בערך ב-0431 הוראתי לו להיות מוכן
לצאת כי ראיתי שהוא כבר לא יועיל ליחסי יופה ורע. עה לחני חוטן הוראתילו לצאת והוא
חזר אלי. הוצאתי אותו החוצה להתארגנות.
גבי נחקל בוח קלות והוא מחובר אליכם.

הערה:

בחיבור לאורך שפת היט-לא, בנטינות למהר - נן והיו
לו נפגעים. הוא ניסה ולא הצליח. לפי דעתי הוא לא ניסה מספיק.

הערות:

הא"ל גני יגליר. קרן, אנחנו לא נטינו שום דבר, הגענו גם גרון סנקים לגדוד שלך והחברת
אחכ"נ קיבלת את גדוד הוורמס ח"פ.

הילון אדן:

בטדר, ההחברות היתה משושה ובפניט היו בעיות.

החל מו יציאה מדחניון נעתי על גני מאיות בכוח ומנה כ-10048
איש. זה היה ב-24 לחודש (אני מדבר רק על טואץ). נעתי על 3 משאיות

טא"ל חסדאי:

2-2 זולמים עם הכוח אחרי הטנקים של קרן ובטביבות שעה 0900 בבקר הגעתי בעיקבות הטנקים
שן קרן והדברים שאני ראיתי הם:

קרן פרוס פה עם הטנקים, אני עומד מאחורנית עם
משאיות. נגשתי לקרן ואלתי אותו מה המשך המימה, לא היתה לי משה על העיר שומץ הוא
אמר לי שהוא נכנס לעיר וישאני אכנס ח"פ יוטי יפה. ידלי ליה באותו זמן היה בהמטר הציר
הזה. אחרי זקיבלתי את ה פה, המתננוי, הגדוד של דן, גננ רנימה, וואכתי עם יוטי.
כשהוא קיבל את הפקודה לרדת כמו ירדתי אני עם הכ איות וכאן הוא

דף מס. מתוך. דפים
עותק מס. מתוך 5 עותקים

נעצר לכמה דקות כדי לא לעקב את ההתקפה, תאמנו בקשר והוא אמר לי שאני אסע אחריו והוא יתן לי את הפקודות. התחלתי לנסוע אחריו וכאן הוא חצה את מסילת הברזל עם הטופזים, אני לא הייתי מסוגל לחצות והתחלתי לחפש איזה שהוא עיקוף באזור המחנה. עד שנסעתי לאורך המסילה יוסי נכנס קדימה ורץ פנימה. אני מצאתי מעבר על המסילה ונכנסתי פנימה. כשהגעתי לאזור הבתים הראשונים בערך באזור הזה (מפה), עצרתי את המשאיות והתחלתי להרגיש לא נוח. הורדתי את האנשים מהמשאיות והחלטתי להמשיך את התנועה ברגל. במקום הזה חיכה לי הסמח"ט כרמלי ונתן לי פקודה ואמר לי שהגודר של זקן הסתבר בקצה העיר, תעלה חזרה למשאיות, הציר נקי ותרוע מהר פנימה. העלתי את האנשים חזרה למשאיות והתחלתי לנוע, בערך כשהגעתי למקום הזה הרגשתי עוד פעם לא נוח ואמרתי שזה לא יכול להיות. הורדתי את האנשים מהמשאיות

ה-רמטכ"ל: תתאר מה עשה האוייב להביא אותך להרגשה לא נוחה.

סא"ל חסדאי: שום דבר. האוייב לא עשה שום דבר, אבל ראיתי פה את כרמלי נוסע הלך וחזור ויורה לכל הצרדים ולא הבנתי אם הכל בסדר למה הוא יורה לכל הצרדים.

ה-רמטכ"ל: הרי כרמלי אמר לך שהציר נקי?

סא"ל חסדאי: המפקד, אני מתאר הוא פגש אותי פה ואמר לי שהציר נקי ושאני אמשיך מהר כי שם בקצה הסתבר זקן. הוא בעצמו רץ קדימה ואני ראיתי אותו אחרי כמה מאות מטרים נוסע ויורק. לא הרגשתי נוח ובכלל, משאיות זה לא כלי כל כך נוח להכנס לשטח בנוי, וכשהגעתי בערך למקום הזה עצרתי את המשאיות, הורדתי את האנשים ופתאם ראיתי מאחורי עוד אוטובוס. שלחתי משהו שיוריד את האנשים מהאוטובוס ושהמפקד יבוא אלי כדי שאני אראה מי זה. התברר שזה היה כוח של יוסי יפה שבזמן שיוסי רץ פנימה על הטופזים כשהוא על אוטובוס, גם הוא לא ידע מה לעשות, הוא נדבק. לזנב שלי. אמרתי לו שירד מהאוטובוס והתחלנו להתקדם ברגע. אחרי 5 דקות כשהגענו בערך לאזור הזה, פרסתי את האנשים בצד זה של הכביש כי פה עוד לא היי בתים, התחלנו להתקדם, בהתחלה שקט מוחלט ואז כבר התחלתי להסס שמע עשיתי טעות ופתאם נפתחה אש רצינית מ-2 הצרדים מהבתים. האש היתה רצינית כל כך שכל האנשים נכנסו כל אחד לאיזה שהוא כוך או חור. הסתכלתי אחורנית וראיתי שאחת מהמשאיות כבר התחילה לבעור. לקח לי כמה שניות כשהגעתי לסקנה שהבעיה פה היא לא להגיע לנחום זקן אלא לדאוג שלא תהיה השמדה מוחלטת של כל הכוח שנמצא פה.

כדי שהדברים יהיו מדויקים, לא היתה פה אש נוראה, אבל היתה פה אש מסוכנת מאוד. היה פה מצב של צלפים שישבו במקומות מוסתרים וירו אש יעילה מאוד על כל מי שנע בכביש. התגובה האנסטיקטיבית הראשונה של הכוחות שלנו היתה מיד לפתוח באש לכל הכוונים וזה גרם לנו נזק מפני שבמחסה האש שלנו המצרים יכלו להמשיך לצלוף בנחת כי קשה כשיורים כוחות שלנו לזהות איפה האוייב.

באותו זמן אני הייתי באזור הזה קצת לפני הצטלבות זאת ודבר ראשון

, שעשיתי הוא - תפסתי פה בית שנמצא בערך באזור הצומת, נכנסתי פנימה, הכנסתי את כל האנשים שהיו לידי והתחלנו במבצע של ריכוז כל האנשים שהיו באזור הזה מכל הסמטאות לתוך

ס ו ד י

- 62 -

דף מס... מתוך... דפים
עותק מס... מתוך 5 עותקים

הבנין. זה נמשך בערך כשעה.

ה-רמטכ"ל: היתה אש?

תשובה: כל הזמן היתה אש. אני הייתי בצד זה של הרחוב וכשחציתי את הרחוב כל הזמן לוו. כל מי שנע על הכביש חטף אש.

ה-רמטכ"ל: האש היתה מהחזית או לכל אורך קידום הכוח?

תשובה: האש היתה מהבתים.

ה-רמטכ"ל: אני מבין אבל אני שואל האם האש היתה ממזרחה לך או גם מהבתים שהחברה תפסו בהם מחסות.

תשובה: מעלי, היו מקומות שגם מאחורי. ז"א, ידעתי שהאוייב מאחורנית והיתה אש מהסמטאות. לקח בערך שעה לרכז את כל האנשים בתוך הבית כיוון שהם היו המומים ובתוך הבית ברגע שהצלחתי לרכז אותם נתתי פקודה ראשונה והיא: "הפסק אש". פקודה זו היתה חשובה ביותר כיוון שבאותו זמן התחילו לנוע לאורך כל מיני כוחות שהיום אני מבין שאלה היו כוחות שקרן שלה לחילוץ או כוחות אחרים, אנשים שנסוגו מכאן וכל מי שנסע פה ירה לכל הצדדים. היו לי הרגעים ופצועים מאש שלנו של אנשים שנסעו פה ויררו לכל הצדדים.

המפה שלי נשארה במשאית והתבצרנו פה. לא ידעתי את המיקום המדוייק שלי ועליתי על הרשת החטיבתית כי הייתי ברשת של יוסי, יצרתי קשר עם קרן שאמר לי בינתיים להשאר אפה שאני ושהוא מנסה לחלץ את הנפגעים. הכוח של יוסי שהיה מאחורי באוטובוס בינתיים התבצר כ-100 מטר מאחורי בערך באזור הזה גם כן מעבר לתעלת המים המתוקים.

ה-רמטכ"ל: מי היה המפקד שלו?

תשובה: המפקד הראשון היה צביקה גולדברג שנפצע בערך בשעה 0300 ופונה ונשאר מפקד יוסי בקמן ז"ל, זה היה קצין צעיר שקיבל את הפיקוד. השלב הראשון היה שעשינו קורס קצר עברתי מאדם לאדם והסברתי לו איך יורים מחלון איך תופסים עמדות, איך נלחמים ולמעשה מאותה שעה בתוך הבית פרט לבחור אחד שנהרג מצליפה לא היו לנו יותר נפגעים. הסכנה הכי גדולה היא דווקא מכוחות שלנו שנסעו על הציר שבגלל זה נאלצתילפנות את כל החזית של הבית שפונה אל הכביש כדי שחברה לא יפגעו. הם ירו בכל מה שהם ראו מהחלונות.

דף מס... מתוך... דפים מ
עותק מס... מתוך 5 עותקים

פעילות האוייב. בשלבים הראשונים בשעות הצהריים עד שעה 0200
פעילות האוייב התבטאה בצליפות מכתים שהיו מסביב לבית שבו נמצאנו. משעה 0200 והלאה
התחילו להופיע כוחות בסדר גדל של כיתות ומחלקות שראינו אותם חוצים את הכביש באזור הזה
ונעשו נסיונות להתקרב לבית שבו היינו עד לטווח של 30 מטר. לא היו נסיונות תוקפניים
אלא מופיעה קבוצת חיילים באיזה שהיא חצר וברגע שהם חטפו אש הם הסתלקו.
ההוראה שנתתי היתה שאף אחד לא פותח באש עד שלא מאתרים מטרה
וזה היה חשוב מאוד כי התברר שכשאתה יורה בלי מטרה את מגלה את עצמך. הנקודה הכי
חשובה והכי מזיקה בכל מערך הקרב הזה מבחינה טאקטית במקום זה האש תעצומה שהכוחות
שלנו ירו שבגללם אי אפשר היה לדעת איפה יש מצרים.
בשעה 0430 הצליחו כמה פעמים להגיע אלינו כלי רכב
ופינינו נפגעים כשהשיטה היתה שבכניסה עובר האנשים רצים עם הפצועים זורקים אותם
פנימה לתוך הנגמש וחוזרים חזרה. הפינוי נעשה תחת אש.
בסביבות שעה 0430 קיבלתי הודעה בקשר מקרן שיותר אי אפשר
להגיע אלינו, פרושו של דבר שאנחנו מנותקים ואז היה ברור לי שהיציאה זה בעיה שלי.
מכיוון שעד כמה שיכולתי להבין אין כוונה להשאיר את הכוחות בשטח, ממצב היה שהיו לי אחרי
כל הפינויים של הפצועים עוד נותרו לי 3 פצועים קשה שלא מסוגלים ללכת וכ-7-6 פצועים לא
קל שכן מסוגלים ללכת. בשעה 0430-0500 החלטתי להכין את עצמי לפינוי עצמי בלי סיוע
מהחוף, הודעתי לקרן שאני מכין את עצמי לעניין הזה אבל לא רציתי לפרט את ההכנות מ-2 סיבות.
קודם כל, כי הייתי מודע לרמת ההאזנה של המצרים - סיבה אחת. סיבה שניה - החלטתי לצאת
והכי טוב שאני יעשה את זה לבד. עשיתי כל מיני הכנות, דבר ראשון החלטתי שהדבר או הזמן
הכי טוב לצאת יהיה בדימדומים, בחושך ראשון לפני שהמצרים מספקים להתארגן מיוק ללילה.
דבר שני החלטתי, אני חייב לפני שאני יוצא עם הכוח לעשות סיור כדי לוודא שאני לא נכנס
למלכודת ושצריך את כל ההכנות ליציאה לעשות לפני חשיכה כדי שבחשיכה מיד לצאת.
נתתי למצרים קרדיט יותר גדולה ממה שהם היו זכאים לו ואמרתי שהם יתארגנו בתום קרב היום
בהכנות לכיתור או לסגירה שלנו בלילה. יצרתי קשר עם הכוח שנמצא פה כוח צביקה וכחצי
שעה לפני חשיכה ריכזתי את 2 הכוחות לבינון אחד מבוצר קצת יותר באזור הזה ועשיתי את
זה מבלי פתיחה באש ומכל מיני סמטאות כדי שהמצרים לא יוכלו לדעת שאני עוזב את המקום
שהייתי בו קודם. זה היה עדיין אצא ביום - אני נתתי פקודת הפסקת אש כבר בעשה 0300 ומשעה
0300 ואילך פרט למקרים שראו מצרי מתקרב אלינו אנחנו לא אירינו והמצרים איבדו את ההרגשה
איפה בדיוק אנחנו נמצאים. זה למעשה היה הדבר החשוב ביותר בתנאים האלה. ריכזתי את האנשים
פה וזה היה בשעה 0600-0630 ואז לקחתי סיור ושלחתי אותו לבדוק את המצב מסביב אצא
לבניין. הודיעו לי שבכיוון התעלה לא מזהים אוייב ואז לקחתי כיתה ועשיתי סיור באזור הזה
עד בערך לכאן - גיליתי שהשטח פנוי, בחרתי לי בית מבוצר, השארתי חלק מהכיתה כדי
שהיה לי בסיס מוצק למקרה שאני אסתכך בדרך חזרה, חזרתי אל הכוח ויצאנו עם כל הכוח
במבנה של חוד חזק לפני, חוד מאחור ואלונקות באמצע. מיד עם היציאה במעבר תעלת המים
המתוקים היתה לנו היתקלות החוד מיד הסתער והמצרים ברחו. להדגיש פה - ההתקלות
הזאת היתה כשאחד מהם העמיד פנים שהוא נכנס ומנסה להסגיר את עצמו וזה קרה לנו כמה פעמים
בקרב על סואץ שאזרחים שהעמידו פנים שלווים וחיילים שהרימו ידיים ניסו להתקרב אלינו
ולפתוח באש מטוחים קרובים. ההתקלות עברה בשלום והגענו לבניין הזה.

דף מס... מתוך... דפים
עותק מס... מתוך 5 עותקים

התארגנו פה, עשיתי סיוור נוסף לבדוק את המשך הציר, חזרתי, לקחתי את האנשים והפקודה היתה ללכת באותו מבנה ואין פתיחה באש אם לא יורים עלינו אש יעילה. עברנו לאורך הבתים האלה כשאנחנו נצמדים לבתים- באזור הזה כמה פעמים נצנצו אלינו מצרים עם פנסי אבל לא הגבנו, יצאנו החוצה נצמדנו למסילה וכאן ביקשתי מרביו מכיוון שלא היתה לי מפה והייתי צריך לנווט על פי חוש) שידליק לי זרקור, הוא הרים זרקור לשמים יבעורת הזרקור וזה מצאנו את הדרך אל חניון הטנקים.

האלוף ארן : חסדאי, איפה נפצעת ומתי?

תשובה : אני נפצעתי למחרת כשעשינו יום של התארגנות וב-26 לחודש קיבלנו גזרות קרן חילק את הגיזרה. נפצעתי לא בקרב על סואץ אלא יומיים למחרת אני רצתי לעזור לגדוד טנקים שהתקיפו אותו קומנדו וכדרך עלינו על מארב.

האלוף (מיל.) א. שרון : מה היה באופן מעשי בינך לבין מקומו של קרן .

תשובה : הערכה שלי כי לא יכולתי לדעת בדיוק. היו פזורים בבתים האלה וגם בבתים הגבוהים צלפים. אלה לא היו כוחות שהיו מאורגנים, זה לא היה כוח צבאי שהיה באמת מסובר עם התקפות נגד או דברים כאלה. לקח להם הרבה מאוד זמן עד שהופיעו כוחות רציניים. מה שהיה פה זה צלפיש שהיו יורים או צולפים על כל מי שעבר. זה היה דבר מסוכן מאוד מפני שצלף כזה עם מקלע או עם רובה אוטומטי שיוורה לנגמש למטה יכול לגרום לנגמש הרגשה שהוא מותקף ע"י עוצמת אש לא רגילה. אם בנוסף לזה הנגמש יורה חזרה לכל הכוונים בבגלל זה הוא לא מסולל לאתר מי יורה עליו, הוא נוסע כל הזמן יורה לצדדים כשהוא לא יודע מי יורה עליו- הוא חוסף אש ונפגעים בתוך הנגמש ואין לי שום ספק שהתחושה שהיתה מקבלת אחורנית היתה הרבה יותר חסרה מעוצמת הכוחות הממשית שהיתה בעיר. להערכתי, בלילה אשר היה לכבוש את סואץ כמעט ללא התנגדות בניגוד לציפיות שלי שהמצרים יעשו איזה שהם מהלכים של כיתור לגבי הכוחות שנמצאים בעיר שזה הסימן האופייני ביותר לכוח שמכין את עצמו ללחימה אני רק הבחנתי בסימנים של כוחות מאורגנים בפאתי העיר ולעומת זאת בתוך העיר נפסקה כל תנועה. אני מדגיש שזאת הערכה שלא נובעת מידעה.

ג-רמטכל : זה שנפסקה כל תנועה זאת היתה גם הטעות בהערכת בכניסה. זה שלא היתה תנועה בעיר זה לא סימן שאין שם כוחות.

טא"ל חסדאי : לא המפקד. אם מותר לי להוסיף יש מסמך שלל בעניין זה שתורגם ומפרט את תוכנית ההגנה המצרית על העיר. זאת היא תוכניתה הגנה שהמרכיב העיקרי שלה הוא הגנה על הציר הזה.

האלוף ארן : חסדאי, למעשה ישנו גדוד החרמש שהלך על ציר מקבל מדרום לציר סרג וחסף רימונים ואש וישנו הכוח של איואן והכוח הטנקים שנעו בצמתות ובמקומות אחרים והותקפו חזק מאוד.

עוֹתֵק מִס. מתוך 5 עוֹתֵקִים

דף מס... מתוך ... דפים

סא"ל חסדאי י : ההנחה שלי מתבססת על זה שהמצרים בשלב ראשון בכל מקום שהם היו ערוכים התנגדו ונלחמו כמו שצריך . ברגע שהיו שינוי נסיבות מיום ללילה אין שום הצדקה שאחרי שנלחמו באזור הזה ולמרות שהם הסתובבו מסביב הם פינו גם יוסי הצליח לצאת וזה לא מקרה. מה שקרה זה שיוסי בהתחלה רצה לצאת בחוליו ת ואני שמעתי את זה בקשר בדיוק בשלב של היציאה שלי ואני הודאגתי מאוד ואמרתי לקרן שלפי דעתי זאת היא תוכנית מוטעת וצריך לצאת בכוח גדול וחזק שמסוגל לתתנגד. הדבר הכי מעניין בניתוח ^{הסרב} זה זה שהמצרים למרות שגילו רוח לחימה, לא גילו רבקות בנושא של תנת העיר כיאם הם היו מכתרים אפילו לא את הכוח שלי אלא את הכוח של יוסי הסיפור של יוסי שהוא יצא בלי שום התקלות על ציר שהתחיל מפה ועשה מן מהלך כזה. הוא יצא בלי אף התקלות בדרך וזה דבר שלא ייתכן אם הכוחות מגלים איזו שהיא גמישות במעבר מיום ללילה.

ה-רמטכ"ל מישהו מכן הציע להמשיך את ההתקפה בלילה?

תשובה : לא.

סא"ל איואן : המשימה של הגדוד היתה לטהר את החיץ החקלאי מקילו וכמעט עד סואץ.

את המשימה הזאת עשינו ת"פ חטיבה 217 כאשר בסביבות הצהריים קיבלנו הוראה לנוע במהירות לעיר סואץ, להגיע עד עצה 88 (?) בבניסה לעיר ולהיות מוכנים לעבור ת"פ 500. הפקודה שאני קיבלתי זה להכנס לעיר להתחבר לצנחנים שנמצאים בתוך העיר ולא ידוע בדיוק איפה כי הם נמצאים במצב קשה. בשלב זה לא היה ידוע לי שום דבר על זה שאני צריך לפגוע אותם.

באזור הצומת של תעלת המים המתוקים הייתי בשעות אחרה"צ המוקדמת.

הכוח שלי כלל 11 בי.טי. אר 152 שלל ממלחמת ששת - הימים ו-5 טנקים של חטיבה 217. אנחנו החזקנו בצומת וניהלנו אש עם המצרים, הם ירו עלינו והיו לנו נפגעים במקום הזה, היה מצב דיי קשה כשהם ירו עלינו מכיוון מערב והשמש היתה בעיניים ואנחנו לא ראינו הכי טוב איפה הם נמצאים. בסביבות השעה 0300 קיבלתי פקודה מקרן להכנס לעיר וכשאני אניע לאזור מסילת הברזל שם נמצאים הצנחנים שאני צריך להתחבר אליהם. קבוצת פקודות קצרה היתה כאן בצומת, נתתי הוראה שאנחנו נעים לאורך תעלת המים חוצים את הגשר ויורדים ברחוב הזה ירד דרומה, מגיעים לאזור מסילת הברזל ופונים ימינה. הסימן המוסכם שלנו עם כוח יוסי יופה או חסדאי זה שהם יזרקו איזה כיסאות דרך החלונות ואנחנו נזהה אותם. נתתי הוראה לנוע כש-2 טנקים מובילים כראש, אחרי זה אחת הפלוגות שלי איתי ואחרי זה פלוגה נוספת, בשלב זה היינו מאורגנים ב-2 פלוגות ועוד 3 טנקים. התחלנו לנוע, במקום הזה ^{הטנקים} הראשונים במקום לפנות ימינה לרחוב ולרדת למטה המשיכו לנסוע ישר, לא היו מסוגלים להסתובב ונשארו כאן. אני עם אחת הפלוגות סה"כ עם 5 בי.טי. אר. נסענו ברחוב הזה ישר דרומה לכיוון הרחוב הראשי. הפלוגה השניה נתקעה במקום לא הצליחה לעבור יחד עם 3 הטנקים הנוספים כך שחצי הכוח עם הטנקים נשארו במקום ואנחנו עם 5-6 בי.טי. אר

ה-רמטכ"ל : נתקעה בגלל מה?

עוֹתָק מִס...מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

דף מס...מִתּוֹךְ...דפיים

תשובה :

לא הצליחו לעבור בגלל שירו עלינו חזק מאוד בצומת הזאת .
 ✕ הם לא הצליחו לעבור והתארגנו כאן בצומת . בשלב ראשון הקשר

היה לא ברור גם עם קרן היו לי בעיות רציניות של שֶׁאֵינִי קשר אנחנו בקושי שמענו
 אחד את השני . אנחנו נסענו , זה רחוב צר עם בתים גבוהים וכ-2 הצדדים בבתים ישנם מצרים
 רבים ירו עלינו מהקומות העליונות . אנחנו ענינו באש ונסענו מהר מאוד כשהגענו לצומת
 פנינו ימינה וניסינו לזהות את הצנחנים . אני לא זהיתי אותם

ה-רמטכ"ל :

עד פה נפגעו איזה כלים?

תשובה :

א נפגעו לנו כאן כלים בכניסה לעיר אבל כל הציר הזה לא נפגע
 אף כלי .

ה-רמטכ"ל :

תאר איזה אש ירו בכם .

תשובה :

בצומת ירו עלינו גם אר . פי . ג'י גם על הטנקים ירו , נפגעו לנו
 אנשים בחוף הכלים . לי בחוף הבי . טי . אר שלי היו 2 פצועים . -
 הפצועים נפגעו מצליפות שירו מתוך הכלים , הם זרקו גם רימונים מהקומות העליונות .
 אני חוזר לצומת . אני בצומת לא ראיתי את הצנחנים , המשכתילנסוע
 נסיתי לזהות אותם ולא ראיתי . המ"פ שראה זיהה אותם עבר את מסילת הברזל נצמד לבתים
 והתחבר לכוח של צביקה . אני . המשכתי לנסוע והגעתי לכניסה לעיר , מצאתי את
 עצמי ליד חט' 500 , ראיתי בחוץ א ה רבה טנקים והרבה זחלמים כשבהתחלה לא הבנתי
 למה הם לא נכנסים . אחרי זה הבנתי בתחקירים שכשניסו להתקדם אך לא הצליחו . יצאתי
 החוצה , קיבלתי דווח שהכוח שלי מאורגן כאן בצומת המ"פ שהתחבר לכוח של צביקה
 התארגן איתם בבתים ודווח לי מה המצב . במקום הזה קיבלתי מקרן במקום הסי . טי . אר שלי
 שהיה פגוע וכל אנטנות הקשר היו פגועות מיריות , קיבלתי זחלם רייק ועוד 6 זלדות . שמת
 אנשים שהיו אצלי בבי . טי . אר על הזחלם - העברנו 2 מקלפ"ים (?) ונתתי
 הוראה למפקד שהיה עם הזלדות שיסע אחרי שניסע רק בצד שמאל כי בצד ימין ראינו
 מוקשים ונכנסנו פנימה חזרה לעיר כשהם נוסעים אחרי . הגענו לכוח ש מכאן התחברנו אליהם
 תוך כדי הכניסה אנחנו ירינו חזק מאוד לכל הכוונים . גם כשיצאתי לכד ירינו יריות מהמקלעים
 שהיו לנו על הזחלמים . התחברנו אליהם , במקום הסתובבנו וזרקנו הרבה מאוד אשן לכיוון
 דרום , לצד דרומי של הכביש הם היו בצד צפון ב-2 מבנים . אני נכנסתי עם זחלם רייק
 היו 2 מגיסטים ורו פא שנכנס איתי , אני מניח^ח שהו צאתי לפחות 20-25 איש בשכבות
 אחד על השני שכבו עד כמעט גובה של מטר מעל הזחלם והזלדות מלאות פצועים גם כן . כל
 מי שהיה פצוע במקום הזה נאמר לי שאנחנו לקחנו אותו . העשן כאן חיפה עלינו יפה
 מאוד ולא אפשר למצרים לכוון ויצאנו החוצה חזרה . כל זה תוך רבע שעה כשהוצאנו
 40-60 פצועים .

שאלה :

באיזה שעה זה היה ?

תשובה :

זה היה כשעה לפני חושך , בחצי שעה לפני חושך . אני רציתי

עותק מס. מתוך 5 עותקים

דף מס. מתוך... דפים

להכנס עוד פעם ואז כבר התחילו דמדומים ו לא נתנו לנו להכנס.

אני רוצה לציין ככה

לגרור שלנו היו נפגעים, 21 הרוגים ו-21 פצועים. רוב ההרוגים

היו לנו למשל בחיץ החקלאי נפגע לנו בי.טי. אר פגיעה ישירה מטנק מצרי

מהגדה שלנו ונהרגו שם 14 אנשים במכה אחת. כלה חציה הזאת של העיר כמעט ולא היו

לנו נפגעים. הכניסה עם חילוץ כל הנפגעים החוצה היו לנו 2 פצועים קל מכוח הזלדוח

ובזחלם שלי בהתחלה היו לי 2 פצועים קל הם החלימו ונהרגו לנו 5 חיילים בלחימה בצומת

וכאן בחבירה שלנו עם הצנחנים וחילוץ הפצועים שלהם.

5 חיילים שלנו נשארו עם הצנחנים ויצאו איתם בליסה ברגל

הכוח שהיה כאן בצומת התארגן יחד עם הטנקים המ"פ נשאר במקום והתארגן במשך הלילה

בהתחלה כפי שנמסר לי חטדאי או יוסי יופה יגיעו אליו ברגלו הוא יצטרך להתחבר איתם.

הם לא הגיעו אליו. בבקר הם יצאו משם חלק מהבי.טי. אר בגרירה ויצאו החוצה צפונה.

נפגשו באזור הזה למחרת בבקר.

מפות- לא היה לנו בכלל. לכל הגדוד היתה מפה אחד ל-100,000

ואי אפשר היה לראות על זה לא גשרים ולא רחובות, כל מה שהצלחתילהבין זה בקשר

שהיה מאוד לא ברור, הבי.טי.ארי היו 12 וולט והמכשירים היו 24 וולט והעסק לא עבר

כי המ צברים נגמרו. חצית העיר היו לנו בעיות כיוון שלא ידענו במדוייק איפה הם נמצאים.

כשאני יצאתי פעם ראשונה החוצה הסבירו לנו שנמצאת כאן קבוצת צנחנים מימין לצומת

ויש עוד קבוצה משמאל באזור המשטרה כל זה לא היה ידוע לי. אני רוצה לציין עוד ד דבר,

היום אני מניח שאם אני הייתי יודע שאני צריך לחלץ אותם מבפנים (אני קיבלתיפקודה

להתחבר אליהם כי הם במצב קשה) יכול להיות שהייתי נכנס עם בי.טי. אראצ ריקים, מעמיס

אותם ומסתלק החוצה. אני ידעתימזה שצריך להתחבר אליהם כי הם במצב קשה.

אלוף (מיל.) שרון מישוהו מכם הגיע אל יוסי?

תשובה:

ליוסי הגיע טנק. ביקשתי ממ"מ הטנקים צחי שלחר שנודע לי שיש

צנחנים שמאלה מהצומת שיסע יפנה שמאלה 200 מטר מאחרי הצומת

הוא צריך לפגוש את יופה. שמתו בתוך הטנק מ"מ אחד מהפלוגה שהיתה בצומת והם נסעו.

הוא דווח לי כל הזמן שהוא נוסע, הוא נסע 400 מטר שמאלה מהצומת וחזר חזרה כשהוא

לא רואה את יוסי, כשהוא חזר חזרה הוא ראה שמניחים צלבים על הכביש הצר הזה ומוקשים

הוא ניסה אחרי זה להכנס עם 2 טנקים כשאחד הטנק ים שכמעט נפגע אבל הצליח לצאת החוצה.

אחרי זה בתחקיר נודע לי מיוסי שהוא ראה טנק עובר על ידו פעמיים

ולא הצליח להתקשר איתו ולא זיהה אותו.

(אחרי רשמה חיה כהן)

עותק מס. 5 מתוך 5 עותקים

תא"ל אורי בן-ארי

ב-16 לחודש ב-11 לפני הצהריים, ניתנה פקודה לאוגדה 162 לטהר את עכביש וטרטור, במשך כל היום, לפי מטב זיכרוני, הדיווח בפיקוד היה שמתנהלים קרבות. לפנות ערב, שעה 5.00-6.00, התברר שהמתקפה לא הצליחה, ולכן הפיקוד הכניס את חטיבה 35, אני שואל שאלה, כיצד הענין הזה מתיישב עם הפקודה, לטהר את עכביש לטהר את טרטור, לאור מה ששמענו היום, האוגדה התרכזה כולה מדרום לעכביש ולא תקפה כלל את שני הצירים האלה.

אלוף פיקוד הדרום:

נודמן לי היום לשבת על היומן האירועים ולהקדיש לו הרבה שעות, כל 5 דקות מה הלך בכל הרשתות שלנו, אנוני קיבלנו את זה בערך בסיבות הצהריים, בערך ב-11.30, והכנסנו בשעה זו חטיבה אחת, וב-12.00-12.30 חטיבה שניה, אני לא זוכר איזה ראשונה, בכל אופן אני רוצה לענות בהכללה, כי אם זה מאוד מעניין אז ביומן האירועים זה מופיע כך התוכנית היתה בחטיבה אחת אל עכביש ומשם אל טרטור מרחיף והשניה מהגבעות של יוקן, 217, בין עכביש וטרטור מצפון מזרח לדרום מערב, אז אנחנו רואים ש-460 לכיוון עכביש מכישוף ואחר כך באותו כיוון לכיוון אמיר, ו-217 (הירוק) מלמעלה למטה. בערך ב-13.30 קודם כל נתקלו בסאגרים, ואני אומר שוב את התמונה כמו שהיא אצלי, לא ממוצב ערוך, ולא ממערך, אלא מכל מיני דיונות, ומכל מיני תולדות כשטח פועלים סאגרים, מרבים לפעול מול 217 בצפון, ונדלקו לו 7,6 טנקים מבלי שהוא מזהה אויב מוגדר, במקביל מופיע ב-13.30 זאת אומרת זה מתחיל בזה, שקודם רואים מרחוק אבק, ממיסורי לאמיר ומאמיר לקראתנו, זאת אומרת זאת מן תנועה כזו שבספו של דבר היא מצפון מערב כלפי דרום מזרח עכשו, שלב ראשון אני נותן פקודות להשאר בעמדות לתת לו להכנס לשטח השמדה, שלב ראשון, ואז אנחנו מחזיקים בנתיים 14.00-14.30 מורידים ארטילריה, מורידים אויר, האויב, הטנקים חוזרים בחזרה, ושוב יש תנועות טנקים קדימה, ואחר הצהריים זה נמשך ככה, עד קרוב לערב בערך עד 17.00, כאשר אנחנו לא מזהים את הטילים, אין לנו מספיק חרמ"ש והרגשת היא שאין לנו נגד מי להלחם ויכולים להמשיך, זאת אומרת אין אויב מוגדר, יש איומי שיריון, יש תשלובת של טילים ושל טנקים שנעים הלוך וחזור אחר הצהריים, עכשו הלוך וחזור זה אני יודע עכשו, כל פעם שהיה לנו התארגנות כוח ויציאת כוח, אתה מתארגן על הגבעות בעמדות, לתפוס אותו בשטח השמדה, זאת אומרת שאתה תהיה בעמדות והוא בתנועה, כתוצאה מזה עוברים כשעתיים שלוש, תוך כדי קרב כזה שאנחנו לא תוקפים איזה שהוא יעד, ויש לנו הרגשה שהכוח שלנו לא יכול להתגבר אלא עם קבלת אבדות כבדות מאוד על הבעייה, ואז אני מודיע לפיקוד שרצוי חי"ר, ואני מקבל הודעה בערך בשעה 1700 שאני אקבל צנחנים. זה ב-16 לחודש.

תא"ל אורי בן-ארי

המישמה היתה לטהר שני צירים, עכשו לטהר שני צירים אי אפשר אם לא נוסעים עליהם, או אם לא נוסעים לאורכם או על ידם, זאת אומרת לא היה שום יעד שהפיקוד ידע עליו, שצריך לכבוש אותו, אמרנו לטהר צירים, לטהר צירים למטרה מסויימת, לא בשביל לכבוש שטח אלא בשביל לפנות ציר לתנועה, זאת היתה הכוונה, אז אם לא עוברים את הציר ולא נוסעים עליו, אי אפשר לטהר אותו, אני פשוט לא מבין את הכוונה.

אלוף פיקוד הדרום.

אם מישהו חושב שלא הייתי תוקפני מדי, או לא ביצעתי את המשימה, אז אפשר יהיה להתייחס לזה מחר, אני בנתיים אומר מילת בניים, בשלב הזה כבר הייתי בוגר חצי מלחמה, וכבר הייתי קצת יותר חכם כיצד לקבל דברים ולנהל את המלחמה כפי שריאיתי אותה בשטח.

עוֹתֵק מִס. מתוך 5 עותקים

אלוף אריאל שרון:

האם חטיבה 460 של גבי תקפה או לא תקפה?

האם חטיבה 217 פרט לגדוד 126 שהגיע עד לאן שהגיע מתחת לחמדרייה, תקפה או לא תקפה?

מדוע הצנחנים בלילה ^{תספו} ללא טנקים? מדוע לא ניתנו להם טנקים צמודים?

ובאותה מידה, אני רוצה לעבור ליום האחרון של המלחמה, לאור הנסיון שהיה במשך כמה ימי מלחמה, וכמה נסיונות דומים, איך זה קרה שיוסי יופה, וחסדאי יצאו שוב ללא טנקים צמודים, הגשר היה מוכן בשעה 4.00. בצהרים כאשר נפגשנו באיזור כישוף אני הודעתי שהגשר יהיה מוכן בשעה 4.00 כי הגשר היה בשלב מאוד מתקדם, ממש בחלקים הסופיים שלו, למה לא עבר אף אחד עד לשעה 4.00, כשאנחנו יודעים היום מה היה מיקומו מדרום לציר עכביש, למה לא היה שוב כוח יכול להתחיל לעבור יותר מוקדם, כשאנחנו יודעים שהגוף הראשון שעבר זה היה הגוף שלך, והכוחות התחילו לעבור בסביבות 11.30 בלילה, למה הם לא עברו יותר מוקדם?

מדוע לא היתה תנועה בלילות לאחר הפריצה מראש הגשר, או מן המאחז מערבית לתעלה, מדוע לא היתה תנועה בלילה? אולי לפני זה, האם הוגדרה מטרה לכוחות שהיו מערבית לתעלה? כי לפי התיאורים ששמענו ממפקדי החטיבות הם עסקו בטילים, ללא ספק היתה פעולה מאוד חשובה, אבל במשך יומיים, אחת מהמשימות העיקריות היה עיסוק בטילים, האם היתה מטרה מוגדרת, ברורה, חד משמעית שאומרת שרצים דרומה, נואמר כדי לכתר את ארמיה שלישית ולנתק את הדרכים המובילות לסואץ כלומר עד למדרונות ג'בל-עתקה. אני מעוניין לקבל עוד פעם את התשובה של מספק אבדות טנקי האויב שנגרמו להם בהתקפה שלכם ב-16 או ב-17 לחודש באיזור מה שירד לכיוון מיסורי, כשאנחנו יודעים, אם אני לא טועה יהושע (מפנה דבריו ליהושע) שכאשר התחלנו במצצע הצליחה, באיזור מיסורי אמיר היו סך הכל 250 טנקים מצריים, כאשר התחלנו במיתקפה, מספר הטנקים שהיו, הייתי אומר טנקים שהושמדו על ידי חטיבה 14 ו במסגרת זאת כמובן גם הגדוד של אמיר שלפי דעתי פעל מצויין, כאשר היה אצלנו, והטנקים הייתי אומר של 407 אותו גדוד של טוביה שהיה במסגרת הזאת, מה שאנחנו ספרנו למחרתחו 140 טנקים, שמתוכם 120 טנקים דפוקים, ו-20 טנקים בלתי פגועים, אני רוצה להבין מה היה מספר הטנקים שאתם פגעתם.

האם בסואץ זו היתה התקפה אוגדתית? זאת אומרת, אנחנו יודעים שפעל קרן ממערב, איוון פעל מצפון, שמענו את המיאור של הכוחות של גבי שפעלו לאורך המפרץ והתחברו אל הגדוד של נחום זקן, ואנחנו כבר רואים פה שתי חטיבות שפועלות, ועוד כוחות, כוחות צנחנים וכן הלאה, האם זה פיקוד האוגדה? האם הקרב היה אוגדתי? או היה לכם איזה חפ"ק מיוחד למטרה הזאת, כי לא הבנו מי פיקד בעצם על הקרב הכוחות השונים.

אלוף פיקוד הדרום: 1. האם ב-16 או ב-17 תקפו או לא תקפו? אני אומר שוב, גם ב-16 גם ב-17, אני הייתי בטח, אני הייתי קדימה, אני הייתי בתצפית הקרבות המסתמנים הם קרבות "שין" ב"שין", ואנחנו נלחמנו "שין" ב"שין" בשני הימים האלה מול שלוש ארבע גלים של התקפות שהתארגנו מכיוון אמיר, כלומר מכיוון החווה הסינית אלינו. עכשו, יותר בפרטים, נדפקו הרבה מאוד טנקים של האויב בקרבות האלה, גבי לא היה על ציר עכביש בשעה שאתה מדבר, אלא באותו יום גבי היה בין טרטור 37 לעכביש 51 ב-17. עכשו ב-16 נתקה היה למעלה בצפון, וגבי היה בדרום.

אלוף אריאל שרון: המרחק של המרכז מהדיונות הוא מרחק של למעלה מ-1000 מטר ככל שהולכים דרומה השטח מתרחק היותי אומר בממוצע 2 ק"מ כאשר האויב הייתי אומר מציר עכביש 2.5-2 ק"מ מדרום לציר עכביש,

עותק מס. מחוך 5 עותקים

האוייב היה בעיקרו על ציר טרטור, ציר טרטור וציר עכביש עוד שני ק"מ לפחות.

אלוף אברהם אדן מציר עכביש ירדו כוחות, והגיעו פחות או יותר עד ל-100-200 מטר מעכביש, עכשו אתה רואה חיציים של אדום, ועיגול אדום של חטיבה 16, וזה מה שלחם על יד ציר עכביש. מצד ימין ישנו הירוק, שם פחות או יותר נשארו על הגבעות כי לא היה כדאי לרדת יותר למטה, בתוך קרב ה"שין ב"שין" שהתחולל שם, זה ב-16 לחודש, אם היו שני גדודים קדימה, גדוד קדימה, ... הרמטכ"ל. אנחנו נעבור הלאה בנקודה הזאת.

(ממשיך אלוף פיקוד דרום)

בכל אופן חשובתי בנתיים, לא קיבלנו ולא חלמתי ללכת על שני הצירים ולפתוח אותם, באותו זמן שהייתי בשטח חצי יום, אלא התקפה מתואמת משני כיוונים, תוך קבלת "שין ב"שין" והערכות ל"שין ב"שין".

2. מדוע הגשר היה מוכן מ-16.00 ולא עברו עליו? התשובה שלי שאנחנו לא הוחלפנו, משום ששתי חטיבות של האוגדה היו ב"שין" ב"שין" מול חטיבה 25 וחטיבה של גבי, שהיתהצריכה להיות מוחלפת לא הוחלפה על ידי חטיבה 600, ועוד בלילה הוא היה במגע, תוך כדי המגע, אני חייבתי אותו להוציא כוחות שלו לתדלוק, זו התשובה, לדעתיהדיתי צריך להיות מוחלף ברגע שנפרדנו בצהרים מרגע שהעברתי לך את חטיבה 600 ת"פ.

3. אכדות אוייב, אכדות אוייב ספור על פי תצ"א בגזרות שאנחנו לחמנו, לא כולל טנקים שהאוגדה שלך השמידה 170 טנקים, אנחנו השמדנו.

מר בר-לב. זה כולל את הטנקים של החטיבה הזאת שיצאה מאיזור הארמיה שלישיית?

אלוף אברהם אדן כן. זה כולל בקרב ה"שין" ב"שין" בדרום, וב"שין ב"שין" ב-16 ו-17 באיזור החווה הסינית, זה לא כולל את הטנקים שאמיר יופה דפק. בהמשך, בשלבים שאחרי זה, ממערב לתפלה דפקנו עוד 260 טנקים. האם סואץ התקפה אוגדתית? סואץ תיכנון אוגדתי, פקודה אוגדתית ותוכנית אוגדתית, נדמה לי פשוטים לעין, כאשר התוכנית, פריצה על שני צירים, יותר נכון בשתי גזרות, כאשר יש בבול גזרות בין החטיבות, ובשדרה הראשית צריך לפרוץ אריה, לאו דוקא, אך ורק בשדרה הראשית על ציר שארג, ואילו גדי פורץ, נשען על האגם, מהכיוון השני, עם ההסתבכויות, הפיקוד מפעיל ציר שלישי את הציר של אויוון. באותו זמן, החפ"ק האוגדתי מנהל גם את קרבות הניהול של נתקה ודוביק, בחיץ החקלאי, שזה סמוך לאפסקת האש, וסגן מפקד האוגדה נמצא עם קרן, ואני יושב על הרשתות, עכשו התיכנון אוגדתי, הניהול אוגדתי, ההודעות לגבי ללכת להתחבר עם קרן אוגד יות, העברת גדוד חרמ"ש נוסף מגבי לקרן אוגדתי, הכנסתושל גדוד ממערב אוגדתי, זה תיכנון וניהול אוגדתי, שליטה במקום, יש שתי חטיבות כאשר עיקר הבעיות היו אצל קרן. היתה כאן שליטה אוגדתית.

עכשו צנחנים בלי הטנקים, הקביעה שלי היתה, ב-16 לחודש אני מגיע למסקנה שב"שין ב"שין" שהתנהל אחר הצהרים, אנחנו לא דופקים טנקים כאשר מסתובבים וכורחים, ודופקים טנקים כאשר אנחנו נוהנים להם להכנס, אנחנו מתקשים בהתקדמות, בגלל, כל פעם שאנחנו יוצאים קדימה, חוקפים אותנו טילים, שאנחנו לא מצליחים לזהות אותם, הפתרון שלי היה שהטנקים, ללא אמצעי ראייה לילה ויכולת לחימה, לאור כל מה שלמדתי על תיפעול הסאגרים מהלילה הראשון של המלחמה, ועד הלילה הזה הערפתי שלא להפעיל טנקים. השיקול שלי היה לבצע מיהור נגד חוליות ציידים בתוך תעלות ללא טנקים.

(אחרי רשמה רבקה.)

תא"ל פינקו: אני רוצה לומר מראש שהקרבות של אוגדה 252 הם פחות דרמטיים וגם פחות מורכבים. אחרי התחלת המלחמה אוגדה 252 התחילה עם 300 טנקים בערך, חילקה 100 טנקים לכל גזרה, 100 בצפונית, 100 במרכזית ו-100 בדרומית, ב-8 לחודש היינו אחראים רק על הגזרה הדרומית, התחלנו את הקרב עם 37 טנקים, בעצם אוגדה 252 עמדה בגזרה הדרומית מול הארמיה ה-3, כאשר מולה דיב" 7 חי"ר, דיב" 19, דיב" 4, חלקים מדיב" 6, אח"כ כל דיב" 6, חט" עזמאית 25, וחט" נחחים 130, כל זה התרכז בגזרה הדרומית, כלומר, התחלנו מול כל זה עם 100 טנקים, היינו ב-8 לחודש עם 37 טנקים, קבלנו בהמשך את 164 שהגיעה עם 2 גדודים, בשלב מאוחר יותר הגיע הגדוד השלישי, קבלנו את 875 עם 34 טנקים, הגיע בתחילה טיפין טיפין, הגיעו ל-34 טנקים. היו ת"פ שלנו - בה"ד 1 שהחזיקו את המיצרים, בשלב מאוחר יותר הצטרף 202, לא אתאר את כל המלחמה, רק אציין שב-13 לחודש בהתקפות של הארמיה 3 ואחרי ההדיפה שלהם נהרג אלברט בציר הגידי, והפיקוד על האוגדה עבר לידי קלמן יגן, ומכאן אני עובר לארועים שעליהם דנים מה-14 לחודש

ב-14 לחודש, מה שמופיע במסגרת אדומה זה האויב, במסגרת כחולה זה כוחתינו, מבוצע שלב ב' של התכנית המצרית אחרי שהגיעו לקו החת"מ, התקפה מורחבת של שיריון ארטילריה ומטוסים, החדרת חטיבת טנקים שלישית בציר מכהוק, סה"כ אבידות המצרים כיום הזה בגזרה כ-66 טנקים, זה מחטיבה שלישית ומחטיבה 113, עוצבות השריון והממוכנות מבצעות התארגנות מחודשת בתוך מערכי החי"ר, כאשר מאוחר יותר, ב-17 לאוקטובר, חט" 25 עברה מהמערכים של הגידי צפונה, ושמענו את התאור של אוגדה 162.

מפחינת כוחותינו - בלימה והשמדת כוחות מחטיבה 3 בואדי מאבוק ע"י גדוד 202 וגד" 46, בעיקר גדוד 46, כאשר גד" 46 באותו מעמד מנה כ-15 טנקים, בפועל, במגע הגיעו כ-10 טנקים, בסיוע אויר וארטילרי על החלק האחורי, המערבי, הקרוב יותר אל תעלה ולמוסה. בלימת נסיון תקיפת חט" 25 משורינת בציר הגידי ע"י חטיבה 164 ב-14 לאוקט. חט" 25 בעצם ניסתה 3 פעמים את מזלה, פעם ראשונה ב-9 לחודש נהדפה, פעם שניה ב-14 לחודש, במקביל להתקפה של חט" 3 מדיביצה 4, ופעם נוספת ב-17, כאשר ב-17 היא נעה צפונה ואת גורלה שמעתם. בכל אחת מההתקפות שאני מציין היו לה אבידות בטנקים, לנו היו מעט נפגעים במקרים האלה. השמדת גדוד הסיור מחט" ממוכנת 113 מדרום לציר יורה, ע"י גד" 202 ב-15 לאוק'. גד" 202 פעל בגזרה הדרומית בצורה יוצאת מן הכלל ובא תחילה רגלית, קיבל זחל"מים, פעל באזור הזה בחוליות רגלים עם נשק נ"ט עם בזוקות ו-ר.פי.גי. וצרפנו לו בתחילה 8 טנקים, בסוף הוא נשאר עם 6 טנקים.

קידום כוחות מניעת חט" 25 מלעלות צפונה, המשך ביצוע פעילות רגלית, כל לילה ע"י החדרת חוליות צנחנים עם קת"קים לעומק מערכי האויב. זה היה בעצם פעולה התקפית יותר רצינית, כל יתר הדברים היו פעולות של בלימה עם התקפות מקומיות.

זה האגם המר, זה אזור הצליחה, זה ציר הגידי, ציר חת"מ, ציר הרוחב, ציר המתלה עם ציר הרוחב, כאן למטה ציר יורה, שמדרום פעל גד" 202. ב-14 לחודש גד" 46 היה בהתארגנות באזור הזה, של ציר הרוחב, ומתצפיות ארוכות טווח שהיו בשטח,

תא"ל פינקו גד' חרמ"ש שהיה בעכביש קבלנו הודעות על ענני אבק שמתקרבים, לאחר מכן התברר שהכוחות האלה התקדמו. קבלנו את ההודעה גם מגד' 202, חט' 401 הפעילה את גד' 46 לכוון עכביש ונתקלו מטווח קרוב מאד, 2 פלוגות הטנקים התפרסו, ההתקלות הייתה בטווח מ-קילומטר על שלושה וחצי קילומטר, המצרים נעו בצורה די מרוכזת ופרוסים לעומק, במקביל נעשתה חדירה, בסוף הקרב הזה נספרו 60 וכמה טנקים שעמדו במקום. במקביל בוצעה חדירה של חטיבה ממוכנת מדיב' 6, חט' 113, גד' הסיור שלה הושמד, יתר הכוחות שלה התחילו לנוע אחורה, על החלק האחורי פעל ח"א, מצפון ומדרום פעל גד' 202.

ב-14 לחודש היה נסיון של חט' 25 עצמאית לחדור מצפון למרוכז, זה אזור החולות, היא נבלמה ע"י חט' 164, ב-15 לאוקטובר היה נסיון שוב של עליה צפונה, חט' 164 עם גד' 183 בלמו אותם מצפון.

ב-17 לחודש היה שוב אותו סיפור, חט' 25, וזה היה בערך ב-0300 התחילה לפעול צפונה, ב-16 לחודש אמר לנו אלוף הפיקוד שבכוונת הפיקוד להשתלט על אזור עיתונאי, כיון שלנו תחת הי"ד היו רק את גד' 202, דובר להכניס לפעולה את אריה וינברג עם הכוחות של מרש"ל, שהיו באזור רס סודר. ססתי לרס סודר ותיאמתי עם אריה וינברג ושייקה גביש את התנועה שלהם צפונה, קידום של 202 לכוון עין מוסה, תקיפה מדרום ע"י אריה וינברג בסיוע אויר וסיוע ארטילרי. בו זמנית, כשהם הגיעו למקום למגע התחילה הפעולה בגזרה הצפונית של חט' 25, הופעל גד' 183 עם 2 פלוגות על ציר לכסיקון, באזור הזה היה מערך חי"ר של האויב, אי אפשר היה לקצר יותר טווח. האויב עזב את ציר לכסיקון ונכנס לאורך האגם, באורך האגם חמק, חלק ממנו חזר אחורה וחלק ממנו נסע קדימה, שמענו את צורת ההשמדה שלו ע"י 162. מה שאנחנו תרמנו לענין הזה - סיוע של 2 גדודי ארטילריה לטובת חט' 500.

ב-18 לחודש הייתה חכנית שאמרה שאוגדה 252 תצלה, כאשר אצ"א האוגדה שלנו התארגנה ב-2 חפ"קים חפ"ק אחד היה חפ"ק של מפקד האוגדה, זה היה החפ"ק העיקרי, וחפ"ק משני היה חפ"ק שלי שכלל 3 נגמ"שים מאולתרים, ונגמ"ש פיקוד, ונגמ"ש מודיעין ו-1 נגמ"ש סיוע, כאשר בסיוע לקחתי את אל"מ משה פלד, מי שהיה מפקד האוגדה הקודם והוא היה מפקד הסיוע, מודיעין לא היה לי, לקחתי סגן ממערך המודיעין, וקמב"צ - לקחתי את אחד הקצינים מהחמ"ל שחזר פצוע מהמלחמה. התכנון היה שאני נע עם החפ"ק שלי עם חט' 164 בציר חמ"מ ומגיע לאזור הגשרים, קלמן עם החפ"ק שלו נע עם חט' 401 ונכנס מול לקקן, תוך כדי התחלת התנועה אני נע עם החפ"ק כדי להצטרף לברעם, לברר שכירו נפצע ואז ההחלטה של קלמן הייתה שברעם מקבל פיקוד על החטיבה של בירו, בירו פונה, הוא נשאר עם חט' 875 ועוד 20 וכמה צנטוריונים, אני מקבל פיקוד על חט' 164 שכללה באותו מעמד, לצורך הצליחה 2 גדודים, עם 38 טנקים. קלמן נע עם חט' 401 שנעה עם 29 טנקים. זה היה ב-18 לחודש אח"צ. הפעולות שקרו בין ה-18 ל-24 - מבחינת האויב, בין ה-18 ל-19 מאמץ של המצרים למנוע את הרחבת ראש הגשר, ב-21 עד ה-24 מאמץ של כוחות מדיב' 4 ודיב' ממוכנת 6 לבלמת הכוחות באזור ג'ניפה והרכסים המבותרים, כולל התקפות בצד מערב עם כוחות מאולתרים, כנראה גם אלג'יראים וגם מרוקאים

תא"ל פינקו:

באזור עדכיה גם נתקענו ונלחמנו במרוקאים.

מבחינת כוחותינו - קידום חט' 401 וחט' 164 לשטח ריכוז לקראת הצליחה ב-18 באוקטובר, הריכוז היה מכישוף ודרומה, צליחת התעלה בשחר ה-19 באוקטובר, כיבוש צח ע"י 164, כיבוש מקצרה ע"י 401, תקיפת 2 בסיסי טילים ממערב למקצרה ע"י חט' 401, תפיסת אזור ויטמין - ודאות ע"י 401 ב-20 לאוק', כיבוש שדה תעופה סמפסון ע"י 164, בלימה וקרבות נגד שריון האויב ב-21 לחודש, בתאריך הזה כמעט שלא התקדמנו, עשינו קרבות בלימה למניעת התקפות מצריות ממערב למזרח, תפיסת רכסי הג'ניפה המערביים והתיצבות על ציר סרק וציר עשור, וחסימה כלפי מערב, בעצם גם כלפי מזרח ב-22 לאוקטובר, תנועה דרך אונדה 162 וכיבוש עדכיה ב-23 - 24, המשך הטיהור ב-24. במקביל לפעולות האלה נשארה 875 בציר הג'ידי עם 30 וכמה שרמנים ו-27 צנטוריונים בפיקוד ברעם, בציר המתלה נשאר סמח"ט 401 עם גד' מאולתר, על ציר יורה גד' 202 עם כ-6 טנקים, במיצרים היה גד' יוצאי הסיירות 317 וגד' חי"מ 962 במעברי הג'ידי ואנד ארטילרי 209. החלק המזרחי עבר ת"פ ראש המטה - גרנית, והחלק המערבי היה ת"פ קלמן כאשר המפקדה העיקרית נשארה עם הרמ"ט עם אנד תחזוקה. כעקרון, מפקדת האונדה, בנדמ"ע פעלה עם מפקדה מצומצמת משורינת ובעצם את המפקדה העיקרית העברנו לצד השני רק אחרי ה-24 לחודש. יחד עם זה, המפקדה העיקרית היא דחפה את האלמנטים, את הרת"קים קדימה לצומת צח.

ב-18 לחודש, כאשר התקרבו לאזור כישוף, הגענו בסביבות שעה 0330 -

0400, היתה לנו תמונה שציר עכביש כולו חסום על ידינו, רכב היה כמעט טמבון אל. אל טמבון, הפגזה מרוכזת מאד, ביחוד קטיושות ומטחים רציניים. אזור כישוף היה שלו ושקט, אנו לא יכולנו להיכנס לתוך עכביש, לכן כשחט' 401 חתכה דרך החולות והגיעה מול לקקן, חצינו מדרום לכישוף דרך החולות ויצאנו לעבר לקקן, שם יצאנו, נערכנו להמתנה, זה היה כבר חושך, הלכנו לבדוק את הגשרים לקראת החציה שלנו. המעבר היה חסום ובעצם, בינתיים הצלחנו לתדלק, לחמש לא היה מה כי יצאנו מלאים עם תחמושת, חיכינו כל הלילה לפתיחת הגשר, הגשר לא נפתח, עד לפנות בוקר. היתה שם בעיה עם משאית שנתקעה, פינינו את החסימה בגשר, התחלנו לעבור עם אור ראשון ולמזלנו עברנו ללא הפרעות ארטילריות, מיד פנינו, מחנות אבו ס לטן היו שקטים, הם היו בידי כוחותינו, עברנו דרך שדה התעופה, עברנו את תעלת המים המתוקים ויצאנו צפונית לציר ודאות לעבר מה שנקרא המחנה הטבעוני, ומכאן חט' 401 פנתה אל מקצרה, פה היה לה קרב, הסתערה על המערך הארטילרי, כבשה את המערך הארטילרי ועברה מדרום למקצרה. חט' 164 כבשה את צח, כאשר נכנסה להערכות לכניסה לצח בשעה 1100 תקפה את צח רק אחה"צ כתוצאה מזה שהיא לא קיבלה אישור. בקשתי מקלמן כמה פעמים אישור לתקוף, טיווחנו את הארטילריה, אמרו לא, אין לתקוף אלא לאחר סיוע אויר, מאחר שכבר פעמיים היו נסיונות תקיפה והענין הזה לא נלקח. אחרי דחיה ראשונה של שעה, ראינו שהארטילריה לא באה, כמעט שקבלתי רשות להסתער, אמרו מיד תקבל סיוע אוירי, בקיצור, כעבור שעה נוספת נלקחה גם הארטילריה והועתקה למקום אחר כי אי אפשר היה לרתק את הארטילריה כל כך הרבה זמן.

תא"ל פינקו העמדתו גרוד אחר מצפון וגר' אחר מצפון מזרח, ההתנגדות היתה קלה מאד, במשך כל הזמן שעמדנו בעמדות המתנה היו לנו חילופי אש עם האויב שישב בצח. לפי הערכה שלי זה לא היה אויב רציני, היו מספר טנקים בודדים 12 - 10 נגמ"שים, הרבה חי"ר בתוך בונסרים, אבל לפיקוד לא היתה שליטה מרכזית על היעד הזה. לקחנו, זה יעד עמוק, בסביבות 2.5 ק"מ, הסתערנו בחיפוי של גרוד טנקים ותקפנו עם גר' טנקים ועוד 2 פל' חרמ"ש. בפעם הראשונה הגענו עד שדות המוקשים. היו שדות מוקשים מדרום ומצפון, הגענו עד לגדרות של שדות המוקשים, עשינו "לאחור פנה" בחיפוי של אותו גר' טנקים, עשינו טיהור חזרה והגענו עד קצה היעד, מה ששערנו שזה קצה היעד, כאן קבלנו פקודה לטהר רגלית (כל זה עשינו עד עכשיו רכוב) נכנסנו לכל בונקר, ירי או מעיך, זריקת רימונים, ירי מקלעים, את הנגמ"שים הדלקנו עם 0.5, את הטנקים דפקנו מאחור, כשהצריחים שלהם היו מופנים או כלפי מזרח או כלפי דרום, בעצם לא נורה בשלב ההסתערות אף פגז אחד, נורו כמה טילי בזוקה, אולי גם טילים אחרים אך לא הכחנתי בהם, היתה אש קלה ואש ארטילרית לא שלנו. אני לא יודע מאיפה הם קיבלו ארטילריה באותו שלב, בכל אופן - התחלנו בטיהור הרגלי, וידאנו שהציר פתוח. תוך כדי הטיהור היתה התקפה אוירית של פי 8 מטוסים מצריים... ענינו באש, תוך כדי המלחמה נכנס ח"א שלנו, התוצאה היתה שהמצרים ברחו, אספנו 3 טייסים מצריים במקום הזה. קבלנו פקודה להמשיך מערבה ולפתוח את הציר להגיע עד ודאות - סקרנות, כאן נתקלנו, מהכביש ופנימה, לאורך כל החזית היו חפירות ועמדות, אך לא התנגדות ממש עם התקפות נגד אלא בכל מקום שעברת ירו, ירית בחזרה ובזה הסתיימה הפרשה. הגענו וחט' 164 התארגנה לפנות חושך בצומת סקרנות - ודאות, חט' 401 התרכזה באזור מקצרה, כאן בוצע תדלוק ומלוי גם תחמושת וגם דלק. כמעט שלא היו לנו הפרעות מצד האויב, היו כמה יריות מנשק קל מסביב, זה היה ה-19 לחודש.

ב-20 לחודש קבלנו פקודה להתחיל לנוע מזרחית לציר ודאות

ולהתמקם במקצרה.

ב-19 לחודש בוצע כיבוש סמפסון ע"י פל' טנקים, זה בוצע בקשר

ישיר בין 162 לבין אוג' 252. העברנו כתחילה פלוגת טנקים שנעה מאחורי 162, כאן עקפה ממערב את שדה התעופה והשתלטה על שדה התעופה.

ב-20 לחודש היה ערפל כבד ולא היתה שום פעילות, לא מצדנו

ולא מצד האויב, עם התפזרות הערפל נענו דרומה. חט' 401 יצרה מגע עם מערך אויב באזור פרח 5717, חט' 164 איבטחה כלפי מערב, מכאן נראו ענני אבק של האויב, נענו ותפסנו מערבית לצומת, האויב פנה דרומה, נענו יותר דרומה ויצאנו לקראתם, ביצעו איגוף מדרום, ואני חושב שהם הופיעו באזור פרח 5717 שזהו הקצה של ג'בל ג'ניפה. באותו לילה התארגנו ל-2 חניוני לילה באזור הזה, למחרת היום היה לנו כל היום קרבות עם שריון אויב שניסה להתפרץ ממערב למזרח, חט' 401 החזיקה את הצד המזרחי, חט' 164 את הצד המערבי, עיקר האויב הופיע מדרום. כאן היו לאויב 18 טנקים נפגעים, היתה עלינו גם התקפה אוירית, לנו היו 2 טנקים נפגעים ומספר פצועים, שוב אותו סיפור עם ח"א, בא ח"א מצרי, תקף, השבנו באש

תא"ל פינקו: בא ח"א שלנו, אספנו את הטייסיים של המצרים. כאן לפנות ערב עלינו, כל היום היתה לנו הטרדה ארטילרית מתמדת, לפנות ערב כבשנו את 2 הפרחים 9314 ו-ג', לא קבלנו אישור להיכנס בפנים, תקפנו אותם, הגענו עד לגדרות, המוצבים היו תפוסים ע"י חי"ר, לא ניראו בפנים טילים, כנראה הטילים עזבו את המקום, לא קבלנו אישור להיכנס פנימה לטהר, ובלילה בצענו חניון לילה באזור מצנפת.

ב-22 לחודש נעה חט' 164 בעקבות אוג' 162, דרומה בציר ויטמין-סריה-עברה-עריש, זו התנועה העוקפת הזאת, יצרנו מנע בצומת עריש-עשור עם כוחות החסימה של חט' 217, מכאן ראינו את הקרב של 162 על 5121, אינני זוכר איזו חטיבה נלחמה שם, היה מבחינת העיור, היו הרבה כוחות מרוכזים עם הרבה אש ארטילרית, אי אפשר היה להבחין בדיוק מי הוא מי, בכל מקרה החסימה של 217 היתה נצט בערך 200 מטר מערבית לצומת עריש - עשור, קבלנו נתונים שמצד מערב לא נשקפת סכנה גדולה, וסה"כ פה נראו מספר משאיות. עלינו אל הפרח שמצאנו אותו מבחינת הטילים עם מספר מכוונות שעוד הוכיחו שהיו שם טילים, אבל טילים לא מצאנו והאזור היה תפוס ע"י חי"ר. משם נכנסנו לפרח 5321, זה הפרח שדברתי כרגע עליו באזור רביד, זהו המיתחם, לפי הנחונים היו אמורים להימצא 2 גדודי טנקים, עלינו לכיוון הפרח, צפינו למקום הזה, ראינו ענני אבק, לא ראינו את הטנקים, יצאתי ותפסתי את אזור רביד ללא התנגדות, פרט לירי של נ"ט קצר טווח מהבונקרים, ואז הכנסנו את פלוגת החרמ"ש בטיהור הבונקרים מסביב לזה, באותו מעמד לקחנו את פרח בנבעה 5220 ואת בית החולים והגענו עד עשור 59, כמעט ללא התנגדות. בקשתי רשות מקלמן לנוע קדימה, ראיתי שאנו נמצאים בתוך המערך הארטילרי של האויב ואין שום כוח שיכול לעצור בעדינו לנוע מערבה, באותו מעמד קבלתי תשובה שלילי חד-משמעית, גם עד כאן הגענו די בגנבה כי כל הזמן היינו במגע עם האויב, הפקודה היתה לעצור ולאבטח את אנף 162 וצומת עריש - עשור, נענו עד עשור 59, וכאן היה מקום טוב להתמקם, סגור, ובעצם במקום זה שלטנו על כל מה שקורה מערבה, ע"י החזקה של 5220, זה הרכס הגבוה ששולט מעל בית החולים, יכולנו גם לסייע לקרב שהיה ב-5121, מכאן התמקמנו במקום, חט' 217 הגיעה עד לציר סרג, אני ראיתי בחץ של האוגרה כאילו עברו את הציר, אני בטוח שהם נעצרו צפונית לכביש, שלטו עם החותחים על הכביש. אנו שלחנו כאן את גד' 106, כלל באותו מעמד 14 טנקים ופלוגת חרמ"ש עם מחלקת הנדסה. הם נכנסו, השתלטו על הצומת, עברו מהצד השני של הכביש, הסתבכו כאן בקרב עם כוחות חי"ר בנבעה או ברכס שנקרא 109.

אריק שרון: בשעה 06.40 התחילו הדוברות להעביר טנקים. טנקים ראשונים הועברו לדני מט, 7 טנקים ונמסרו לידיו ובהמשך נכנסו טנקים נוספים שהגיעו סה"כ למספר של 20. ענקים.

אם לטכם את מצבנו, הוא היה כזה: בצד המערבי זה היה בהחלט סביר, בצד המזרחי לאורך התעלה מצב סביר - קשה עם הרבה נפגעים, צריך להבין שבאותו לילה אבדנו כ-50 טנקים.

תא"ל פינקו: בעצם בזה בוצעה הסגירה ובאותו מעמד נכנסה לתוקף הפסקת האש הראשונה. בעצם בזמן כניסת הפסקת האש הראשונה היה בדינו

תא"ל פינקו: חסימה מוחלטת, פיסית של ציר קהיר - סואץ ושל ציר ג'ניפה סואץ, כאשר נשארה פירצה קטנה צמוד לג'פל עתקה. מסתבר שבאותו לילה, צמוד לרכס עלרו כנראה מאות אם לא אלפפים של ערבים, רגלית, וכאן היה שירות מוניות שרק למחרת בבוקר הצלחנו לאתר אותו שהרגלים היו מניעים עד לכוחותיהם, לכאן היו באים מכוניות, אוטופים אותם ולוקחים אותה מערכה. את כל הענין הזה הצלחנו לראות רק ב-23 בבוקר, ואז בכנסנו לשם את הגדוד של אורי ירון.

ב-22 כלילה, קבלנו פקודה אחרי שחטמנו והיה ודאי ששני הכבישים חסומים, קבלנו פקודה לנוע עם עיקר האונדה מזרחה, כאשר חטיבה 401 היתה עדין במגע באזור 5717, וחטיבה 164 עם גדוד אחד על הכביש הזה(?) וגדוד אחד על הכביש הזה(?), השארנו חסימות, 2 מחלקות טנקים פה ו-2 מחלקות טנקים פה, לכל אחד בערך 2 מחלקות חרמ"ש, ועם עיקר הכוח התחלנו לנוע מזרחה, כאשר עברנו את צומת עשור - עריש נכנסנו לאש טנקים של המצרים. מסתבר שאחורינו העניי לא היה נקי, בסביבות 10 טנקים מטווח 800 - 600 מטר פתחו עלינו באש, באותו מעמד קבלנו קריאה מאונדה 162 לעזור לחילוץ כוחות טכניים של חט" 217 שהיו מותקפים ע"י חי"ר וטנקים בפרח 5121, שלחנו גדוד טנקים שנע באזור הזה, השמדנו מ-10 הטנקים 6 או 4 טנקים, קבלנו גם אש ארטילרית אך נגדה לא יכולנו לעשות שום דבר, יתרת הטנקים כנראה ברחו, נכנסנו וחלצנו את הכוחות של חט" 217, ויצאנו מזרחה. באמצע הלילה קבלנו פקודה לחזור בחזרה, ולהשתלט שוב, לבצע חסימה כלפי מערב, כך שבבוקר, 23 לחודש היינו בחזרה כאן, בעשור 59, עלינו וכבשנו, כעצם השתלטנו כי לא היתה התנגדות, את הפרחים שמצפון ומערב לציר סריה ועברה. באותו מעמד, בבוקר הזה קיבלנו את איציק בן - ארי שיהיה מפקד הכוחות שישארו בחסימה ואת אורי ירון שעם גד" צנחנים מאולתר שיהווה את החסימה בק"מ ה-101, כאשר אורי ירון ניסה לנחות ב-ק"מ ה-101, הוא בא נדמה לי עם ענ טופר פרלונים, אחד הצליח לנחות ועל האחרים הונחתה אש ארטילרית, במקביל, התחילה התקפת נגד על הק"מ ה-101. בהתקפה זו נהרג המג"ד שהיה מפקד הכוח. הצעתי לאיציק בן-ארי שבאותו שלב היה בשלב קבלה, העברתי לו אחד מ-צנחנים שלי. הוא בא בעצם "סטודנט חופשי" בגפו, העברתי לו את אחד הנגמ"שים מהחפ"ק שלי עם קמ"נ ועם סמח"ט כדי להשתלט על האזור. אורי ירון נחת ליד מפקדת החטיבה משם הוטע בזחל"מים ורכב אחר לעבר הק"מ ה-101 ומאז הוא החזיק בק"מ ה-101 עד אחרי הפסקת האש.

ההתקפה שבוצעה על הק"מ ה-101 באה בעצם בשני כיוונים: ממערב בעוצמה של גד" חי"ר מוגבר ועוד כ-10 עד 12 טנקים, ועוד כ-10 - 12 טנקים שתקפו ממזרח, כך שבעצם היה צריך להגן משני הצדדים. באותו מעמד קבלנו טיוע אוירי מאטיבי בצד המערבי, וההתקפה ממערב, בצד אחד נשברה בגלל ההתקפה האוירית, מצד שני - בגלל תימרון גדוד הטנקים השני שהופיע מאחור והשמיר את 10 הטנקים שהיו באזור. באותו לילה, בעצם ב-23 אחה"צ קבלנו את חט" 179 ת"פ שהיא כללה גדוד טנקים אחד ומפקדת חטיבה, היא נכנסה מאחורינו דרך ציר סריה - עברה, נעה לעבר מצילה ועודדה, איפה שהיתה אונדה 162. מסתבר שגם הם נתקלו בכוחות אויב גם במצילה וגם בעודדה, בשני המקרים היו מאות של מצרים שניסו לפרוץ מערכה, היו לנו שם מספר פצועים קל, וב-23 התחלנו לנוע, כאשר חטיבה 164 מובילה על ציר עשור, אחריה הגיעה מיד חט" 401, כאשר 401 הוחלפה ע"י גדוד שרמנים מחטיבה 11, לאחר מכן גם גד" פטונים, גד" 52. חט" 179 שהיתה במצילה ובעודדה היתה צריכה לתקוף מצפון לדרום, חט" 164 כנ"ל, היתה צריכה לבוא ולהיכנס בציר "עיקש" דרומה, וחט" 401

טו די
- 2 -

תא"ל פינקו: היתה צריכה להיכנס ביניהם. בפועל - חט' 164 היתה הכי זריזה שם, בעצם היא היתה חטיבה קלה, זה היה גר' אחר. נכנס וכבש את מרוח, והגיע לכביש סרג עם דמדומים. חט' 401 נכנסה אחריה ומגביל לה, מזרחית לה, ויצאה איפה שהכביש נפגש עם מסילת הרכבת, חטיבה 179 נכנסה מאחורי חט' 401. בעצם כל אחד מהכוחות האלה עברו דרך מחנות ודרך מערכי חי"ר וכל אחד נלחם משך כל זמן התנועה, ירי לשני האנפים, היו לנו בשני מקרים ירי טנקים, הותקפנו תוך כדי התנועה ב-23, כל זה נעשה ללא אורות, עוד אנחנו נערכים עם הראש לכוון הכביש, הותקפנו, אני חושב שע"י טילים, היו המון מצוצים קטנטנים מעלינו ממש, מעל הראשים של הכוחות, מהענין הזה לא היו לנו נפגעים, היו כנראה טילים שעפו יותר גבוה, לנו זה נראה כהליקופטרים, עם אור בוחק מלמטה, עובר מעלינו, כעבור זמן זה מתפוצץ, אני חושב שזו היה טילים, בכל אופן, לנו בשלב זה לא נגרמו נפגעים, התופעה הזו עם הגוף שנע בהתחלה, זה היה לנו כבר בצד המזרחי של התעלה והם התפוצצו לפחות 4 פעמים מעל גודד הארטילריה, וקבלנו דיווחים שבאים עלינו הליקופטרים, פתחנו עליהם באש הדלקנו אותם והם התפוצצו. אח"כ התברר שהם התפוצצו ללא כל קשר עם הירי, כנראה שזה טילים שמכוונים או על זמן, או אינני יודע על מה, בכל אופן, התפוצצו בקרבת הכוחות. בכל אופן, מכל הפיצוצים האלה, ז"א זה קרה לנו גם בגדה המערבית, לא היו לנו נפגעים.

ב-23 בלילה, אחרי שנערכנו, התכונן היה לצאת ב-3 שדירות, בעצם יצאנו ב-2 שדירות מקבילוף, היה תיאום עם אונדה 162, הם הרליקו לנו אורות צבעוניים, כל חטיבה חטיבה בצבע אחר. הדלקנו אורות, עלינו על ציר סרק, פנינו דרומה על ציר מרתף כאשר הגענו לקרבת כוחותינו הדלקנו את כל האורות, היה לנו תכנון שהכוח הראשון מגיע והוא נכנס לעתקה, כובש את אזור עתקה, הכוח השני ממשיך לאזור עדביה, בקיצור, כוח נכנס, כובש, הכוח השני אינו מתעכב, ממשיך הלאה, כיוון שסדר התנועה היה - חט' 401, 164 ו-179, כל חטיבה כזו זו עוצמה גדודית בערך, ראינו שהולך חלק, לא בצענו החלפת כוחות, וחטיבה 401 הובילה מהתחלה ועד הסוף, נסענו עם תותח ימינה, תותח שמאלה וירינו לכל הצדדים, כאשר ניתנו הוראות מפורשות לא לירות על מיכלי הדלק שהיתה סכנה שישפכו דולקים לתוך הכביש, ובעצם לא הבנתי מדוע המצרים לא חסמו לנו את הכבישים על ידי הדלקת מיכלי הנפט, בכל אופן, הגענו לעדביה, לא נתנו לנו להמשיך הלאה כיוון שהיתה סכנת מיקוש, היה מיקוש שבוצע ע"י חי"ר וח"א, סה"כ הגענו באותו לילה והתמקמנו בעדביה וחטמנו. בבוקר היה לנו קרב עם מספר טנקים מארוקניים ועם מערך חי"ר באזור, הטנקים שלהם הושמדו, אנו הדלקנו להם 4 טנקים תוך דקה וחצי, הם הפפיקו לירות 2 פגזים באותו זמן, מכאן קבלנו פקדה לטהר את המרחב וזה בוצע ב-24 לחודש, מעדביה ועד הק"מ 101, כאן בצענו התקפה חטיבתית מ-3 כוונים, כאשר יצאנו גר' מחט' 164 על הכביש, היא השאירה פלוגה חסימה בלילה במקום הזה, ביום - יצאה לכוון צומת עקל - סרג, בשפת הנוער: צומת החמורים, ומכאן יצאו השיירות לג' בל עתקה. 179 תקף דרך המחנה הזה פנימה, ועם כוח בציר עקל, וההתקפה בוצעה מ-3 כוונים, עם סיוע אייר ועם סיוע ארטילרי. כאן נתקלנו במערך נ"ט צפוף מאד. הסתבר שכל הכוחות שעברו עקפו את הצומת הזאת. כנראה שגם 162, כולם נעו בציר עשור. אנחנו נענו בציר עשור והתחברנו לעדביה מדרום, ופעם ראשונה פרצנו מהמחסום שלנו פלוגת טנקים שהשארנו כאן, מערבה,

תא"ל פינקס: כל הצומת הזאת היתה מורכבת מ-20 וכמה תוחחי נ"ט, מספר טנקים ומערך חי"ר, הקרב כאן נמשך כל היום ונכנס ללילה, בלילה קלמן עם החפ"ק שלו רצה להגיע לק"מ ה-101 - מראש "שוונג" עבר את הק"מ 101 עם החפ"ק, פתאום התברר שהוא נמצא בתוך מיתחם מצרי באיזשהו מקום בין 101 לג' כל עוד, בקושי נחלצו וחזרו, ומכאן החלה פרשת מלחמה ההתשה עם כל גניבת השטחים, עם הכיבוש של עתקה, עם הפריצה של הדרכים וכו'.

אריק שרון: אני אדבר על החלוקה הבאה. מספר מילים, הערות על השלב קודם. החלק של עד סיום המלחמה מחולק אצלי לשני חלקים: 1. זה ה-18/17 בשנים - שלושה משפטים וה-19 עד סיום המלחמה. אני רוצה את קצין המודיעין, תא"ל שניא יציג כאן את ענין האויב בעיקר מערבית לתעלה, מספר מילים על מה שדובר בכורך.

תא"ל שניא: ממערב לתעלה, מצפון לחיץ החקלאי ישבה דיב" 23, שחט' 113 ממוכנת שלה מחזיקה את פתחת הל טוביקה, חט' 116 ממוכנת שלה מחזיקה מצפון לחיץ את פיתחת אבו טואר, את כל השטח שבינו לבין נתישה. גרוד הטנקים של 116 אכן ירד דרומה בלילה 18/17 כלפי מטה להתקפת נגר בצומת צח. הטנקים שבאו מדרום, מתוך האזור שאתם תיארתם היו טנקים של 107 פלשתינאית שהיו שקועים שם, כולם טי. 54 היו, נמצאו שם עד שחילצו אותם לפני שעזבנו. הכל זה מערבית לתעלה. כוחות החי"ר, לפי מיטב ידיעתנו לפחות, בלילה 17/16 ירדו דרומה עם החיץ החקלאי גדודי קומנדו של אנד הקומנדו של דיב" 2 כלפי דרום. אחד התיישב בצומת אורחא והיה גדוד הקומנדו יחד עם גד" ה"נ"מ 100 מ"מ והיווה את המערך החילי של 14, היתרה - 2 - 1 ירדו דרומה וכנראה הם היו את מערכי החי"ר. מכל האזור שנמצא מציר ודאות וצפונה עד חיץ החקלאי לא היו כמעט נגמ"שים דפוקים אחרי המלחמה. הנגמ"שים היחידים שראינו דפוקים היו באזור מקצרה, של גרוד הטיור שבא לשם הכיום הרששון של המלחמה, ופה נשם נגמ"ש בורד באזור מחנות אבו סולטן או אזור המרחב המחיה של מחנה אבו סולטן. עד כאן ממערב לתעלה.

מזרח התעלה - באזור מיסורי - עמיר, בלילה ההכקעה היו הכוחות כדלקמן:

דיב" 21 עם פחות כ-112 טנקים שהיא אבדה קודם לכן, דהיינו: כ-120 טנקים שנותרו לה, דיב" 16 עם כ-100 טנקים. צפו מתצ"א 230 כלים שנטפרו במערך מיסורי. צריך לזכור שבלילה 18/17 גם חט' 24 שריון ירדה דרומה מדיב" 2 כלפי האזור הזה, זה מעלה את סה"כ הסכ"כ ל-350 טנקים. עד כמה שלי זכור, סה"כ כלים דפוקים בין ציר איסמעליה היו באזור מיסורי היו 306 כלים, מהם הוציאו שלל כ-40 טנקים מאזור מיסורי, אנו ספרנו אותם במרחב הזה, יש טנקים נוספים שנשארו בידיהם עד היום, לא הגענו אליהם עד היום.

אריק שרון: זה כדי להבהיר על כוחות האויב שתוארו, רציתי שיהושע יסביר מה ידענו בנושא הזה.

דבר ראשון אני רוצה לומר שהדבר הזה של: לתקוף בזהירות, הפיקוד נתן רק פעם אחת הוראה כזאת כל ימי המלחמה. זה היה ב-9 לחודש, בחנתי אותה מחדש עם אורי, זה היה בעיקבות ה-8 לחודש והתוצאות הקשות שהיו, לדעתי מאז לא היתה אף פעם פקודה כזו מרגע שהתחיל מבצע הצליחה, אני על כל פנים לא חשתי שצריך להיות איזשהו דבר בתחום הזה, אני חושב שלהיפך, ההוראה וההנחיה הכללית היתה לרוץ כמה שאפשר יותר פרט לעצירה על התעלה בגלל

אריק שרון: ענין הגשר וכו' אבל סהכ ההוראות התמידיות היו ללחוץ ולדפוק קדימה במהירות ובכל הכוח, אלה הוראות הפיקוד שאני זוכר.

בקשר לתמסחים, ענין הדוברות - הודגש כאן שהיו לנו החל מה-16 לחודש בכוקר 2 וחצי דוברות, אני לא מדבר כרגע על החצי דוברת, אלא על ה-2 המלאות, כל אחת מובילה בסבב 5 טנקים, עד ה-18 לאוק' במשך יומיים תמימים, טליחה, במשך ה-16, 17 ו-18 היו כולן תקינות, רק ב-18 בלילה נפגעו ונשארה דוברת אחת.

תקיפת המערך של עוזי - התקיפה של יצחק מורדכי, 890 אינני יודע מאיפה לקחו את הרעיון שהיו שם ציודי טנקים, היה שם מערך רציני ביותר, אנו נחקלנו במערך הזה הן בתקיפות שלנו בלילה שלה-15/16, הנסיונות של 407 דרך ההתקפות של נתן שונרי, דרך ההתקפות של עמי מורג מהצד השני וכו' ידענו על הדבר הזה, אני מודה שאנו כלל לא ידענו שיש התקפה של חטיבת צנחנים בציר ההוא אמנון ואני תכננו לבצע משהו במקום הזה, היינו מאד עייפים באותו לילה, שנינו נרדמנו על סיפון הטנק אך לא ידענו כלל שיש התקפה, לנו היתה הרבה מאד אינפורמציה בצד ההוא.

בקשר לפניה של ברן אלי ב-17 עם שחר, אנו נתבקשנו לפנות את הציר מלקקן למצמד ואמנם הוצאנו ציור שהיה לנו משם, ובאמת הציר הזה פונה. אני רוצה לציין דבר אחד - אני חושב שאנו גורמים פה תמיד עוול לאנד הצליחה, כי מי שהוביל את הדוברות היה אבי, הוא הוביל אותם, ציוד אותם, לקח אותם, נסע שם גם דוביק, זה בדיוק כפי שאני נסעתי איתם מלקקן למצמד חזרה. כל העבודה הזאת עם כל הקשיים היתה עבודה של יחידת הצליחה כפי שהיתה. ב-17 לאוק' בצהרים, כשישבנו באזור, כישוף לא היה כל דיון אם לצלוח. ז"א, היה ברור לגמרי שצולחים, היה רק דיון אם האחריות תוטל על אונדה אחת או על 2 אונדות. היה ברור לגמרי שאונדה 162 צריכה לעבור לצד השני כהקדם.

בקשר לפגיעת הגשר - הגשר לא נפגע מהפגזה, היו הוראות ברורות שאמרו שצריכים הן על הגשר והן על התמסחים, לנסוע לאט ובמדפים פתוחים. היתה הוראה ברורה. 2 הטנקים שטבעו, הם נסעו במדפים סגורים. גם הטנקים שעברו על הגשר כשהגשר נפגע, וזה לא היו הטנקים הראשונים, כי העברנו על הגשר הזה טנקים, וזחל"מים וכלי רכב, הטנקים האלה נסעו במדפים סגורים, ויצא לי לבחון את זה עם אחד מהמ"פים שהיו אם נסעו במדפים סגורים. נכון שהיתה הפגזה, כמו כל הזמן שבחצר היתה הפגזה, לכן הם נסעו מחר, עם מדפים סגורים, והתוצאות היו כפי שהיו, אך התגברו עלזה, הדבר תוקן.

באשר לחט' 25 שריון מצרית - שחקפה מדרום, היא לא הגיעה עד לקקן, היא היתה כמה ק"מ מלקקן, אנו נערכנו מול החטיבה הזו, בחורבה ובנרפית אנחנו החזקנו כל הזמן, אנו גם נערכנו בלילה שבין 16/17, היו לנו ידיעות ואנו נערכנו שם. בטנקים שהשתתפו שם המאמץ העיקרי היה של 162, אך היתה כאן מפקדת חטיבה 14, עם מה שנשאר - שרידי גד' 407 מחט' 600, והם לפי מיטב ידיעתי השמידו 20 טנקים, אני בכלל לא מתעסק בכמה טנקים כל אחד השמיד, בכל זקרה, כל הטנקים הקדמיים הם טנקים שהושמדו ע"י הכוח הזה שהיה איתם במגע עוד מהרגע שהם הגיעו לשטח.

אריק שרון: בקשר לאוגדה 143 על תעלת המים המתוקים ואלא מעבר למחנות, אני פשוט רוצה להסביר בקשר לענין המחנות. אין מחנות בדוור סואר, גם לא היו מחנות בדוור סואר. אלה היו בעיקר סוללות עפק, פה ושם חורבות וכמה מחסנים, היו הרבה סוללות עפר עם הרבה אפשרויות של עמדות טנקים.

בקשר לנושא מקום העמידה, אני בהחלט מקבל שתורחית צריכים לשבת בראש גשר הרבה יותר גדול, לנו היו שם 20 טנקים, העברנו 27 טנקים, מחוסם 7 טנקים עם דני מט, אלה היו הטנקים הראשונים ועוד 20 טנקים שהחזיקו בשטח.

בקשר לתדרוך הכוחות של כרן שעברו שם, התדרוכים שקבלו היו התדרוכים האלה: היה תדרוך של חיים אדז לכרן, ואחרי זה היה תדריך של עמי מורג לנתק"ה ותדריך של גיורא לב לגבי. הוסבר בדיוק מה קורה מעבר לתעלת המים המתוקים. לא יכולנו בשום פנים ואופן לטהר ששם יש הפסקת אש וכו', אני יכול לטהר רק מה היה באותו ערב שם. באותו יום היו 2 פריצות החוצה שלנו: פריצה אחת של עמי מורג דרך גשר הביילי, בית הספר זה המקום שבו היתה מפקדת החטיבה העורפית של אמנון רשף, שם נחקל בקומנדו, קיבל סיוע של צנחנים מדני מט, טיהר את אזור הכפר וחזר לאבטיח את גשרי הביילי, זאת אומרת, היה שם כל הזמן מגע בלתי פוסק, לא יכולנו לתאר בכלל שהמקום הזה הוא שקט. גיורא שהיה על גשר הבטון, אותו מקום שהגיע אליו גבי עבר גם באותו יום אחה"צ את גשר הבטון ותוך כדי מגעים שהיו שם הוא השמיד בטוחים קרובים 5 טנקים, אחד הפצועים הקשים שלנו, זה יוסי ברנר, נפצע שם באותו יום, ואח"כ בא מעבר שלנו. שם היתה לנו פלוגת טנקים, 3 טנקים על גשר הבטון ו-3 טנקים על ציר טסט, מחלקת חול"ר. היו שם טנקים של גבי

עוד מילת הבהרה אחת - בקשר לפגיעות שהיו בטנקים של נתק"ה מכוון אורחא, הפגיעות היו מכוון אורחא, ואז נכנס שם לפעילות הגדוד של חיים ארז, הגד"ש של עמי, הוא פגע בהם מאחור, והשמיד שם כ-15 טנקים. אלה היו טנקים שהיו באגף הצפוני של נתק"ה בזמן התקדמותו לכוון הראל. הכוח של 421 הגיע מצפון להראל ללא כל בעיה והסתבכויות, ואם אינני טועה, אני חושב שהיה קשר עם גלעד בצעה של 421 לתקוף את צח מצפון לדרום. אלה כמה דברים בקשר לדברים שנאמרו.

א

אריק שרון: אנחנו כבר שמענו היום את התאור, אני לא הופתעתי מזה, ידעתי שבעצם הסתערות ממש, ממזרח, על הצירים: עכביש וטרטור ממזרח, פרט ל-2 הסתערות של עמי מורג ושל עוזי בן-יצחק, ידעתי שלא היו תקיפות משם, אבל בכל מקרה שמענו את הדבר הזה.

בתאריכים של ה-16/17 לחודש המשכנו בהחזקה על שפת התעלה בלחץ כלפי צפון, ואנו לא השארנו מאחור שום קן, הלכנו יותר לאט אבל ניקינו את כל השטח שהיה, לכן לא היו לנו בעיות אח"כ - ובעצם מהשלב הראשון השארנו שטח נקי מאחורינו. בצד המזרחי, היה לנו הקרבות שבהן עמד עמיר, שהוא החליף את גרור 184, ואח"כ כשהוא עצמו הוחלף, לחץ והתקפות ^{מכוון} צפון. ציר עכביש תחת אש, העברנו את האספקות שלנו, וכשהיינו אונפים אותו מדרום והעברנו את הנפגעים שלנו. זה ב-16 לחודש, כמו שב-14 לחודש אני עצמי נסעתי בציר הזה באופן חופשי ולא היו שום בעיות. ציר עכביש היה שונה, היה ציר עכביש של לילה והיה ציר עכביש של יום. על ציר עכביש לא ישב אויב פיסית אלא הציר היה תחת אש, כלילה אפשר היה לנסוע כמו שאנחנו נסענו וכיום היתה עליו אש, הן ארטילרית והן טילים בקצה הטווח שלהם, כי מערכי האויב היו על שפת ציר טרטור,

ה-17/18 לחודש - מה היה בימים האלה? במזרח התעלה - הרחבת ראש

הנשר, אנו נמצאים במצב כזה שגם 600 וגם חט' 14 נמצאות ממזרח, באותו זמן התגבשה אצלנו החלטה איך בכל זאת להרחיב את ראש הנשר, וההחלטה שנתכנשה אצלנו היה עצל אמנון, היה ביקור שר הבטחון, הגענו למסקנה שהדרך הטובה ביותר להרחיב היא באיטיות, ע"י כיבוש והתקדמות דוקא ממערב לתעלה, כיבוש הראמבות, שהפעולה הזו תעשה ע"י פעולה של צנחנים לאורך אזור החיץ הירוק, כשטנקים נמצאים באגף וחוקפים ומסייעים בתקיפה ממערב למזרח, ובמקביל, לחץ איטי כלפי צפון. ב-17/18 עוד בוצעו לחצים ברגע שטוביה החליף את גבי. הפקודה שטוביה קיבל היתה ב-0400 או ב-0415, לפי דעתי זה לא היווה עיכוב, אם זה היווה עיכוב יכול להיות שזה היווה איזשהו עיכוב (?). אינני יודע אם נתנו פקודה להכניס יותר מוקדם, צריך לבדוק את הדבר הזה. הוא התחיל בלחץ, אלה החצים הכחולים, זה ה-18 לחודש, והלחץ האיטי של אמנון ככוון הזה, כולל כיבוש עמיר, ב-18 לחודש ציר טרטור היה פתוח כשהוא נתקע בתנועה איטית מדרום לצפון, והחדירה מעמיקה של חט' 14 מדרום לצפון, כשממערב לתעלה נמשכת ההתקדמות של הצנחנים, לא מסומן כאן בצבע. ב-18 היתה שיחה בין מפקד החזית לכיני באום חשיבה, באותו זמן היתה התלבשות אם ננוע לפי התכנית המקורית יחד עם אוג' 162 ו-252 תישאר באבסחה, אבל אח"כ חזרתי למפקד החזית ואחרי שחשבתי על זה שוב הצעתי שמאחר ואנו כאן אנו נמשיך מכיוון שאנו מכירים ויודעים ויש לנו תכנית איך להמשיך ולהזרים, שאנו נישאר כאן ונמשיך בפעולות ההרחבה שלנו, הדבר הזה אושר ע"י מפקד החזית ואנו נשארו כאן כשאנו מרחיבים כלפי צפון. אלה ה-17/18 לחודש.

השלב השני זה מה-19 לחודש בכוקר ועד סיום המלחמה. הדברים

האופייניים שבו זה העברת חט' 14 ב-19 לחודש מערכת לתעלה, והשארת הנזרה כאן לחט' 600. הדבר נתן לנו אפשרות ליצור אגרוף כוח חזק יותר בצד המערבי שלהתעלה, ואז עמדנו בפריסת הכוחות תכאוף, ממזרח למערב: חט' 600 - מחזיקה את הקו ולוחצת כלפי צפון, ואלה הם הצירים הכחולים והאדומים שאתם רואים כאן, לחץ איטי כלפי צפון.

19-20

אריק שרון: ממזרח לתעלה החטיבות הכאות: חט' 421 באגף השמאלי, מול הכוחות המצריים כאן, מייצבת את הקו. חט' 14 מאחור תוקפת את מרכזי ראמפות, את אורח, וכאמור מרכזי ראמפות שהיא תוקפת ממערב למזרח, חט' 247 של דני מט משיכה בטיהור מדרום לצפון, ופה קבלנו גם את חט' 35, אני לא יודע איזה כוח ממנה, אני יודע שגודר אחד שלה היה קצ'ה, היה לו עוד גודר נוסף, 890 כנראה. קצ'ה הוא מגודר מילואים מחטיבת הבקעה וגודר 890 ו-35 שפועלות יחד עם חט' 14 בלחץ לכוון אסמעליה כאשר אנו ממשיכים בשיטה של ניקוי הדרגתי ואי השארת קינים מאחור. אם נסכם את מה שקרה בימים האלה: זה תקיפה של אורחה, שהיה מוצב רציני, התקיפה לאורך ציר מטיכה, כיבוש הראמפות כאן, כיבוש פוסטרון (?) זה היה מוצב רציני שאותו ניסה קודם נתן שונרי לתקוף ואח"כ הגודר של קצ'ה שהיה כאן בפאתי האגם התחתון, מה שהיה עוד בשלב הזה...

ההתקדמות כאן זה עד סביבות ה-20 לחודש. ההתקפה באורחה זה ב-19 לחודש, 20-21 היינו במקום הזה, ב-20 לחודש נכבשה פוסטרון, ואח"כ ב-22/21 לחודש היתה לחימה כאן, עד למבואות איסמעליה, גם כאן וגם עד גשרי הניפשה.

21/2
11ed

עוד דבר אחד שאני מדגיש במיוחד, אני מוציא אותו מהקונטקסט הכללי בגלל המיוחד שבו - זה נושא ההתקפה על מיסורי. אנו קבלנו ב-21 לחודש הוראה לתקוף את מיסורי ע"י חטיבה 600, התקפה זו נראתה בעיני כדבר חמור מאד, את השטח הזה היכרנו היטב, הוא היה רווי חי"ר, הרבה טנקים, והסיכויים להבקיע שם בלטיבת טנקים - בעיקר בסדר הגודל שהיה לה, גם אם היתה יותר גדולה, הסיכויים הם קטנים מאד. התנגדתי, העלתי את הנושא הזה בפני כל דרג אפשרי, בסופו של דבר הגיעה הוראה לתקוף, בוצעה תקיפה, התקיפה העיקרית איכדנו 22 טנקים, ההתקפה הזאת היתה בערב, היא בוצעה, זו התקפה שעוררה את הסערה הגדולה: כן צריך לבצע, לא צריך לבצע, ובלילה הגיעה הוראה פעם נוספת לתקוף את מיסורי, אני ראיתי את זה כדבר חמור ביותר, ערערתי על הענין הזה, פניתי בנושא לשר הבטחון וכעבור זמן מסויים קבלתי הודעה או הוראה בצינורות הפיקוד, מהפיקוד, שלא לבצע את התקיפה, הם השאירו את זה לשיקול דעתי אם כן לבצע את התקיפה ב-22 בבוקר או לא לבצע את התקיפה ב-22 בבוקר, אני לא בצעתי את התקיפה ב-22 בבוקר. החצים הכתומים הם התקיפות שהיו בתאריכים שבין ה-19. החצים האדומים שהם חצים של חט' 600 בהרחבת ראש הגשר ממזרח לתעלה, הכל חט' 600.

ה-רמטכ"ל: איך הם הצליחו לנקות את ציר טרטור ומעלה?

אריק שרון: צריך להבין שהיציאה המצרית היתה תלויה במספר דברים: היא היתה תלויה בהתקדמות כאן וניתוק המעבר הראשי. ברגע שהגענו התקרבונו לציר אורחה. זה היה הציר המרכזי של דיביזיה 21 ודיב' 16, זה היה ציר אספקה עיקרי שלהם. ברגע שדני מט התחיל להתקרב לשם והגיע אמנון והצטרף, כסה"כ גם אצלם הלכה וגברה ההרגשה שפה הולכת פעולת ניתוק. צריך לזכור שבמקביל היה לחץ של חטיבה 14, כל הזמן כלפי צפון, היה לחץ שהגיע כלפי צפון. כל זה יצר מצב שהם כאן, יחד עם זה היה לחץ של חט' 600. אך צריך לדעת, טופו של דבר - מי פתח את ציר טרטור? אני אומר באירוניה את ציר טרטור פתח גשר הגלילים. גשר הגלילים הוא הראשון שעבר שם. גשר הגלילים עבר שם אחרי

אריק שרון: שחט' 600 רחפה כל הזמן - וזה נעשה בלחץ איטי מדרום כלפי צפון, האם טוביה נפרש כאן(?) , כשהוא החליף את גבי, באו תו 17 לחודש, שגם בו לפי דעתי לא בוצעה ההתקפה, ב-17 לחודש כשהוא החליף את גבי, גבי היה פרוט על יד הציר, קרוב מאד לציר. על יד עכביש, הוא החליף אותו והתחיל ללחוץ כלפי צפון. היה לחץ של חט' 14, היה לחץ כאן של חט' 600, היה לחץ כאן של דני מט, כלפי צפון כל הזמן, זה היה הדרגתי. ב-16 לחודש, כשטוביה ניסה לתקוף את עמיר, הוא לא הצליח. כעבור שעה הכנסתי את אמנון בתקיפה ממערב למזרח, והוא לקח את עמיר. ז"א, היתה התקדמות איטית כל הזמן למעלה עד שנוצר המצב הזה. יכול להיות שהוא היה ריק.

אלוף אדן: האם אתה לא חושב שטוביה, כשהוא לקח כאילו את טרטור היה ריק, מאחר וטוביה, גבי וחלק מנתק'ה כן נקפו משך כל היום של ה-17 לחודש.

אריק שרון: לא. הסברתי הרי שהמצרים הבחינו

ה-רמטכ"ל: אריק, את אותה שאלה אני רוצה לשים אחרת: ב-17/16 לחודש, לפני שחטיבה של דני התחילה לתקוף בצד המערבי ולסכן את ציר אורחא, ועם 14 דחפתם לאורך התעלה. אילו אז היתה מתבצעת התקיפה, כפי שפה כביכול היה צריך להיות. כביכול - כי לזה חתיחסו בלקחים, של גבי ושל נתק'ה, האם אפשר היה אז להדוף את המצרים מציר טרטור צפונה? או שבשביל להדוף אותם היה צריך את האיגוף הטקטי הזה גם ממערב.

אריק שרון: הייתי עונה גם על השאלה שלך וגם של ברן בצורה זו: אני חושב שהיה כאן מכלול של דברים. ז"א, א גם המצרים היו כמה ימים בלחימה, לא רק אנחנו. גם להם היו הרבה נפגעים.

צירי אספקה - אנו פשוט הנענו מאחור לצירי אספקה. היתה בעיה של השפעה מוראלית. כל ראמפה שהיינו עולים עליה, היינו עולים עליה מאחור, ותוקעים עליה דגל ענקי שהיו רואים אותו בכל השטח. לפתע א כל השטח התכסה בדגלים כחולים לבנים מערביית לתעלה. היה כאן הלחץ של 14, והיה כאן גם ההישג של ההתקפה של גבי. כשמדברים על התקפה, אני למדתי דבר חדש, אני מקווה שצה"ל לא יאמץ את זה. התקפה בעיני פרושה שיש לך יעד ואתה מסתער עליו, עד היום כך ידעתי שזו התקפה. אני אומר, התקפות כאלה, פרט לגדוד 126 של נתק'ה לא בוצעו ב-16 לחודש, על ציר טרטור, ולא ציר עכביש. מהחטיבה של נתק'ה, ידוע לי שגם הפקודה להם היתה להוציא גדוד אחד. אני גם רוצה להדגיש איפה זה היה כדי שלא נטעה. אנו מדברים על הנקודה הזו המקום שבו עמד גד' 126

אלוף אדן: אריק, מאיפה אתה יכול לדעת שהפקודה היתה לתקוף? עם גדוד אחד?

אריק שרון: אני פשוט שאלתי. אבל אני מציע לא להתייחס לפקודה, אני מציע להתייחס לעובדה. העובדה היא שב-16 לחודש היתה הוראה לתקוף, ולא תקפו.

אריק שרון: לפי דעתי זה היה מכלול של דברים. הצטברות הזמן, הלחץ מערבית לתעלה, הלחץ, מקביל מזרחית לתעלה, הלחץ של טוביה מזרחית לאמנון, בתוספת כל הנסיונות, החל מהנסיון הנואש של נתן שונרי, דרך הנסיון הנואש של ביטל עם 407 בלילה הראשון, ושל חצי גדוד 890 שתקף אצלנו ושל גד' הסיור שלנו שתקף שם, כל הנסיונות האלה היה אפקט מצטבר שבסופו של דבר הביא לידי כך שהמצרים התחילו לסגת. זה ודאי לא היה מוחזק מלא, זה גם לא היה ריק לגמרי. הייתי אומר: פחות כוחות.

אני רוצה להתייחס להערה אחת שלך איך צריך היה להיות, אני לא חושב שזה מה שצריך היה להיות. אמרתי את זה פעם קודמת: לדעתי ב-16 לחודש היה צריך מישהו בשטח לבוא ולראות מה קורה, ולבוא ולומר. פה, מה שעשיתם ומדשחשבנו שתעשו, פה עשיתם אולי יותר, ופה פחות, מתוך הנחה שלא היה מי שיושה יותר, כל מי שיכול היה - עשה. הדבר הנכון היה שאני אקבל חטיבה אחת של כרן ואשאר בצד המזרחי מופקד על הנושא הזה, כרן - יעבור קדימה לקבל את 421 שלי בצד השני, ולהמשיך את הפעילות מזרחה.

לגבי ה-21 לחודש הסברתי, הנסיון של ה-21 לחודש לא היה מוצלח, ביום הזה ההישגים של טוביה הם ההישגים של ה-19 וה-20, ב-21 נדמה לי שהיתה התקדמות קטנה מבחינת שינוי. הקוים האדומים האלה הם קוים שנעשולפני ההתקפה על מיסורי, בהתקפה הגדולה על מיסורי הצלחנו להגדיל מספר מאות מטרים, לא יותר מזו ואיבדנו את מחצית החטיבה. התקפה שניה לא בוצעה והמשכנו להתרכז בפעילות כלפי צפון, הדבר שראוי לציון, זה הקרב שהיה ב-22 לחודש, שעתיים לפני הפסקת האש, ליד מתקן הביוב של איסמעליה, שבעצם הסתיים עם הפסקת האש. אני דברתי עם מפקד החזית שם, היה לנו קושי רב שם, הייתי הפגזה קשה ביותר, היה שם קרב קשה מאד, אנחנו היינו אז בתנועה כפולה. 1. לאורך ציר מסכה, לתוך איסמעליה, 2. לאורך המשך ציר חבית, זה שנכנס לגשרי הנפישה, שבו הלך אפרים ברנד עם טנקים של חטיבה 14. גם פה צנחנים וחט' 14. הדבר הזה אושר לשיקול דעתי, נאמר שאם אנו יכולים עד שעת הפסקת האש להגיע לידי ניתוק מגע, להפסיק בהפסקת האש, אם לא - להמשיך. בזמן הפסקת האש היינו במצב שהיינו בניתוק כוחות. הצלחנו לחלץ את הנפגעים שהיו לנו במקום ההוא, ובזה למעשה סיימנו כשאנו עומדים על גשרי נפישה וליד מתקן הביוב, מדרום לציר מסכה.

27/4

ה-רמטכ"ל: יש לי אליך שאלה בענין התפיסה. אתה אומר שממערב לתעלה התפיסה שלך היתה ללכת לאט ולא ל השאיר קיני התנגדות. אמרת שניתוק ציר אורחא היה בעל חשיבות לגבי אספקות לגבי מזרח התעלה. לו במקום התפיסה של ללכת לאט ולנקות את הכלים היית רץ מהר לגשרי הנפישה ומאיים על ניתוק כל הכבישים שליד החיץ החקלאי - איך זה עמד אחד מול השני?

אריק שרון: לו היו לנו יותר כוחות מערבית לתעלה הכל היה מקבל צורה אחרת לגמרי. לו היה לנו מערבית לתעלה עוד גדוד טנקים, לא היינו עומדים על תעלת החיץ,

אריק שרון: כי באמת היתה הוראה של שמוליק לעמוד על ציר חבית, אך זה לא עזר לאף אחד כי היו לנו 20 טנקים. צח היה תפוס כל הזמן ואורי היהתפוס גם כשעברנו לכוון מקצרה ביום הראשון, הוא היה תפוס. אנו עברנו שם בפריצה, הכל היה בתדהמה, אפשר היה לעבור, פשוט לא היו כוחו. נסיון אחד מקרי היה לנו עם דני מט, זה הקרב שלנו בסרפיאום, שם היה מערך חזק מאד, עובדה שחטיבה 14, היה לה קרב קשה מאד ב-19 לחודש, והצלחנו לקחת את זה רק אחרי שהעברנו, כך שאני לא אומר שדני יכול היה ללכת יותר מהר, בשום פנים ואופן לא. דני הלך עם 7 טנקים, הוא התקדם כסה"כ בקצב המקסימלי שלו, אבל אנו לא באנו ממזרח למערב, הלכנו כל הזמן מדרום לצפון.

ה-רמטכ"ל: ז"א, זה היה יותר ענין של כמות הכוח מאשר ענין של קונצפציה.

אריק שרון: היו לנו 2 דברים לו היה לי עוד כוחות משם, הייתי מנתק את זה מיד. לצורך הניתוק הזה הייתי צריך כוחות שריון, הצנחנים - היו טובים בדיוק לפעולה בתוך אזור החיץ הירוק, בתוספת כל מיני משימות, כמו שהוטלה על הפלוגה של נתן, באזור אורי, וכן הלאה. הכוח שהיה לנו הספיק למשימה של ניקוי השטח הירוק. בשטח הירוק הלכנו באופן מסודר מדרום לצפון. ברגע שהיה לי כוח של שריון מאחור, מיד בצענו את הדבר הזה וניתקנו את ציר אורחא, זה היה הדבר הראשון שעשינו.

אלוף אדן: אני מפקד די ותיק בכדי לדעת מה זה התקפה. אני לא מציע שום מונחים מיוחדים להתקפה, אנך תקפת ב-16 וב-17. יש לי שאלות, למה טוביה ב-16 לחודש לא תקף? טוביה, למה ב-17 לחודש, עד שיזמתי לקבל אותו ת"פ, לא תקף? אני רוצה לקבל ממך תשובה כי זה תלוי במפקד האוגדה במידה רבה. שאלות נוספות: אחרי יום הפריצה שלנו, ה-18 לחודש, כאשר נלחמנו על ציר אורחא והראל, האם היה שריון אויב בקומפלט הזה שבו החצים שלהם הולכים, שהתקדמתם לחיץ* החקלאי. האם היה שריון אויב?

שאלה נוספת - שמענו בצורה לא כל כך ברורה את ההתנגדות שלך לכיבוש מיסורי. האם אתה חושב ששלחת כוח מספיק לכיבוש מיסורי בנסיבות שנוצרו, משסוכם עליך שאתה כובש את מיסורי.

האם לא היה מקום שדני מט וחיים ארז יתחילו ללחוץ צפונה, אל הראמפות יותר מוקדם, ז"א ב-18 או אפילו ב-17 לחודש.

אריק שרון: דני מט כבש כלילה הראשון 4 ק"מ, והמשיך כל הזמן.

האלוף אדן: עוד שאלה אחת, אולי לא כל כך מנומסת, אך לאור השאלות הרבות שהיצגת לנו - יש לי שאלה שהיא עם 2 סימני שאלה - איך בכל זאת, אפשר להסביר את היכול של 143 בהישגים צבאיים, בהשוואה למה שעשת אוגדה 162 גם בשטח חיץ חקלאי, גם במחנות, וגם בשטחים המבוטרים או אוגדה 252.

אריק שרון: על השאלה האחרונה הכי קל לי לענות - אני חושב שזה פשוט ענין של כשרון אישי,

האלוף ארן: האם זה ענין של איזה כוחות היו לך, או של שיטה.

ה-רמטכ"ל: אם מותר לי להתערב, אתה שאלת קודם שאלה, האם התקיפות של 162, של 252, על בסיסי הטילים....

אריק שרון: לא שאלתי אף פעם שאלה על 252 כי ברור לי בדיוק מה האוגדה עשתה.

ה-רמטכ"ל: על 162 - האם תקיפת בסיסהיטילים היה ענין של פקודה, של מטרה, ומה הייתה המטרה שהוגדרה? האם אצלכם היתה מטרה ומה המטרה שהוגדרה.

האלוף ארן: רק רגע אחד - התחמק לי קודם לענות לך בקשר לשאלה של בסיסי טילים ומטרות.

א. אנו לא נלחמנו בלילות, גם 252 נלחמה, אני לא בדיוק הבנתי אם אתם נלחמתם בלילות, אני לא מדבר על ליל הפריצה. אני בעצם די

מסתבר ממה שהלך לנו קשה ביום לאיזה מצב הגענו בלילה, ואיך התכוננו ליום המחרת. כל בוקר התחיל במשימה על בסיס תכנון בפקודות עד איפה להגיע, כאשר בימים 21/20/19, העדיפות להשמדת טילים, וזה בלט מהסיפורים. לא חשוב מה עשינו נגד שריון, קודם כל במקביל הלכנו על טילים, ובמקביל, ב-20 לחודש ב-1000 בבוקר נתקף חסם את ציר עשור, הוא דהר קדימה וחסם, וב-21 שלט על ציר סרני, וב-22 עלה עליו וניסה ללכת ממנו לעקל.

אריק שרון: אתחיל בנושא של המטרות:

...מטרה מוגדרת של תקיפת בסיסים, זה היה ב-16 לחודש בשעה 0930 בבוקר, קבלנו הוראה לתקוף בסיסי טילים, זה הציר של חט' 421 למחרת הצליחה, חיישן ארז עם 20 טנקים שהיו איתו, אלה בסיסי טילים שמסומנים במקומות האלה, וקבלנו הוראה מפורשת לתקוף בסיסי טילים, שדובר על ס.א.6 וכו'. זו היתה פעם אחת שקבלנו משימה מהפיקוד, וזה בוצע. אח"כ תקפנו עוד בסיסי טילים תוך כדי התקדמות למקומות אחרי ש שנתקלנו בהם, בעיקר בקרבת גשרי הנפישה. המטרה כפי שהוגדרה ב-16 לחודש, בפיקוד, לאחר שחזרתי למפקד החזית, כפי שאמרתי שהיתה התלבטות אם נלך דרומה באגף הימני של 162, מה שעשה 252 או שנשאיר כאן, ואני בסופו של דבר אמרתי שנשאיר כאן, היו לזה מספר גורמים: א. לא רציתי להשאיר חלק מהכוחות שלי שהייתי איתם במלחמה, לעזבם כאן, מדובר בעזיבה של 600 והצנחנים וכו'. חוץ מזה, אני ראיתי בזה את האפשרות של הרחבה וחזקה בעיקר בפעולה בצד המערבי, והמטרה הוגדרה אז באופן ברור לגמרי, המטרה שהוגדרה היתה הרחבת ראש הגשר, החזקת האזור של מקצרה- החזקה רחבה עד אזור מצנפת, כולל מצנפת בדרום, עד רכסי הנ'ניפה. זו המטרה שהוגדרה, החזקה השטח הזה והרחבה של ראשי הגשר. זה בדיוק מה שעשינו זו בדיוק המטרה שעשינו.

18/1

מט
2 א
מל

אריק שרון: רצועה, , המשיר כל הזמן כלפי צפון, ללחוץ עד הסוף, יום יום ללא הרף, הוא הלך ברגל, טיהר את השטח וכבש אותו, כאשר לא היתה כאן לפי דעתי אפילו העצרות של יום אחד, ואני צריך לציין שעד הראמפות של אורחא, שבסה"כ הן ראמפות צפוניות, כל הראמפות האחרות נכבשו בפעולה רגלית בליווי הטנקים שהיו. אין ראמפה אחת, עד המקום הזה שלא נכבשה, ע"י פעילות רגלית בליווי הטנקים הבודדים שהיו לו, זה נעשה ממש מרגע הצליחה, הוא אפילו לא התעכב ולא עמד אצלי יום אחד.

לגבי הנושא של מיטורי ו... לקוח. לנו היתה את חטיבה 600. אני היגברתי אותה ב-5 טנקים, שזה היה בסה"כ כוח לא קטן, זה היה פלוגת טנקים, לפעמים זה היה גם יותר מפלוגת טנקים. האפשרות האחרת שצריך היה לעדות זה לקחת את חטיבה 14, להחזירה חזרה מהצד הזה ולתקוף שם, דבר שלפי דעתי בהחלט אינו הגיוני. אני חושב שכל הרעיון של תקיפת מיטורי, גם אם היה תוקף כוח יותר גדול, היה מסתיים בדיוק באותה צורה, לדעתי, ואני חושב שהפקודה לתקיפת מיטורי מראש, אני עוסק בראיה קדימה - איך זה בכלל התפתח, אני יכול לשאול את עצמי שאלה כזו: ניקח את לילא הצליחה, נניח שהכל היה פועל כמתוכנן. מה היתה הפקודה? אנו עושים שם ראש גשר, מעבירים שם את חיים ארז או חלק ממנו, אתה עובר דרכנו ואנו ממשיכים אחריו. מישו דיבר בכלל מה יהיה עם מיטורי ועמיר, היו שם מאות טנקים, מישו אמר? גם פה לא אמרו. אני גם כן הייתי מנוסה. אני ב-21 הייתי גם כן מנוסה כבר, ידעתי מראש שבמיטורי אין, אלה הכוחות שהיו לי, יכולתי לקחת חטיבה 14, להעבירה מזרחה לתעלה, ולתקוף. לפי דעתי זה לא היה הגיוני. מה שצריך היה להמשיך בענין מיטורי זה להמשיך ולעשות מה שעשינו מה-16 או מה-16, מתחילת הלחץ שלך, זה לאט לאט באופן הדרגתי כשהאיום הוא איום בצד המערבי, וככל שהאיום בצד המערבי גובר, כך גם הנכונות להישאר כאן בתוך כיס כזה יורדת, זה טבעי.

לגבי 600 - אני חושב שהוא תקף, אבל...
מח"ט 600 ב-15 לחודש בשעה 0500 החטיבה היתה מורכבת מ-2 גדודים מכוון שהגדוד השלישי הצטרף ל-14, תקפה מחמדיה לעבר סגור 104, למיטורי והגיעה לשם, שעה לפני שחטיבה 14 התחילה בתקיפתה. בלילה, כתוצאה מהלחץ שהיה על 14, קבלתי פקודה לחדש את הלחץ, ואז גד' 410 נכנס למרכז מיטורי, לקח צפונה, נכנס לתוך מערכי חי"ר, ממש למרכז מיטורי, עלה על שדה מוקשים, השאיר 6 טנקים מאחור בשטח אחרי ש-מ"מ נהרג ונחלץ לקראת שחר החוצה. ב-16 לחודש בבוקר המשכנו להחזיק את חמדיה, סגול 194, 104, כאשר קבלנו פקודה עם 410 להתחפר עם גשר הגלילים- ולהיות מוכנים לגרור את גשר הגלילים. כך שמה שנשאר לתקיפה זה גדוד אחד עם כ-20 טנקים שפרוס מחמדיה, סגול 194, 104, כאשר אלוף הפיקוד נכנס לרשת שלי, נתן לי פקודה פעמיים לא לעזוב בשום פנים ואופן את חמדיה, ואם...

אריק שרון: לא רק את חמדיה. אנו החזקנו מהקצה של מכשיר, דרך חמדיה, עם פקודות חד-משמעיות בנושא החזקת חמדיה. אני יכול להניד לך שהחזקנו את חמדיה בימים שאתה ישבת ליד חמדיה, אנו החזקנו בפקודה מפורשת את חמדיה.

מח"ט 600 קבלתי פקודה שאם אני אקבל פקודה ממפקד האוגדה, אגב - בשלב זה הייתי בכוננות לצלוח בעקבות האוגדה, 143 כחטיבה אחרונה אחרי צליחת 421 ו-14. קבלתי פקודה מאלוף הפיקוד שאם אקבל פקודה ממפקד האוגדה לצלוח או לרדת מחמדיה, לא לבצע, להיכנס לרשת שלו, ולקבל ממנו אישור אישי. זה היה המצב ב-16 לחודש. ב-16 לחודש בלילה התנתקנו מגשר הגלילים מאחר שראינו שציר טרטור לא נפחה, ונד' 410 תפס עמדות על הרכסים, צפונית לחמדיה, בין חמדיה למכשיר. ב-17 לחודש, אנו נשארנו פרוסים חמדיה, 104, 194. כאשר היתה תקיפה של כ-20 טנקים, מצפון מיטורי לעבר 105 בדרום מיטורי, כאשר הטנקים ב-104 משתתפים בהשמדת טנקים אויב האלה, שם - ב-17 לחודש נפגעו לי 2 טנקים- נשרפו במקום, סמ"פ, איבד רגל במקום, זה ער 17 לחודש בערך בין 0200 ל-0300, כאשר קבלתי פקודה ב-0400 להיות בקבוצת פקודות בתזומת לקן. ב-0400, בקבוצת פקודות וקבלתי פקודה להחליף את 162 לאורך ציר עכביש, כאשר גמרתי את קבוצת הפקודות, תוך כדי תנועה נתתי פקודה, פגשתי בטנקים ב-2 הנדודים שנעו ממולי, עם חשיכה הוחלפו הטנקים, כאשר החלפתי את הטנקים היה שם נתן פירעם, אני חושב, צמוד לכביש עכביש, 20 מטר מהציר, כאשר הם יורים צפונה, עמ מקלעים, בלי הפסק. תפסתי את ציר עכביש מעכביש 50 ל-52, כאשר גודד אחד פורט בין 50 ל-51, נד' שני פורט בין 51 ל-52, נשארתי שם במשך הלילה באותם העמדות, נתתי פקודה להפסיק ירי ולירות רק אם יש מטרות, ברורות, ולמחרת בכוקר, כאשר ראיתי ששטח לפני נראה נקי, הודעתי למפקד האוגדה וקבלתי פקודה לנסות לפתוח את טרטור, התחלתי בתנועה צפונה, צמוד לטרטור 2 טנקים עלו על מוקשים, לאורך ציר טרטור משני הצדדים היו שדות מוקשים, עברתי לחלק הצפוני של ציר טרטור ואמרתי שטרטור לא פתוח עדין, הכנסתי את פלוגת הנדסה שהיתה תחת פיקודי, בשלוש נקודות שהזיזו את המוקשים, רוב המוקשים היו גלויים, הם הזיזו את המוקשים בידים, סימנו את שדות המוקשים, ומיד אחרי זה - גודד אחד מתוך 2 הנדודים שלי התחבר לגשר הגלילים, התחיל לגרור את גשר הגלילים, כאשר גודד אחד עם כ-20 טנקים גשאר מזרחית לעמיר, מול ארמיה 2.

בין עכביש לטרטור לא היה לי קרב, מיד כשחציתי את טרטור נפגעו לי 7 טנקים, כאשר 2 או 3 נפגעו מטנקים מכיגון ישיר, שעמדו בין הבתים בעמיר, אותם הטנקים שבהמשך אמנון חיסל. 2 טנקים נפגעו מטילים, ממנון ג"ט ענק שהיה ררומית ומזרחית לעמיר, שבהמשך עליתי עליו, וטנק אחד נפגע לי מהתקפה אוירית.

שאלה תחת פיקודו של מי היית ב-17 לחודש?

מח"ט 600 ב-17 לחודש הייתי רוב הזמן תחת פיקוד אוגדה 143, לשעה או שעתיים עברתי ת"פ אוגדה 162.

אלוף אדן מ-0745 עד 1230 ה"פ שלי, או בעצם עד 0100

ט ו ד י
-89.

ט

שאלה: כשתקפת את מיסורי כ-21 לחודש, מה היה הכוח שאיתו תקפת?

מח"ט 600: אני אקדים במספר מילים: הוזמנתי לקבוצת פקודות בחבית 36 ב-21 לחודש, נדמה לי ב-1000 לפנה"צ. הנעתי לשם עם החפק שלי, שם קבלתי את הפקודה לתקוף את מיסורי. לא הרגשתי שמפקד האגודה מתנגד, להיפך, הוא נתן פקודה לתקוף, למרות שאמרתי שזה לא נראה לי. הכוח שעמד אז לרשותי היה ב-2 הגדרות כ-40 טנקים, יחד. לצורך התקיפה הובטח לי סיוע אוירי מאסיבי מאד. מפקד האגודה נתן לי שם בקבוצת הפקודות לדבר עם מוטי הוד. מוטי הוד אמר לי מה אתה עושה שם, גוע מהר חזרה, אני נותן לך את כל ח"א. אמרתי לו שאני מבקש, אם אפשר, דיקוט ונפל"מים. אמר: יהיה בסדר. קבלתי גם את היועץ האוירי האוגדתי כדי שהוא יכוון את המטוסים. חזרתי, בתנועתי חזרה קבלתי התקפת אויר, מיניס, סימנתי את 2 המג"דים לנתינת קבוצת פקודות לצומת שק - לכסיקון. כאשר חזרתי הם היו כבר שם והמתינו, אמרתי: היינו צריכים לקבל סיוע אויר, עד שחזרתי היה 1230, תחילת ההתקפה נקבעה לשעה 0200. נאמר לי שעוד לא הגיע שום מטוס. אמרתי: אין דבר, מיד יגיעו. המתנו עוד כחצי שעה, הגיעה רביעיה אחת, הרביעיה הזאת הורידה בשיטת הקלע הפצצה מאד לא יעילה בשטח. חיכינו ליתרת כל ח"א, הגיעו עוד 3 - 4 מיבנים שנלקחו ממני לטובת מצבת החייל האלמוני. בסביבות 0200 הודיעו שהגיע עוד רביעיה, אמרתי שעוד לא קבלתי ח"א פרט למבנה אחד, לאור זה, תחילת ההתקפה נדחתה לשעה 0300. אחרי 0200 באמת הגיעה עוד רביעיה, הורידה את ההפצצה בשיטת הקלע, לא יעיל, ואחריה לא הגיע שום דבר עד שעה 0300. תחילת ההתקפה שוב נדחתה שוב עד 0315, ב-0315 הודיעו שמגיעים כעת 8 זוגות, אחד אחרי השני. בקשתי ממפקד האוגדה להמתין עד ש-8 הזוגות יורידו את החימוש שלהם, קבלתי תשובה שלילית, ב-0315 תקפתי עם אותה 40 הטנקים, כאשר הגדוד הדרומי יותר נתקל בשדה מוקשים ארוך וכ-20 טנקים ממולו, כאשר הוא מתחיל להשמיד את הטנקים האלה. הגדוד השני, הצפוני יותר התחיל בתנועה ובתנופה יפה מאד, בפריסה יפה, ותוך חצי שעה נשארו מתוך 26 טנקים בגדוד הזה 4 בלבד. ההישג בשטח מההתקפה הזו היו כקילומטר, כאשר עם 4 הטנקים שנשארו, המג"ד נשאר בצומת אושה - לכסיקון, והחזיק את השטח שנכבש. חלק מהטנקים נשארו בשטח.

האלוף ארן: מה דפק את הטנקים?

אריק שרון: המטוסים באו בסופו של דבר?

תשובה: כן. שמונה הזוגות באו. היו שם טאגרים.

אריק שרון: אני רוצה לתאר את ההתקפה דוקא של הצד הימני. הטנקים האלה העמיקו לחדור לתוך מיסורי. מה שקרה להם זה מה שקרה בכל ההתקפות האחרות. השטח היה כולו מלא שוחות. היו שם אלפי שוחות. הטנקים האלה העמיקו לחדור, כל מה

21 א
אניב - 2100

אריק שרון: שהיה מדובר במגע עם טנקים מצריים, בטווחים יותר רחוקים, הם כל הזמן דפקו טנקים מצריים. בסופו של דבר הם נשארו לעמוד בתוך שטחים שהיו בהם שוחות, והם נשארו עד הסוף, ראית אותם עומדים בתוך השטח. חייל מצרי התרומם, דפק בהם ר.פי.ג'י. הוסיפו אחרים, הצוות ירה בכלים שלו האישיים וזה מה שהיה.

תא"ל דני מט: אני רוצה להוסיף לאור ההערה של ברן בקשר לגודלו של ראש הנשר. הייתי אומר: אם היה צורך להגדיל את ראש הנשר, היה כמעט חסר חשיבות, לפחות בשלב הראשון, צפונה. אני חושב שעצם ההערה נכונה. טוב להחזיק בשולי השטח הפתוח והסגור. כלומר, לכוון מחנות אבו סולטן, בין הסבך לשטח הפתוח. זה היה פנוקציה של כוח. ירדתי למטה עם 2 גרודים, גרוד של יוסי עזב אותי עוד ב-9 לחודש כך שהייתי עם 2 גרודים. בבוקר, במשך היום של ה-16 לחודש הנעתי ל-א' אדום שזה היה בערך ראש גשר של 4 ק"מ, את ציר שיק ראינו על כף היד, כמעט היה חסר משמעות מבחינת השליטה של מה שהולך לארמיה 2, או במשך הזמן התברר להיפך, כמעט חסר משמעות לשבת שם פיטית, ב-18 לחודש, ב-0930 בבוקר, לא נגזים אם נאמר שהיו שהעריכו שאלפי חיילים התרכזו, הדיונות היו שחורות מחיילים ובין 100 - 50 כלי רכב משורינים מכל הסוגים, ואז ב-א' אדום ישב קת"ק והם ניסו לחזור בחזרה גם טנקים ונגמ"שים על גבי רפסודות, ועמד קת"ק במשך כל היום ועם 3 גרודי ארטילריה ירה עליהם ללא הפסקה, כך שהיציאה מציר שיק מערבה, היתה על כף היד. אם היה איזשהו חלום שחור, היתה בעיה של אבטחת ראש הנשר, שכל הקורפוס האפריקאי הזה, מחבלים לו בגשרים, והוא מתבסס פה על צוואר בקבוק מאד צר, של 3 גשרים, כל הכוח הזה נמצא בצד השני, ופוגעים בגשרים, וכל רגע הגיעו אינפורמציות לגבי אפשרות של תקיפה של קומנדו. האבטחה של הגשר התבססה, אנו לא נשארו רק בגדה המערבית, היינו גם בגדה המזרחית, אנו החזקנו את מצמד דרום ואת מצמד צפון, החזקנו 2 מוצבים בגדה המזרחית באזור גשר הנלילים. 2 עתודות ניידות ב-2 הגדות. למשל, ב-17 לחודש הופלו רק 6 הליקופטרים עם אנשים באזור ראש הנשר שניסו לתקוף אותו. מי שלא יודע, אחת משיטות האבטחה היתה שעל כל גשר, אני אמרתי: היה מושג של חשופים בצריח, היו חשופים על הפלאטות. שכבו 20 - 15 חילים חשופים על גשר וזרקו מטענים למים משום שהיו אינפורמציות שעלולים לבוא חבלנים, אנשי צפרדע. הכוח הזה חטף נפגעים בלי סוף. לי לא היתה שום בעיה לקחת עוד 3 או 4 ראמפות. אם היו אומרים לי תשמע, משחררים אותך מ-3 הק"מ הראשונים, הדרומיים של ראש הנשר, היו מכניסים עוד גרוד, לוקח את הגרוד של דן זיו ונע צפונה. ב-19 לחודש תפסתי את ז' סגול שהיה חפ"ק של דיב" 16, למעשה ב-19 לחודש כבר נכנס קצ"ה יחד עם אמנון רשף, ואחרי זה נכנס 890 כך שהתנועה צפונה לגבי היתה חסרת משמעות. אך צריך לזכור שחלק גדול מאד של הכוח נשאר בראש הנשר עצמו, ב-19 לחודש לקראת תחילת ה-20, הייתי מתוח על 7 ק"מ כבר וזה היה גבול הכוח. היו אומרים לי אנו משחררים אותך 4 ק"מ מדרום, אני משחרר גרוד ולוקח 2 או 3 ראמפות, למעשה לא היתה בזה שום בעיה. כך שאם היתה חשיבות, אם היה כוח נוסף, לדעתי היה צריך להשקיע אותו להחזיק יותר בגזרה המערבית, כלומר, את גבול השטח הסבוך, והפתוח מאשר צפונה.

אריק שרון: כפי שאתם יודעים, כוח נוסף לא היה. זה הכוח שהיה. אני לא נכנס לתאור של הקרבות עם ההליקופטרים וכו', זה יהיה בתאור המח"טים.

השר בר-לב: הסיכום הזה נועד גם לתאר את מהלכי המלחמה הזאת, וכמה קרבות, וגם להפיק לקחים. לצערי הרב לא אוכל להשתתף מחר, כך שכרשותו של הרמטכ"ל ^{אנע} במספר לקחים, כשזה בעצם המטרה העיקרית של דברי.

אשר למהלכים, אני רוצה להתייחס רק לשניים: האחד – זה הצליחה. הצליחה היא חלק מתורת צה"ל, והיא היתה בדמו של צה"ל למעשה מהיום הראשון של המלחמה ובעצם עוד לפני היום הראשון של המלחמה, אם אתם זוכרים את התאורים של אלוש ביום הסיכום הראשון. כבר ב-8 לחודש נעשו נסיונות צליחה ראשונים, אבל לקראת השבוע הראשון, לקראת תומו, היה ברור שהמהלך היחידי שיכול להטעות את כפות המאזניים, זוהי צליחה, ואנו התכוונו לעשות הצליחה החל מה"12 בחודש, כאשר החזית בצד המזרחי התיצבה, פחות או יותר, והתעורר החשש שמא המצרים יסתפקו בהישג הזה, יקיימו קו מגע פעיל איתנו, ויחזיקו את כל כוח השריון שלהם, את הדיביזיות ~~א~~ המשוריינות לצורך התפתחויות אפשריות בעתיד. חשכנו לכן שב-ליל ה-12/13 אנו נעשה את המהלך הזה.

ב-12 לחודש אחה"צ התברר שהמצרים מעבירים את דביזיות השריון לצד המזרחי של התעלה בפיגור של יומיים בהשוואה לדוקטרינה שלהם, כי ה-ש.ב.ש. או פריצת דיביזיות משוריינות לפי הדוקטרינה צריכה היתה להתחיל ב"ע"6+, אנו כבר היינו ב"ע" פלוס 8, והתברר שהמצרים בפיגור של יומיים ממשיכים בתכנית ולכן אמרנו: לא נצלח ב-12 אלא נצלח אחרי שנפגע במצרים ככל הניתן, ביום שבו ינסו עם דיביזיות השריון והדיביזיות הממוכנות לתקוף. ובאמת, ב-13 הם טרם תקפו, הם תקפו ב-14 – השמדנו להם ²⁰⁰ פלוס פנקים, לנו נפגעו 10. חשכנו שב-14 הם יחדשו את ההתקפה המשוריינת שלהם, הסתבר שלא כך, ולכן נקבע עיתוי הצליחה ל-15.

לא הייתי כאן כשהתכנית תוארה, אבל בקווים כללים היא אמרה שאוגדה 143 שהיתה בנזרה המרכזית בשלב המגע, היא תהיה זו שתכבוש את ראש הגשר, תפתח ציר תנועה, תעביר חט' צנחנים וחטיבה משוריינת מערבה לתעלה, תניח את גשר הגלילים, אחריה-תעבור אוגדה 162, ואח"כ יתרת אוגדה 143, ובעקבותיהם אוגדה 252. זאת היתה התכנית ולורד הזמנים הניח שעם שחר, כלומר, שבמשך ליל לחימה הצד המזרחי של ראש הגשר יכבש, גשר יהיה מונח על התעלה, והצליחה של הכוחות הנוספים על הראשונים תתחיל ב-16 לחודש. בפעולה היתה תמונה-ב-16 בכוקר שונה – מערבה לעולה היתה חטיבת הצנחנים של דני מט, לפי התכנית. החטיבה המשוריינת של חיים ארז עם כ-20 וכמה טנקים, בתעלה היו התמסחים, מזרחה לתעלה הכוחות כבשו בערך עד ציר שיק, אך הצומת הזו היתה בידי המצרים, וכן ציר טרטור, וציר עכביש. זה היה ה-16 עם שחר, והאפשרויות שעמדו בפנינו היו שלוש. ולשלושתם היו פטרונים.

האחת אמרה – זה לא הלך לפי לוח הזמנים, גשר הגלילים כלילה עוד

סודי
- 92

יב

השר בר - לב: נפגע, והמהלך לא הלך, בואו נחזיר את הכוחות שנמצאים מערבה לתעלה ונוותר על הרעיון. האפשרות הזו נפסלה משום שברור היה שלא מיצינו את כל הכוח, ואמנם חל עיכוב בלוח הזמנים, אבל סה"כ לא היתה שום סיבה ב-16 בבוקר לחשוב שאין אפשרות בצורה זו או אחרת להמשיך בצליחה רבתי.

האפשרות השניה היתה להעביר כוחות שריון ניכרים נוספים, על בסיס

התמסחים שהיו במים, כאשר רכב קרבי יכול היה להגיע עד לתעלה, גם לא בכביש אלא דרומית לכביש, ולהמשיך תכנית פרט לכך שכל מה שמתרחש מזרחה לתעלה לא יהיה תואם את התכנית. האפשרות הזו נפסלה משום שאנחנו סברנו, וני סברתי אז והיום אני עוד יותר בטוח שזאת תהיה טעות לקיים מערבה לתעלה 300 - 200 טנקים שילחצו מערבה ודרומה ויצפונה, מבלי שיהיה לנו קשר יבשתי פחות או יותר יציב איתם, כאשר הקשר היבשתי הזה, גם אילו הצליח ב-100%, כפי שהוא הצליח כעבור יומיים, סה"כ זה הציר האמלל הזה, 4 מטר רוחב וכל מי שיזדמן לסביבה הזו באותן הימים זוכר את התמונה.....
המשך - לאה

XXXXX

כנס פיקוד דרום

24 יולי 74

פיענוח קסטה מס' 1

רב-אלוף (מיל') בר-לב:

... ראיתי כמינימום וחשבתי להרפתקאה, לא לתיקון

מחושב, אלא להרפתקאה, להעביר כוחות בוספים. אף כי טכנית אפשר היה לעשות את זה. ברן יכול היה, עם הטנקים שלו, להגיע למים והתמסחים יכלו להעביר את הכוחות. אבל להמצא כאן עם כוחות זיכרים, ללא אפשרות של התחברות אליהם, זה נראה היה לי, בוכח הכח המצרי שכבר היה מזרחה לתעלה, כדבר שאין לעשותו. הדבר צ' הזה נראה לי היום, ונראה היה לי ב-17 כהחלטה עוד יותר בכונה, בוכח העובדה שב-16 וב-17 לחודש, היו למצרים, גם מאזור XXXXXXXX הארמיה השנייה וגם מאזור הארמיה השלישית, כוחות שריון, זיכרים שזרמו לעבר האזור הזה של ראש הגשר. אילו היינו נמצאים עם ברן בצד הזה, ורק עם טוביה, עם חטיבה 600 ועם חטיבה 14, שנדמה לי שנאותו בוקר 16 לחודש, בשארו לה לא יותר מ-27 טנקים, נראה לי שהמצרים היו יכולים למנוע מאיתנו, גם בשלב מאוחר יותר, לפתוח את הציר הזה. מה גם, שפרט לאוגדה השלישית שהיתה עדיין באזור הזה, לא היו לנו כוחות ממשיים למנוע את זה. אם כן, גם באפשרות הזו בשקלה יונפסלה.

XX

האפשרות השלישית היתה להמשיך בתכנית האורגינאלית, כאשר, אוגדה 162, שהיתה מרוכזת באזור הזה, ולא היתה במגע, היא תהיה זו שצדיכה לפתוח את 2 הצירים. ואמנם, ב-16 לחודש, החל מ-1100 בצהרים ועד ה-17 לחודש ב-1400 - 1500, אוגדה 162 וחטיבה 600 שהיתה באזור הזה, פינו את 2 הצירים הללו. בינתיים גם הובאו לתעלה עצמה דוברות בגררות, ואם אינני טועה, ב-17 לחודש, צ' 66) צ' ב-1600 לערך, היה גשר ראשון מובח ומוכן, זאת בנוסף לתמסחים שהיו כאן במים. אם כן, החטיבה הזו שהגיעה מאזור הארמיה השלישית לאזור הגשר, גם היא הושמדה, וב-17 לחודש אחה"צ, בעצם היינו במצב בו חשבנו כי ניהיה ב-16 לחודש בבוקר. צ'

מבחינת לחץ זמן - להערכתך, במלחמה הזו, לא היה קיים שעון חולפוליטי. לא היה מצב שבו לרשותנו עמדו ימים ומה שנספיק בהם זה נספיק.

אינני חושב שהתערבות הרוסים ואח"כ התערבות האמריקאים היתה פונקציה של ימי לחימה, אלא היא היתה פונקציה של מצב המלחמה בשטח. ואני חושב, שאם אני אומר, כי אילולא צלחנו בכלל, ספק אם היינו מגיעים להפסקת האש אם המצרים, בכלל, באזור כזה - אינני חושב שאימרה כזו היא מצוצה מהאצבע. במקרה א' כזה, אני חושש, שהמלחמה היתה נמשכת מי אצ' יודע עד מתי. כמו כן, אני סבור, שאילו היינו מגיעים לקילומטר ה-101 עם כוחות האלה, מעבר לתעלה, מוקדם יותר, הפסקת האש היתה נכנסת לתוקף, לא ב-22 לחודש, אלא באותו היום שהרוסים היו חושבים כי פה מצרים עומדת בפני שואה צבאית כולל.

בן שגם באותו מעמד וגם בדיעבד, אין לי ספק, שבין 3 האפשרויות

הללו, זו שנחרבו היא היתה הבכונה והיא זו שאיפשרה לנו, בסופו של דבר,

לפעול מעבר לתעלה, עם 3 אוגדות. בעצם, עם רב רובו של הכח שהיה לפיקוד דרום באותה התקופה. והיא שאיפשרה, בסופו של דבר, לאלץ את הצבא המצרי, להסכים, לבקש, להתעבין ולרצות הפסקת אש.

אשר לשאלה - מה היו ההוראות לכוחות - אם כן, ברור שהיו הוראות ברורות - ובמקרה זה גם כתובות בפקודת המבצע שהוצאה אחרי קבוצת פקודות מסודרת. נאמר לכוחות, גם לגבי ~~אמצעים~~ הטיפול בסוללות, בפרטים, ומשימתו של הכח של ברן, של האוגדה השנייה היתה - להגיע עד סואץ ולהיות מוכן לכיבוש סואץ. זה נאמר וזה כתוב. לאוגדה 143 הפקודה היתה - אלהרחיב את ראש הגשר ולפרוץ צפונה עד כמה שניתן, זאת בנוסף, כמוכן, לטיפול בסוללות ולאחזקת הצמתות האלה, שהן היו בחלק הצפוני - מערבי של המערכה.

20/1
1/1

ובכן, זו הערכה אחת למשלך אחד, שזה המהלך המכריע, שבו היו אפשרויות שונות והעדפנו את האפשרות הזו, הבראית לי גם היום כאפשרות הנכונה.

ההערה השנייה היא קצרה יותר והיא מתייחסת לבעיית מיסורי. המצב ב-21 לחודש היה שהרחנו כבר באויר את הפסקת האש. ידענו - עוד יום, עוד יומיים, עוד 3 ימים, אבל אנחנו קרובים להפסקת האש. והמצב באזור ראש הגשר היה, שמערבית לתעלה, בגדה המערבית, ב-21 לחודש, כוחותינו היו בערך בקו כזה, כאשר עדיין היה אצא, לא רק בכווכתנו, אלא גם בהערכתנו, שהמשך לחץ יאפשר להגיע עד אצא המבואות הדרומיים של איסמעיליה, עד מכוון טיהור המים. אם כן, בצד המזרחי בידנו, פיזית, היה כל המרחב הזה, עם פוטנציאל טוב, שבעוד יום לחימה, אפשר יהיה להגיע היטב אעד למבואות הדרומיים. לא כן בצד המזרחי. בצד המזרחי, ב-21 לחודש, לאורך התעלה, בצמוד לה, היו כוחותינו, קילומטר פחות, 2 קילומטר פחות, אבל צמוד לתעלה, כאשר מזרחה להם במצא מיסורי. כאשר מיסורי תקוע בביצו לא לבין חמדיה, ביצינו לאורך הכביש וביצינו לבין הכח הנמצא מזרחה לתעלה, אבל צמוד לה. והטיפול מהרמפות היה טיפול מאוד יעיל, אבל הוא סייע עד הטווח המכסימאלי של התותחים. כלומר, 2-3 קילומטר. בו בזמן, שהמרחק בין מערך מיסורי והתעלה, כפי שאתם רואים, אם איבני טועה, זה לא 2-3 קילומטר, אלא הקצה הזה של מיסורי זה 12 קילומטר, והקצה הזה של מיסורי, זה 5 קילומטר. כלומר, המצב ב-21 לחודש, עם הפסקת האש באופק הקרוב היה, שכאן מצבנו מצויין. כאן, אמנם צמוד לתעלה אנחנו גם כן במצאים כ-10 קילומטר בעומק, אבל מיסורי הזה תקוע כמו עצם בגרון. ולכן חשבנו, שאם אנחנו נכבוש את מיסורי, יוצר מצב שהקטע בתעלה, מאזור אגם תמסח, לאורך כל התעלה ועד המוצב המצרי בוצר, כל הקטע הזה, אצא יהיה בידנו. נוסף לכך, ראש הגשר לא יהיה מובטח רק מעריית לתעלה ומזרחית, אבל ברצועה צרה, אלא כל המרחב הזה בין 2 האגמים, יהיה בידנו. המשימה הזו הוטלה על האוגדה. ולא ככי שמפקד האוגדה אמר, שהפקודה היתה לכבוש את מיסורי עם חטיבה 600, אלא המקודה היתה לכבוש את מיסורי. כפי שנימענו בתאורים, חטיבה 600 פלוס 5 טנקים, הצליחו אצא לדחוף עד הקו הזה. אצא

21/1
1/1
10/1

לפני התחלה ההתקפה ב-21 לחודש, במשך כל ה-20 לחודש וה-19 לחודש, כעל ח"א על המוצב הזה. איבני זוכר את מספר הגיחות, אבל במשך יומיים,

כל הזמן היתה כאן הכנה לקראת פעולה כזו, ע"י ח"א, ולהערכתך, אילו ההתקפה הזו היתה נעשית, לא רק ב-40 טנקים מתוגברים ע"י 40 טנקים, לא רק בחצי לב, אלא אילו ההתקפה הזו היתה נערכת ממש, עם סיוע ארטילרי כמו שצריך וכו' אני סבור, שמיסורי היתה נכבשת, מה גם שניצתיים כוחותינו היו כאן והיתה לזה השפעה על המצרים שישבו כאן. ועד כמה שזכרונני אינו מטעה אותי, היה גם שלב שאנשי מבהלה מצרים, התחילו בעצם לברוח. אבל טנקים וכוחות לוחמים לא ברחו. אני מעריך שאילו מסורי היתה מותקפת התקפה ממשית, לא רק ע"י חטיבה 600 שלא היה לה כח מספיק לזה, אני מניח שמיסורי היתה נכבשת ומצבנו היה, שכל הקטע בין אגם תמסח לאגם המר היה בידנו. יכול להיות שהיום, אחרי הפרדת הכוחות, העבין לא נראה קריטי, אבל באותו הגיון אפשר לומר על עוד הרבה דגרים שאולי לא היו קריטיים. כמו למשל, מה היה קורה אילו היינו מגיעים רק לכאן - אז כל מה שלקחנו צפויה מכאן, היום אין לזה חשיבות, או קשה מאוד להוכיח את החשיבות האבסולוטית של זה. אבל אם אאנא אנחנו מדברים על ה-20 או ה-21 בחודש, היתה חשיבות רבה לכך שאנחנו בסלק את המצרים מכל הקטע בין אגם תמסח ועד מוצב בוצר.

אם כן, אלה הן שת אהערות למהלכים. מה בדיוק עשה חטיבה 600 ומה בדיוק עשה גבי, כולן חטיבות של צה"ל וכל אחת שעשתה תרמה את תרומתה למערכה הזו.

עכשיו, אני רוצה לעבור ללקחים:

הלקח הראשון מהמלחמה, בעיני, מתייחס לסכנה שבשגרה ושנשאננות. אם אני לוקח כעובדות את הנתונים שאלוש תאר ביום הראשון של הסיכום, לפני חצי שנה, או משהו - לפיו, לאורך התעלה, כלומר, לאורך קו החזית, היו 14 מעוזים מוחזקים עם 436 לוחמים, אנשי מילואים ועם 3 טנקים שהיו במוצב הצפוני ביותר, ו-5 סוללות ארטילריה בנוסף לארטילריה הקבועה בבנוונים וכו'. אין לי ספק, שזו תוצאה, בעיקר של שיגרה ושנאננות. בתקופת ההתשה, ואח"כ ב-1971, שזו היתה שנת ההכרעה של סאדאת, היו באזור התעלה, בקו החזית הממשי, כוחות ביכרים הרבה יותר, מול אויב קטן יותר. אני מניח שבמרוצת שנת 72 ובמרוצת שנת 73, כשהערכה היתה, שאנחנו, סה"כ, לא עומדים בפני מלחמה, חלה הדרדרות, חלץ כרסום, סה"כ, בכוננות - ואני מדבר על הצנא הסדיר, על הצנא שהוא בכל רגע במצא ביד. וכל אחד מאיתנו, בוודאי יכול להביא הרבה דוגמאות של כשלונות שנבעו משיגרה ומשאננות. אבל כאן, אני סבור, שההדרדרות הזו היתה נעווכרנו ולכן אני חושב שזה לקח חיוני מהמלחמה הזו. תזית זו חזית - בין שיורים ובין שלא יורים. בין שמעריכים שמחר תהיה מלחמה ובין שמעריכים כי סבירות המלחמה היא קרובה לאפס או אפס. ובחזית, צממאג כשמולך יושנים כוחות כאלה, צריך להחזיק, בכל רגע, את אותו המינימום שיכול גם להבטיח חשובה מספקת צממאג במקרה של הפתעה. זה בעיני לקח אחד.

לקח אחר מתייחס לסיפורים, להשמצות ולדיבורים הרבים שכל אחד

מאיתנו שומע וגם אני שומע על מצב הימ"חים ומצב הרק"מ כפי שהוא היה ביום הכיפורים. אני מראש אומר כי לא בדקתי ולא חקרתי וכל מה שאני מציג, זה כתוצאה מדברים שמגיעים אלי, מבלי שאני בעצמי שראב אותם. אם כן, אני סבור שצריך לבדוק, בדיוק, קודם כל, מהם הסיפורים האלה - מה באמת היה ומה לא היה. אבל כשיש עשן יש גם איפה שהוא אש - ואני מניח שלא כל הדברים הללו מצויים מהאצבע. אני סבור שהתקלות האלו נבעו מ-3 מקורות, שבשלושתם א צריך לטפל וצריך לתקן אותם:

1. הראשון נובע מהקובספציה שהיתה כי תהיה התראה וחלק מהציוד של הימ"חים יגיע ממקורות אחרים - בתי ספר וכו'. זו היתה הקובספציה שצה"ל חי איתה מהיום הראשון שהמילואים התארגנו, לפני עשרים וכמה שנים, ואין לי ספק, שגם כאן, חלק מהציוד לא הגיע באותה המהירות שהלוחמים הגיעו והצטיידו ויצאו. זהו דבר, ~~אשר~~ שלהערכתני נובע מהמלחמה הזו, בה הוכח, שלמרות כל חוסר הסבירות, בכל אופן הופתעו. אני סבור שהליקוי הזה חייב לנוא על תיקונו.

2. ~~על~~ המקור השני לתקלה הזו - גם כן עפ"י שמועה, לא בדקתי, אבל הוא שווה בדיקה - נבע מהעובדה שהגיוס היה חפוז והאנשים רצו והשאירו לא מעט דברים בימ"חים. גם זה דבר שכדאי לבדוק, וגם זה דבר, שאם הוא נכון, צריך יהיה לבקוט באותם הסידורים הטכניים, ~~אשר~~ שפשוט אי-אפשר יהיה לשכוח ציוד בימ"חים.

3. המקור השלישי, גם הוא עפ"י השמועה, אבל גם הוא ראוי לבדיקה. הוא אומר, כי במסך השבתיים של השקט, של חוסר המלחמה, הוצאו מהימ"חים אמצעי לחימה לצורך הפעילות השוטפת. ההוצאה הזו, כמובן, רוקנה את הימ"חים פה ושם, וגם כשהוחזרו הדברים האלה חזרה לימ"ח, לא היו בכוננות המתאימה. גם דבר זה הגיע אלי עפ"י השמועה ואני חושב שהוא שווה בדיקה.

מקל מקום, הלקח בכל הסוגייה הזו בעיני אומר שהימ"חים צריכים להיות קודם להתגייסות למלחמה. הם צריכים להיות מלאים בכל. לקח אחר הוא לקח מבצעי. ההתקפות או רב ההתקפות שבעטו במלחמה הזו, לא היו התקפות טובות. צ רובן לא השיגו את המטרה. נאותם המקרים שבה השיגו את המטרה, לא השיגו אותה על הצד הטוב, מבחינת מחיר. האויב הזה - ואותו הדין לגבי האויב הסורי והירדני, הוא סה"כ אויב, שבהגנה לוחם לא רע. זו איננה תגלית, זה היה בכון מימי מלחמת הנצמאות - ואני מזכיר לכם, שבמלחמת העצמאות לא כבשו את פלוג'ה, לא בגלל זה שלא רצו, אלא בגלל זה שלא הצליחו, ועל עיראק סואידאן עשו 7 התקפות ורק בשביעית הצליחו. וכל אחד יודע לא מעט דוגמאות כבר במלחמה ההיא. במערכת סיני, ההפתעות היו הפתעות קשות. באום-כתף, ההתקפה הראשונה לז הצליחה. הקרב במערך רפית היה קרב ממשי. הקרב במיתלה היה קרב קשה. בטשת הימים, ההפתעות נגזרה המצרית, נגזרה הירדנית ונגזרה הסורית, היו בעת הלחימה, נעת שנוהלו על-ידם קרבות הגנה.

או בסלנג שלנו - "הם לא נוקנקו בקלוח!" במלחמה הזו, הגישה אומרת כי מספיק לעלות במרץ ועם, יחסית, הרבה טנקים, והסנין יפול לידנו - זה לא עבד. ומהיום הראשון של המלחמה ועד היום האחרון של המלחמה, בגזרה המצרית, וכן גם בגזרה הצפונית, יש כמעט אין ספור דוגמאות של התקפות שנערכו בחפזון ולא הצליחו. החל בהתקפה על אגמאצא קומנדו שהתיישב באיזה שהוא מקום פה. דרך התקפות, פה ושם, בימים הראשונים של המלחמה ועד היום או הימים האחרונים של ההתקפות כאן וההתקפה בסואץ ובחזית הזו. אבל גם בחזית הצפונית, ההתקפה הראשונה על החרמון נגמרה באי-השגת המשימה ובאבידות כבדות. וכשגם ברן וגם אריק, אמרו בדבריהם, כי פה הם כבר ראו רפרנט של המלחמה הזו - אני סבור שהנקודה הזו עמדה לבגד עיניהם. אני חושב שזוהי מסקנה - התקפות אגמאצא מהמותן, לא רק על מערכים מבוזרים מימים - ימימה, אלא גם על מערכים כמו קומנדו כזה המתיישב פה עם סה"כ 60 אנשי קומנדו, אפילו מין מערך כזה לא מפנפים בהבל פה ואפילו לא מפנפים במלחמה מאימת. והלקח שלי מהמלחמה הזו - וזה לפחות לגבי לא חדש - שהתקפות צריך לעשות בצורה מסודרת ויסודית. קודם כל, מודיעין. וכשאתה לא יודע בדיוק איפה הוא יושב ועם מה הוא יושב, אז מראש אתה נכנס עם ראש בריא למיטה חולה - וזה נכון לסואץ, וזה נכון לאזור מכוון טהור המים, וזה נכון להרבה מההתקפות. אח"כ צריכה להיות הכנה מתאימה בתכנון, באש - אגמאצא איפה שאפשר עם אויר, ואיפה שאי-אפשר, עם ארטילריה, ואיפה שיש את שניהם, את שניהם. ביצוע הטעיות מתאימות והתקפה בסוחות בכונים ונמרצת. זהו לקח. אני לא רוצה להרחיב בו, כי אני חושב שכולנו, לצערנו, התנסינו בזה, אבל צריך לזכור אותו לעתיד.

הלקח האחרון, ואולי החשוב, שאני רוצה לגעת בו, מתייחס לעקרון המלחמה ששמו הפתעה - זהו עקרון חשוב מעין כמוהו. אני איבני מכיר אף תאורטיקן צבאי, ששם את עקרון ההפתעה בזנב רשימת עקרונות המלחמה. אצל כולם מופיעה הדבקות במטרה, או המטרה, במספר אחד, ובמספר שניים - ההפתעה. אחרי זה ישנה כבר חלוקה - יש מי שאומר - ריכוז. יש מי שאומר - תוקפנות. יש מי שאומר - כך ויש מי שאומר אגמאצא אחרת. אבל ההפתעה היא תמיד, אצל כולם, בראש הרשימה של עקרונות הלחימה, ובצדו. ובמלחמה הזו, בניגוד לשאר המלחמות שלנו, אגמאצא יתרון ההפתעה היה לצידם. ב-1948 הם תקפו, אבל לא תפסו אותנו בהפתעה. כולנו ידענו שה-15 במאי, זהו זה, וכל צה"ל בן היום, ישב עם האצבע על ההדק ועם עין צופייה. זה לא קרה, כמובן, ב-1956 - 1967 כשיתרון ההפתעה היה לצידנו. זה לא קרה במלחמת ההתשה, שזו היתה מלחמה מיוחדת במינה. אבל סה"כ, ישבנו מוכנים. זה קרה במלחמת-יום-הכיפורים וכשבשעה 1400 במלחמת-יום-הכיפורים הם תקפו, זה הפתיע, לא רק את האזרחי בבית הכנסת, אלא גם את החייל בחזית. אגמאצא יתרון ההפתעה מקנה יתרונות אדירים לזה הנהנה ממנו, ואני סבור שגם שהשגי המצרים והסורים בימים הראשונים של המלחמה, הם תוצאה של יתרון ההפתעה. איבני מיחס את זה, לא ליחסי כוחות ולא לתנאים לחימה ולא בכונות לחימה ולא לאמצעי לחימה. אני סבור שהמצרים הצליחו ביומיים או יום להעביר 5 דיביזיות רגליות מעבר לתעלה והסורים הצליחו להגיע עד 10 קילומטר מהירדן, בזכות אגמאצא יתרון ההפתעה. אשר לנו, העובדה שיתרון ההפתעה היה לצידם, הדבר הזה אצא גרם לנו לכניסה למלחמה בצורה מאולתרת, פ-א' - ת'. והמבחן האחד והאמיתי של צבא הוא, האם הוא יכול לעמוד גם במבחנים מאולתרים, גם כשהעניינים

לא הולכים בדיוק ככתוב אצלך בתכניות. וצה"ל עמד במבחן הזה. ובזכות יכולתו לעמוד, גם בהפתעה וגם במצב מאולתר, נגמרה המלחמה כפי שהיא נגמרה, בחזית הסורית בהצלחה של קרוב ל-100 אחוז. בחזית הזו, לא בהצלחה מלאה, פה אולי לא היה שח-מט, אלא שח-מה... ואת זאת, לדעתי, יש לייחס ליכולתו של צה"ל, גם במצב ההתסלתי הגרוע שבגרועים, להטות את כפות המאזניים לטובתו. ואני כבר אמרתי בכנס ספ"כ, כי בענין זה אנחנו יכולים להסתכל על ההסטוריה הייותר קרובה ועל ההסטוריה הייותר רחוקה ולראות מה קרה למדינות ולצבאות שהותקפו בהפתעה. לכולם קרה - או התמוטטות טוטאלית, נוסח מצרים ב-67. ב-67 הודות להפתעה, בעצם ב-3 שעות הוכרעה המלחמה וב-3.5 ימים הושמד הצבא המצרי שהיה מזרחית לתעלה; או במקרה טוב יותר - אצל אבל אוי ואבוי לטוב הזה - קרה למדינות ולצבאות שהופתעו, שלקח להם שנים להתאושש ולבנות צבא איתו אפשר להפוך את הקערה על פיה. וברשימה הזו נמצאים צבאות ומדינות מכובדות ביותר, החל בברה"מ וכלה בארה"ב, שלקח להן שנים להשתחרר ממגבלת ההפתעה, לבנות צבא, להפעיל את המשאבים האדירים ולהכריע במלחמה.

לזכותו של צה"ל ייאמר, שגם בתנאים הגרועים שבגרועים - וקשה מאוד לתאר תנאים יותר גרועים - צה"ל עם כל האילתורים ועם כל החולשות ועם כל הכשלונות ועם כל הפלונטרים, הצליח, תוך זמן קצר, לעצור את הישגי האוייבים, וכעבור עוד זמן מה, להדוף אותם ולהכריע את הכף. לקח מזה, לפי דעתי הוא, שלמרות שבלתי סביר היה כי מלחמה תיפול עלינו בהפתעה, עובדה היא שזה קרה. ומזה הלקח הוא גם בתחום המודיעין - כלומר ההערכות למערכות, וגם בתחום כוחות הצבא הנמצאים בחזית, שכל יעודם בחיים הוא להיות מוכנים למלחמה בחזית.

אני יודע שאלה הם לקחים כלליים - ואיבני חוטב שאפשר לערער עליהם - אך מהם יש השלכות רבות לכל תחומי הפעילות של צה"ל, וחזקה על צה"ל, באמת, אחרי ביתוח המהלכים ואחרי שהיה ברור, מי שעשה מה ומי אומר שעשה ואחר לא עשה, אחרי כל הדברים האלה, שהם מעניינים, פיקבטיים, אצל בסופו של דור, הדבר האמיתי שעומד היום בפני הצבא, הוא להפיק את הלקחים שבמדו במלחמה הזו - וחזקה על צה"ל שהוא גם יעשה את זה.

ה-רמטכ"ל : יט לי שאלה, שאני רוצה לשאול אותה עכשיו ולקבל גם מאריק תשובה על כך, כמי שהיה אלוף הפיקוד עד זמן קצר אחרי המלחמה. השאלה בוגעת, וכל זאת, לתורת ההגנה שלנו בסיני. היא יכולה להיות ישימה גם לעתיד. ללא ספק יש לה השלכות גם לחזיתות האחרות - הקונספציה של ההגנה על קו המים, כפי שפותחה, והעובדה שלקראת המלחמה אנחנו עמדנו עם 14 מעוזים תפוסים, חלק גדול מהמעוזים סתומים ואינם בתונים ללחימה. כאשר בזמנו היה בתוכנו הדיון - האם להגן הגנה קשיחה על קו המים, או הגנה ניידת במרחב. במצב הזה שבו אצל אנחנו עמדנו עם 14 מעוזים לאורך הקו, כאשר השאר סתומים - האם לפי דעתך, זה היה מצב שבין הגנה קשיחה לבין הגנה ניידת? האם זה מצב שהוא לא הגנה קשיחה ולא הגנה ניידת? ואולי אחד החסרונות של המצב שבו אנחנו נתפסנו היה חוסר הבהירות הזו שבין שיטה אחת לבין שיטה אחרת? ומה לפי דעתך היום, לאור הנסיונות ב-2 החזיתות במלחמה האחרונה, צריכה להיות תורת ההגנה שלנו?

רב-אלוף (מיל') חיים ברלוב: אני לא יכול בצורה מוסמכת לענות על כל המרכיבים של השאלה הזו, אבל מה ששייך לדברים שאני יכול באופן מוסמך לומר הוא, ששיטת ההערכות שלנו, לאורך התעלה, בתקופת ההתשה, נבעה מן ההכרה שאנחנו צריכים להחזיק בשפת התעלה, ולא איפה שהוא בריחוק מהתעלה. מן ההכרה שנוכח הארטיילריה הכבדה, צריך לתת ליחידות א הפמצאות בקרבת התעלה כיסוי מתאים, כיסוי נגד הפגזות. ונוכח בסיונות הפשיטה, שהתחילו עוד ב-68, המעוז צריך להיות מאורגן כך שפשיטה לא תצליח. ובצורה הדרגתית, מסוף מלחמת-ששת-הימים - דוממי שהתקריט הראשונה היתה ביולי 67, שבועיים אחרי המלחמה, בקנטרה, היו הפגזות וכוחותינו שכנו על התעלה עם כלום. לאט, לאט התחילו לבנות ביצורים, עד שמבומבמר 68 עד מרס 69 - משהתחילה ההתשה הרצופה, נבנו מוצבים יותר ריביים - עוד לא במתקונת הסופית, -שמטרתם היתה אפשרות קיום רגל על הקרקע בהתמדה, לאורך התעלה, לא צמצא צמצא כקו רצוף, אלא בצמתות. היו מוצבים בקבוצות כאלה ואחרות.

הפעילות בין המוצבים היתה בנדייה גם על תצפיות וגם על פטרולים. כלומר, כוחות שריון. כי ברור היה שמוצב אחד איננו שולט בתצפית ובאש על קטע של שמונה ק"מ לערך. זה לגבי הפעילות השוטפת.

המוצבים הללו, בתקופתי, אף פעם לא הוחזקו ע"י כוחות מילואים חיי"כ, אלא כוחות סדירים או מילואי צנחנים והתקן היה 20 לוחמים. במוצבים פרובלמטיים, כמו טמפו בזמנו ומוצב המזח, א היו מפקדים בכירים, כלומר, מרס"ג ומעלה. הפעילות בין המוצבים היתה בתצפיות, מארבים ופטרולים. למקרה של מלחמה, המוצבים הללו היו צריכים לשמש, קודם כל, כמוצבים שיאפשרו לנו להחזיק את הצמתות החיוביות. ושנית, כמוצבים קדמיים, כאשר מאחריהם יש פלוגות טנקים, עם עמדות מוכנות ועמדות מדודות. בין המוצבים, התצפיות יכלו לומר מה קורה ואיפה, והאחור היו עתודות של שריון - גדודים או חטיבות, שהיו צריכים לטפל במקרים של צליחה רבתי. זה בוסף על הארטי לריה ובוסף על האויר.

ביחסי הכוחות צמצא שהיו קיימים אז, נדמה לי שאנחנו הסתפקנו ב-200 טנקים, ב-2 חטיבות משוריינות, במקרה שחשבנו כי זה מצב יותר מתוח. בכל מקרה של מתיחות יותר גרועה, גייסנו בצורה זו או אחרת, בוסף על זה, מילואים, כולל חורף 71 - שנת ההכרעה א - עשינו טס אימונים של עוצבות מילואים, כדי שיהיו לנו עוד 100 - 200 טנקים בסיבי. זה עד סוף מלחמת-ההתשה. אצמצא

אחרי סוף מלחמת-ההתשה, התחיל להתארגן הקו השני, קו התעוזים, שתפקידם היה לשמש מחסה ומקום לפלוגות הטנקים - לא לטנקים של המעוזים. דוממי שבמעוזים היו 30 וכמה טנקים - 10 מחלקות א - מהדרום עד לצפון. אלא דובר על כך שפלוגות הטנקים צמצא יוכלו להמנא אף הן במחסה. בוסף לזה, התעוזים נבנו בגבעות שמהן אפשר להפעיל תצפיות ארוכות טווח, לא במקום הפעילות לאורך התעלה, אלא בוסף על הפעילות. זה לגבי הקונספציה. צמצא

אצמצא

משום הבעיה הפוליטית היה ברור, שאם ניתן להם להכנס, הם לא מוכרחים לרוץ, הם יכולים להכנס ולהתישב כפי שהם התיישבו במלחמת-יוסא - הכיפורים, והעובדה תהיה, שהתעלה איננה בידנו. ואגב, אבי רוצה לומר, כי אמנם הקו הזה קיבל את שמי, אבל גם ברמה וגם בבקעת הירדן, זו בדיוק אותה קונספציה. עד היום הזה, אלא אם כן זה השתנה בתקופה האחרונה. כלומר, הקו הסגול, זה הקו שאנחנו דרכו לא לא בותנים להם להכנס כדי לתמרן אותם, אלא אנחנו רוצים לעצור אותם בקו הזה. ~~אנחנו צריכים~~ ישנם מוצנים מנוצרים, שלא קוראים להם אולי - מעוזים, אבל הם בדיוק מעוזים. אין רציפות טריטוריאלית, אלא יש קילומטרים ביניהם, עם טנקים צמודים ועם עתודות טנקים מאחור. אותו הדין בבקעת הירדן, בהנדל גדול אחד - שפה היה מסשול טינעי רציני, שעוד חוזק ואילו שם צריך היה לננות את תעלת ה-נ"ט הזו. א

זה לגבי הקונספציה כפי שאני זוכר אותה עד סוף 71, שזו הייתה השנה, שבה סאדאת אמר כי זו שנת הכרעה ואנו חששנו כי הוא עלול לצאת למתקפה אא כוללת או לחדש את הלחימה.

איך קרה, שכעבור שנתיים, התמונה, כפי שאני שמעתי אותה מאלוש, אומרת שלאורך התעלה היו 16 מוצנים מוחזקים, נתוכם 12 לוחמים של חטיבה 16, בנוסף לטנחים, קשרים וכו', במקום 22 שהיו עד סוף 71. לא היו טנקים פרט למוצב הצפוני. לא הייתה תצפית בין המוצבים ופטרוילים וסיוורים - אני יכול לשער. וכשאני דיברתי על השגרה ועל השאננות, אבי חושב שיש לזה, אם אתה שואל אותי, יותר מאשר עניני קונספציה. כי שנות 72 - 73, היו סה"כ שנים שמדינת ישראל וגם צה"ל, חשבו כי המלחמה היא לא כל רגע.

אני זוכר, כי עוד נתקופתי, בתקופות שונות, היו כאלו שאציעו - למה לבו להחזיק 4 מוצנים בקנטרה, מספיק להחזיק 3 מוצנים. חבל על כח האדם. או למה לבו להחזיק מוצב במזח, חבל. ואני מביח, כי נמשך הטנתיית האלה, חלה ארוזיה. מה התפקיד שכה שיחקו ~~אנחנו~~ תפיסות ~~אנחנו~~ ומה התפקיד שפה שיחקו, פשוט, השיקול המוטעה של אקובומיה של כח אדם ואמצעים - אינני יודע.

ה-רמטכ"ל : אני ~~אנחנו~~ חוזר על שאלתי - מנחינה צבאית, אינני מדבר על הצד המדיני, נדיון שהיה על הגנה נידת לאורך התעלה, או על הגנה קישחת על קו המים - מה היו הנימוקים העיקריים להגנה הקישחת?

רב-אלוף (מיל') חידם בר-לב : הדיון לא היה בסוגייה הזו. עד כמה שאני זוכר, לא הייתה דעה שאמרה א כי לא איכפת לבו לזוז מהתעלה ושהמצרים יתיישנו בצד המזרחי. אני לא זוכר מישהו מבין חברי המטכ"ל אשר הציע לזוז ~~אנחנו~~ מהתעלה. ההצעות היו : האחת - ~~אנחנו~~ שנתקבלה, כלומר - שאנחנו יושנים על התעלה, לא רק עם כוחות בידיים, אלא אנחנו יושבים בכמה מקומות, מנוצרים כראוי. או תפיסה אחרת, שאולי אריק יסביר אותה, שאמרה - לא נחזיק כוחות קנועים במעוזים, אלא במייצדיות. כלומר, לא במוצבים כפי שאנחנו מכירים אותם, אלא לתוך הסוללה לבנות מין נבנה כזו (אני זוכר שרפול היה בעד הצעה כזו) ואת א הגדה המזרחית של

התעלה, בחזיק בכוחות ביידים - מארבים בלילות, טנקים וכו'. אני לא זוכר שחילוקי הדעות היו - האם מדינת ישראל צריכה לשלוט על הגדה המזרחית של התעלה או לא? חילוקי הדעות היו - איך לעשות את זה. x

עכשיו, אם כבר שאלת - מדוע בפסלה האפשרות השנייה? משום שאני לא האמנתי שאפשר יהיה לשבת על התעלה ולהחזיק את הגדה, בלי שתהיה מבוצר כראוי. לא האמנתי אז ואני לא מאמין היום. אז, תוך תקופת מלחמת ההתשה, אנו ראינו גם אז מארבים, גם פה, לא רק פה. אגב, בפעם הראשונה שנתקלנו בסאגרים, זה היה מארב של סאגרים, אשר אצטא דפק 2-3 טנקים x. אני חושב שזה היה מול איסמעיליה, כאשר מחלקת טנקים אשר התקדמה לעבר התעלה כדי לנוע לאורכה, בדפקה מהסוללה ע"י סאגרים אצטא ובדפקו 2-3 טנקים שלנו. ז"א, שאני לא האמנתי אז ואינני מאמין היום, שבטנקים, מארבים ופטרולים, היינו יכולים למנוע מהמצרים לעבור ולהחזיק. היו לנו פשיטות על מחלקת טנקים במזח עם 7 הרוגים ושנויים. היה לנו פה פטרול של כח נייד, שנפגע בשבת, x והיו לנו 15 הרוגים. ואני זוכר את 3 הטנקים האלה. כך שאני אז לא האמנתי ואינני מאמין היום, שאילולא היינו יושבים מבוצרים על התעלה, היינו יכולים להחזיק. בדיוק כפי שאני אינני מאמין, שאם לא נשב מבוצרים במקומות חשובים, על קו גבול כל שהוא, אנחנו נצליח להחזיק. זאת בתנאי, שזה קו אש פעי ל. אני לא אומר היום בסייבי כי צריך לבנות את זה, אבל אם תתחדש האש, אז אני לא בטוח שלא נצטרך לספק לאנשים מחסות. יש עוד דרכים, אבל אני עכשיו מדבר על מה שהיה.

אני אתחיל מה-19 בבוקר, הבוקר בו עברנו את התעלה. הגענו, השארנו טנקים ועברנו

: _____

את התעלה עם 24 טנקים בלבד, עם 2 גדודים, כאשר היו לי ידיעות באותו בוקר, כי אצטא איפה שהוא, באזור צח, עדיין מחזיקים ואיפה שהוא, גבי נמצא באזור הזה. באזור הצומת הזו נמצא ארז, ואיפה שהוא במרכז, במחנות סולטן, נמצאת החטיבה של נתקה. אלו בערך הידיעות שהיו לי.

בכנסנו, עברנו דרך נתקה. בפגשתי איתו ושאלתי אותו מה הוא יודע. הוא אמר לי כי האזור של מקצרה היה ריק קודם ועכשיו הוא כבראה תפוס. ראיתי את חיים ארז שהיה פה לידי ושאלתי אותו, הוא אמר לי שהוא היה שם, אצטא אבל הוא כרגע לא יודע מה שיש שם, זה כבראה נתפס.

אני רק רוצה להגיד מילה אחת לגבי מקצרה, היות וקודם אמרו כי זה איזה מתחם כזה חפוז - פה היתה חטיבה ארטילרית והיו 30 קנים ד' 30-שכולם דו-תכליתיים. הכל חפור. הרבה מאוד נשק ב"ט, כולל תול"רים שהיו על נגמ"שים, כולל מכוניות פיקוד, ואוהלים, הכל חפור באדמה. סיכמתי עם ארז, שהיה איפה שהוא בעמדות כאן, כי מהעמדות הגלה הוא יעסיק את היעד, כאשר אני אשקוף אותו ואעלה מצפון לדרום. ובאמת עלינו על היעד בצורה כזו, שתפסנו כאן את השטח השולט עם כח בליווי חרמ"ש והתחלנו לרדת דרומה, כשאנחנו פשוט משמידים לאט, לאט את כל הכלים. היה פה כח עם הרבה מאות חיילים. x כאשר, למי שמכיר פה את השטח, יש פה תאי טנח קטנים מאוד, עם גלים כאלו

קטנים ונוצר מצב שכל פעם נכנסנו לשטח שהוא חפור עם חיילים, והלחימה היטה מטווחים קצרים, שכתוצאה ממנה בפגער 6 טנקים מהגוד שהיה בצד המזרחי יותר, תוך כדי הלחימה. טנק אחד נשרף לגמרי. עוד אנחנו יורדים, ופל המתחם מתקפל ומתחילה פה לחימה רצינית מאוד מערבה, הודיעו לי כי נתקה ירד ויתקוף לאורך הכביש.

אני רוצה להבהיר פה מומנט מסויים, כאשר היו פה 3 חטיבות, איך היתה התמונה בדיוק - הודיעו לי כי נתקה יתקוף לאורך הכביש. ואמנם, נתקה הודיע לי כי הוא מתחיל לצוע, ואני רואה מדרום שוטים היורים עלי, ויורים מדוייק, כאשר, כל פעם שאני רוצה לרדת - וכבר הייתי כמעט פה, - אל הכביש, היתה אשר יעילה לגמרי. אמרתי לנתקה כי אני רואה שוטים יורים עלי, וכיוון שלמצרים אין כאלה, אולי הוא יורה עלי? הוא אמר כי גם עליו יורים ואולי אני יורה עליו?. אמרתי לו שידליק רימון עשן ואני אצא אדליק אצ רימון עשן. הדלקנו. אמרתי לו כי איני רואה דבר. הוא אמר לי כי הוא רואה אותי מצויין. הסתובבתי וראיתי אותו בדיוק מאחרי כאן. אמרתי לו כי אני בדיוק לפניו, שיסע אלי ואז נדבר בדיוק על אותו הדבר. הוא הגיע אלי, נצמד איזה מטר וחצי ממני ואמרתי לו - אתה רואה שם את הטנקים האלה, הנה, אלה יורים. עוד אנחנו עומדים ומסתכלים, פגז אחד פגע בין שנינו. זזנו קצת הצידה. לנתקה לקח לזוז קצת יותר לאט והוא חטף את הפגז בטנק, אבל לא קרה לו כלום וראיתי אותו חוזר מהר אל הכח שלו מאחור. בכל אופן, לי היה ברור, בשלב זה, שזה לא נתקה. התחלתי לברר דרך קלמן אצאא וכולם, מי ישנו מאחור. בשלב ראשון אמרו לי כי אין אף אחד וכי אני חפשי לירות על כל מי שאני רואה. שאלתי - האם יכול להיות שיש שוטים למצרים, צבועים בצבע שלנו? אמרו כי לא יכול להיות. ביום אני מעריך כי פה היה קרן. אני מביח שגם טנקים שלנו ירו על קרן, אם כי השתדלתי לעצור את זה. בשלב מסויים, נתקה כנראה עשה תבועה כזו ושבר לבסוף לאורך הכביש, ובאמת, כשנתקה התקדם, האש עלינו בפסקה. אני מאמין שקרן לא ידע כי אני במצא על מקצרה וידע, אשנתקה צריך לתקוף, וכנראה שהוא הפסיק, פחות או יותר, עם ההתקפה של נתקה. אבל אותי הוא תפס כל זמן שהייתי על מקצרה למעלה.

עוֹתֵק מִס. מִחוֹךְ 5 עוֹתֵקִים

_____ : אמרתי לנתקה' אין מה לעזור, כולם ברחנים, אני יושב בתוך מקצרה, אני לא אירה דרומה. והעסק הזה, נמשכה הבריחה, ונתק'ה עבר. אנחנו פה הצבנו איזה קו, הייתה לנו הרגשה ^{שוחניים} לחזור בחזרה, ובסופו של דבר הם עיצבו כאן קו, לפי מה שאני יודע היום, אלה הם שרידים מחטיבה 116 שהיתה קודם חלקה באיזור צח, ויותר מאחור יש גם חטיבה 35, חטיבה חדשה שרק הקימו אותה לקראת המלחמה שלא ידענו עליה. אחרי הצהרים אני מקבל פקודה לפשוט על בסיס הטילים הזה, הגדוד מה-24 גרוד אחד חטף 6 טנקים נפגעים, לקחתי אתי את גרוד 46 שהוא מנה עד כמה שאני זוכר עד 10 טנקים, ויחד איתו עם כמה נגמ"שים נענו בצורה כזאת, לקראת הסוף התחלנו לכוור בתוך חי"ר שלהם שלא מגלה התנגדות אמיתית, התקרבו, השמש בעניים זה היה אחרי הצהרים, והתחילו פגזים בין הטנקים, שטוחים, ראיתי שאלה כלים שטוחי מסול, או טנקים, וזיההנו באיזור הזה 6 טנקים, השארנו 5 טנקים מולם, ועם 5 המשכנו לבסיס הטילים ששת הטנקים האלה מיד הודלקו על ידי החימשה שלנו, כאשר התקבנו קרוב, אני לא חושב שזה היה מארב מתוכנן, אבל נכנסנו לחוך איזור שבו היו הרבה מאוד טנקים חפורים בתוך שמדות. והתחלנו לחסוף מקרוב, התחילו להפגע טנקים, 4 טנקים בוערים, טנקים נוספים שלנו נפגעו אבל היו במצב נסיעה אנחנו מנסים תוך כדי ניהול הקרב גם לפגוע לפחות באנטנות, לדעתי לא הצלחנו, או לפחות אל פגיעה רצינית, והתחלנו להוציא את האגשים, זה שיקשוק די ריצני (בסלנג העממי) לעבור בין הטנקים הבוערים ולאסוף את כולם, הוצאנו את כל ההרוגים והפצועים, נענו חזרה בדרך נכנסנו לבסיס טילים נוס, שלא היה בתוכנית אבל הוא פחותא יותר בדרך חזרה. ופה דפקנו את האנטנות וחזרנו חזרה.

למחרת ה-19 לחודש, נענו והחלפנו פה(מפה) את גבי, הינו פה שלושה ימים, היו פה התקפות שלהם של שיריון, ובאמת חטיבה 2 מוקטנת, ועוד חטיבה ממוכנת, א שהיו באיזור הזה, אני להערכתי ב-3 ימים האלה השמדנו פה בין ה-20-30 טנקים, לנו בסך הכל לא נפגע אף טנק מהטנקים שלהם, אלה רק מתקיפותא ויריות, שתקפו אותנו כל יום ומארטילריה טנקים שלנו נפגעו מרקטות של מטוסים. שם גם נכנסה אפסקת האש, ואני נכנס גם לאקט האחרון של התנועה של עתקה. בצהרים הגיע גרוד שרמנים, אני לא זוכר למי הוא שייך, ואמרו לי שהולך-משהו חשוב מאוד בדרום, נאם אני לא אעשה את זה מהר אני לא אספיק ל"חגיגה" זאת, שהגרוד זעה בדרך סימנתי לו את המקומות, ותוך כדי תנועה, עוד לפני שהוא הגיע אנחנו כבר פתחנו בתנועה, אני מניח שזה היה בסביבות בין 2 ל-8, פה באיזור הזה, נכנסנו כבר לחושג פה היו בגדוד של שוטים "שחום" קראו לו, חטיבה 179 לידו, נכנסנו לחושך מוחלט, כשאני נע בניהם, ותוך כדי תנועה גם נעתי יותר מהר מהם, נכנסנו לתוך חושך מוחלט, אין לנו שום אמעי סיור, היינו בסך הכל 14 טנקים, זאת היתה כל החטיבה בשלב הזה, נסעתי עם הנגמ"ש שלי ראשון, עם אמצעי א"א שלי שיגם ובצורה כזאת עברנו שאנחנו עוברים דרך כוחות שלהם, שםם במנוסה שהם בתנועה, לא כוחות מאורגנים, אבל כוחות גדולים, כאשר אנחנו עוברים בתוך המתחמים, עומדים כלי רכב, בניהם אנשים, אורות, תיאורות, זזים, המשימה היא ניתוק הארמיה השלישית, ואנחנו משתדלים לא להסתבך במלחמה לפני שאנחנו מגיעים לשם. פה על הכביש הדלקנו את האורות, היו כוחות של גבי, עד כמה שאני יודע, בכל אופן של 162 שניצנצו לנו, בצומת הזאת, ומכאן התחלנו בתנועה, וירי משדרות, עברנו לכל האורך עד הלשון כשם כשבדרך יש כוחות שלהם, וירורים נ.א. גם יורים נשק קל, היו פה אַמקרים שזה נראה לי מוזר מאוד, קשה לי להסביר למה בדיוק אבל חיילים שלהם קצצו על טנקים, אל הסיפון מאחור. לא כך נראה לי שזה בתוקפנות הענין הזה, אבל עלו מאחורה, איזה מט"ק הוציא אקדח וירה בזה שמאחור, הוא היה יכול לפי דעתי לפגוע במט"ק הרבה קודם, אולי הם חשבו שזה טנקים שלהם בכל אופן התגובה שלהם לא היתה ממש תוקפנית בקפיצות האלה, פה היה חניון, עם בוקר יצאנו לטהר-את הסביבה כאשר אני מקבל בתנועה הזאת ח"פ את הגרוד הזה של "שחום" גרוד שוטים, ועם בוקר גרוד אחד מטהר כלפי דרום, פה מתחם גדודי עם 8 טנקים שלהם, ש-6 מהם הדלקנו ו-את כל המתחם

י ד ו ס

- 104 -

עותק מס. מתוך 5 עותקים

הזה לקחנו, עד כמה שאני יודע אלה היו מרוקנים. גרוד אחד שורק את כל השטח פה, וגרוד אחד אתי נכנס למזח, זה הגרוד של אנשי המילואים, שהם כאן פגעו בשתי סירות שלהם שברחו. (קראתי בעיתון שפגעו בסירת סטיל) לפי דעתי זה לא היה קומר, זה היתה סירת טורפדו קטנה, זה לא נראה לי כמו ספינת טילים. התנועה הזאת של הלילה, היות ופה לא מתעסקים בלקחים אני לא רוצה לדבר על זה, אבל התוצאה היתה שפה הוציאנו בכוקר 800 שבויים עם הרבה נשק, עם מיתחם גדל, עם טנקים דפוקים ~~אלסמא~~ שלהם, ובסך הכל זה עלה לנו ב, 3 פצועים קל. כל התנועה הלילית היא מיתחם שביום אני מניח שזה היה הולך יותר קשה.

אונדה 143, תא"ל דני מאט:

אני סיכמתי בפעם הקודמת, עכשו אני רוצה לסכם אחת מצב החטיבה ב-18 לחודש ראש הגשר בשלב זה הוא עד א' אדום, מעל 4 ק"מ, אני מחזיק את גשר הכיילי, ומחזיק מול הרמפות את המעברים שעל תעלת המים המתוקים. גרוד אחד כפי שאמרתי, עזב אותי ב, 9 לחודש, כך שאני נמצא כאן עם שני גרודים, זה למעשה המצב ב-18 לחודש. על מנת להעביר בצורה יותר ברורה מה שאולי לא היה ברור קודם, בלהט הערה, שאני התכונתי לגבי אותו שטח שהוחזק, זה לא גבול הלחימה, הייתי אומר זה גבול המתחה בערך של חטיבה בת שתי גרודים, הבעיה לא היתמללהמשיך הלאה ולהלחם ולעזוב את מה שמאחרו, אלא הבעיה לדעתי לא פחות חשובה מאשר עוד רמפה, ואני אומר, לעומת עוד רמפה אחת, הבעיה היתה כאן ל אבטח את איזור הגשרים, ופה פשוט כפי שאמרתי את זה קודם, כמו שפה בנו קודם תיאוריות על ציר עכביש, היה הרבה יותר חמור ~~אזאא~~ כל צה"ל או חצי צה"ל נמצא באפריקה, כשהוא מתבסס על גשרים שנמצאים על 800 מטר או על 1000 מטר. ושכל הזמן ידיעות רודפות ידיעות, שפה קומנדו וחבלנים ואנשים צפרדע.

ב-17 לחודש באו הליקופטרים וניסו להמית אנשים, הם לא הגיעו לגחיתה, מפני שהם הופלו, 3 נפלו כאן באיזור המים, ו-3 נפלו בשדה התעופה, הם ניסו להפיל נפלה מתוך ההליקופטרים עצמם בטיסה מאוד נמוכה, בטיסה מעל הגשרים כך שלמעשה אני לא רק ישבתי 4 ק"מ כאן צפונה עד א' אדום, אלא החזקתי כפי שאמרתי את מצמד דרום, את מצמד צפון, ומשני מוצבים משני צידי גשר הגלילים גם בגדה המזרחית, כך שלא היתה בעיה * אם מישהו היה אומר אנחנו משחררים אותך מאבטחת הגשר, ותמשיך לנוע עוד 3 רמפות עוד 4 רמפות, זאת לא הבעיה, אבל אם נניח זה היה ניתן לשיקולי, והיו אומרים לי תשמע אתה צריך לקחת עוד פלוגה ולהרוויח רמפה אני לא מוציא מראש הגשר למטה עוד פלוגה, מפני שלמעשה נוצר פה מצב שאנחנו את שיק מחזיקים פה, רואים הכל פה על כף היד, וכל הזמן פנחיתים ארטילריה, ב-19 לחודש תפסנו גם את ז' סגול, כך שמז' סגול גם היה ניתן לירות בטנקים, אבל טנקים כאן לא היו חיוניים משום שאנחנו למעשה שלטנו כאן על ציר הזה, כך שלמעשה עוד רמפה פה לפחות היתה חסרת משמעות, אבל אם היה פה עוד כוח, הייתי צריך לשקול אני אישית בין עוד רמפה, או נניח להכנס לתפוס פה את הסבך על ידא השטח הפתוח אני למשל היתי מעדיף ללכת מערבה ולא צפונה, בלי קשר למגמה הכללית ללכת צפונה. ב-19 לחודש נכנסו כוחות נוספים 890 למעשה נכנס כאן ותפס את הרמפות אחרינו, לאחר מכן גם קצ'א, למעשה לאחר שנכנסו 3-4 גרודים. כך שלדעתי ה-4.5 ק"מ המצב היה די דליל לחטיבה הפרוסה, בעיה להתקדם? לא היתה שום בעיה שם יכולתי לעזוב את כל מה שמאחורי. תיקון קטן למען ההיסטוריה, לגבי צומת אורי אז הפלוגה הזו של נודלמן, זו לא פלוגה שהיתה במסיכה 2, זו פלוגה שבאה מראש הגשר, והוציאו אותה מתוך עמדות, תחת הפגזה והכניסו אותה לזחלמ"ים, כך שזאת לא היתה פלוגה שהיתה מתחת ליעד. בסיכומי של דבר ב-18 לחודש עמדנו עם 1200 לוחמים, עוד תיקון קטן, הפלוגה הזאת של נודלמן היו לה 11 נפגעים שני נפגעים ובסיכומי של דבר היה לה מזל די גדול משום שהם עצרו את האש, עד שהם עברו את

צילום מס'

ס ו ר י
- 101 -

עותק מס. מתוך 5 עותקים

(ממשיך תא"ל דני מאט)

שדה המוקשים, היה באיזור הצומת עצמה, במקום הזה היתה פריצה כשדה המוקשים, הם נעו כאן לארוך הכביש, מחפים עליהם כאן הנגמ"שים של 460 חיפוי טוב, הפלוגה נכנסה בפירצה כשעדיין לא יורים עליהם, ברגע שהם יצאו מתוך הפירצה, למעשה הסמל שהלך הראשון, הוא קיבל פגיעה מר.פ.ג. ולמעשה, כמו שאומרים נמוג, ולמעשה האנשים אז היו באמצע הסתערות. כך שהם הרגו את כל 35 המצרים שהיו שם, כאשר הם מצויידים בין 10 ל-12 ר.פ.ג. אלה הם מצרים שלא היו שם ביום ביום ה-17 לחודש, משום שנודלמן עם עמי מורד היו ליד בית החולים, איפוא שהיתה חטיבה 14 ולמעשה הכוח זה נכנס לכאן רקצ בליל 17-18.

כ-18 לחודש עמדתי בראש הגשר עם 1200 לוחמים, אמצעים שהיו, היתה

לי פלוגת טנקים ת"פ, הצלחנו להעביר 15 חולרים, היו לנו 40 בזוקות

150 ראנרטים, ו-400 טילי לאו. חוץ מזה העברנו גם 9 ג'יפי סיור, 16

נ.ג., כמות של זחלמ"ים וגם חמישה נגמ"ים שהשגנו אותם בשטח. האירועים העיקריים ב-18 לחודש, אנחנו הקמנו כאן מפקדת גדוד שתהיה אחראית עם יוסי פרטקין, רק לאבטחת הגשרים, בלילה 17 18 במסיכה 130 כוח מצרי הגיע מצפון ועלה על כוח שהיה כאן על המעבר, היתה שם משאית שממש נפלה על תעלת קשר, משאית בוערת מצרית, על התעלה היו אנשים, והיה מזל שהאנשים לא נפגעו להם בכל אופן נגרמו להם אבדות. כבוקר ב-18 לחודש, על "א" אדום" עלה חי"ר מצרי שספג אבדות בשעות הבוקר בסביבות 9.30-10.00 הם התחילו להעביר מספר טנקים דוקא ממזרח למערב על רפסדות מספר טנקים ונגמ"ים ופה היו ריכוזים בלתי רגילים גם של חי"ר וגם של כלי רכב, אנשים הערכיו אלפים, בכל אופן כאן הדיונות היו שחורות מכני אדם, כולל בין 70 ל-100 כלי רכב משוריינים מכל הסוגים, ואז קת"ק שישב כאן למעשה מהבוקר הפעיל כאן בין שלושה לארבעה גדודי ארטילריה לסרוגין, במשך כל היום, כאשר כל הדיונות האלה כאן היו שחורות מפיל. זה היה בשעות לפני הצהרים ב-18 לחודש. בשעות הבוקר ניתנה התראה על ידי האוגדה לקיים סיור צפונה לאיזור טרפיאום, יצא כוח בפיקודו של מג"ד 565 כוח שכלל פלוגה מוגברת על זחל"מים ושני טנקים הכוח הזה נע על המסילה, ובשעה מסויימת, אני הודעתי לו לעצור באיזור "מסיכה 131", אני לא ידעתי כאן שלמעשה המסילה היא אינה מוגבהת מפני השטח

הסתבר אחר כך שהיא ישרה עם פני השטח, פה נוצר למעשה משולש די חד

והתעלה השטח הולך וצר, רציתי פשוט שיעצור עצירה קלה ושיסתכל מה שנעשה מסביב, למעשה פחות או יותר בהפרש של דקה הוא מודיע אני תחת אש רצינית, מבקש מיד ארטילריה, נתן נ.צ. הנ.צ.

היה במקום הזה, פה הוא נתן נ.צ. מקבל ארטילריה, צועק מיד חדל, אתם יורים לי על הראש, הוא בשעה 12.15 זה היה די רצוף אחר אחרי השני הוא מודיע שהוא בכיתור, זאת אומרת

הוא למעשה אישית מכותר. הסתבר שכאן היחה טעות בניווט, למעשה נתן את האיזור הזה של הנ.צ. של האיזור הזה, שכתוב כאן טרפיאום, הארטילריה ירתה באמת במקום הזה, הוא למעשה היה באורכה

בחלק הדרומי של אדרכה ומי שכאן ירה עליו, זה לא ארטילריה שלנו, אלא פה עמד גדוד של 100 מ"מ, גדוד תכליתי, והגדוד הזה ירה עליו בכיוון ישיר במרחק של 80 מטר, זה היה כדיוק בו

זמנית לבקשת האש שלו כך שהוא טען שאנחנו יורים לו על הראש ולמעשה הוא היה במקום הזה הסתבר שהוא נע כאן לארך המסילה, טנק אחד בערך באיזור הזה, פרס שרשרת, הוא המשיך לנוע,

את מרבית הזחלמ"ים עצר במקום הזה, פה נפגע גם הטנק השני, והמג"ד המשיך לרוץ קדימה עם שלשה זחלמ"ים כשפה יש ריצה די גדולה בתוך המערך עצמו.

עוֹתָק מִס . מתוך 5 עותקים

(ממשיך תא"ל דני מאט)

זה היה מרחב של ארמיה 2, מינהלתי, היה כאן מרכז של נ.מ. ולפחות גרוד קומנדו אחד, שהמח"ט נלחם בצורה די קשה. המנ"ד עבר את טרפיאום הגיע לחלק הצפוני, עקף את הכפר ומצא את עצמו עומד 20-30 מטר מהפצרים, הוא ירד מהזחל"מ, וצעק לחזור בחזרה לסמג"ד שהיה כ-350 מטר מכאן, ואש למעשה נוצר מצב שישינו סמג"ד עם מרבית הכוח, עם 2-3 כלים פגועים עם שני הסנקים הפגועים, והמג"ד בעצמו עומד עם זחל"מ, הזחל"מ היה במצב של נסיעה, הוא בחר לרדת ממנו, והוא נע כאן לאורך הבתים, כשהוא הגיע לחלק הדרומי של הכפר הוא קיבל אש כמעט מכל הכיוונים כי בניתיים הגיעו מצרים מהצרד השני של המסילה, ואז הוא עם הזחל"מ נג"ח קיר של בית גרבי, נכנס פנימה, ולמעשה היה עם 14 אנשים כאשר הם מתבצרים מסביב לנגמ"ש הזה. פה התחילה תנועה של כוחות: א. לאורך הכפר מצפון, בין הסימטאות של הכפר לדוגמה הם החזיקו בית בין קומה אחת, לידם בית בין שתי קומות, כל המשחק הזה היה בערך 4 שעות, בתוך הזמן הזה נוצר מצב שהמצרים כבר נמצאים בקומה השניה של אותו בית, ומשאיות עם מצרים תפסו כאן במרחק של 70 מטר הגיעו ותפסו כאן עמדה. הקיצוני כאן היה אסא קדמוני, הוא היה באיזור הזה, הוא דפק שתי משאיות מלאות מצרים במרחק 60-70 מטר, כל הזמן הגישו לו תחמושת והוא ירה כל הזמן לאורך הסימטה כשהופיעו מצרים, והמצרים שהופיעו מכאן. אני לא אגזים אם אני אומר שהוא אישית נלחם נגד 200-300 מצרים. בניתיים יצאו שני כוחות חילוץ, יצא כוח חילוץ אחד שהוצאתי אותו לאורך המסילה, וכוח חילוץ שני עם מגד 416 מאחד הרמפות לאיזור סריפואם ומכאן עלו צפונה. הכוח הזה היה מכותר בסביבות 4 שעות, בשעה 17.05 הכוח הזה חולץ, האנשים נשארו עם חמישה כדורים עד עשרה, אסא עצמו נשאר עם 7 כדורים, זה היה חמש דקות לפני שהכוח הזה עם המג"ד חוסל. יתר הכוח טיהר כאן, כאן היו מצרים בערך 10-15 מטר ממנו, כאשר הכוח מידי פעם יצא וטיהר את השטח מסביב. פה היו די הרבה נפגעים, היו לנו 12 הרגוים ו-23 פצועים, הכוחות האלה חולצו בשעה 17.05 את הסנקים הוצאנו, 3 זחלמ"ים השרנו בשטח, ולאחר מכן שהגענו לשם בפעם השניה אנחנו הוצאינו אותם.

בשעה 14.45 היתה קליטה בהאזנה שהמצרים מרווחים שהם במצב נואש, זה דיווח שאני קיבלתי ממפקדת האוגדה, זה היה במקביל למצב לא פחות נואש של 14 אנשים שהיו תקועים בחוף טרפיאום. באותו יום היו הפגזות, הפצצות בלתי פוסקות, די הרבה כלי רכב נפגעים, החפ"ק בעצמו היו לו נפגעים, כמעט כל סגל האפסנאות, חלק סגל האג"מ, למעשה נוצר מצב שפינוי אספקה וכל התנועות בעיקר על ידי נגמ"שים, גרוד 175 שהיה פה ליד "ב' אדום" "רתחן" חטף פה בנס איזה 40 וכמה נפגעים, כך שהגישה לשם היתה נינת רק על ידי נגמ"שים. הם גם ירו כלילות, ולא ברור לי בדיוק מה הם ירו, אנחנו כל הזמן חשבנו שזה פרוג, פגענו בטילים באויר ופיצצנו אותם.

לגבי אבטחת הגשרים, כפי שאמרתי, וזה סחט מאיתנו הרבה מאוד נפגעים היות והיו אינפורמציות לגבי אנשי צפודע, כך שלמעשה חוץ מכל מיני עתודות ואבטחות למיניהם היו גם אנשים ששכבו חשופים על הפלטות, וזרקו מטענים לבין הכוחות האלה, היו די הרבה נפגעים. (ב-19 לחודש אנחנו תקפנו את ז' סגול, ואז היינו פרושים עד פביכות 5 ק"מ בהמשך ביעור מצרים, ששוטטו כאן. ב-20 לחודש הרחיבו לנו את גיזרת האחריות, ו-19 לחודש כבר נכנס 890 אחרינו ומפס את הרמפות, שמעבר לנו את ב' ואת א', כך שלמעשה המקום הקיצוני ביותר שלנו היה המוצב הזה, ז' אדום ואז למעשה היתה

לי גיזרת אחריות של 7 ק"מ.

י ד ו ט

- 107 -

עוֹתָק מִס'. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך תא"ל דני מאט)

ב-20 לחודש עור 400 לוחמים, כך שלמעשה עמדנו בשיא של 1600 לוחמים
ב-22 לאוקטובר, אנחנו קיבלנו הוראה לתפוש את כל השטח עד פוקט
רוד, כך שלמעשה אז היתה לי גיזרת אחריות מפוקט, רוד עד מסיכה 24
גיזרה של 13 ק"מ, אבל זה היה בתקופה שקרובה לאפסקת האש. ההתארגנות חדשה, הפסקת האש
היתב ב-18.52, מ-18.42 מי שהיה בראש הגשר עשרת הדקות האחרונות, כל מה שקק היה להם
אם זה באיזור ארמיה 2 או באיזור של מינכן שהיה צפונה מאיסמעליה, וכל מה שרק יכול היה להיות
ירד במשך 10 דקות על ראש הגשר כך שלמעשה בער עוד 12 שעות לאחר מכן.

סיכום הנפגעים של חטיבה בתעלה. היו לנו 276 נפגעים, 64 הרוגים,
212 פצועים רק באיזור ראש הגשר היו 42 הרוגים ו-169 פצועים, סך
הכל 211 נפגעים בראש הגשר.

אל"מ חיים ארז:

ב-17 לחודש, האירועים העיקריים הם: עם שחר היינו ערוכים עלשני
הגשרים, גשר הבטון המוביל לצח, וגשר הביילי שמוביל לאבו סולטאן,
אז התחיל לחץ רצוף על שני הגשרים, כאשר הוא התחיל בכוקר על גשר
הבטון, עם אנשי קומנדו שהתלבשו על הבינינים האלה, ועם שחר דפקו לי טנק מ"מ,
ובבת אחת מטח של 8 ר.פ.ג. באתו זמן היה לי הגשר פלוגת טנקים, את גיורא לב, ופלוגת נגמש"ים,
הם טהרו את בתים האלה, ומספר טנקים יצאו החוצה. שלב יותר מאוחר, כ-5 או 6 טנקים עם מספר
נגמ"שם התסערו על הגשר, הם באו כנראה מהאיזור הזה, אנחנו הרגשנו בהם ממש מטוח קרוב,
כאשר את הטנקים האלה- יוסיצ ברגר הוא ניתקל בהם חיסל אותם מטווחים קרובים כאשר
הטנק הקרוב ביותר עמד ממש 5 מטר מהגשר עצמו, אחר כך אנחנו גררנו אותו כדי שלא יפריע
במעבר. במקביל על גשר ביילי, תקפו את גשר ביילי באיזור הזה, עמד שם כוח של
עמי מורד, גם שם מצד שני של תעלת המים, היה שם מתחם פלוגתי כנראה עם מרגמות, ירו משם,
פעם אחת ניסו לתקוף, פשוט הסתערו רגלית, אבל יצאו מתוך המוצב, והסתערו רגלית על הטנקים,
דפקו אותם מטווחים קרובים. כמשך היום לקראת צהרים, הלחץ גבר והתחילה ירידה של טנקים
מכיוון צח ומכיוון אורי, כאשר באותו שלב, לפני זה היתה תקופה די שקטה, פתאום אותו מ"פ
יוסי ברגר מודיע, כמות גדולה של טנקים מסתערת עלי מכיוון צח, היו כערך כ-10 טנקים עם
נגמש"ים, לענין הזה..... באיזור הבתים האלה, נתתי הוראה לעמי מורד, הוא חתה דרך גשר
הביילי, הלך דרומה, קבל השתתף בקרב הזה, תוצאות הקרב, המ"פ יוסי ברגר נפצע, חטף פגז
מטנק מהמחנה הזה. פה עמדו טנקים בתוך מחפורת רק התותח בלט להם החוצה, לעמי נדפקו פה
שני טנקים, אחד הושמד והיו שם 2 הרוגים, במקום הזה נדפקו להם מספר טנקים, לא יודע כמה,
והיתר הסתלקו אחורה, זה היה לפנות ערב, לקראת ערב התחיל לחץ בעיקר של אש קלה כאשר
הם כל הזמן התקרבו לאיזור הגשרים בשני המקומות האלה, ואז ביקשתי ממפקד האוגדה סיוע של
צנחנים, ואז הוא אמר לי שהוא שולח אלי את נתן שונרי, נתן שונרי הגיע לפנות ערב, הגיע עם
שתי פלוגות, ועם פלוגת תולרים, התייעצתי איתו מה לעשות, ואז קבענו, הושבנו על כל גשר
פלוגה שלו עם תולרים, פלוגת טנקים ובמשך הלילה הם למעשה החזיקו שם את הגשרים האלה יחד
עם הטנקים, מרגע שהם הגיעו המצב השתפר, הרגשת הבטון, השתפרה, ומשך כל הלילה היו להם
קרבות מטווחים די קרובים. לקראת 17 בערב- נאמר לי שאוגדה 162 צריכה לעבור, התארגנו
לסייע להם במעבר ובניווט, לצורך זה קיימנו תדריך שהשתתפו בו הסמח"ט ונתן שונרי, והוא הכין
ג'יפים לצורך הניווט, בערך בשעה 11.00 בלילה, 12.00 בלילה אני מעריך התקשר אלי גלעד
על הרשת שלי הודיע שהם חצו, והם נמצאים במחנה סולאטן. ונדמה לי שהוא בא עם ג'יפ אלי,
מאותו זמן חטפנו שם הפגזה רצינית מאוד, כל הלילה. נכנסתי לנגמ"ש של ברן וסיפרתי
לו מה קורה בשטח, הוא אמר לי שהמשימות שלו למחר, זה לתקוף את צח והראל, וביקש ממני

ס ו ד י

-108-

עוֹתָק מִס'. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אל"מ חיים ארז)

לסייע לו בהולכת הכוחות למקומות, תוך כדי הביצוע היו בעיות, מפני שנתן שונרי שולח את החברה לגשרים, עם ג'יפים, היו הפגזות רציניות, ונתקה אמר שאף לא בא לקבל אותו, וגבי אמר שאין קשר, בסופו של דבר, שתי החטיבות הסתדרו כמו שרצו, כאשר החטיבה של גבי על ציר ססט, החטיבה של נתקה, בתוך שדה התעופה. לאחר מכן ביקשתי מהמג"דים מגיורא לב, ומעמי מורד, שיפגשו עם המחט"ים יטבירו להם מה קורה בשטח ויתדרכו את המח"טים לגבי השטח, לגבי גיורא לב, אמתי לו שיציע לגבי לתקוף עם שחר בחושך, אני מבין שאחר היה כנראה איזה שיבוש- מפני שגבי אומר שהוא קיבל רושם מגיורא שבשטח אין בעיות, ואפשר לנסוע בשטח כמו באוטוסטרדה, אני מתפלא, אף על פי שפה היתה לנו מלחמה קשה מאוד ב-17 לחודש, על כל פנים מה שאני ביקשתי מגיורא להגיד לגבי, זה א. את המצב

ב. להציע לו לתקוף עם חושך, לנסוע בשדרה ובמהירות א לעלות

לעלות על צח. או לעלות מצפון, בכל מקרה לא מדרום, כך אני הערכת. פה היה מפגש, אני מבין שהדברים לא הוכנו בצורה כזאת.

ב-18 לחודש מוקדם בבוקר ב-6.00-6.30 החקשר אלי גיורא לב ואמר

שאני אפנה למפקד האוגרה, לברן, ואציע לו שיזרז את החברה של גבי יותר מהר, היה ערפל, מפני שאחזת הם ידפקו. מסתבר שעמד שם איזה סנק, תקוע על הגשר. על כל פנים היה שם עיקרוב, גם בגלל ערפל, וכנראה גם בגלל בעיה שכנית שהיתה לסנק על הגשר. הוא גם הסביר שהוא מחליף מקלעים שם, ומחליף חלקים שם ואמר תקחו אותו מהר מהגשר הזה, אחר כך הוא מסר, שהפניה שלי למג"ד עזרה, ואחרי כמה דקות הוא התחיל לנסוע. על כל פנים אני מבין שהיה שם ערפל, ולא יצאו עם שחר. בערך בשעה 9.00 בבוקר, אני עוד אותו תאריך לא הספקתי לתדלק ולממש, באותו לילה הגיע לי אפסקה, רציתי לחמש, קיבלתי פקודה ב-9.00 בבוקר לנוע ולזוז לכבוש את גשריה, לנוע אחרי נתקה ולכבוש את גשירה. באותו זמן הגדוד של עמי היה ופה כשדה התעופה, הגדוד של גיורא היה עוד פרוס בחלקו, על גשר הבטון השארתי שם את הפלוגה של אדרת, היו מסגרות של שתי פלגות אבל מוקטנות, כאשר שלושה טנקים עם ס"מ"פ עמדו על ציר ססט, חסמו לדרום, הק"פ אדרת עם עוד שלושה טנקים, היה באיזור תעלת המים המתוקים, באמצע השטח, פלוגת הצמנים של נתן שונרי ומחלשקת תולרים, גשארן, המשימה שלהם היתה לאבטיח את הגשר, כלפי דרום, גיורא עם יתר הכוח שלו היה לאורך הכביש, אחרי שגבי עבר, הוא הצטרף והתחבר לאיזור של שדה התעופה, בשלב הזה התחלתי לנוע יחד עם עמי, התחלנו לנוע אחרי הכוחות של נתקה, בגשר הביילי היה עיקוב, כאשר עיקר הכוחות של נתקה עוד לא עברו, על כל פנים לאחר שחצינו את הגשר, עמי פנה צפונה, מצפון לציר חיפה, אני התקשרתי, לפני שעברתך עם נתקה- ושאלתי אתו, מה נשמע על הציר, הוא אמר לי שהוא כבר עם חלק מהכוח חצה את כל ציר חיפה, נמצא עם חלק מהכוח הוא אישיית על הראל, יש שם יריות בשטח, יש כוחות, ויש טילים.

כאשר עלינו בערך כחצי ק"מ או 600 מטר צפונה עמי נתקע בשורה של טנקים שעמדו פה 8 טנקים, הם ירו כל הזמן לכיוון חיפה, ממש בתוך, הם היו פרושים בתוך המחפורות של מחנה אבו סולטאן, היו שם מחפרות של התחמושת, הוא דפק אותם, ואחר כך הוא המשך תפונה, דפק בבסיס הטילים, הוא היה עריין חי, המשיך הלאה, באיזור הזה המיוער, נתקל בעוד כפלוגת טנקים, מספר נגמש"ים, דפק גם אותם, ולאחר מכן פנה צפונה לצומת גשירה. בשלב הזה גיורא לב כבר הגיע הינה, אני המתנתי לו, מכאן הוא חצה את החלק הזה של מחנות אבו סולטאן ועלה אל המתחם הארטירי

צילום מס'

ט ו ד ז
- 1001 -

עותק מס. מתוך 5 עותקים

(ממשיך אל"מ ארז)

הגיעו טנקים, דפקנו את האנשים, לא ידעו מה לעשות עם התותחים, התקשרתי לאריק, ושאלתי מה לעשות עם התותחים, חבל, להשאיר אותם הם יתחילו לירות בהם, בסוף הוא אמר, תצטוו להפוך אותם, ניסיתי להפוך תותח אחד עם טנק, זה לקח הרבה זמן, החלטתי לוותר, והמשכנו לנוע לכיוון גשירה, על גשירה עצמה לא היה אויב רציני, היו כאן טנק או שניים בצומת, היו פה כוחות נוספים באזור הזה, והיו פה איזה שניים או שלושה טנקים שירו מחוץ השטח לכיוון הראל בצורה כזאת על זה עלה גיורא לב. 18 לחודש גמרנו כשאנחנו ערוכים על גשירה, בחוץ השטח.

19 לחודש, א. לא נתנו לנו להתקדם יותר מערבה, זה הקן, דבר נוסף ב-18 לחודש אחרי שעברתי התקשר אלי מפקד האוגדה כרן, ואמר לי שאני ת"פ שלו, מהרשת שלי, ואז אמרתי טוב, מיד נברר, התקשרתי לקצין אנ"מ שלנו, הוא אמר חכה, אני אבדוק, הוא אמר לאחר מכן מה פתאום אתה לא ת"פ אף אחד, אז התקשרתי לברן חזרה, ואמרתי אמרו לי שאני לא ת"פ אבל אני מכוון לעזור כל מה שתרצה, אבל לי מעט מאוד דלק ותחמושת, ואז פנה אלי ברן שאל אותי אם אני צריך יכול לנוע לרפוק את בסיס הטילים באזור הזה, אמרתי לו אני חושב שאני הסתבך עם הדלק, ואז נתנו הוראה לגרוד של גיורא קופל, גיורא קופל נע ודפק את העסק הזה. היה פה עוד אירוע, אני הייתי בהאזנה על הרשת של 162 שמעתי את הבעיות כבח, ואז פניתי לקצין אנ"מ והצעתי לו לתקוף בצח מכיוון מערב, התשובה שקיבלתי זה רעיון טוב, חכה לתשובה, לא התקבלה תשובה, הבנתי שלא צריך את זה. 19 לחודש מה שעשינו פה, היינו ערוכים באזור גשירה, עם גרוד אחד נענו צפונה, דפקנו בסיס טילים שגם כן היה חי באזור הזה - ועם פלוגת חרמ"ש וטנקים, תפסנו את הגשרים על תעלת המים, תעלת הניכוז הזאת. ונערכנו באזור הזה. ב-19 לחודש אמנן תקף את אורסה, והיו כאן בריכות של חיילים, מאורכה לכיוון הזה, שהם התלבשו על הטנקים של עמי מורד.

ל"מ
19/1

20 לחודש, האישור שקיבלנו זה לשלוח סיור בלבד למקום הזה, זאת האסמכת אבאוחו יום תפסנו את צומת החול, ונענו קדימה על בסיסי הטילים האלה - הם היו ריקים, תפסנו עוד פעם את איזור מקצרה, פה הקרבות העיקריים היו בלילה, כחניוני לילה, היו עליים עלינו כמויות גדולות של שבוים, למעשה ב, 21 החטיבה התפרטה ותפסה את כל הגיזרה המערבית של האוגדה, בצורה הזאת, מהחיץ החלקאי בצפון, ועד מצגפת בדרום, כאשר היו ערוכים במסגרות של שני גדודי טנקים, ובשלב הזה, בימים האלה, בעיקר עסקנו בעיקר בתפיסת טייסים מצריים, וחילצנו גם טייס מיראז' אחד שנפל בנינו זכין המצרים, גם הם וגם אנחנו רצנו אחריו.

20/1

21/1

אלוף אברהם ארן מה מנתה החטיבה?

אל"מ משה חיים ארז בזמן הזה, מ-46 טנקים, ופלוגת נגמש"ח.

33

אמנן ב-19 לחודש בבוקר קיבלתי פקודה לצלוח את התעלה, כאשר הסד"כ היה כדלקמן, גרוד 104 היה באיזור שמצפון לשיק, כאבטחה כלפי צפון, והוא היה אמור להיות מוחלף על ידי חטיבה 600. יתרת החטיבה היתה באיזור לקקן, נענו עברנו כאשר הרקס, מעל גשר הגלילים, והיתרה על גשר הדובורה, נפגשתי עם מפקד האוגדה באבו סולטאן והוא הטיל על החטיבה, את המשימה לכבוש את מערך אורסה. מערך

19/1

עותק מס. מתוך 5 עותקים

(ממשיך אמנון)

בפ
1914
בפ
110

אורכה לפימפות, מערך גדודי, כאשר באיזור הזה ישנו מערך פלוגתי. סד"כ החטיבה היה כזה, גדוד 79 פיקודי של נתן בן-ארק, גדוד 424, יחידה 88 דוב לבן, באבו סולטאן, שפגשתי את שמוליק ארד, שהיו לו שתי פלוגות והוא נלחם איתנו לפני זה, חיפש עבודה והצטרף. 184 שהיה כל הזמן בקרבות בעיקר ב-18 לחודש יצא ללקקן להתארגנות, חימוש ותללוק. קיימנו כאן באבו סולטאן, תיכנון, קבוצת פקודות, ונענו על ציר חיפה חבית, ורדית, לעבר אורכה. גדוד 79 תפש עמדות חיפוי על היעד, המתנו על ציר ורדית, ועליתי עם המג"דים לתצפית על המערך, עלינו כאן לתצפית כאשר 79 מחפה, תוך כדי התצפית הובהר לנו שהמערך הפלוגתי הזה לא קיים בשטח, לא היו שם אפילו תעלות רדודות, וכבר שיניתי את תוכנית ההתקפה, התוכנית היתה ש-88 עם הביטיירים כובש בסיוע 79 את המערך המזרחי של אורכה, וממזרח לתעלת המים, ו424 כובש את החלק הנע בעיקבותי, וכובש את החלק המערבי, כאשר שתי הפלוגות של שמוליק נמצאות בעתודה. כך אומנם זה בוצע, חשבנו שהעדיפות ליעד היא דוקא מדרום לכביש. כש-88 עם יוסי, עברו באיזור הזה, הוא דיווח לי שנורתה עליו אש מבעיקר מצפון, והוא נכנס להמתערות על אורכה, על היעד שלו. תוך כדי המתערות הוראיתי לספקטור לתת דגש לעבר החלק הצפוני, ולבצע את זה בצורה רגלית, בחלק הדרומי לא היו בעיות, בחלק הצפוני היה פה יעד מבוצר, שאותו הם תקפו תוך כדי יריד ה מהזחלמ"ים. שכחתי לומר שלספקטור היתה פלוגת טנקים תחת פיקודו, הוא שא השתמש בזה, אבל סך הכל על היעד הזה אי אפשר היה לעלות עם טנקים, הטנקים חיפו ופה בוצע, ממש לחימה ביעד מבוצר.

תוך כדי הלחימה של 88 על אורכה, יוסלף? דיווח לי על הרבה מאוד נפגעים אצלו, ואז הפעלתי את כוח העתודה שנע על הכביש, הסתער ושטף את היעד, והמשיך לעבר הגשר שנמצא כאן על התעלה הראשית, היתה כאן לחימה עיקשת מאוד מצד המצרים, בפועל היה פה ~~אצט~~ גדוד קומנדו, שהם נלחמו ממש עד הרגע האחרון, ואנחנו באיזור הזה, ספרנו לאחר מכן כ-300 גופות בתעלות של אנשי קומנדו, הקרב הזה נמשך עד שעות הערב, ובשעות הערב התארגנו באיזור, כאשרפה ושם היו עדיין בעיות טיהור, חששנו עדיין מהתקפת נגד מצרית, והתארגנו לחניון לילה על ציר הכביש, כאשר בנתיים הגיע הכוח של נתן שונרי, והוא תפש. ואיבטח את הגשר במקום הזה בחלק המערבי של אורכה. בשעות הראשונות של הלילה, ירדה עלינו הפגזה ארטילרית כבדה משך כשעה התקפה, הפגזה קשה מאוד, וחששנו שבכל רגע צפויה עלינו התקפת נגד, והיא לא היתה. למחרת למחרת קיבלתי הוראה לטהר את החיץ החלקאי, דני מאט היה באיזור הזה של אורכה, מהאיזור הזה וצפונה, כאשר אריס. הדגיש ההתקפות מבוצעות ממערב למזרח, דהיינו מהעורף. במקביל גדוד 184 עבר את התעלה, ויצא על ציר חבית צפונה, כאן היתה מחלקת טנקים בסגול 3,3,3 של חטיבה 241 שקיבלנו ת"פ, ותבטחנו כאן כלפי צפון. מה שחשוב אולי לציון כחיץ, את שיטת הלחימה, כיוון שהשטח היה שטח סבוך פיתחנו טכניקה שחי"ר הולך רגלית, ושורק באיזור הסבוך, כאשר מיד בצמוד לו ותחת פיקודו נמצאת פלוגת טנקים, וברגע שיש איזה שהיא התנגדות, מיד הטנקים האלה מופעלים בסיוע לחי"ר, הכוח הראשון שפעל זה הכוח של נתן שהיה רענן יחסית, כיוון שלא נכנס פה ללחימה, הוא גמר את השטח הסגור, שהוא לא היה כל כך סגור, תפס פה רמפה, רמפה אחורית, ולאור הצעד שלו, אני שלחתי את גדוד 79 שיתפוס את הרמפה הזו. בהמשך 424 עם ספקטור, עבר דרך בסיס הטילים שלא היה תפוס, ותפס עוד רמפה, ולאחר ולאחר מכן נתן עסה כוח של שמוליק עלה פה על הרמפה של פוקס רוד, א', כאן ראוי להדגיש, חטיבה 600 היתה ממזרח לתעלה, ואנחנו טייענו לנו באש מהרמפות לכיוון הגדה המזרחית, ואני מאמין השקלנו עליה את התנועה צפונה, כל זה, כל מה שהיה ניתן, לאחר מכן זה כבר לא היה יעיל

214
תנ
110

בעיקר לעבר מיסוריי.

ס ו ד י

- 111 -

עוֹתָק מִס. מתוך 5 עותקים

(ממשיך אמנון)

ניסנו כאן להשתלט על פוקס רוֹר 1 שזה היעד העיקרי של טוטאן, היו לנו נפגעים וזה לא הלך, ואז ב-21 קיבלנו את קצ"א ואחרי התקפה לילית הוא כבש את זה, עם פצוע קל אחד, ברנל. במקביל 88 היחידה התארגנה כאן ו, 184 נמצא באבטחה כאן, למחרת ב-21 משכנו צפונה, חצינו את התעלה הראשונה, השניה, והגענו עד האיזור הזה, ואבטחנו באיזור התעלה השלישית שליד גשרי נפישה, כך שב-21 עמדנו במצב שפוקס רוֹר, כל המערך בידנו ואנחנו באיזור הזה, של תעלת המים הזו.

21/4

22/4

ב-22 נענו בעקבות חטיבה 35 על ציר מסיכה כאשר היא נתקעה באיזור מפעל הביוב. (ישפה הערה של גדליה, שבאורכה היה רק מערך פלוגתי הביצה מזרחית למערך פלוגתי, בפועל היה שם גרוד).

אלוף אריאל שרון: לא היה שם רק גרוד, היה שם מיתחם נ.ט. של כמה דרגים.

אמנון: היה מערך רציני מאוד, ולחימה עיקשת של המצרים. בכל אופן המערך הפלוגתי לא היה קיים בשטח גם לא עם איזה שהם תעלות רדודות, המערך הרציני החפור עם הבונקרים והמקלטים היו באיזור הזה, וקודם היה הרבה מאוד ציוד גישור באיזור הזה. חטיבה 35 היתה ת"פ מחלקת טנקים, ממש בקו הקדמי, הגדוד של קצ"א סמאג טיהר את האיזור הזה, ונעצר באיזור מפעל הביוב של איסקעליה. במקביל גרוד 84 זחל צפונה, הגיע עד האיזר של סגול 378 באיזור גשרי נפישה, קיבלתי ת"פ את הגדוד של אפשרים ברנט, שהוא כבר מראש היה מתוכנן על איזור הגשרים, והמשימה שלו היתה לנוע דרך הכפר ולכבוש פה את הגשר. בפועל בערב ירדה, לפני זה אריק נתן לי התראה לאפשרות לפריצה לעבר אסמאליה, ואז נכנסה לתוקף אספקת האש, ונעצרנו כאשר ראש הכוח באיזור מסיכה 20, אפשרים ברנט נמצא בתחילת הליכה רגלית לעבר הגשר, החזרנו אותו ובזה פסקה האש.

ב-19' לחודש, נענו מלקקן לעבר אורסה, אני לא מושב שאפשר למדוד את זה בק"מ של התקדמות, אנחנו הגענו לכאן בשעות הצהריים המוקדמות, אבל באורכה היתה לחימה שנמשכה שעות.

שאלה:

האם לדעתך שיריון צריך להכניס פלוגות שלמות לחיץ החלקאי, ולהתקדם שני ק"מ ביום?

תשובה:

זה לא ענין של התקדמות, השאלה היא מהי המשימה? המשימה היתה לטהר את החיץ החלקאי, ואת זה ביצענו בשיטה הזו,

אלוף אריאל שרון:

אנחנו לא צריכיר להתגונן, על זה שלא התקדמנו, או לא נלחמנו, אנחנו פטורים מזה, מראש, משימה הוטלה על האוגח, המשימה היתה

לטהר את הצד המערבי ולהחזיק את ראש הגשר בגבולות שנקבעו ממערכת לאחזל, עד מצנפת בדרום, ועד רכסי הג'ניפה, לפי לוח זמנים שהפיקוד הכתיב, אנחנו לחצו

כל הזמן לחצות את תעלת החיץ, ולחצוץ את תעלת החיץ בעיני נראתה משימה, כאשר הטילו עלינו את ענין מיטורי אני אמרתי שמיטורי לא כדאי ללכת, לחצות את התעלה ריאי, את הענין הזה לא אישרו לנו, רק ביום אפסקת האשר אחרי הצהריים, היינו על ציר מסיכה, הגיע אז לא רק אישר אלא הודעה שצריכים להתקדם בכל המהירות, וזה מה שעשו, כך שאי אפשר ל למדוד בק"מ.

ס ר ד י
- 112 -

דף מס. מתוך...דפים
עוהק מס...מתוך 5. עותקים

מח"ט 600 :

...מחלקה על חמדייהא ופלוגה באזור הזה. באותם
העמדות שבהם החלפנו ב-17 לחודש בערב את הטנקים של

נתן.

ב-18 לחודש בבקר ניוצה לי שלפני השטח רייק, דרוחוני
וקיבלתי פקודה להחזיר מה שיותר מהר לפתוח את ציר טירטרר על מנת לאפשר
את גרירת גשר הגלילים התולכו לנרע מעמדה לעמדה, תוך הוצית התעלות. באזור
טירטרר 42 התגלר לנר כ-50 גרפות של 800 כרלל טנקיסטים עם פצווע זחד, פלוגת
החרמש של 210 פינה את כרלט אורה. לפני שהגטרר לטירטרר 2 טנקים עלו על מוקשים
עברנו את טירטרר לצד השני כשענתנו נעצרים ממש צמרד לטירטרר, מכניסים את
פלוגת ההנדסה ל-2 מקומות. פלוגת ההנדסה החזילו לעבוד כל זחד ל-2 כורנים
לקח כשעתיים עד שלוש שעות לפתח את הציר קיבלתי פקודה לשלר את גרוד
410 להתובר לגשר הגלילים, הרז ביצע את זה ורזני השארתי פה עם גרוד אחד.
גרוד 410 גרר במשך היום את גשר הגלילים לאט מאוד רממזוורת רנוצרונ: ירתר
ניום הרז הפעיל את הגטרר. נשר הגליל לז הגיע לתעלה ב-17 כלילה, זלא
ב-18 כלילה. גרוד 409 ברבע שהציר נפתח המשך את תנועתו כלפי צפון. מיד עם
תחילת התנועה נחקל כמיגנך נ.ט. גרוד שכהמשך עלינו עליו רזו ואיתי שוה היה
כל כלי הנשק ה.נ.ט. שרק אפשר לתאר רבארפן מגרוד אורד, הם היו אורד ליד
השני במרחב של 3 ק"מ מזרחית ודרר מית לזמיר ומטנקים מכין הכתיט של אמיר.
חט' 14 סייעה להשמיד את הטנקים האלה והגרוד הגיע
בזרתו יום בערב מזרחת לזמיר באזור 85 באורך באן (זעה) נזער ווט' 14 מערכית
לזמיר ואני זט גרוד אחד מזרזית לזמיר.

19/x

ב-19 לזודש זחרי שגרוד 410 הכניס את הגטרר כלילה,
קיבלתי פקודה להזליף את זוט' 14 לאורך ציר ש ק ולאפשר לחטיבה 14 לצלוה לצד
השני. גרוד 410 הזליף את חט' 14 כך שהחטיבה היתה למעשה מ-2 צדדיר על זמיר.
התולנו בתנועה צפונה כשלפנינו ריכוז ענק של כלי רכב מכל הסוגים החל
מטילים, טנקים, נ.ט, רכב רב וכעיקר בקירבת התעלה באזור הזה לק המינהלתי
יותר, ת"ג"דיט, בתי זורלם וסדנאות

שיטת ההיתקדמות ב-19 וב-20 לחודש

צנחנו מ-2 הצדדים דרפקים כלי רכב לפנים כטרוחים של
כ-800-700 לז יותר, מדליקים שורה של כלי רכב, שריפת כלי הרכב גורמים
מסך עשן רתוך כדי מסך ועשן מיתקדמים כ-300 מטר, ארספיט את ארזט השכויים
שמתמסרים, מגלים מטרת חדשות, עשן יורד ושרכ מתחילים לדפוק כלים חדשים וכו'.
ההתקדמות היתה איטית ויחסית עם מעט אכזרות כ-1 לחודש נפגטר לנר 2 טנקים
רנ-20 לחודש נפגטר לנר 3 טנקים בכל זחד מהימים האלה התקדמנו כ-ק"מ
וחצי. ב-19 כערן ויינו בזורר 136, ב-20 לחודש הגערר לאזור 144 וזני זוכר
שב-20 לחודש אני עמדתי עם הטנק שלי בזורר הזה (מפה), וציר ארשה היא עוד
בשימוש והט חשכו שהגטר כאן עדיין קיט רנער פה כלי רכב משזרות מלזות וזיילים
ואני עם הטנק שלי דפקתי כ-3 משורות מלזות זיילים

19-2/x

דף מט מתוך..דפים
עוזק מס ..מתוך 5 עוזקים

ב-21 לחודש יוני אישית משוכנע שבאותה שיטה
שבה פעלנו ב-19 וב-20 הינו יכולים להשיג את אותו הק"מ לציר ארשה ואולי
אף יותר.

21/4

ב-21 לחודש כפי שאמרתי קודם לאור השגלה של
רב-אלוף (מיל) בור-לב, עברתי לקבוצת פקודות לחביה 36 לגדה שמערבית שם
קיבלתי פקודה לתקוף את מיסורי את אצט הסיפור של תקיפת מיסורי סיפתי כבר
אבל אני רוצה רק להוסיף שבאותו יום היו לנו 28 הרוגים. מה שהישגנו בתקיפה
הזאת זה את הקו מצומת ארשה מכאן באלכסון לעבר התולית הזאת בצפונה ל-105,
104, 104. בליל ה-21 לחודש עם רדת הושיכה קיבלתי פקודה להיות בכוננות,
לודש את ההתקפה בלילה בפריטה ענקית כזאת היו לי 1 טנקים בטי"כ.
עם ושיכה חזרתי למיפקדה העיקרית שלי באזור הזה
ורציתי שהטנקים הפגועים שחזרו ופינו פצועים לארגון אנשים שהט עוד כשירים
ללוימה זאת בגלל שאט אצטרך לודש את ההתקפה אוכל עם מקסימום טנקים שזופשר,
להעמיד. הסתבר שהטנקים שחזרו מתוך ה-22 טנקים שנפגעו היו מעט מזרד שחזרו
ובכל זאת היה אפשרי למצוא 3 אבל כשרים מבחינת נסיעה ויירי. נתתי הוראה
לאיש ארשם ולהוציא אותם זרה לתגור את המג"ד שנשאר כאן לצומת עם
טנקים ילוד

טלי זה, עם ושיכה הרוז ביקש לא להשאר בצומת ואני
נתתי לו אישור לזור 300 מטר.

מיפקדה
זאת היתה אולי הפעם הראשונה שהאחרונה שמ"פ נ
אלי וטען שאני 20 וכמה טנקיסטים שכולם יצאו מטנקים פגועים פעם אחד
או 4 פעמים רחוק מביניהם בפעם ה מישית והם הוששים לעלות על הטנקים. אמרתי
שאני אלך לשרוח אדחם, השיחה היתה קשה, אבל אחרי הרצאת 5 אנשים הייתר עלו
על הטנקים ובאותו לילה ומכיוון שלו היו יותר קצינים עלה על הטוק הראשון
מ"פ המיפקדה ושלוחת הטנקים הזלה הצטרפו למג"ד.

לפני זה כשעה 1000 כלילה בערך התקשי אלי בודשת שלי
אלוף הפיקוד ושאל אותי למה אני לא תוקף אמרתי לו שכאלב והערד לו
קיבלתי פקודה לתקוף ושלתי אותו האם הוא ידע מה מצבי הוא שאל אותי
האם ב-3 שלך (210) יש לך יותר מ-4, במקרה הצומת נשירו רק 4 דאמרותי
שלילי ואז הוא ירד ונהדשת ולא שאל אותי על תידוש ההתקפה באותו לילה.
קיבלתי פקודה ממפקד האגדה שאין לודש את ההתקפה

1

באותו לילה אולי למורת בכקר ואחרי זה גם ההתקפה הזאת כרטלה עם שור
למורת ג-22 לודש, עם שור טנק וצי יחד מכולל
הזשב כנראה שציר ארשה פתרו הגיע עד לצומת, גדרו 410 שהיה 300 מטר דרומה
דפק יותר עם פגז רזשון הוא הית יל לבעור ומיד אחרי זה הגדרו תפס את
הצומת ומאותו רגש נשור שם עם 7 טנקים כישור 4 מהם פורטים במרכז ורשה ר-3
הרבה צפונה במפרס הקו שנתפס יסרפו של רבר זה לצורך ארשה כ-100 מטר צפונית
לצומת ארשה- לכס קרך ובזלכסון בצור, גזות מעל לתולית הזאת 104,
1'4 זהו הקו שהגענו אליו.

21/4

ה-22 לחודש פרט לחילופי וש מקומיים לא היה משהו
מיוחד, היתה תקיפה של מטוסים שלנו שפגעו בטנק שלנו וגרמו ל-2 הרוגים ר-5
דקת לפני כויסה הפסקת האש לתוקפה וטפנד כמו כולם הפגזה רצינית מירד
ותוך כדי ההפגזה נפל עלינו כאן טיל כנראה סקאד (אותו הכורד שהם טוענים שירד)

קי סאר

ס ר ד י
-114-

דף מס. 114 מתוך 114 דפים
עותק מס. 1 מתוך 5 עותקים

הוא גרט לבורר רציני מאוד, פיצץ משאית תחמשת וגרם לנו ל-8 הרורים נוספים.
סה"כ ב-22 לחודש נהרגו לנו 10 אנשים.

טרב"ה, מה קרה לטלרזיה, מתי נפל לידי הארייב?

האלוף אדן

טלרזיה היתה בידי הארייב מהתחלה ואנחנו לא כבשנו אותה. לץ ב-15, 1 אנחנו לא רק שלא כבשנו אותה
2 הטינקים שנדפקו בסגול 104, ב-7 ליורדש זני. זושש שהט. וטפר טיליט

תשרכה

לא אותם
מטלרזיה

אניחשבותי שב-7 זיית על טלרזיה.

האלוף אדן

לא הייתי על טלרזיה, הייתי בסגול 104, 194
בסגול 202 ויותר צפונה עד לתולית הזו ונתועל חמדייה.

מח"ט 600

תודה רבה.

רמ"ט דרום

אנחנו כזה מסיימים היום ומחר ב-0830 מתחילים

את הלקחים.